

ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગૂજરાતી કૉપીરાઇટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૨૫૮૦૮ કિંમત ૫-૦-૦

ગ્રંથનામ ૨૩ ઈપસનાં દરજી

વર્ગિક ૬૮

યથા.

એક દીવસમાં દરજન.

આનુચ્છાના પોષાકની શોભા અને શણગાર કરવાની સઉથી
સહેલી “રોશન મહેર” રૂપી ઉપશાંત ફેશન અને
કાપોની નઝદીક ૧૦૦૦ આકૃતિઓ, એમઓઇડરી
ડીઝાઇનો અને પુરૂષોના પોષાક
વેતરવા વીધે.

કર્તા :—“રોશન મહેર.”

સર્વે હક કર્તાને સવાધીન.

સને ૧૯૪૬.

અંબા.

કિંમત રૂ. ૫.

અમે એવા પાપી કાવાદાવાથી એક ઇનસાન ધેરાયલું હોય, અરે સમજો કે તકદીરે કુટેલોથી હોય, પણ જો તેને પાક કીરતાર પર ભરોસો હોય અને સીધો માર્ગ અખત્યાર કાઢે હોય, તો તે ઇનસાન જરૂર પોતાની ધારેલી મુશ્કેલી પાર પાડી શકે છે. ભલે લોકો નીચ નીંદાના બાણ છોડતા હોય, મશ્કેરી ઉડાવતાં હોય અને સાથે હીનતાં પણ હોય, તો પણ ખુદા પર આધાર રાખનારને આવી મુશ્કેલીથી એક બાલ ભાર પણ ઇન્ન પહોંચતી નથી.

મારી પ્યારી મમાના ગુજરાત સાથે આ દુનીયા પર મારું કોઈ હતું નહીં. સર્વે મને છોડી ગયા. ખુદા સીવાય બીજા કોઈને પણ મારે માટે કદર હતી નહીં. મારા ઢોંગી કદરદાનો રાત દીવસ મારો ખુરો હાલ થયેલો જોઈ મગન રહેતા. લગભગ એક દાયકો હું દરેક રીતે જીવતો હોવા છતાં મુવેલા કરતાં પણ બહુતર હાલતમાં હતો. ખુદા પર ભરોસો હોવાથી મારી બધી કાળી રાતો પછી, ફરી એક વાર દીન ઉગયો. વર્ષો પછી ખુદાની કરામતથી એક નેક અયોરનાનની નેક પુત્રી હીદલાં ફરામરોઝ નાદલાદાઝએ મારે માટે રૂ. ૨૫) ની નોકરી મેસર્સ શરીફ ઇલેક્ટ્રીક વર્કસમાં દસ્તુર એન્ડ સન્સ વાલા શેઠ ખરશેદજી દસ્તુરની લાગવગથી મેલવી આપી. આ નોકરીએ મારી બીજી જીંદગીની શરૂઆત કાઢી. આ ચોપડીનો પણ જનમ હાથિંજ થયો. ખુદાની કરમ બક્ષેસથી વધુ પગારે મારા વડીલ ભાઈએ ફીરોઝ તથા બહુરામ શાવકદા પંથકી (International Electric Corporation) અને હજુર વધારે પગારે હું આપણા જાણીતા શેઠ દોલદી આર. પરેલવાલાની મહુરબાનીથી સર હોમી મહેતાને ત્યાં નોકરીએ જોડાયો. આ નોકરી મેલવ્યાથી હું વધુ ઉલટમંદ બન્યો. મારા શેખઅલ્લીના વીચારો ફલસે એવી મને આશા આવી. મેં રાત દીવસ મહેનત કરી આખી ચોપડી છાપવા માટે લખી તૈયાર કાઢી.

મારા જેવો ભુખરીબારસ આજના વખતમાં ચોપડી છાપવાના પૈસા ક્યાંથી લાવે? મારી પાસે ખુદા તો હતો, એટલે તેની મદદ માંગી. એક શુભ રોજ મેં મારી બહેન નાજી તથા બનેલી ફરામરોઝ ડી. લંગરાના પાસ આ મારી નેક મુશ્કેલી જણાવી. મારી પુર અન્યથા વચ્ચે એ ભલાં બહેન બનેલીએ ૫૦ ચીત્રોના બ્લોક બનાવવા પૈસા આપ્યા. હું હાથે શુક તે કીરતારના કરતો રહ્યો.

હું તકદીરે કુટેલો તો હતોજ એટલે વળી ૧૭ મી જાનેવારી ૧૯૪૬ ના અમખવાર બનાવે મારી આ સર્વે આશા ખલાશ થઈ. માહરો વાહલો

લાડકો પુત્ર ફીરોઝ એક આંખના પલકારામાં મોટર એક્સીડન્ટથી મને સદા માટે આ જહાનથી છોડી ગયો. આટલું થોડું હોય, તે વળી મારી મોહરદાર રોશન પણ જમણે હાથે બે ફેકચર કરી હોસ્પિટાલમાં પથારી વશ પડી. મને તો ખુદા પર બરોસો હતો એટલે મેં ધીરજ રાખી.

મારા લાડકા ફીરોઝના જનમથી હું સુખી બનતો ગયો હતો. આ નેક પગલું તો મારે ધરથી સદાનું ગયું. ખરેખર તો એ મારો ગાય ગુલામ આ પાપી જહાનથી દુર થયેલો છે, પણ એનો આતમા તો આ કીતાબમાં સુકી ગયો છે.

આ ડબલ મોટર એક્સીડન્ટના ગમખવાર બનાવથી મારા સગાં સ્નેહીઓ મારી ગરીબાઈ જોઈ મને કીમતી મદદ કીધી, આ કીમતી મદદ કરનારાઓની બહાઈથી આ કીતાબ પણ હસ્તીમાં આવી, જે માટે આ નીચલાંઓનો આભાર માનવા હું અચકાઈશ નહીં.

મારી ખારી મમાના મુરમખીજ કાકીજ શીરીનંઆધ કાવસજી મહેતા અને સર્વે કુટુંબીઓ તથા બાઈ પુતલીઆધ ધ. કેપટન.

મારા કઝીન નવરોજ દીનશાહજી મહેતા તથા તેવણના ધણીમાણી ખોરશીદખાનુ.

મારી બહેન નાજી તથા બનેવી ફરામરોઝ ડી. લંગરાના.

મારી બહેન મહેરૂ તથા બનેવી ડો. કે. એસ. એનજીનયર.

મારા મરહુમ કઝીન હોરમસજી માણેકજી મહેતા (જેવણ તા. ૮ મી એપ્રિલ ૧૯૪૬ બહેશતનશીન થયા હતા).

મારા કાકાજ ધનજીભાઈ મહેરવાનજી મહેતા.

પારસી તાર નામ સખાવત છે. આ ગમખવાર બનાવ છાપાઓમાં આવ્યા પછી એક ફરેશતાઈ ખશળતના બાનુ બાઈ તેમીના પાલનજી બેશી, એવણના નેક દીકરા તથા વડુ મલી એક સુંદર રકમ આપી. કહેવત છે કે બાપ જેવા બેટા તેમ આપણા સખાવતી શેઠયા સર હોમી મહેતાના નખીરા શેઠ ફલી એચ. મહેતા, હાલના મારા શેઠે પણ એક સુંદર રકમ આપી. મેં ખુબ કરકસર કરી, આ કીતાબ કાઢવાનો મક્કમ વીચાર કીધો. આ કીતાબનો ખરો માલેક તો મારો લાડકવાયો ફીરોઝ છે. આ કીતાબ હું જીવસ ત્યાં સુધી મારા ફીરોઝની યાદ આપશે ખુદા એના રહને શાંતી આપજો.

પાક રપીતમાન જરથુસ્ત્રના સોનેરી સખુનો સુખ તેને કે જેનાથી બીજને સુખનો નીચમ જો, આપણુ બધા પાળતા હોતે તો, આજે આપણી કોમમાં આવી બરગસ્તી હતે નહીં. આજે તો સર્વે આપમતલબી થઈ બેઠા

છે. મેં પણ આ સંજોનો બરાબર પાળેલા ન કહેવાય, કારણ એમાં મારો સ્વાર્થ છે. હું આ કીતાબથી મારો સંસાર સુખી બનાવવા માગું છું, બ્યારે ઉપલા સર્વે ભલાંઓએ તો પઈસાનો બદલો મેલવવાની આશા રાખી હતી નહીં. ખરેખર એ લોકો પાક પ્યગમબરના પગલે ચાલેલા છે. ખુદ એ સર્વેની નેક મુરાદો બર લાવળે. આ કીતાબથી મારી ખ્યારી મમાની યાદ સજીવન થઈ છે.

લાખો હઝારોમાં સુખ ને દુઃખમાં મીત્ર એકજ હોય છે. મારા ખરાબમાં ખરાબ વખતે પણ મારી મદદે જો કોઈ ઉભું હોય, તો તે એકજ મીત્ર રૂસ્તમ માણેકજી કાટગરા છે. આ કીતાબના બ્લોક માટેની માહેતી તથા દરેક રૂડી સલાહ એ મીત્ર તરફથી મલતી. આ કીતાબ બહાર પાડવા જો કોઈખી મને લલચાવતું તો તે આ મારો મીત્ર હતો. આ કીતાબના ચીત્રો બહુજ નજીવા દામે મી. પરવીઝ મ. તાતરાએ કરી આપ્યા હતા. ગુજરાતીની ભુલો સુધારી પાછી આખી ચોપડી લખી આપવા હું બાઈ નેચેર્સિંગ રસાવક્ષ ખંધાડીઆનો અહેશાનમંદ છું.

આજના કંટ્રોલના જમાનામાં આપણી ખાહેશો પુરી કરવી બહુજ ભારી છે. હવે બ્યારે ચોપડી છાપવાનો વીચાર થયો, ત્યારે કાગળની મુશ્મિત જણાઈ. Black Market માંથી ખરીદી કરવાની શક્તિ મારા જેવા બીખારી પાસ ક્યાંથી હોય. મારા નેક મીત્ર બાઈ રૂસ્તમ કાટગરાની લાગવગથી હું મેસર્સ જમશેદજી રતનજીની કુંઠના નખીરા જીમી મહેરવાનજી ખાટલી-ખોઘની લાગવગથી હું કંટ્રોલ ભાવે આ ચોપડીમાં વપરાયલા કામતી કાગળો મેળવવાને ભાગ્યવંત બન્યો છું. શુક્ર તે ખુદાના. આ માટે હું બાઈ જીમી ખાટલીખોઘ તથા માણેક મીસ્ત્રીનો આભાર માનું એટલો ઓછો છે. કારણ જો કાગલ નહીં મલતે તો આજે મારી મુરાદ ફલતે કેમ ?

લગાઈના વખતમાં અને ત્યાર પછી પણ સર્વે બસ પછસા બનાવવાજ બેઠા હોય એમ લાગે છે. છાપખાનાવાલાઓ તો જાને આપણને ઉંબરમાંથી ના કહેતા હોય એમ ભાસ આપે છે. કોઈને તો વાત કરવાની પણ ફરસુદ હોતી નથી, જો ભાવ પુછવામાં આવે તો એમજ માલમ પડે કે એઓ ઝવેરી બજારમાં સોનું ખરીદી સત્તે કરતા હોય એમ ૧ ના ૧૨ માગે છે. તે કીરતારની મહેરબાની અને મારા બાઈ રૂસ્તમ કાટગરાની મહેરબાનીથી ફ્રેશ-ગર્ડ પ્રીન્ટીંગ પ્રેસમાં આ ચોપડી છપાવી આપવા એ બાઈએ શેઠો દીનશાહ શાપુરજી મસાની તથા અરદેશર મા. જીલ્લાને આગ્રહ કર્યો. હું ધારતો હતો કે મારી આશાનો તરાપો ડુબશે, પણ નહીં. આ ઉપલા બંને ભલા જરથોસ્તી-ઓએ આ મારી અરજ સાંભળી અને ચોપડી છાપી આપવા કમુલ્લું. હું શેઠો દીનશાહ શાપુરજી મસાની અને અરદેશર મા.

જાહેરાતો જેટલો આભાર માનું એટલો ઓછો છે. તે ઉપરાંત આ ક્રશી-ગઈ છાપખાનાના કાર્યકર્તા તથા બીજા હમદીનો જેઓની પણ માયા મહેરબાની ઓછી ન હતી તેઓનો પણ ઉપકાર માનવા હું ભુલીશ નહીં.

૧૦૦૦ ચીત્રો સાથની ચોપડી છાપવાનું કામ માટે પઈસા બહુજ જોઈએ છે. આખખું કામ પુર કરવા મને હજુર ચોડાક પઈસાની જરૂર હતી. ગરીબોના બેલી શેઠ ફીરોઝશાહ ગઝદર કે જેવણ હમોને હમારા કલાસમાં મદદ કરતા રહેતા હતા, સેલો મા પણ એક અર્ધી વગર ટેબલ આપતા હતા, તેવણ પાસે જઈ મને પઈસાની લોન આપવા મેં આગ્રહ કર્યો. ૩૦ દાદીબા સાહેર અને શેઠ ફીરોઝશાહ ગઝદરે આ મારી માંગણી કબુલી અને મારી મુરાદ પાર પડે એવી મને હવે આશા આવવા માંડી. આ બન્ને મહેરબાનો આપણી કામ માટે કાર્યમ રહે અને સદા એવાં રૂઝાં કામો કરતા રહે.

પાક કીરતારની મહેરથી આ ચોપડી બહાર પડેલી જોવા હું બાગ્યવંત બનું. આમીન.

શુક્ર તે કીરતારના.

સુનામાયનો મહેલ્લી.

આના ૪ માં ધરમાં દરજીની દુકાન.

આજના કાતીલ મોંઘવારીના વખતમાં બીન કેળવાયલા લોકોને દરજીની દુકાન કાઢવાને સુએ છે. જે તમે આપણા શહેરની ગલી ગલીમાં જોશો તો દરજીઓની દુકાન. ફક્ત એક ક્રોક કે ડગલો સીવાડવો હોય તો રૂ. ૭) ની સીલાઈ જોઈએ છે. ક્રોક તૈયાર કરવા અર્ધો દીવસ તો હદ થઈ. તો આ લોકો શું કમાતા હશે તેનો ખ્યાલ કરો ! કાં નહીં રસ્તે શેરીએ બીખ માંગનાર બેરાંઓ અને હાથ પગના આખા મરદો (મરદો લખતાં પણ શરમ લાગે છે) આ હુન્નર કરે. પણ સાંચો જોઈએ ને ! શું સાંચો હોય તોજ દરજી થવાય નહીં તો ન થવાય ? જેઓ બીખ માંગવા શરમ સમજતા હોય, અરે પાપ સમજતા હોય, તો તેઓ જે આજ રોજે ૪ આના રોકી, એક સફેદ દોરાતુ કાતલુ લઈ, આ ચોપડી પ્રમાણે કાપ વેતરી હાથે સીલાઈ કરી ખ્લાઉઝ ક્રોક વગેરે સીલાઈ કરવાની શરૂઆત કરે, તો ટુંક મુદતમાં હાથનો સાંચો પણ ખરીદી શકે. જે કે સદરા સીવી ધણીકા પોતાનું ગુજરાન કરે છે, પણ ઉપલાં વાંઓની સીલાઈના જસ્તી પૈસા મલશે.

આપણી કોમના ગરીબ કુટુંબીઓમાં જે જડ ધાલેલી બદી છે તે આંક ફરકની છે. આપણા શહેરોમાં જોવો તો ધરિનીઓના હોટલ પગલે પગલે છે. તો એઓના હોટલો અને દુકાનો ચાલે છે, તો આપણા કેટલાક પારસીઓ આ સાહસમાં કેમ ઉભા રહી શકતા નથી ? કારણ આંક ફરક અને સાંજના બેવરો.

આખા દીવસની કમાની સાંજના બે કલાકમાં ખલાસ થાય છે અને પછી માથે હાથ દઈ બાવા ધંધો ચાલતો નથી. આમાં વાંક કોણનો ?

જેઓએ આ ધંધો લેવાનો વીચાર કીધો હોય, તો જેવા કમાતા થાવો કે આંક ફરકમાં ફાલ બનાવી સાંચો લેવાનો ધખારો રાખવો નહીં. પોસ્ટ ઓફીસમાં પૈસા સાચવી એકઠા કરી સ્વ કમાનીએજ સાંચો ખરીદી શકશો, નહીં તો બરોસાની બેંસ આંક ફરકને લીધે પાડો જણશે.

આને હાથની સફાઈદાર સીલાઈના તો બહુ પૈસા ઉપજે છે. પણ તે
છતાં થોડેક દામે શરૂઆત કરશે, તો હું ખાત્રીથી કહું છું, કે બે મહીનામાં
તમે સાંચો જરૂર લાઈ શકશો.

પ્રુદા સર્વેનું બલુ કરે.

“રેશન મહેર.”

વસ્ત્ર માટે કપડું કેટલું લેશો ?

૩૦" પનાનું કપડું.

૧	બ્લાઉઝ...	૧૬	વાર.
	બ્લાઉઝ હાંમેરીયન અને ફાલ્ડસનું	...	૨ થી	૨૬	"
૨	સ્કર્ટ	૨	"
	સ્કર્ટ અમબ્રેલા અને ૧૬ કાપનો	...	૨ થી	૩	"
૩	બાંધ સાદી અને મતન સ્લીવ	...	૧ કુટ	થી ૩	"
	બાંધ સાદી અને મતન સ્લીવ લાંબી	...	૧ થી	૧૬	"
૪	ક્રોક (૪૦" લાંબો)	૩૬	"
૫	Brassiere યાને કાંચલી	૬	"
૬	કેમીસોલ	૧૬	"
૭	અંદરવેર " Underwear "	૩	"
૮	કામોનો	૪ થી	૫
૯	કોસ્ટ્યુમ	૩	"
૧૦	બેરાંની ચદી	૩	"
૧૧	લેંબો યાને Plain knicker	...	૧૬" થી	૧૬	"
૧૨	ડુકું પાટલુન યાને Short...	૧૬	"
	ડુકું પાટલુન ફલેર, પલ્કટ અને બોક્ષનું	૨૬	"
૧૩	લાંબું પાટલુન યાને Slack	...	૩ થી	૪	"
૧૪	લેડીઝ કોટ	૨૬ થી	૩
	લેડીઝ કોટ દબલ બ્રેસ્ટ	૩ થી	૩૬
૧૫	કોટી	૧૬	"

પુરૂષોના પોષાક.

૧૬	શર્ટ	૩	વાર.
૧૭	ડુકું પાટલુન યાને Short...	૨	"
	લાંબું પાટલુન	૩૬ થી	૪
૧૮	ડુકો કોટ	૩ થી	૩૬
	ફાબો...	૪ થી	૪૬
૧૯	ટાઇ ૩૨" પનો	૪ ટાઇ	બનશે.

દરેક વસ્ત્ર માટે ૫ થી અર્ધો વાર જસ્ટની રાખ્યું છે.

મીટી બાટલી મમ્મી ની ખારી ટીક,

જન બેઠે ખારી મમ્મી,
બેઠે બેઠે ખારી ફોડી.

એનાબાદે બે મીટી.

ય થા .

એક દિવસમાં દરજન.

દી બા ચો .

લાખો શુક્ર તે પાક કીરતારના કે સેંકડો મુશ્કેલીઓ છતાં, નઝદીક ત્રણ દાયકાના લંબાણ ગાળા પછી પણ, હું મારી મુરાદ બર લાવી શક્યો છું. એવું કોણ મૂર્ખ હશે કે જેને પોતાની માદર વહાલી ન હોય ? હા, મમ્મા આ બે શબ્દોમાં કેવો અજબ મીઠાશ છે ! તે વહાલી મમ્મા માટે આજ વર્ષો થયાં એવો વીચાર રાખતો આવ્યો હતો, કે મારી વહાલી મમ્માની પ્યારી યાદ એવી રીતે યાદગાર બનાવું, કે જે યાદગીરીથી બીજા અનેકનું પણ બહું થાય. આ મારો શૈખચર્ચીનો તરંગ હું આજ રોજે તે પાક કીરતારની મદદથી આ એક દિવસમાં દરજનની કીતાબ રૂપી ફળેલો બેવા બાગ્યવંત અન્યો છું.

કેટલાંક ઇન્સાનની બદબખતીની ઘડી તે તેઓની વહાલી માદરની છેલ્લી ઘડીનો ધબકારો છે, કે બ્યારથી તેઓની આ દુનિયામાં કમનસીબીની શરૂઆત થાય છે. હા, એજ તે બદબખત ઘડી છે કે બ્યારથી સગા ભાઈ બહેનો પણ એકમેકને બૂલતાં જણાય છે. કેટલીક વખતે તો એક જણ બીજાની હયાતી છતાં મૂલેલાં સમજી લે છે. અરે ! એજ બારમાં ચંદ્રમાની ઘડીએ જન્મ આપનાર બાપ વતીક આ પાપી દુનિયાના હવસી લોભોને ખાતર પોતાના બચ્ચાઓને રખડતાં કરી મૂકે છે. જગતમાં તે એકજ પ્યારવંતુ છે અને તે પ્યારી મમ્મા છે. ગમે એટલી બલાઈમાં કે ખુરાઈમાં તે પોતાના બચ્ચાને વીલું મૂકી શકત નથી. ત્યારે વહાલી મમ્માને ખોવી, એટલે દુનિયાબરનું સર્વે ધન ખેત્તવા ઉપરાંત, ધણીક વખત નીચ નીંદાખોરની જીભલીથી તે વહાલી મમ્મા વગર આખર પણ ખોવી પડે છે.

દુનિયાબરનું સર્વે ખોવા છતાં, સેંકડો મુરાદો ધરાવવા છતાં, ફક્ત તે દયાળુ દાદગરની કરમ બક્ષેસથી એક મુરાદ હું બર લાવી શક્યો છું, તે માટે મારી જીંદગીની આખર તલીક તે પાક કીરતારના શુક્ર ગુજરતો રહીશ, અને મારી આખેર ઘડીએ હું સંતોષ સાથે મરીશ કે મારી પ્યારી મમ્માની યાદગીરી મેં જાળવી છે.

આઠવી મુકેશી અને મુશકેલીમાં હોવા છતાં, હું સીધી યા આડકત્રી રીતે વર્ષો સુધી ધણા આપણા ખાનગી કલાસીસોનાં સમાગમમાં હતો. આ કલાસીસોના ઢંગધડા વગરના કામકાજ અને આપણી ઉધરતી નવજવાન બાળાઓનું સત્યનાશ થતું જોતાં મને ધણો ખેદ થાય છે. આ કારણો માટે આ નાની કીતાબ રજુ કરવા મેં દુસ્ત વીચાર્યું.

આપણા ખાનગી કલાસીસો.

આપણા કેટલાક ખાનગી કલાસીસો આપણા સુખી સંસારનું સત્યાનાશ કરવાનું પહેલું પગથિયું છે. આવા કલાસીસોમાં કેટલીક વખતે ગરીબ જીવાન બાળાઓને, પાપી લોભોને ખાતર, ધુતમધાતમ, દરગાહ રોજ, પીર પેગમ્બર, વગેરેનો ચેતક લગાડવામાં આવે છે. કેટલાકો કલાસના ઓથા હેઠલ પોતાનો સંસાર નીભાવવા માટે કાજવસ્તારાં કરે છે. આ પાપીઓ પોતાના સ્વાર્થને ખાતર ઉંટ અને હાથીના લગ્ન લગાડે છે. એમ કરી ગરીબ બાળાઓનું નહિ, પણ તેઓના આખા કુટુંબનું સત્યાનાશ કરે છે.

કેટલાક સખાવત પર નીમતા કલાસીસો, કે જેના શિક્ષકો આ ધર્મખાતાંના પગાર પર ગુજરાન કરતાં હોવાથી, કલાસમાની સંખ્યા ઓછી નહિ થાય, તેટલા માટે બાળાઓને હુન્નર દેખાડવા પણ રાજી હોતા નથી. આ કારણે બાળાઓના પહેલાં કિમતી વર્ષો, આ કલાસીસોમાં ફેંકત જાય છે. જ્યારે તેઓ જીના થાય છે, ત્યારે તેઓને હુન્નર શીખાડવાની શરૂઆત કરવામાં આવે છે અને કેટલીક વખત તો ગરીબ માથાપો આવા કલાસીસોથી કંટાળી તેઓને ધરના ધસડખોરામાં જોડી દે છે.

કેટલાક કલાસીસોમાં દરજી શીખવે છે. પણ શું? દરજી કપડું વેતરી આપે અને બાળાઓ સીવે! જે એક બાળા ૩ કે ૪ વરસ પણ જે આવા કલાસમાં જતી હોય, તો પણ વેતરવાનું માન લઈ શકતી નથી.

કેટલાક, કલાસીસોમાં શી લેવા છતાં થોડું શીખવી, માં આ શીખાડવા માટે વધુ શી પડશે કરી ચાલતી કાતરોના કાપજ મૂકે છે. ગરીબો આકરી શી ભરીને પણ પોતાના બચ્ચાંઓને શીખાડવા માગે છે, ત્યારે આવા સંતાપો તેઓને મુઝવણમાં નાંખે છે. જે કે હાલમાં ગરીબોનું ક્વરીવણ કરી નાંખવા ઈંડરત્રીયલ ખાતાંઓ ધણા ઉભરાય છે, પણ ત્યાં પણ લાગે લાકડાં ફાટેનો હીસાબ હોવાથી ખરા ગરીબ હાજતમડો રવડી જાય છે, ચાતો તેઓને ધાનસાક ખાતાંમાં કામ કરવા માટેની જગ્યા હોય છે. જે આ રીઝર્વડ ખાતાંમાં માથાપ મૂકવા રાજી ન હોય, તો તેઓ માટે ટાણુમીનાનાં ખોંખો તૈયાર હોય છે. લાખોની સખાવત છતાં ખરા ગરીબો અને હાજતમડોને રવડતા કરવામાં આવે છે.

મારી પ્યારી મ્માની બલી યાદે આ નાનકડી કીતાબ
 “એક દિવસમાં દરજન” કાઢવાને હું બહુ ઇતેજાર રહેતો. આજે તે
 પાક પરવરના ક્યા શબ્દે આભાર માનું એજ ગોખતાં હું બાનભૂલો થઇ ગયો
 છું. શુક શુક તે કીરતારના કે મારી કેટલીક ગરીબ બહેનોને આ કીતાબ
 એક આશિર્વાદ સમાન અરે નિરાશામાં આશા આપનારી થઇ પડશે. આ
 દરજનો ધંધો એક મોતેઅર ધંધો છે. મારી બહેનો, તમે પણ મુશ્કેલી
 અનુભવી ચૂક્યાં હોવાથી તમેને ગરીબોની દાઝ હૈયે હશે. તો આ હુન્નર
 લીધા પછી તમારાં કરતાં વધુ લાચર ગરીબોના વસ્ત્ર તમે ઓછે
 ભાવે સીલાઈ કરી આપવા તૈયાર રહેજો. નાગાને વસ્ત્ર આપવું
 એ પૂન્યવંત કર્તવ્ય છે. જો તમે ગરીબોના વસ્ત્રો સસ્તાં સીવી આપશો તો
 પરમાર્થી કાર્ય કરેલું લેખાશે. ગરીબ અથવા તવંગરોને દરજ વગર ચાલે એમ
 નથી. એટલે એ દરરોજની જરૂરીયાતના ધંધો છે. ‘ડીપ્લોમાં કોર્સીસ’ બધાને
 પાળવે એમ ન હોવાથી, હું સૌથી સહેલી રીઠી કાઢવા બહુ ઇતેજાર હતો અને
 તે કામ કીરતારની મદદથી, આજે પૂર કરવા હું ભાગ્યવંત બન્યો છું.

ચોંધ દરજ.

શું? આપણા મુંબઈનાં ચોંધ દરજો ડીપ્લોમાં પાસ છે? મુંબઈના
 ધણાખરા ઐરાનાં દરજો કોણ છે? ચોંધજ કેની? એ લોકો ઐરાના કપડાં
 સીવે છે, તે માટે કંઈ સ્ટાન્ડર્ડ યા પદ્ધતિ હશે કે નહિ? મોટી મોટી દુકાનના
 બહારના બપકા ભર્યા દેખાવ પાછળ કોણ કામ કરે છે? ચોંધજ કેની?
 આજની ફેશનેબલ ફલકસુરના કપડાં સીવનાર વળી કોણ છે? ચોંધજ કેની?
 તો પછી આપણે પણ કેમ નહિ એવી કોઈ સહેલી રીઠીએ આપણી ગરીબ બાળાઓને
 શીખાડીએ કે જેથી તેઓ પોતાનું ગુજરાન કરી શકે. અરે આપણી કેટલીક
 ઇતરાતી ‘ડીપ્લોમાં’ પાસ બાલાઓને જો બે કે ત્રણ વર્ષ પછી પૂછીશું તો Oh!
 My God! અને કોરે પાને વલ્લાયો બતલાવશે. ત્યારે આ ખર્ચો ખાલી
 બપકા યા ઇતરાત માટેજ કેની? દરેક ઇન્સાનને બે હાથ, બે પગ, અને
 એક શરીર હોય છે, કોઈને પાટલું શરીર તો કોઈને જડું. તો કાં નહિ આપણે
 પણ એકજ રીઠીએ કામ લઇએ. કોઈના કોર્સમાં ૨” નીચે ઉતારી ૪” ઉમેરવા,
 તો કોઈમા બેએ ભાગી ૧” ઉમેરવું, એવી દરેકની બારાખડી જુદી કેમ?
 કાં નહિ, આપણે એકજ પદ્ધતિએ ચાલ્યે. હું, મારી મોદરદાર રોશન,
 તેમજ પી. એસ. ટેલરની મદદથી આ સહેલી રીઠી મારી બહેનો માટે કાઢવાને
 શક્તિવાન થયો છું.

આ રીતે જ બહાર પાડવા હું તે કીરતારની મહેરથી ફાળ્યો છું તે માટે પ્રથમ હું મારી મોહરદાર રોશનનો આભારી છું. ગરીબ સંસાર વચ્ચે ઘરમાં બાળજોપાળના કારભાર સાથે અને “રોશન મહેર કલાસીસ” ચલાવવાના રોકાણ ઉપરાંત, જે કિમતી આશાએસની ધડીઓ આ નેક કામ માટે રોકી મારી મુશ્કેલીઓ, મારી કાંઈ ખામી અને વાંધાઓ ઉપર માફ ધ્યાન ખેંચી વારંવાર મારી મદદે જોભી રહી, આ મારા નેક કામમાં સફળતા મેળવી આપી છે, તે માટે એ મારી રોશનનો આભાર માનવા હું વિસરું તેમ નથી. આ મારી રોશનના ભલા કાર્ય સાથે મેં આ ચોપડી પણ “રોશન મહેર”ના તખ્તલુસ હેઠલ છપાવી છે, કે જેથી મારી મોહરદારનું નામ રહે. મારે માટે આ દુનિયામાં કોઈને દરકાર નથી. અરે, મારી હયાતીની પણ કોઈને પરવા નથી. તો પછી મારે માફ નામ કાઢવા શા માટે અભખરો રાખવો જોઈએ. આ બહુ કાર્ય એજ મારી આખેર મુરદ છે.

કંઈક ચોપડીઓ વેચાતી લઈ વાંચી હશે. કંઈક પાસ વેતરવાનું જાણવા આતુર હતો, પણ ફક્ત એકજ માણસ મારી મનની મુરદ બર લાવી શક્યો છે અને તે ગૃહસ્થ તે મારો ઉસ્તાદ પી. એસ. ટેલર છે. આ ગૃહસ્થ મને શીખાડવા કંગાલતો નહિ. મારી સાથે કલાકો સુધી બેસી મને જ્ઞાન આપવા મોજ માનતો. વરસોની મહેનત પછી આ રીતે બહાર પાડવા ભાગ્યવંત નિવડ્યો છું, તે માટે પી. એસ. ટેલરનો આભાર માનું છું. પી. એસ. ટેલર આપણું ઐરાંઓના દરજી તરીકે મરહૂર છે. એઓ ઘરે જઈને શીખાડે છે, જે માટેની મહેર ખચર આ કિતાબમાં ખાસ છપાવી છે.

આ કિતાબનું નામ “એક દિવસમાં દરજન” રાખ્યું છે. ઐરાંઓનો પોષાક બનાવવાનો મુખ્ય પાયો પ્લાઉઝ યા ફ્રોક છે. જે પ્લાઉઝ યા ફ્રોક વેતરતાં આવડ્યું તો દરેક પોષાક વેતરતાં આવડ્યું એમ સમજવું. આ સહેલી રીતે એવી સરસ રીતે બનાવવામાં આવી છે, કે એક ૧૦ વરસની બાળાથી સો વરસના ઘરડા મમાઈજી પણ થોડાકજ કલાકમાં આ રીતથી વેતરતાં શીખી શકે છે. આ ચોપડીનું નામ કોઈને એક્ષેન્જ કરવા રાખ્યું નથી, પણ મારી ગરીબ બહેનોને ઉત્સાહ આપવા, તેઓની નિરાશામાં આશા આપવા રાખવામાં આવ્યું છે. આ ચોપડીમાં બાળાઓ માટે સંખ્યાબંધ ફેશનના ચીત્રો આપ્યા છે, કે જેથી ફેશનલુક પાછલ પેંસા નાખવા ન પડે અને સાથે સાથે એમ્બ્રોયડરીના ડીઝાઇનો છાપ્યા છે, કે જેથી તેઓ વધુ મહેનત લઈ, પોષાક શોભીતો બનાવે અને પેંસા પણ સારા કમાય.

આ ચોપડીની કિંમત કોઈને આકરી પણ લાગે. આખો હુન્નર આ કિતાબમાં બહુ સરળ રીતે સમજ પડે એમ આપ્યો છે. ઉપરાંત ફેશનના ચીત્રો, એમ્પ્રોયડરીના ડીઝાઇનો, તથા પુરૂષોનાં પોષાકો વેતરવાની અને સીલાઈ કરવાની પણ થોડીક રીતો આપી છે. તે જોતાં આ કિતાબની કિંમત આકરી લેખાવી ન જોઈએ. આ મોઢવાારીના વખતમાં ચોપડીની છપાઈની કિંમત બહુ ભારે છે. આ સર્વે ચીજોનો આપણે ખ્યાલ કર્યો તો પણ આ કિતાબ આપણી રાંક દીકરીઓને માટે બહુજ કિંમતી થઈ પડશે, કારણ તેઓ ન ઈચ્છવાજોગ કલાસીસોમાં જઈ, એબલગામની રનેહીઓ સાથે દોસ્તી બાંધીને બગદીને બે પર થઈ જાય અને કુટુંબની આબરૂને કલંક લગાડે, પોતાનું જ નહીં પણ પોતાનાં કુટુંબનું પણ સત્યાનાશ કરે, તે કરતાં આ કિતાબ લઈ પોતાના વડીલ માતા યા બહેનો સાથે બેસી જો એકએક વિષય દરરોજ કરે તો ગમે એવા ઘર સંસારી કામ ઉપરાંત પંદર દિવસથી એક મહિનામાં આ કિતાબથી કુશળતા મેળવી શકશે. માસીક રૂપિયા ત્રણ ઓછામાં ઓછી રી બરે, તો પણ એક કલાસમાં આખો વિષય શીખવા બે વરસ તો જરૂર જોઈએ. આ ગણતરી જોતા ૩૦ પ ની કિંમત બહુજ નજીવી છે.

ગરીબ બહેનોને ચેતવણી.

એક ઇન્સાનનો જે દાંત દુખતો હોય તો બીજા ઇન્સાનને એ દુઃખનું જોર કેટલું છે, તે કેમ માલમ પડે? બ્યારે તેનો પણ દાંત દુખતો હોય ત્યારેજ. તેમ ગરીબ બહેનો, ગરીબાઈ કાંઈ પાપ યા આપ નથી. ગરીબાઈમાં જનમવાથી કશું સરમાવા જેવું નથી. બેશક દુઃખ તો સર્વ માટે છે. રાજા કે ફકીરને પણ ધડીની ચાલ છોડતી નથી, ત્યારે ગરીબાઈમાં જન્મી, જે પણ કાંઈ કડવા અનુભવો આપણે જોયા હોય, તો તે અનુભવો આપણા બીજા દુઃખીઓને કહેવામાં શરમાવું નહિ, કારણ આપણા અનુભવોથી તેઓ પણ ચેતીને ચાલે, કે જેથી તેઓની મુઝવણો કમી થાય.

હવે બહેનો તમો થોડા દિવસમાં એક વેપારી બનશો, માટે પહેલાં-થીજ પૈસા રોકડા લેવાની રીઠી અખત્યાર કરજો. ધ્યાન રાખજો કે તમો મહેનત કરી પૈસા માંગો છો, બીજા માંગતાં નથી. માટે રોકડા પૈસા માંગવા શરમાવું નહિ. નીચલા થોડા દાખલાઓ ધ્યાનથી વાંચજો કે જેથી પછવાડેથી પસ્તાવું ન પડે.

(૧) ચાર પડાંના ઘાસલેટના પેટારામાં બેસી આવનાર એકે કહેવાતો શેઠયો, મારી રોશન પાસે તૈયાર કરેલાં કપડાં લઈ સો રૂપિયાની નોટ કાઢી. હવે ગરીબને ત્યાં સોનું છુટું ક્યાંથી હોય ? તો કપડાં લઈ આ ગૃહસ્થ ઇન્સાને કહ્યું “ નીચે જઈ દ્રાઈવર સાથે મોકલી આપું છું.” તે આજની ધડી સુધી ટંકશાળમાં છુટું કરાવે છે.

(૨) મોટાં બાઈએ કહેવાડયું છે, કે સાંજના ફરવા જતાં પૈસા આપી જઈશ, માટે હમણા કપડાં આપો. મોટાં બાઈ પણ આજ લગી કોણ જાણે એવણના બપોવાને મલવા ગયાં કે શું તે પાછાં દેખાયાંજ નહિ.

(૩) કેટલીક શેઠાણીઓ શીટ કરવા કપડાં ધરે માંગે છે અને પૈસા માંગતાં કપડું બગાડી નાંખ્યું છે, માટે કપડાંના પૈસા ઉલટા આપણી પાસે માંગે છે. ગરીબાઈને લીધે, ધર સંસારની મુશ્કેલીને લીધે, આપણે તૂં તાં કરી શકતા નથી. વળી આપણે ગરીબ હોવાથી આજીવનના લોકો એઓ-નીજ ખુશામત કરે છે જે એજ શેઠાણીઓ દરજ્જા પાસે જાય તો “મુવો તરતર કરવા લાગ્યો, તેથી મેં તો સુવાના દીલ પર પૈસા ફેંકી દીધા, અને

જેવું તેવું કપડું ખેંચી લાવી.” મારે સવાલ એ પુછવો છે કે તેજ શેઠાણી હમદીન ગરીબ બાઈના દીલ પર એમ પૈસા કેમ નથી ફેંકતી ? કારણ તે જાણે છે કે દરજી તો રસ્તે વાવતા ઉરાડશે, અને વળી ચોરી પર સરજોરી કે મુવાં પારસીઓને શું મદદ કરીયે, તેઓ તો બહુ હલકટ અને નગુના છે.

(૪) અરે બહેનો, જો કોઈ એવી પૈસાદારમાં ખપતી ચળકતી બાઈ જો તમેને પહેલાંથી એડવાનસમાં પૈસા આપે તો લોભાતાં ના કે કેવી ભલી બાઈ છે. તમેને છેતરાવવા “મા તુને તો કાંઈ ધરે ખચવા જોઈએ કેની લે એમાં શું ? પારસી પારસીને મદદ ન કરે તો કોણને કરે ?” એમ મીઠી વાતો કરી બધું સીવડાવશે. અને “મા, ધરથી તારા બાકીના પૈસા મોકલી આપીશ.” તમે વિચારશો કે એને તો પહેલાંજ એડવાન્સમાં આપ્યા છે તો એ પૈસા તો દુબાડશે નહિ. પણ નહિ, બાકીના પૈસા તો તમેને કાશીની જાત્રે જઈ લઈ આવવા પડશે. બેશક, હું બધાં માટે લખતો નથી, પણ ચેતીને ચાલજો. તમે મહેનત કરી પૈસા ન મેળવી શકશો તો તમે નાઉમેદ થશો અને ધંધો કરવા પણ તમેને ગમશે નહિ. એકાદ રૂપિયો ખર્ચા પૈસા લીધા વગર તૈયાર કપડાં આપવામાં આવશે નહિ, એવું પાટીયું દીવાળે ટાંગી રાખજો. દરજીને રોકડા આપે, અને આપજીને “ગરીબ બાઈ છે કરીને કામ આપું છું” એવાં બીખ આપનારાં અને લોકોમાં લાહે-રીઓ કરનારથી સો ગાઉ દૂરજ રહેજો. તમે ગરીબ છો તો ગરીબોનાં કપડાં વેતરી, તેઓ પાસ પાનપાવલી ઓછી પણ લેશો, તો ખોવા જેવું કાંઈ નથી. કારણ કે બે ચાર આના ઓછા કમાવા છતાં, તમે તેઓના આશિષો મેલવી શકશો, અને એવા આશિષોથી તમેને ખુદા ધણું આપશે.

દરેક વસ્ત્રમાં કપડું કેટલું જોઈશે, તે માટે તમારી નોંધ માટે એક ખાસ જુદો કોડો આપ્યો છે અને દરેક વસ્ત્રના વીશ્યની શરૂઆતમાં પણ આપ્યું છે. આ માપમાં પા-અર્ધો વાર જાસ્તી છે, કે જેથી તમેને કપડું વેતરાશે કે નહીં તેની શીકર રાખવી પડે નહી.

છેવટે તમારી પાસેથી એક મારી માંગવી છે, તે આ માટે કે હું કાંઈ લેખક નથી. લેખક હોવાનો દાવો પણ કરતો નથી. આ મારી પહેલીજ “Efforts” (મહેનત) છે, માટે કોઈ અક્ષર, શબ્દ તથા બાષામાં બૂલ હોય તો મને દરજી કરશો. કેટલાક શબ્દો, જેવા કે; “ ડોટ્ડ લાઈન્સ,” “ માર્ક કરો,” “ ફ્રન્ટ બેક,” વગેરે અંગ્રેજી શબ્દો વાપર્યા છે, તો તેને આંખમીઆમણા કરી જવા દેશો.

સૌથી છેવટમાં, “ The Very End” માં એટલીજ દુવા આહીશ કે મારી બહેનો તમે પાક કીરતારની મહેર અને મહદથી અને આ કીતાબથી જલ્દી કમાતાં થાવો. તમારા ગરીબ સંસારમાં તમે એક ધરખમ પાયા સમાન થઈ પડો. જ્યારે તમે કમાતાં થાઓ, ત્યારે મુજ જેવા ગરીબ પર લખવાનું ચુકશે નહિ. તે ઉપરાંત મુજ ગરીબની કાંઈ જૂલ હોય, તો તે બતલાવવા અચકાશે નહિ. જે તમને કંઈ સમજ ન પડે, તો બે લાઈન લખજો, હું મારી ફરજ સમજી તમારી મુઝવણ દુર કરવા માફ બનતું કરીશ. મારી ઘેરસમજ પર તમારે જે પણ સુધારો સચવવો હોય, તો તે જરૂર લખજો, કે જેથી બીજી આવૃત્તી વખતે તે છપાય અને ગરીબ બહેનોનું કામ સરળ બને. ખુદ તમારો મહદગાર થાય અને મારી મહેનતનો જશ તમેને મલે. “ God Bless you.”

“ રોશન મહેર.”

૧ દીવસમાં દરજન.

અંદગી.

નમન કરું હું દાદાર હોરમજદ,
સર્વે નેકીના ગેતી જ્ઞાની રહેબર;
મુશકીલ આશાન કરજો મુજની, ઓ સર્વેના પાળનહાર.

નેકી બક્ષી પાપ નીવારી—બક્ષજો ઓ મુજને રૂડા તનમન,
ખાકી હું છું—પાપી હું છું—દયા ચાહું છ તમની;
ખુદા દુવા મુજ ગરીબની—ઓ સાંભળજો દાદાર.

“રોશન મહેર.”

મારી બહેનોને બે બોલ.

આનુઓની શોભા પોષાક પર છે. પોષાકની અગત્યતાતો સર્વને છે. તવંગરેનાં મોંઘાં કપડાં અને ગરીબોનાં સસતાં. હાલના વખતમાં આપણને કપડાં કરતાં પેલી કહેતી પ્રમાણે ‘સોના કરતાં ધડામણ બારી,’ તેમ સીલાઈ મોંઘી પડે છે. પાંચ રૂપિયાના કપડાં પર રૂ. દસ સીલાઈના આપવા પડે છે. દરજીઓ કંઈ ખુદાના ધરથી શીખી નથી આવતા. નાનપણમાં તેઓના વડીલો દરજીના હુન્નર પર તેઓને રોકે છે, જેથી તેઓ “Experience makes the man perfect” તેમ મોટા થતાં પ્રવીણ બને છે. ધણાઓને એવો ધખારો હોય છે કે દરજીનો દીકરોજ દરજી બને, આપણે ન થઈ શક્યે. એ બૂલબૂલો ખ્યાલ છે. દાખલા તરીકે જો મહેરવાનજીનો દીકરો માણેક, ડોક્ટર થાય અને માણેકનો દીકરો શીરોઝ નાનપણથી આપણી માફક ડોક્ટર બનવાના ચીન્હો બતાવતો હોય તો મારે એક સવાલ પૂછવો છે કે મહેરવાનજી તો ડોક્ટર નથી અને તેનો દીકરો ડોક્ટર બને એ કેમ ? તેથી હુન્નર તો કોઈ પણ ઇન્સાન લઈ શકે. એમાં વંશવસીલાતપણું કાંઈ હોતું નથી. તેમ મારી બહેનો, તમે ખત રાખી આ હુન્નર શીખવાનો નિશ્ચય કરશો તો જરૂર તમે તે કીરતારની મહેરથી ફાવશો.

આપણા મમાઈ બપાઈના વખતમાં ડીપ્લોમાં કેસીસ ન હતા. આપણા ધણાખરા વડીલોને ચોંઈ દરજીનુંજ કામ પડતું હતું. તે વખતે આ ચોંઈ દરજીની દુકાનમાં અસ્તરી કરવા પેડેડ બોર્ડસ ન હતા. વળી વેતરવા માટે ટેબલ પણ ન હતી. એ લોકો પાસે જરીપૂરાણાનું પેલું “વાડીયાનું મશીન” હતું. હાથમાં અંગૂઠી, ખુણામાં ગજ, અંગરખામાં ખોસેલો સોય દોરો અને કાપ મૂકવા ચાલતી કાતર. એ લોકો હસી હસાવી પૈસા કમાતા. ખુદની મહેરથી તમે પણ એવી રીતે કમાવો.

દુકાનમાં જોશો તો સુવા માટે અચ્છું બિઝાણું પણ ન હશે. પણ ગામમાં ઘર અને જમીન તો હશેજ. આપણે પણ તેમના જેવાં માણસ છીએ તો આપણે પણ ઘરમાં ખેસી પ્યારની વાર્તા વાંચવા કરતાં, આ ધોળિયેથી પેલા ધોળિયા પર, એક પાટલેથી પેલે પાટલે, હંધાઈને દિવસો કાઢવા કરતાં અથવા સહવારથી કાણાંવાલી મોટી પર્સ લઈ શોપીંગે જવાના ઢોંગ કરતાં, અથવા સાંજના ભપકો બતાવવા મરીન ડ્રાઈવ જવા અને નીંદા કરવા કરતાં ખુદાએ આપેલો કિમતી વખતનો ઉપયોગ બરાબર કરવો જોઈએ. ધણાં જન પાસે સાંચો હશે, પણ ખાલી સીવવાના સાંચાથી એકદમ દરજન બનાય ? ફલાનું જોઈએ ને ચીનું જોઈએ તે હાથ જોડી ખેસી રહેવાથી મળી શકતું નથી. વખતનો બરબાદ ન કરતાં ચાલો હું તમને થોડા કલાકમાં દરજન બનાવી દઉં.

ચાલો ત્યારે તમારી પાસે સાંચો તો છે. મેઝર ટેપ, અંગૂઠી, સોય, દોરો, થોડી ટાંકણી અને સાડડી કે સેતરંજ પણ ઘરમાં હશે. જેમ સોય વિનાનો દરજી નથી તેમ હાલના વખતમાં અસ્તરી વિના પણ દરજી નથી. માટે થોડા રૂપિયા ખર્ચી કોલસાની ૩-૪ પાઉંડની અસ્તરી ખરીદજો. જે ખીસામાં બાર હોય તો ઇલેક્ટ્રીક અસ્તરી ખરીદી બાર ઓછો કરજો. ઇલેક્ટ્રીક અસ્તરી તમને બહુ ઉપયોગી થઈ પડશે.

તમે દરજન કેમ બનાવો ?

પહેલાં તે પાક દાદાર અદુરમઝદનું નામ ઝંખાને લઈ આપણા શુભ કામની શરૂઆત કર્યો.

એક દરજન બનાવવા એક સૌથી કિમતી વસ્તુની જરૂર છે અને તે સફાઈ છે. હમેશા તમારા હાથ સાફ રાખવા. પરસેવાથી હાથ લૂછવા સાથે રૂમાલ રાખવો. મશીન પણ સાફ રાખવું. એક કે બે અઠવાડિયે મશીનમાં તેલ પૂરવું. તેલ પૂર્યા પછી સોય આગલથી અને પ્રેસર ટુટના દાંતા પરથી તેલ લૂછી નાખવું. એક ફાલતું કપડું પ્રેસરટુટ નીચે દાખી મશીન ચલાવવું,

કે જેથી તેણે ટીપકતું નીકળી જાય. સીનાઈ કરવાના કપડાં પર તેણેનો ડાંચ ન પડવો જોઈએ. સોયનો દોરા પણ મેકો ન થાય તેની તકેદારી રાખજો. હાથથી સીવવાની સોયમાં દોરા ૨ ફુટથી વધુ લાંબો રાખશો નહિ, કે જેથી મેકો થાય અને સીવનારના હાથને એમ લાગે. કપડું પણ આરેવાટ રહેવા દેના ના. હંમેશ સફાઈથી ત્રી વાળી કપ્પાટમાં મૂકવાની ટેવ પાડજો. સીનાઈ કર્યા પછી દોરાના છેડા હાથથી ખેંચી તોડતા ના. દોરા હંમેશ કાતરે કાપજો. મશીનની સીલાઈના છેડાના દોરા લાંબા રાખી ગાંઠ મારજો અથવા શરૂઆત અને આખેરના છેડા પર મશીન ડબલ મારજો કે જેથી છેડા અંદર દબાય. દોરા હાથે તોડવાથી કપડાંને સોસવણ આવશે અને કપડું પણ ચુંદાયડું દેખાશે.

લોંગકોથ, ડ્રીલ જેવાં જડાં કપડાં સીવતાં મીનનો ઉપયોગ કરજો. સીવન કરવાના ભાગ પર મીન લગાડવાથી સોય સહેલાઈથી કામ કરી શકે છે. મશીનનો ટાંકો મધ્યમ રાખવો, ઘણો મોટો યા છેક બારીક રાખવો નહિ. મશીન યા હાથની સોય કીટાયલી રાખવી નહિ. સોય અને ટાંચનીની અણી યુટ્ટી હોય તો વપરાસમાં લેવી નહિ, કારણ યુટ્ટી અણીથી કપડાંમાં કાણાં પડશે.

કયા નંબરની સોય વાપરશો.

સોય મશીનની.	સોય હાથની.	કપડાંની જાત.
નં ૦ ૧૧	નં ૦ ૧૦	રેશમી જ્યોરજેટ યા પતડું કપડું.
નં ૦ ૧૪	નં ૦ ૮	સાધારણ જડું કપડું.
નં ૦ ૧૬	નં ૦ ૬	ડ્રીલ, લોંગકોથ અને જડું કપડું.

કાતર પણ હાલમાં જે તમારી પાસે હશે તે ચાલશે. પણ વખત જતા ઓછામાં ઓછી ૭" થી ૯" ની કાતર જોઈશે. આ કાતર કપડું વેતરવા માટે બહુ ઉપયોગી થઈ પડશે.

અસ્તરી :—અસ્તરી દરજ્જો માટે બહુ ઉપયોગી ચીજ છે. અસ્તરી ધણી ગરમ કરવી નહિ.

અસ્તરી કયારે વાપરશો.

- (૧) કાપ કાઢવા અગાઉ કપડાંને અસ્તરી મારવી.
- (૨) એક સાંધે સીવ્યા પછી અસ્તરી મારવી.
- (૩) કોલર, ખીસા, બાંધના કપ્ડા અને વાળેલી બોર્ડરને સીલાઈ કરીને અસ્તરી મારવી.

(૪) ટાકાની ધડીમાં જે કપડાંને સળ પડ્યા હોય તે પહેલાં અસ્તરી મારી સીધા કરવા. આંગળી પાણીમાં ભીંજવી સળ પર લગાડી અસ્તરી મારશે તો સળ નીકળી જશે.

અસ્તરી કેમ કરશે.

- નં० (૧) સીવન કરતાં પોષાકનું કપડું ખેંચાઈ ગયું હોય તો ફાલતું કપડું પાણીમાં બોળી ખેંચાઈ ગયલા સાંધા પર પાંથરવું, અને પછી અસ્તરી મારવી.
- નં० (૨) રૈશમી યા ઝીણું કપડાં પર ભીનાશવાળું કપડું વાપરવું નહિ. આવાં કપડાં પર હાથ નરમ ચલાવવો.
- નં० (૩) સુતરાઉ કપડાંની ૪-૫ ધડી વાળી યા તો ફાટેલા બંદુસની ધડી વાળી ભરતકામ કીધેલાં કપડાં પર મૂકી અસ્તરી મારવી કે જેથી ભરતકામ દબાઈ ન જાય.
- નં० (૪) ગરમ કપડાં માટે અસ્તરી ઘણી ગરમ કરવી નહિ. ઘણી ગરમ કરશે તો ઉન બળી જશે.
- નં० (૫) ગોલ કિનારીઓ માટે આખી ચપટી અસ્તરી ફેરવવી નહિ, પણ અસ્તરીની કિનારીનો ઉપયોગ કરવો.
- નં० (૬) બટન કે દૂકની પટીને બટન સીવવા અગાઉ અસ્તરી કરવી.
- નં० (૭) અસ્તરી ગરમ કરતી વખતે અને અસ્તરી કરી રહ્યા બાદ હંમેશાં અસ્તરીને 'સ્ટેન્ડ' પર મૂકવાની આદત રાખવી.
- નં० (૮) અસ્તરી કરી રહ્યા પછી ઇલેક્ટ્રીક સ્વીચ બંધ કરી નાખવાનું ધ્યાન રાખવું નહિ તો આખી અસ્તરી બાળી નાંખશે.
- નં० (૯) અસ્તરી હંમેશાં ઉભા રેખા ગમથી મારવી. જે આડા રેખા તરફથી મારશે તો કપડું રખરખી કાની ખેંચાતું લાગશે.

સોય અને દોરો.

આ જમાનામાં દરેકને નાના કે મોટાં ગરીબ કે તવંગરને સોય અને દોરા વગર ચાલે એમ નથી. માનવીનો શણગાર સોય અને દોરાથી થાય છે. ધર સંસારમાં આ સોય દોરા પર હકુમત ચલાવવા બૈરાંઓ સરખાયાં છે. આ સોય દોરાથી એઓ ધર મધેના સર્વેના વહાલાં થઈ પડે છે. જરા કપડું ફાટી ગયું હોય કે ઉખડી ગયું હોય કે તરત આ સોય દોરાની જરૂર અવશ્યની થઈ પડે છે. તેજ પ્રમાણે આ સોય દોરાની શેઠાણીનું નામ ઝટ યાદ આવી જાય છે. માટે તમે સોય દોરાની શેઠાણીઓ,

તમે હાલમાં દરજન બનવાનો વિચાર કીધો છે તો તે સાફ થોડાક ટાંકા, ગેધર, ફીલ, વગેરે જાણવું બહુ જરૂરી છે. તમારા કુરસદના ટાઈમમાં ફાલતુ કપડાં પર આ વિભાગમાં જણાવેલી ફીલ, ગેધર, વગેરે કરવાની કોશિશ કરજો. સીલાઈ કરવા લીધેલાં કપડાંમાંથી તમારા નસીબે સીલાઈના પૈસા અને થોડાક કપડાંના ટુકડા પણ તમને મળશે. આ ટુકડાઓ ચીઠરાં સમજી ફેંકી ન દેતાં સાચવી રાખી એજ કપડાંના બટનો, ફીલ, પાઈપીંગ વગેરે કરી જો બીજા ધરાકના કપડાં પર ટાકશો તો તમારી કમાણીમાં ઓર વધારો થશે. ધરાકનું કપડું શોભશે અને તે થોડાક જાસ્તી પૈસા તમને જરૂર આપી જશે.

અસલ આપણા મમાઈ બપાઈ જ્યારે નાનાં બુલકાંઓને સીવતાં શીખાડતાં તે વેળાએ જેવો સોયમાં દોરો પોતાં આવડ્યો કે તરત દોરતો છેડે ગાંઠ મારતાં શીખાડતાં. પણ આ ગાંઠ મારવાની હાલમાં રૂઢી નથી યાને ફેશનથી ઉલટું છે. મોટા ફક્કડા જેવા ગાંઠ મારવા કરતાં શરૂઆતના ટાંકા વેળાએ દોરતો છેડો એક ઇંચ લાંબો રાખી તેને દાબી પકડી જો બે બખ્યાના ટાંકા મારી લીધા હોય તો ગાંઠ મારવાની કાંઈ જરૂર રહેતી નથી. ઉતાવળે આંખા પાકતા નથી. તે પ્રમાણે દોરો હાથે તોડવો નહિ અથવા તમારા રૂપાળા દાંત વડે કાતરશો નહિ. દાંત કાંઈ કપડું કે દોરો કાપવા ખોદાયજીએ તમને આંખા નથી. કાતરતો ઉપયોગજ હાથેશાં કરશો. કાતર છુદ્ધી થશે તો ધાર કરાવાનો, પણ દાંત પડી જશે તો બીજા આવતાં જમાનો લાગશે. સફાઈ સુધાઈ એ દરજીએનો મુદ્રા લેખ છે,

કાર અને સાંધા.

ઘણાં પતલાં કપડાં સીવાય, દરેક કપડાંનો સાંધો મશીનમાં સીવવો. કારણ મશીનમાં સીવ્યાથી સાંધાઓ મજબુત રહે છે અને ઝડ ઉખડી જતા નથી. રેશમી કપડાંની કાર હાથે સીવવી, જેથી તે તણાઈ યા સંકોચાઈ જાય નહિ. હર વખતે એક સાંધો યા કારની સીલાઈ થઈ કે તરત તેને અસ્તરી મારવી. આ પ્રમાણે પહેલાંથી લીધેલી થોડી મહેનતથી આપણું કામ સફાઈ-દાર નીકળે છે, તે ઉપરાંત બંધબેસતું પણ સીવાય છે.

બે કપડાંનાં ટુકડાને સાથે સીવતાં એક સાંધો થાય છે.

ઉનના કપડાંને સાંધો માર્યા પછી ઉલટા વધેલાં કપડાંની બે કારને ઝોટણ કરવી.

ઘણું જાડું કપડું હોય તો તેની કાર સાંકળીના ટાંકાએ સીવવી.

જાડું કપડું કે જેની કાર વાળી ન શકાતી હોય યા તો એકદમ જાડું પડ થતું હોય તો તેવાં કપડાંને પતલાં કપડાંની પટી આપી સીવી લેવી.

એ કપડાંને સાંધો મારી અવળે પડે વધેલાં કપડાંને ચીરી અસ્તરી મારી સપાટ અથવા ફ્લેટ કરવાં અને પ્રાણી મશીનની સીલાઈ કરવી.

એ કપડાંને સાંધો મારી અવળે પડે વધેલાં એક કપડાંને અંદર કોર વાળી મશીન મારી સીલાઈ કરવી.

જે કપડું જાડું હોય તે અંદરના એક પડને પા (૦૧) ઇંચ જેટલું કાપી પછી કોર વાળી સીવવું.

કપડાંના રેષા જો દાબવા હોય કે જેથી કપડું ચૂકાઈ જાય નહિ તે તે માટે છુટા છુટા ઓટણના ટાંકા મારવા.

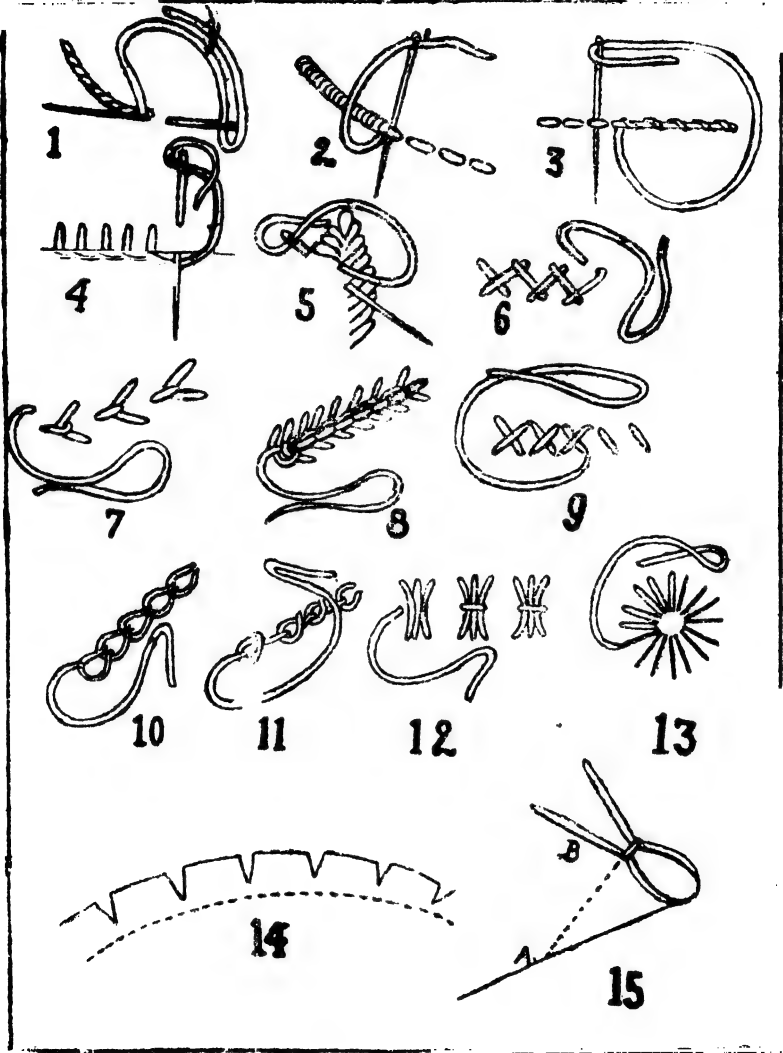
ગોલ સાંધાઓ જેવા કે બાંયના બગળના ગાળાના સાંધાનું અંદરનું કપડું બરાબર એસે એમ કરવું હોય તે દરેક ઇંચ પ્લેટ નં ૧ ચીત્ર નં ૧૪ માં બતાવ્યા પ્રમાણે કપડાં મૂકવા અને પછી કપડાંના વધેલા ભાગને ચીરી અસ્તરી મારી ફ્લેટ કરવા.

French Seam (ફ્રેન્ચ સીમ) :—આ સાંધાની સીલાઈ કરતી વખતે પહેલાં કપડાંના એ અવળાં પડને સાથે રાખી ચતે પડે કિનારી નજીક મશીનની સીલાઈ કરવી. આ સીલાઈ કપડાંની કિનારીની લગો-લગ કરવી. કિનારીથી દુર કરવી નહિ. જો સીલાઈ દુર કીધી હોય તે સીલાઈની લગોલગ કપડું કાપી નાખવું. હવે કપડું ઉથલાવી અવળે પડે ઉપલા કીધેલા સાંધાનું કપડું સીલાઈમાં આવી જાય એ પ્રમાણે મશીન મારવું. સાંધો ઘણો પહોળો ન થાય તે ધ્યાન રાખવું. આ ફ્રેન્ચ સીમને સાંધો પ્લાકિઝ ને ફ્રોકના સાંધાઓમાં કરવામાં આવે છે. આ સાંધો બહુ ટકાઉ છે.

ચમતા (Darts.)

ચમતા ફ્રોક અથવા પ્લાકિઝના આગલા તથા પાછલા ભાગમાં કપડું બરાબર શરીર પર બધેએસતું આવે તે માટે લેવામાં આવે છે. જુવો પ્લેટ નં ૧ ચીત્ર નં ૧૫. ચીત્રમાં જો ડોટેડ લાઇન છે તે ચમતાની સીલાઈ છે. હમેશાં એ સીલાઈ સીધી કરવી અને એક છેડાએ મેળવી દેવી જુઓ ચીત્રમાં A. સીલાઈ કરી રહ્યા પછી કોઈ એ ચમતાના વચમાના ભાગને વચમાંથી કાપી સાંધો ચીરી અસ્તરી મારી ફ્લેટ કરે છે. પ્લાકિઝમાં ચમતાની A પોઇન્ટ ઉપર અને B પોઇન્ટ બોર્ડર ઉપર આવશે. પહેલા ચમતા કરી બોર્ડર વાળવી. પ્લાકિઝના ચમતા ૫" થી ૬" લાંબા રાખવા,

બ્યારે ક્રોકના ચમતા લેવાના હોય ત્યારે બ્લાઉઝમાં લીધા તેમજ લેવા.
ક્રોકમાં કમરથી ઉપલા ભાગમાં ૩" થી ૪" જેટલા લાંબા લેવા. ક્રોકના
ચમતાના ઉપલા ભાગની B પોઇન્ટ કમરના સાંધા આગલ આવશે બ્યારે
કમરથી નીચલા ભાગના ચમતાની પણ B પોઇન્ટ કમરના સાંધા ઉપર

રાખવી. નીચેના ચમત્તા પ” જેટલા લાંબા લેવા. કમરના ઉપલા અને નીચલા ભાગના ચમત્તા એક લાઇનમાં લેવાની સંભાળ રાખવી.

હાથના ટાંકાઓ.

ફાંક :—સોય અને દોરો હાથમાં લીધો કે પહેલી સીલાઈ તે ફાંક છે. (Tacking or Basting). હંમેશાં ફાંક જમણી બાજુએથી શરૂ કરી ડાબી બાજુએ જવું. ફાંક મશીનની સીલાઈ ન્યાં કરવી હોય તેની નીચે કરવી જેથી મશીનની સીલાઈના દોરામાં આવી ન જાય. એમ કરવાથી ફાંક ઉખેડવી બહુ સહેલ થઇ પડશે. ફાંક ઉખેડવી હોય તો ફાંકના ટાંકા કાતરે કાપવા અને પછી દોરાના ટુકડા અલગે હાથે ઉચકી લેવા. ફાંકના ટાંકા એકસરખા લેવા. ફાંકના ટાંકા — — — — આ પ્રમાણે લેવા. જો કપડાંની ફીલ બનાવવી હોય તો તે કપડાંની પટીને સીધી લાઇનમાં ફાંક મારવી અને દોરાનો છેડો કાપી નહિ નાખતાં લાંબોજ રાખવો અને પછી દોરો ખેંચી એકસરખી ફીલ ગોઠવવી.

દોરાતણુ અથવા Running :—ફાંકના નાના બચ્ચાંને દોરાતણુ કહે છે. ફાંકના મોટા ટાંકા હોય છે જ્યારે દોરાતણુના નાના નાના ટાંકા સોય પર એકસામટા લઈ સોય કપડાંમાંથી ખેંચતાં જે દોરાના ટાંકા પડે છે તેને દોરાતણુ કહે છે. એક સાંધાને મશીન મારવું હોય તો તે પહેલાં દોરાતણુ કરવી. દોરાતણુના ટાંકા — — — — આ પ્રમાણે હોય છે.

બખિયો (Stitching) :—જે પ્રમાણે મશીનમાં સીલાઈ કરતાં ઉપર અને નીચે એકસરખા ટાંકા પડે છે તેને મશીનનો બખિયો કહે છે. તેજ પ્રમાણે હાથે કરવાથી તે હાથની સીલાઈનો બખિયો બને છે.

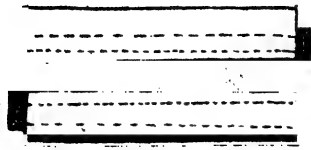
ઝોટણુ (Hemming) :—કપડાંની કોરોની સીલાઈ કરવા ઝોટણુના ટાંકા વપરાય છે. ઝોટણુ, બાંય, ગળાંની પટીઓ, બ્લાઉઝની બોર્ડરો, અને કોલરના બીજ પડની સીલાઈ કરતી વખતે ઝોટણુના ટાંકા મારવામાં આવે છે. કપડાંમાં સોય બોકા ટાંકા ખેંચતી વખતે જો બારીકજ કપડું સોયની અણી પર લીધું હોય તો ઝોટણુ બારીક આવે અને બહારના પડ પર પથુ ન દેખાય એવી સીલાઈ બનશે.

હાથના ટાંકાઓની પ્રેશન :—પ્લેટ નં ૧. ચીત્ર નં ૦ (૧) માં તમે પાસે પાસે સાડા ટાંકાઓ લીધેલા જોશો. ચીત્ર નં ૦ (૨) માં પહેલાં દોરાતણુ જેવા ટાંકા છુટા છુટા લઈ તે ઉપર એમ્બ્રોઇડરીમાં કોર્ડિંગ કર્યે છીએ તે પ્રમાણે હાથે લીધા છે. ચીત્ર નં ૦ (૩) માં દોરાતણુના ટાંકાઓની વચ્ચે આડકતરા ટાંકાઓ મારી ટાંકાઓની સુંદરતા વધારી છે. આ ટાંકા ખે

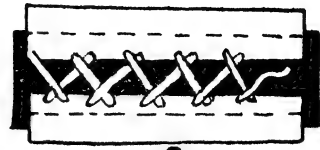
રંગના દોરાએ વધુ શોભા આપશે. નં (૪) ને પ્લેકેટ સ્ટીચ કહેવામાં આવે છે. એ જડાં કપડાંની કારમાં કરવામાં આવે છે. નં (૫) માં ટાંકાઓ એવી રીતે ગોઠવવામાં આવ્યા છે કે જ્યારે આખું ખલાસ થાય ત્યારે તે પાત્રાં રૂપી આકાર બને છે. ચીત્ર નં (૬) સાદો હેરીંગ બોન અથવા કેચ સ્ટીચ (Simple Herring bone or Catch Stitch) છે. એ ટાંકા માટે આગળ જોઈશું. નં (૭) માં મોટા ટાંકાઓની ગોઠવણ કાંધેલી જણાય છે, જ્યારે નં (૮) માં એજ મોટા ટાંકાઓની પાસે પાસે નાના ટાંકાઓ લઈ એક ઝુમખો બનાવેલો છે. નં (૯) માં ચોક્કડી યાને Cross ના ટાંકાઓ છે. નં (૧૦) અને નં (૧૧) માં બે જતની સાંકળીઓના ટાંકા છે. નં (૧૨) માં ત્રણ મોટા ટાંકા લઈ, વચમાંથી આડો ટાંકો ખેંચી લીધો છે જેથી બો જેવો આકાર બને છે. નં (૧૩) માં ગાડીનાં પેડાંના દાંડાઓ યાને Spokes માફક ગોઠવી આકાર આપેલો છે. એવા બીજા અનેક ટાંકાઓના આકારો તમે બેજી વાપરી શોધી શકો છો. તમારા કુરસદના વખતમાં તે પાક કીરતારનું નામ લઈ કામ પર બેસશો તો જરૂર તે ખુદાવંદતાલા તમારા મગજમાં સારા આકારોનો વિચાર આપશે.

Herring Bonning અને Faggoting:—આ ટાંકાઓ બે કપડાંના ઢુકડાંની કિનારીઓ પર કરવામાં આવે છે. એ માટે એક જડાં આઉન પેપરના કાગળ પર પ્લેટ નં ૨, ચીત્ર નં ૧ પ્રમાણે બે કપડાંના ઢુકડાંને ફાંક મારી ટાંકવા, અને પછી ચીત્રમાં બતાવ્યા પ્રમાણે ટાંકા કરવા. આ ટાંકા ઉપરાંત Drawn thread work પણ આજ પ્રમાણે કરવું. ચીત્ર નં ૩ અને ૪ માં ફેગોટીંગની બે ડીઝાઇનો આપવામાં આવી છે.

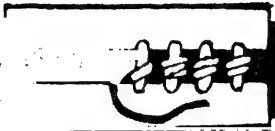
Gauging:—ગેજીંગ એટલે કપડાંને ગેધર યાને શોસવન લેવી. તે ચીત્ર નં ૫ ને ૬ માં બતાવવામાં આવી છે. જે કપડાં પર ગેજીંગ કરવી હોય તે કપડાં પર મશીનનો મોટો ટાંકો ગોઠવી ૩-૪ લાઇનની સીધી સીલાઈ કરવી. જે સીધી સીલાઈ શરૂઆતમાં ન આવે તો બટર પેપર યા પતલાં આઉન પેપર પેનસીલથી સીધી લાઇન દોરી અને કાગળને કપડાં પર ફાંક મારી ગોઠવેલો. કાગળ પરની પેનસીલની લાઇન પર મશીન ચલાવવું એટલે સીધી લાઇન પડશે. અવળે પડતો મશીનનો દોરો ખેંચવો. મશીનની સીલાઈ કર્યા પછી દોરાના છેડા કાપી ન નાખતાં લાંબા રાખવા. એક પછી એક સીલાઈના દોરા ખેંચી સરખી ગેધર યાને શોસવન ગોઠવવી. આ પ્રમાણે તમારી ગેજીંગ યા શોસવન તૈયાર થશે. ગેજીંગ તૈયાર કર્યા પછી જે રંગીન દોરાની ઝીણી મશીન કોર્ડીંગ કરાવશો તો વધુ શોભા આપશે. હંગેરીયન પ્લાઊઝના ગળાં આગળ અને નીચે પણ એવીજ ગેધર

1

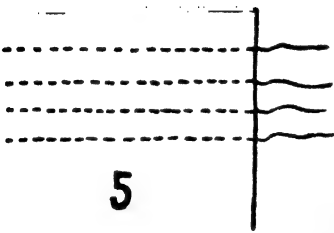
2

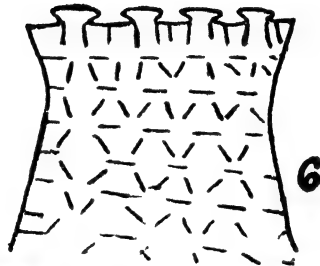
3

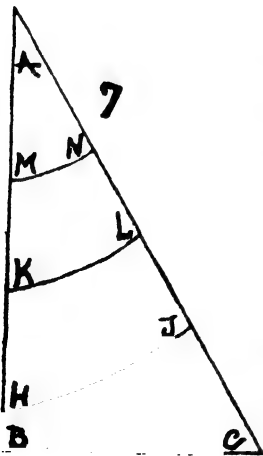
4

5

6

7

8

અને ગેજીંગ કરવામાં આવે છે. પણ આ પ્લાટિફ પર રંગીન દોરથી જાત-જાતના ટાંકાઓની ગોઠવણ કરી આકર્ષીત આકાર આપવામાં આવે છે. જે આવા ટાંકાઓની ડીઝાઇન કરવી હોય તો આ ખેંચેલા મશીનના દોરા પર કરવી કે જેથી ડીઝાઇન સીધી લાઇનમાં આવે.

ફીલ.

સીધી કપડાંની પટીને ફાંક મારી ખેંચવાથી ફીલ બને છે. આ ફીલ કાંઈ એટલી આકર્ષીત લાગતી નથી. પણ જે નીચે પ્રમાણે બનાવવામાં આવે તો તે શોભે છે. એક બ્રાઉન પેપરનો કાગળનો ટુકડો લેવો. (સાઈઝ ૧૨"×૧૨" ચોરસ) આ કાગળને અધવચ્ચેથી ધડી કરો. પાછી ધડી કરો. એમ કરવાથી નાના નાના ચાર ચોરસ ભાગ થશે. હવે પાછી ધડી કરો, પણ આ વેળા આડકતરી કરો. આ પ્રમાણે ધડી કરવાથી વચ્ચેની પોઈન્ટ પર આઠ સરખા ભાગ પડેલા જણાશે. ધડીઓ ખોલતા ના. આ ધડીઓનો આકાર પ્લેટ નં ૨, ચિત્ર નં ૭ પ્રમાણે તમને માલમ પડશે. પોઈન્ટ A આગળ બધી ધડી મળે છે બ્યારે પોઈન્ટ B અને C નીચેની કિનારીના છેડા છે. હવે B ને C પોઈન્ટોની જરા ઉપર એક લાઇન H J દોરો. જરા ગોલ આકારે દોરજો. ઘણી ગોલ અથવા સીધી દોરશો તો ખૂણિયાં પડશે. એ માટે પ્રથમ કાગળ પર કરવાની કોશિશ કરજો. હવે જેટલી ફીલ તમને પહોળી જોઈતી હોય તેટલા માપની પોઈન્ટ H અને J ની ઉપર કરવી. જે ૧૧" ની ફીલ જોઈતી હોય તો પોઈન્ટ H થી ૧૧" ઉપર પોઈન્ટ K કરો, અને તેજ પ્રમાણે પોઈન્ટ J ની ૧૧" ઉપર પોઈન્ટ L કરો. જે આ ધડી કાંધેલાં કાગળથી બીજી વધુ ફીલ નીકળી શકતી હોય તો પોઈન્ટ K L થી પોઈન્ટ M N માર્ક કરો. હવે H J, K L, M N. કાપો. આ પ્રમાણે જે ફીલના ટુકડા બનશે. ફીલની એક સાઈડે કોર્ડિંગ બીડીંગ કરાવવી. આ ફીલ શોભા આપવાનું મુખ્ય કારણ એ છે કે એક સાઈડ બીજી સાઈડ કરતાં લંબાઈમાં નાની હોય છે. નાની સાઈડે કપડાંને ટાંકવી અને મોટી સાઈડે બીડીંગ કોર્ડિંગ કરાવવી. એક ચોરસ કુટના ટુકડામાંથી ૨ વાર ફીલ બનાવી શકો છો.

ફીલ નં ૨ :—જે તમારી પાસ ફાલતુ ટુકડા હોય તો તે કપડાંના ટુકડા પર પ્લેટ નં ૨, ચિત્ર નં ૮ પ્રમાણે ગોલ ગોલ કાપો એ પણ પહેલાં કાગળ પર કરશો, તો તમને સમજ પડી જશે. આ ફીલ કાપવાથી લંબાઈએ તમને જાસ્તી મલશે અને ઉપર પ્રમાણે નાની સાઈડે સીલાઈ કરવી અને મોટી સાઈડે કોર્ડિંગ બીડીંગ કરાવવી.

Honey Comb હની કોમ.

હની કોમના ટાંકા સીધાઈ કરેલાં કપડાંને બહુ શોભીતું બનાવે છે. તે સારૂ હનીકોમના ટાંકા કેમ લેવા તે જ્યાં ખાસ બતાવવાની જરૂર છે એ માટે જીઓ પ્લેટ નં ૩, ચીત્ર નં ૧. પ્રથમ જે કપડાંને હની કોમ કરવું હોય તેને અસ્તરી મારવી. પછી દર પોણા ઇંચના અંતરે કપડાંને એક્સરખા સીધા સળ આપવા. જીઓ ચીત્રમાં A. B. C. D. E. F. જેટલા સળ પાડેલા હોય તેની વચ્ચોવચની બે લાઇનો પકડવી. આ લાઇનો આપણે ચીત્રમાંની A લાઇનો તરીકે ઓળખીશું. હવે ઉપરથી ટેલરસ ચોક વડે પોણા ઇંચના અંતરે નીચે સુધી પોઇન્ટો કરી જાઓ. એ પોઇન્ટો ચીત્રમાં ચોકડી આપી A લાઇન પર બતાવેલી છે. હવે રંગીન દોરાના બે યા ત્રણ ટાંકાએ બંને A લાઇનની ચોકડીઓને જોડી દેવો. હવે એ લાઇનો ઉપરના ટાંકાની વચ્ચે દર પોણા ઇંચના અંતરે પાછી બીજી પોઇન્ટો કરો. એ પોઇન્ટો આપણે ચીત્રમાં A લાઇનો પર O આ પ્રમાણે જોઈશું. હવે A લાઇનની બંને બાજુની B લાઇનો પર આ O પોઇન્ટની સામે X ની નીશાનીઓ મૂકી જાઓ. હવે O ને X ને રંગીન દોરાએ બે યા ત્રણ ટાંકા આપી સળો જોડી દેવો. એજ પ્રમાણે B C D E F એક્સરખા અંતરે ટાંકા આપશો તો હની કોમ તૈયાર થયેલો જણાશે. જે સોપારાનો ઘાટ યાને ત્રીકાણુ બનાવવો હોય તો ઉપરથી બંને બાજુના છેડા પરથી એક એક પોઇન્ટ નીચે આવતાં ઓછી કરતા જવું. આ હની કોમનો ટાંકો જરા અધરો છે પણ જે તમે જાડા બ્રાઉન પેપર પર કરવાની કોશિશ કરશો તો હાથ બેસશે. આ કાંઈ ઘણો મુશ્કેલ ટાંકો નથી પણ ખંત અને ધીરજની અહીં પરીક્ષા છે. ખુદાનું નામ લેશો તો તમારું કામ પાર પડશે.

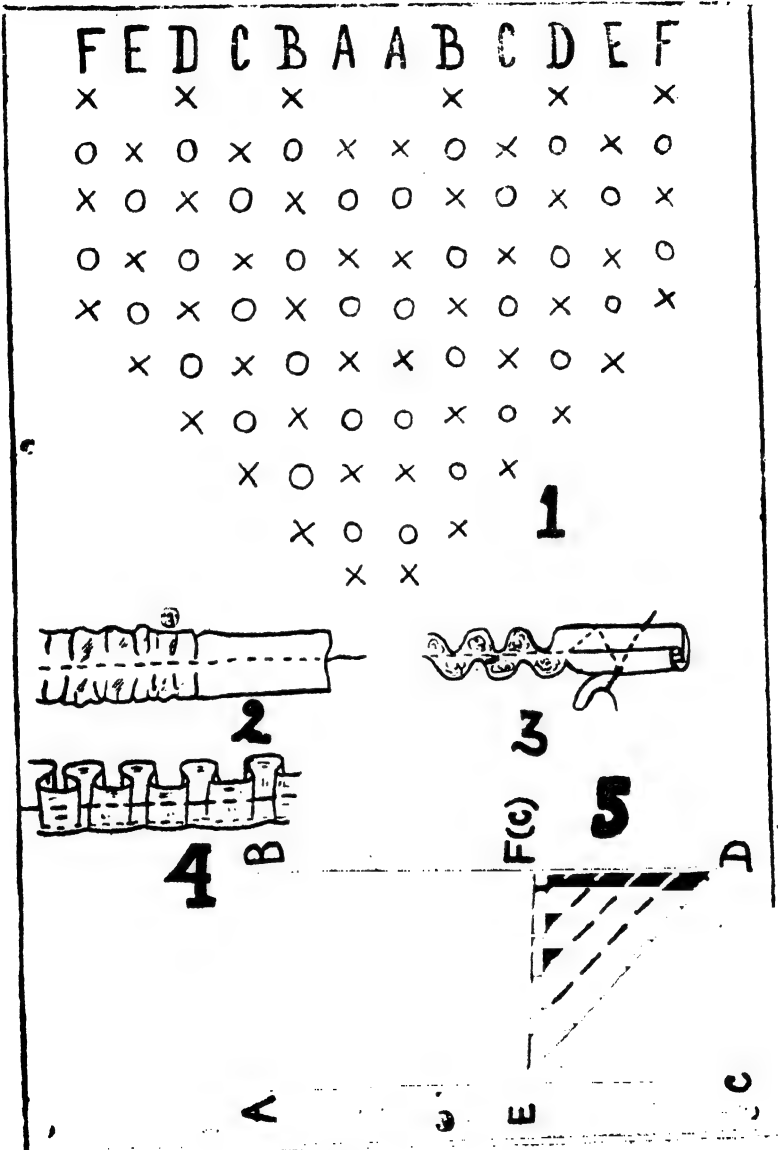
પાઇપીંગની કિનારીઓ.

એક ધરાકતું કપડું સીવ્યું કે તેના ફાલતુ ટુકડા પડેલા હશે. આ નાના યા મોટા ટુકડા તમને બહુ ઉપયોગી થઈ પડશે. કોઈ વાર બે યા ત્રણ જાતના કપડાં સાથે કરશો તો એકાદ પ્લાઝિટ યા એવું એક વસ્ત્ર બનાવી શકશો. તે ઉપરાંત નાના નાના ટુકડાના બટન, ફ્રીલ અથવા જાતજાતની કિનારીઓ બનાવશો તો આ વધું થોડી મહેનતથી તમે જાસ્તી પૈસા કમાશો.

હવે કિનારીઓ કેમ બનાવવી તે જોઈએ.

જે તમારી પાસ પાઇપીંગ બંને એટલું કપડું ન હોય તો એકજ પડની સીધી કપડાંની પટ્ટી લઈ તેની બંને કોરે કોર્ડીંગ યા બીડીંગ કરાવવી અને પછી પ્લેટ નં ૩, ચીત્ર નં ૨ પ્રમાણે વચમાંથી ફાંક મારી બેંચી

લઈ પ્લાકિઝ યા ફોક પર ટાંકની. કિનારીઓ સાદિન યા જ્યોત્તેની બહુ સરસ લાગશે.

પાઇપીંગ.

૧૧” પહેળી સાઇન યા ન્યેન્જેટની કોસ પટી કાઢવી. તેને ઉલ્ટે પડે બેઉ કિનારી સાથે કરી મશીનની સીલાઈ કરવી. આ પ્રમાણે કરવાથી તમે એક કપડાંની નળી યાને પાઇપ જેવું કરશો. આ પટી ઉથલાવી અસ્તરી મારવી. અસ્તરી મારતી વખતે જેવું કે સીલાઈ કરેલો સાંધો કિનારીએ ન આવે, પણ પાઇપીંગની વચમાં રહે. જે બાજુ સાંધો રહે તે બ્લાઉઝ યા ક્રોકના કપડાંને લગાડી સીવવો, અને વગર સાંધાની સાઈડ બહાર રાખવી. આ પ્રમાણે તૈયાર કીધેલી સાઇનની પાઇપીંગ બહુ દમામદાર લાગે છે.

પાઇપીંગ ઉથલાવવાની રીત.

બજાકાને પાઇપીંગ ઉથલાવવાને કંટાળો આવે છે. પણ જો તમે નીચે પ્રમાણે ઉથલાવવાની વેતરણ કરશો તો તેમાં જરૂરજ ફાવશે. જેવી તમે કોસ પટીની પાઇપીંગને મશીનની સીલાઈ કીધી કે તરત તૈયાર થયેલા પાઇપીંગના એક છેડાને બે ચાર ટાંકા મારવા, અને તે ટાંકા સાથના દોરાને સોય સાથે પાઇપીંગના બીજે છેડે બહાર કાઢવી. હવે હલવે હલવે દોરો ખેંચતા જવો અને તેજ વેળા જે છેડાને ટાંકા માર્યા છે તે છેડાને અંદર ઉતારતા જવું. હલવે હલવે ઉલટું પડ અંદર અને અંદર જતું જશે ત્યારે ઉઘાડા છેડામાંથી આ બંધ છેડો બહાર નીકળતાં તમને માલમ પડશે કે ચતું પડ બહાર આવે છે. એ પ્રમાણે આખી પાઇપીંગ ઉથલાશે. પાઇપીંગ ઉથલાવ્યા પછી અસ્તરી મારવી. જો તમે પતલી પાઇપીંગો કરશો તો તે સાદડીની ગૂંઠણમાં પણ કામ લાગશે.

આપણે ઉપર જોઇ ગયા તેમ એકજ પડની પટીને વચમાંથી ફાંક મારી જેમ ખેંચી તેમ આ તૈયાર કીધેલી પાઇપીંગ પણ ખેંચશો તો કિનારીની પહેલી ફેશન થશે. જુઓ પ્લેટ નં ૩, ચીત્ર નં ૨. આજ ગોલ પાઇપીંગને વચમાંથી ફાંક ન મારતાં જો તમે પ્લેટ નં ૩, ચીત્ર નં ૩ પ્રમાણે ફાંકના ટાંકા મારી ખેંચશો તો પાઇપીંગની કિનારીની બીજી ફેશન થશે. તૈયાર કરેલી પાઇપીંગને એક જમણી બાજુથી અંદર ચમતો અને ડાબી બાજુથી બીજો ચમતો લઇ એકસરખી રીતે ફાંક મારવી. ઉલ્ટે પડે બધા ચમતા થોડા ટાંકા મારી બેસાડી દેવા. આ પ્રમાણે કર્યાથી તમે બેક્ષવાળી કિનારીઓ તૈયાર કરશો. જુઓ પ્લેટ નં ૩, ચીત્ર નં ૪. આ કિનારીની ત્રીજી ફેશન થઇ,

ઉચ્છ્વાસેલી પટ્ટી કાપવાની રીત.

ઉચ્છ્વાસેલી પટ્ટીઓ કાપવી હોય તો કપડાંને પ્લેટ નં ૩, ચીત્ર નં ૫ પ્રમાણે આડકત્રું વાળવું. આ પ્રમાણે વાળ્યા પછી ચીત્રમાં બતાવેલી ડોટ્સ લાઇન્સ પ્રમાણે પટ્ટીઓ કાપવી ચીત્રમાં જે C D લાઇન છે તે કપડાંનો પનો બતાવે છે. કપડાંના પના જેટલા માપની એક પોઇન્ટ E કપડાં પર માર્ક કરવી. પછી E ને D ને આડકતરી ધડી કરવી. હવે C પોઇન્ટ ધડી થવે ચીત્રમાં F પોઇન્ટ છે ત્યાં આવશે. પછી ડોટ્સ લાઇન પ્રમાણે જેટલી પહોળી પટ્ટી જોઈતી હોય તે પ્રમાણે આડકતરી કાપવી. આવી પટ્ટીઓને કોસ પટ્ટી કહે છે. આ કોસ પટ્ટીઓ ગળાંની ગાળાઈ પર, બાંધના ગાળા પર ચા કોઈ પણ ગોલ આકારની કિનારી યાને બોર્ડર પર અથવા પાછપીંગ બનાવવાના કામમાં આવે છે. જો પટ્ટીઓ કોસ અને આડકતરી ન કાપો તો તે ગોલ આકાર પર બરાબર બેસશે નહિ. આકાર પણ બેડોલ બને છે. આવી પટ્ટીઓમાં શોસવન યાને ખોલ પણ આવતી નથી.

દરજનનું પહેલું પગથીયું.

બહેનો, તમે નાના હતાં ત્યારથી તમારા મહેતાજીએ બૂગોળમાં શીખવ્યું હશે કે દુનિયા ગોલ છે યાને લગભગ દડાને મલતી આવે છે. જેમ દડો ગોલ છે તેમ આપણું શરીર પણ ધણે ભાગે ગોલ છે. દડાને સીધો ઉપરથી અને બરાબર વચમાંથી કાપશો તો તેના બે ભાગ થશે. એક ભાગ આગલો અને બીજો પાછલો. તેજ પ્રમાણે આપણા શરીરના બે ભાગ છે, એક આગલો થાને front અને પાછલો યાને back. આપણે કાગળના કાપ કાઢવા માટેની શરૂઆત કયેં છીએ તો તે સાફ આ બન્ને ફ્રંટ અને બેકના ભાગોને આપણી સગવડને ખાતર પાછા અધવચ્ચેથી કાપી બે ભાગ કરવા પડશે. જે કાગળ પર આપણે કાપ દોરશું તે ફ્રંટ અથવા બેકનો અર્ધો ભાગ લેખાશે. જેમ દડો ઉપરથી કમી, વચમાંથી જસ્તી અને નીચેથી કમી દેખાય છે તેમ આપણા શરીરના ઘેરાવા કમી અને જસ્તી હોય છે. એ માટે જીઓ પ્લેટ નં ૪, ચીત્ર નં A. ચીત્રમાં D E F એ ઘેરાવાનું માપ બતાવે છે.

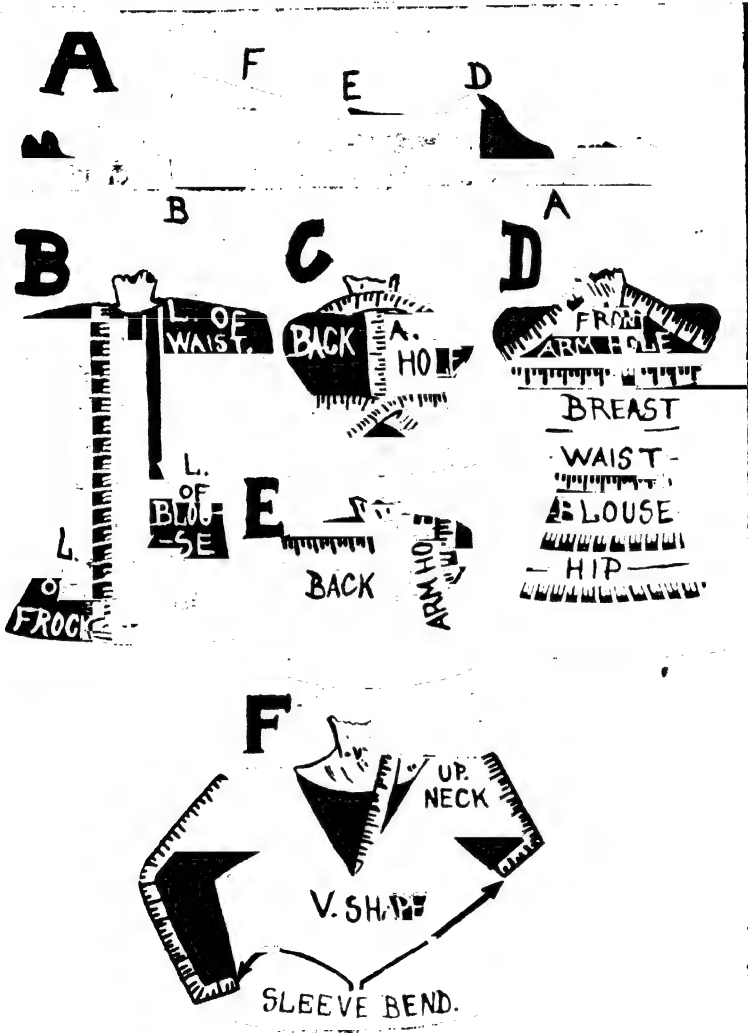
D તે છાતીના ઘેરાવાનું માપ છે.

E તે કમરના ઘેરાવાનું માપ છે.

અને F તે થાપાના ઘેરાવાનું માપ છે.

A થી B ફોકની લંબાઈનું માપ છે.

આપણે આખો વિષય આ ઉપલા ચીત્રના માપ પર આધાર રાખે છે. આ નીચલી સહેલી રીઠીથી તમને સરવાળા બાદબાકીની ખટખટમાં ઉતરવું

પડતું નથી તેમજ જુદાં જુદાં વસ્ત્રો માટે આ ઉપલીજ ગણતરી એક સ્ટાન્ડર્ડ થાને પશ્ચતિ તરીકે લીધાથી ૨" નીચે ઉતારો યા ૪" નીચે ઉતારી ૦ા" બાદ કરો વગેરે મગજમાં જુદી જુદી બારાખદી યાદ રાખવી પડતી નથી. આ રીતથી તમે એક વેળા ક્રોક યા બ્લાઉઝના કાપ કાઢશો કે દરેક વસ્ત્રો તમારી અક્ષે સહેલાઈથી વેતરી શકશો. એક વેળા ધીરજ રાખી ફક્ત બ્લાઉઝ વેતરી જુઓ તેની સીલાઈ કરી તૈયાર કરો અને પછી તેને અસ્તરી કરી હેન્ગર પર ટાંગો. બસ એટલુંજ કાર્ય કર્યા પછી તમને મનમાં ખુશાળી ઉપજશે કે હવે તો હું દરજન બની. જે તમે તમારી ધીરજ વધુ ટકાવી ખત પકડી બીજાના વસ્ત્રો સીવવા માંડશો તો થોડાકજ દિવસમાં તમારી આજીવ્યાનુનાને બોલતાં સમજશો કે “ મરેરે, પેલી મેહરાં તો ચોપડી વાંચી દરજન બની ગઈ, અને આજે તે ઘરમાં બેસી કમાય છે.” ચાલો ત્યારે, ખુદતું નામ લઈ પહેલું પગથીયું ચઢ્યે.

માપ લેવાની રીત.

તે પાક કીરતારના નામથી તમારી પાસે જે મેઝર ટેપ છે તે લેવો. આ મેઝર ટેપ હાથમાં લઈ તપાસો. આ મેઝર ટેપ પર એક્સરખા ૬૦ ભાગ કીધા છે. આ ભાગોને ઇંચ કહે છે, અને ચોપડીમાં કે લખાણમાં ઇંચને આ પ્રમાણે (") માર્ક કરવામાં આવે છે. દાખલા તરીકે ૧૩" એટલે તેર ઇંચ સમજવું. હવે પહેલું માપ કોણનું લેશો ? વળી તમારી વહાલી મમ્માનું. હવે મેઝર ટેપ સાથે તમે તમારી વહાલી મમ્મા પાસે ઉભા રહો. મેઝર ટેપનો એક છેડો બ્યાંથી ૧" ની શરૂઆત થાય છે તે તમારી વહાલી માદરના ખભા પર ગણાના એક ખુણાને લગાડી એક હાથે મેઝર ટેપ દાબી રાખો. બીજા હાથે જેટલું (૧) બ્લાઉઝ લાંબું જોઈતું હોય તે જગ્યા પર મેઝર ટેપ સીધી પકડો. જુઓ પ્લેટ નં ૪, ચીત્ર નં B. આ માપ ૧૭" થશે. હવે મેઝર ટેપ ન ખસેડતાં (૨) કમરની લંબાઈ પણ માપી લેવો. શરીર પર બ્યાં કમરનો ખાંચો જણાતો હોય ત્યાંથી સીધી લાઇનમાં મેઝર ટેપ પર કેટલા ઇંચ છે તે જુઓ. તમને ૧૩" પર કમરનો ખાંચો માલમ પડશે. હવે જ્યારે લંબાઈ માપો છો તો સાથે સાથે (૩) ફ્રોકની પણ લંબાઈ કેમ લેવી તે પણ જાણી લેવો. કમરની લંબાઈ આગળનો હાથ છોડી મેઝર ટેપને ગળાં પરથી સીધી લટકવા દેવો, અને જેટલો ક્રોક લાંબો જોઈતો હોય તે જગ્યા પર કેટલા ઇંચ પડે છે તે વાંચો. ૩૬" માપ તમને માલમ પડશે. ત્યારે ૩૬" ફ્રોકની લંબાઈ થઈ. કોઈને લાંબો ક્રોક તો કોઈને ટુંકો જોઈશે. તો તમારા ઘરાકની મરજી પ્રમાણે માપ

લખી લેવું. પ્લેટ નં ૪, ચીત્ર નં A માં A B લાઈનનું માપ આ ત્રણ માપમાં સમાવેશ થઈ જાય છે.

હવે આપણે ઘેરાવાના માપ પર આવીએ.

(૪) પહોલાં ખભાનું માપ યાને back નું માપ લેવો. ગરડન યાને ગળાંના પાછલા ભાગ પર વચમાં તમને હાડકાંની કરોડ જણાશે. ત્યાં ટેપની ૧" ની શરૂઆતનો છેડો મૂકી અને તે સીધી ખભાના હાડકાંના છેડા પર મૂકો. તમને ૬૧" નું માપ મળશે. જુઓ પ્લેટ નં ૪, ચીત્ર નં E. આ ખભાનું માપ જે તમે લીધું છે તેમાં ગળાંની ગોલાઈનું પણ માપ આવી જાય છે એમ ધ્યાન રાખજો.

(૫) બગલના ઘેરાવાનું માપ.

બગલના ઘેરાવાનું માપ લેવું જરા મુશ્કેલ લાગશે. તમે બ્યારે નાના બચ્ચાં હતાં ત્યારે ઘોડા દાવ રમ્યાજ હશે. તે વેળા બ્યારે ઘોડાની લગામ ગરડનની પછવાડેથી બે હાથના ગાળામાં નાંખી ઘોડો દોડાવતા હતા તેજ પ્રમાણે મેઝર ટેપ ગોઠવો. જુઓ પ્લેટ નં ૪, ચીત્ર નં C ને D. હવે બગલમાંથી પછવાડે નીકળતા બેડ મેઝર ટેપના છેડાને એક લાઈનમાં સીધા શરીર પર વાળો. જુઓ પ્લેટ નં ૪, ચીત્ર નં C. ગરડન પર જે મેઝર ટેપનો ભાગ છે તેની નીચેની કિનારી અને બગલના ગાળા આગળથી પછવાડે સીધી મેઝર ટેપ વાલી છે તે મેઝર ટેપની ઉપલી કિનારી વચ્ચેના સીધા ભાગનું માપ જે આવે તે બગલના ગાળાનું માપ યાને Arm Hole સમજવું. આ માપ ૭" થશે. બગલના ગાળામાંથી જે મેઝર ટેપ લેવો તે વખતે ટાઇટ લતા ના. હાથ બરાબર ઉપર નીચે થાય તેમ મેઝર ટેપ રાખજો.

બગલના ગાળાનું માપ લેવાની બીજી રીત.

બગલના ગાળાની ગોલ ફરતી મેઝર ટેપ વાલી લેવું. જે માપ આવે તેનું અર્ધું કરવું. એ પણ ૭" થશે. જુઓ પ્લેટ નં ૪, ચીત્ર E.

બગલના ગાળાના માપની ૩ જી રીત.

જો તમને આ બગલના ગાળાનું માપ લેવાને આળસ આવતી હોય તો જે માપ back યાને ખભાનું લીધું હોય તે માપમાં આળસ માટે ૧૧" સાધારણ કદના બાનુઓ માટે ૧" અને જઝાં બાનુઓ માટે ૧૧" ઉમેરવું. નાના બુલકાંઓમાં કાંઈ પણ જાસ્તી લેવું નહિ. દાખલા તરીકે જો ૬૧" back નું માપ હોય તો ૧૧" ઉમેરશે તો ૭" થશે આ માપ એક અંદાજનું માપ છે, માટે એ માપ પર ઝાઝો બરોસો રાખવો નહિ, અને ઉપલી બી રીતે માપ લેવું.

(૬) છાતીના ઘેરાવાનું માપ. છાતીના ઉપસેલા ભાગની ગોલ ફરતે લેવું. આ માપ ૩૬" થશે. કમરની લંબાઈ જ્યાં તુલીક લીધી હોય તે જગ્યાની ફરતે (૭) કમરના ઘેરાવાનું માપ લેવું. માપ ૩૦" થશે. (૮) થાપાના હાડકાંની ગોલ ફરતું માપ લેવું. આ માપ ૩૬" થશે. આ ઉપલાં ત્રણે ઘેરાવાના માપ માટે જુઓ પ્લેટ નં ૪, ચીટ D. થાપાનો ઘેરાવો ફ્રોક માટે કામ લાગશે. પ્લાઉઝના ઘેરાવા માટે થાપાના હાડકાંની ૧" ઉપર માપ લેવું, અથવા જ્યાં પ્લાઉઝની લંબાઈનું માપ લીધું હોય તે જગ્યાની ગોલ ફરતે માપ લેવું. જુઓ પ્લેટ નં ૪, ચીટ D. (૯) બાંયની લંબાઈ જેટલી જેઠતી હોય તેટલી માપવી. આ માપ ૬" થશે. લાંબી બાંયનું માપ લેવું હોય ત્યારે ખમાના છેડાથી માપ લેવું. આ માપ પ્લેટ નં ૪, ચીટ F માં બતાવ્યા પ્રમાણે હાથ વણાવી કોણી સુધીનું માપ અને ત્યાંથી કાંડી સુધી અથવા જેટલી લાંબી જેઠતી હોય તે માપ લેવું. કોણીનું માપ ૧૨" અને આખી લંબાઈ ૨૨".

(૧૦) Sleeve bend અથવા બાંયના નીચેના ગાળાનું માપ.

ટુંકી યા લાંબી બાંયની લંબાઈ જ્યાં સુધી લીધી હોય તે માપને ગોલ ફરતે માપ લેવું. જુઓ પ્લેટ નં ૪, ચીટ F. આ માપ ૮" થશે.

(૧૧) વી શેપ ગળાનું માપ.

વી શેપ ગળાનું માપ જેમ લંબાઈ માપતાં ગળાંના છેડા પર ૧" મુક્યો હતો તેમ મુકવો, અને જેટલું વી શેપનું માપ જેઠતું હોય તે પ્રમાણે આડકતરી ટેપ ગોઠવી માપવું. આ માપ ૬" થશે. જુઓ પ્લેટ નં ૪, ચીટ F. ગોલ ચોરસ અથવા ૩ ખુણાના કાપ માટે કોઈખી જાતનું માપ લેવાંની જરૂર નથી. કાપ કાઢવાના વીષયમાં તમે જેશે કે વી શેપના માપ પરથી આ ઉપલા ધાટોના કાપ કાઢી શકાશે. જે ઉપરથી ગોલ આકાર જેઠતો હોય તો તે વેળા વી શેપ પ્રમાણે કેટલો ગોલ આકાર નીચેથી જેઠએ છે તે માપ લેવું. જુઓ પ્લેટ નં ૪, ચીટ F. ગલાં આગળનો સફેદ ભાગ.

તમને માપ લેવાનું સહેલું કરવા દરેક માપના ચીટ જુદાં જુદાં આપ્યાં છે તેનો બરાબર અભ્યાસ કરવો. બધાં મલી ૧૧ માપ થાય છે તે ધ્યાન રાખવું, અને તેજ પ્રમાણે માપ લેવું.

માપોને નંબર આપજો, કે જેથી એક બાનુ બીજી વખતે કામ લઈ આવે તો તેનું માપ લેવું પડે નહિ અને કાપ કાઢવો પડે નહિ. એ રીતે તમારા વખતનો બચાવ થશે.

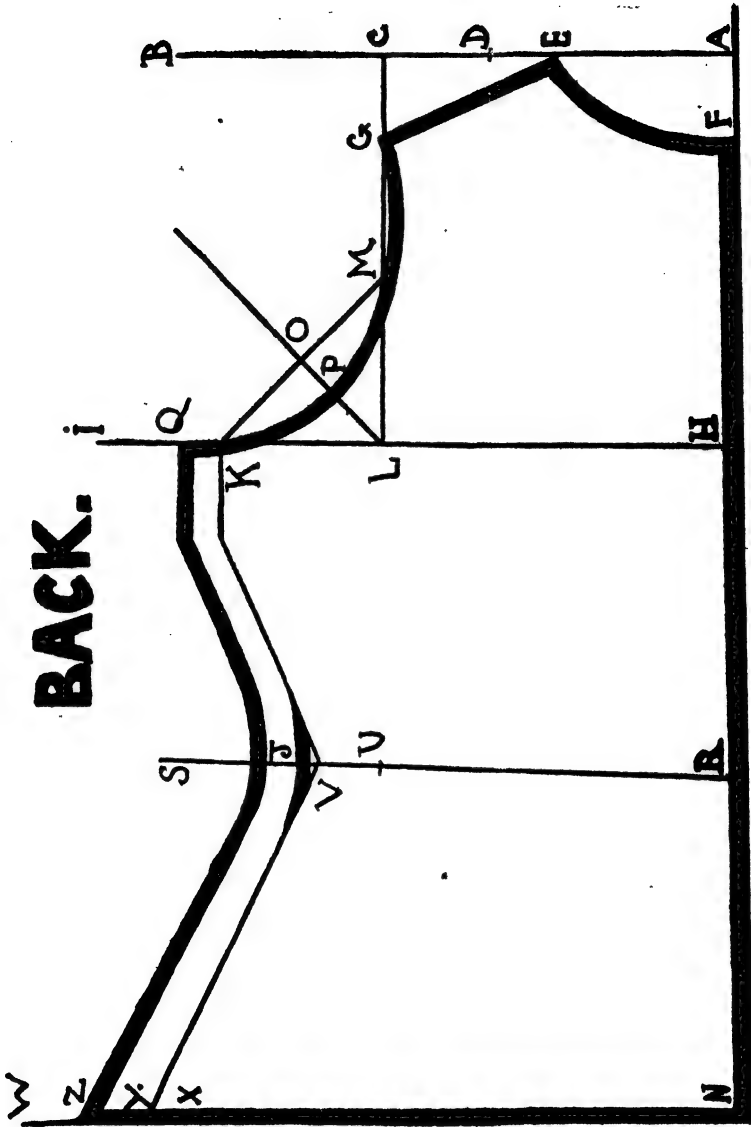
જે બાનુનું માપ લેવું હોય તે બાનુને સીધાં ઉભા રહેવા ફરમાવજો. વાંકાંટીકાં ઉભાં રહેતાં માપમાં ફરક આવશે. કમરે એકદમ ટાઇટ પટો હોય તો ધીસો કરાવજો. એક પર એક કપડું પહેરેલું હોય; દાખલા તરીકે કોટ પહેર્યો હોય તે કાઢી નખાવી માપ લેજો. દરેક માપ જમણી બાનુથી લેજો. આ ચોપડીમાં જે માપ લીધું છે તે પ્રમાણે બધાનું માપ આવનાર નથી, કારણ કોઈ પાટલું હશે તો વળી કોઈ જાડું હશે. આ ચોપડીમાં જે માપો લીધાં છે તે તમને દાખલા રૂપી આપ્યાં છે. તમે તમારાં લીધેલાં માપ પ્રમાણેજ કાપ દોરજો. આ ચોપડીમાં કમરનો ઘેરાવો ૩૦" નો છે પણ તમારા માપમાં ૨૬" કે ૩૬" હોય તો વિચારમાં બેસી રહેતાં ના. પહેલાં-થીજ માપ લીધું યા ટાઇટ લેવાનું હોય તે બરાબર લખી રાખજો. લખતી વખતે થોડી મીનીટ જસ્ટી લેશો ને ધ્યાન રાખી માપ લેશો તો તમને તકલીફ પડશે નહિ અને કપડું પણ ધારવા મુજબ થશે.

હવે દરજનનું બીજું પગથીયું તે કાગજનાં કાપો કાઢવાનું છે. જો તમને કાગજ પર કાપ દોરતા આવડ્યું હોય તો તમે કુશળ દરજન બનેલા કહેવાશો. આગળ જે માપ લઈ ગયા છીએ તે પ્રમાણે આપણે પહેલા પ્લાઝિઝનનો કાપ દોરીએ. એક વસ્ત્રના બે કાપ બને છે, એક આગલો યાને ફ્રન્ટ અને બીજો પાછલો યાને બેક. ત્યારે આ પહેલો કાપ જે આપણે કાઢ્યું તે પ્લાઝિઝનનો એક કાપ થશે.

પ્લાઝિઝનનું માપ:—પ્લાઝિઝનની લંબાઇ ૧૭", કમરની લંબાઈ ૧૩" ખભું ૬ $\frac{૩}{૪}$ ", બગલનો ઘેરાવો ૭", છાતીનો ઘેરાવો ૩૬", કમરનો ઘેરાવો ૩૦", ચાપાનો ઘેરાવો ૩૬", બાંયની લંબાઇ ૬", બાંયની નીચેનો ગાજો ૮", વી શેપનું માપ ૬".

કપડું:—૩૦" પનાનું ૧ $\frac{૩}{૪}$ વાર.

બ્રાઉન પેપરની નીચેની કિનારીથી જમણી બાનુએ ૧" છોડી એક ઉભી લાઇન A B દોરો. એક કાપ માટે જુઓ પ્લેટ નં ૦ પ. આ પહેલી લાઇન A B ને ખભાની લાઇન તરીકે લેખવી. આ લાઇન પર ખભાનું જે માપ હોય (અથવા એકનું માપ) તે માપ પ્રમાણે એટલે ૬ $\frac{૩}{૪}$ " ની પોઇન્ટ A થી લાઇન A B પર પોઇન્ટ C માર્ક કરો. જે વેળાએ તમે એક યાને ખભાનું માપ લીધું હતું ત્યારે તમને યાદ રાખવા કહ્યું હતું કે આ માપમાં ગળાનું પણ માપ આવી જાય છે. માટે હમેશા જેવી

ખભાની લાઇન દોરો કે તરત ખભાના માપનું અર્ધું કરી ગળાનું માપ કરવું. આપણે ૬૩" ખભાનું માપ લીધું છે તો તેનું અર્ધું ૩૧.૫" થશે. તો પોઇન્ટ A થી ૩૧.૫" ની એક પોઇન્ટ D માર્ક કરો. ગળું બરાબર બદ્ધેસતું થાય તે માટે ગળાનું જે માપ આવે તે માપ કરતાં ૧" ઓછું લેવું. માટે પોઇન્ટ D થી ૧" નીચે પોઇન્ટ E માર્ક કરો. હવે ખભાની લાઇનના બે ભાગ થયાં. એક ગળાનો અને બીજો ખભાનો. આ બે ભાગોને શરીર પર બરાબર ખેસતાં કરવાં નીચે પ્રમાણે ઘાટ આપવા જગા છોડવી. બાનુઓ માટે ૧", બાળાઓ માટે ૩" અને છુલકાંઓ માટે ૧".

ન્યારે આ માપ બાનુઓ માટેનું છે તો તે સાફ પોઇન્ટ A અને C થી ૧" અંદર પોઇન્ટ F અને G માર્ક કરો. G ને E લાઇન દોરી જોડી દો. પણ પોઇન્ટ F ગોળ આકારે પોઇન્ટ E સાથે જોડવી. પોઇન્ટ E આગળ ચીત્રમાં બતાવ્યા પ્રમાણે ઊલટું (slope) લેવું. બગલના ગાળાનું માપ ૭" છે તે માટે પોઇન્ટ A થી ડ્રાઇન પેપરની કિનારી પર પોઇન્ટ H માર્ક કરો આ પોઇન્ટ H થી એક ઉભી લાઇન HI દોરો આ HI લાઇન પર છાતીના ઘેરાવાનું માપ જે ૯" કાઢ્યું છે (છાતીના ઘેરાવાને ચારે ભાગનું), તે માપની પોઇન્ટ K લાઇન HI પર માર્ક કરો. ખભાની લાઇન પર જે C પોઇન્ટ છે (ખભાનું માપ) ત્યાંથી એક આડી લાઇન CL દોરો જે ઉભી લાઇન HI ને પોઇન્ટ L આગળ મળશે.

બાંધના ગાળાકાર.

આખા કાપમાં આ ગાળો દોરવાનું જરા અઘરું છે. તમારી મેઝર ટેપ લઈ પોઇન્ટ K અને L વચ્ચેનું માપ શું છે તે જુઓ. ધારો કે ૨૩" હોય તો તેટલાજમાપે પોઇન્ટ L થી આડી લાઇન CL પર પોઇન્ટ M માર્ક કરો. હવે પોઇન્ટ K અને M મેળવો. આ KM લાઇનની વચ્ચે એક પોઇન્ટ O માર્ક કરો. હવે O અને L જોડી દો. OL લાઇન વચ્ચે પોઇન્ટ P માર્ક કરો અને KPM ગોળકારે જોડો. પોઇન્ટ M થી CL લાઇનની ૧" નીચે એક ઊલટી લાઇન દોરી G સાથે મેળવો. આ KPMG બાંધના ગાળો થશે. આ બાંધનો ગાળો બેક કાપનો છે એ યાદ રાખજો. કમરની લંબાઈ ૧૩" છે, તો તે પોઇન્ટ A થી ૧૩" પર ડ્રાઇન પેપરની કિનારી પર પોઇન્ટ R માર્ક કરો, પોઇન્ટ R થી એક ઉભી લાઇન દોરો. આ લાઇન RS થશે. આ લાઇન પર કમરના ઘેરાવાના ચોથા ભાગનું જે માપ આવે એટલે જા", તે માપે પોઇન્ટ U માર્ક કરો.

બાનુઓના પ્લાટિંગ, ફોર્ક, અને બીજા વસ્ત્રો ચમતા લીધાથી બંધ બેસતાં થાય છે. એ માટે પ્લાટિંગ યા બીજા વસ્ત્રોને બે ફ્રંટમાં અને બે બેકમાં ચમતા યાને Dart લેવા પડે છે તો તે માટે પોઇન્ટ U થી ૧" ચમતા માટે પોઇન્ટ V માર્ક કરો. પ્લાટિંગની લંબાઈ ૧૭" છે તો એક ૧૭" ની પોઇન્ટ બ્રાઉન પેપરની કિનારી પર પોઇન્ટ A થી પોઇન્ટ N માર્ક કરો. પોઇન્ટ N થી એક ઉભી લાઇન NW દોરો. પ્લાટિંગનો ઘેરાવો અથવા થાપાનો ઘેરાવો લીધો હોય તો તે માપને ચારે બાજી જે માપ આવે યાને ૯" ની પોઇન્ટ X લાઇન NW પર માર્ક કરો. ચમતા કમરથી તે પ્લાટિંગની બોર્ડર યાને કિનારી સુધી લંબાય છે માટે પ્લાટિંગની આ NW યાને બોર્ડરની લાઇન પર ચમતા માટે ૧" ઉપર પોઇન્ટ Y માર્ક કરો. હવે Y ને V જોડો. પ્લાટિંગને શેપ આપવા પોઇન્ટ K થી ૧૩" નેટલી સીધી આડી લાઇન દોરવી અને તે લાઇન V ને મેળવવી. પોઇન્ટ V આગળ ખુણો બને છે, તે ખુણો નહીં રાખતાં ગોળ આકાર કરવો. એક કપડું બંધબેસતું વેતર્યા પછી લુઝ યાને ધીલું બનાવી શકાતું નથી. આપણા લાભ ખાતર દર વેળાએ જે ૩" ધીલું રાખીશું તો તે ચમતામાં લઇ ટાઇટ પણ કરી શકાશે. માટે પોઇન્ટો K, V, Y, થી ૩" ઉપર Q, J, Z. પોઇન્ટો માર્ક કરો, અને જે પ્રમાણે પોઇન્ટો K અને V આગળ જે આકારો આપ્યા છે તેજ પ્રમાણે આકારો આપી Q, J, Z. મેળવો. આ તમારો એક કાપ થયો યાને તમારી આખી બેકનો અર્થો કાપ તૈયાર થયો.

એક કાપ કાપવા વિષે.

પોઇન્ટ F થી કાપવાનું શરૂ કરો. પોઇન્ટ F થી પોઇન્ટો E, G, M, P, Q, J, Z, N. કાપો. આ કાપવાની લાઇન તમને સમજ પડે તે માટે પ્લેટ નં ૫ ના ચીત્રમાં કાળી ભડી લાઇનથી બતાવી છે. બ્રાઉન પેપરની નીચેની કિનારી કાંઈ કાપવી પડશે નહિ તે છતાં ચીત્રમાં આખો એક કાપનો ભાગ નીચેની લાઇન NF પણ કાળી ભડી લાઇનથી બતાવી છે માટે ગૂંચવાશે નહીં.

આ તો તમારો પહેલોજ કાપ છે માટે ચોપડીમાંથી વાંચી તે પ્રમાણે દોરતાં તમને ધણીમાં ધણી બે કલાક થશે બલકે તેનાથી પણ ઓછા થશે. પણ બ્યારે તમોને માપ લઈ કાપો વેતરવાની આદત પડશે તો એજ કાપ ૧૦ થી ૧૫ મીનીટમાં દોરી કાપી શકશો. આ કાપ કાપ્યા પછી તમારી સામે રાખી વિચાર કરો કે પ્લાટિંગને મલતો આવે છે કે નહીં. હવે તો તમને ધીરજ આવી હશે. ખુદાની મહેરથી આ બીજું પગથીયું બહુ લાભકારક નીવડ્યું છે.

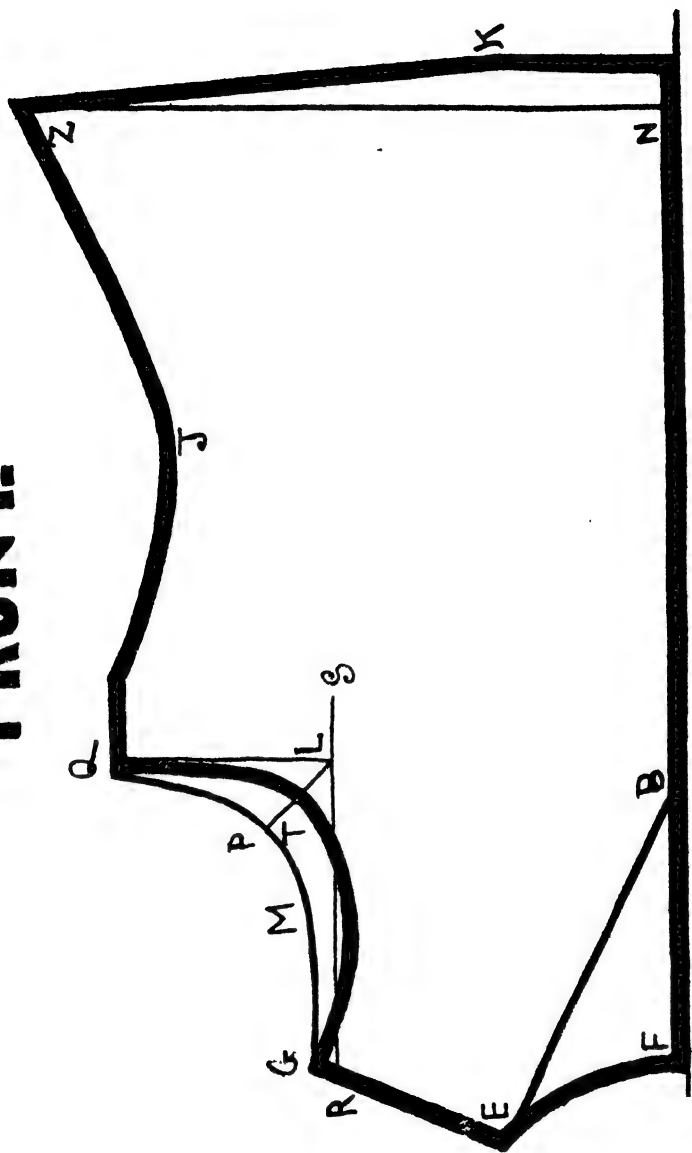
ખ્વાઉઝ માટે આ પ્રમાણે એકનો કાપ વેતર્યો. પણ ફ્રોક માટે જો કાપ કાઢવો હોય તો આખો નહિ કાઢતાં ફક્ત કમરની લાઈન સુધીનોજ કાઢવો. જો આખો કાઢ્યો હોય તો R J લાઈનને અંદર વાળી ફ્રોકના કાપ માટે ઉપયોગ કરવો. આ R J લાઈનની નીચે સ્કર્ટનો કાપ જોડવાથી ફ્રોક થશે. એ માટે વધુ આપણે ફ્રોકના વિષયમાં તપાસશું.

ફ્રંટનો કાપ કાઢવા વિષે.

એક કાપ દોરતાં તમને જરાં મહેનત પડી હશે, પણ ફ્રંટ કાપ બહુ સહેલો છે. એક આઉન પેપરનો તાવ લેવો અને તે પર ઉપસો એકનો કાપેલો કાપ પીન કરો. કાપની નીચેની કોર અને આઉન પેપરની કોર એકસરખી રીતે પીન કરજો. એક ઉપર ને બીજો નીચે ન થાય. હવે પેન્સીલથી એક કાપ પ્રમાણે આઉન પેપર પર એક કાપની આગુએથી લાઈન દોરો. એક કાપ કાઢી નાખી એક કાપના અંગ્રેજી અક્ષરો તમારા ધ્યાન માટે પાછા લખી લો. જુઓ પ્લેટ નં ૬ નું ચીત્ર ફ્રંટ. ફ્રંટના કાપમાં આંચનો ગાળો વધારે પહોળો હોવો જોઈએ. કારણ છાતીનો ભાગ ઉપસેલો હોવાથી જ એક કાપ પ્રમાણે વેતરશું તો કપડું ઉપર ખેંચાશે. જો આપણે ગાળો વધુ પહોળો કરશું તો ખ્વાઉઝ બગલના ગાળામાં બરાબર એચેયું જણાશે. એક કાપમાં પોઇન્ટ P ની નીચે પોઇન્ટ L હતી. જુઓ લાઈન PL પ્લેટ નં ૫ ના ચીત્રમાં. હવે પોઇન્ટ P થી ૩" નીચે લાઈન PL પર એક પોઇન્ટ T માર્ક કરો. આ ૩" નીચે જે આપણે પોઇન્ટ ઝીઝી છે તે બાનુઓના ખ્વાઉઝ માટે છે. નાની બાળાઓ માટે ફક્ત ૨" નીચે લેવું અને બુલકાંઓ માટે કાંઇ પણ લેવું નહિ. બુલકાંઓનો તો ઘણોખરો આંચનો ગાળો ફ્રંટ ને એકમાં સરખોજ રાખવો. પોઇન્ટ G થી ૩" નીચે એક આડી લાઈન RS દોરો. પોઇન્ટ G થી એક ગોળાકાર લાઈન RS લાઈનને લગાડી દોરી પોઇન્ટ T ને મેળવો. પોઇન્ટ T ને Q ગોળાકાર જેડી દો. આ પ્રમાણે GTQ એક છાલકો ગોળાકાર બનશે, જે ફ્રંટના કાપનો આંચનો ગાળો બનાવશે.

બીજો સુધારો ખ્વાઉઝની નીચેની બોર્ડર ચાને કિનારીની નીચે કરવાનો છે. છાતીનો ભાગ ઉપસેલો હોવાથી વસ્ત્ર ઉપર ચઢી જાય છે માટે જો આપણે બને ભાગ સરખા લઇએ અને સીલાઈ કરી પહેરી જોશું તો આગસો ભાગ ટુકો માલમ પડશે. માટે પોઇન્ટ N થી ૩" બહાર એક પોઇન્ટ માર્ક કરો. આ પોઇન્ટથી જેટલું ગળાનું માપ લીધું હોય તેટલા માપની એટલે ૩" ની લાઈન દોરી K પોઇન્ટ માર્ક કરો. પોઇન્ટ K ને Z લાઈન દોરી જેડી દો.

FRONT.

પેલેટ નં ૦ ૬.

એકમાં આપણે જોયું તે પ્રમાણે જો ફોકનો કાપ કાઢવો હોય તો કમર સુધીનોજ કાઢવો, અને તેજ પ્રમાણે ફંટમાં પણ કમર સુધીનો કાઢી ફોકના ફંટ માટે નીચે $\frac{3}{4}$ ” ઉપર પ્રમાણે જસ્ટી કરવો.

વી શેપ યાને ગળાંનો આકાર.

ગળાંની E પોઇન્ટથી જે વી શેપનું માપ હોય યાને ૬” ના માપની એક આડકતરી લાઇન દોરો જે બ્રાઉન પેપરની કિનારી પર પોઇન્ટ B આગળ મલશે. આ તમારો ફંટ કાપ તૈયાર થયો.

ફંટ કાપ કાપવાની રીત.

પોઇન્ટ B થી શરૂ કરી પોઇન્ટો E. G. T. Q. J. Z. K. થી બ્રાઉન પેપરની કિનારી સુધી કાપવું. આ પ્રમાણે તમારો બ્લાઉઝનો ફંટ કાપ તૈયાર થયો. આ કાપ પણ આખા ફંટ કાપનો અર્ધો ભાગ થશે. હવે તમોએ બ્લાઉઝ માટે એક ફંટ ને એક એક કાપ તૈયાર કાઢો છે. આપણે કાપ પરથી કપડું વેતરવા વિષે જોઇએ તે અગાઉ બધી જાતના ગળાંના આકારો દોરવા વિષે જોઇશું. આ વિભાગ ઉપલા કાપો પર ન કરતાં બીજા બ્રાઉન પેપરના ટુકડા પર દોરશું.

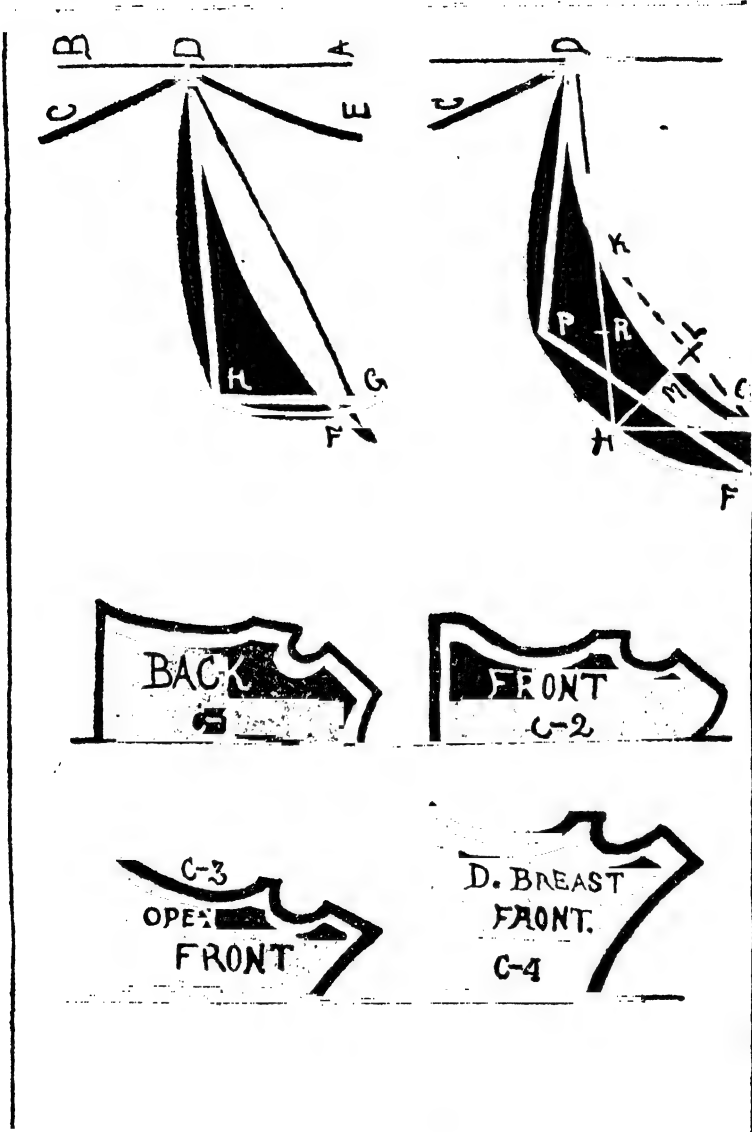
ગળાંના આકારો.

એક બ્રાઉન પેપરનો ટુકડો લેવો. જમણી બાજુએ બ્રાઉન પેપરની કિનારીથી ૬ $\frac{1}{2}$ ” ની એક લાઇન AB દોરો. પોઇન્ટ A થી ૩” ગળાંના માપની D કરો. પોઇન્ટ A અને B થી ૧” અંદર પોઇન્ટ C અને E કરો અને D સાથે ગળાં અને ખભાંનો આકાર આપો.

વી શેપ :—પોઇન્ટ D થી ૬” આડકતરી લાઇન DF દોરો. આ વી શેપ થયો. હંમેશાં ગળાંનો કાપ શરીર પર બરાબર બેસે તે માટે $\frac{1}{2}$ ” દૂરથી ગોળાકાર લાઇન દોરવી. આ ગોળાકારની DF લાઇન એ બરાબર વી શેપની લાઇન થશે. તમારા ફંટ કાપમાં પણ એ પ્રમાણે ગોળાકાર આપવા વિચરશો નહિ. જુઓ પ્લેટ નં ૭ માં ઉપરું ચીત્ર.

ચોરસ ગળું :—વી શેપની ગળાંની લાઇનની નીચેની પો. F થી ૧” ઉપર પો. G બ્રાઉન પેપરની કિનારી પર માર્ક કરો. પો. G થી એક આડી લાઇન GH દોરો. આ GH નું માપ જે ગળાંનું માપ હોય તેના કરતાં $\frac{1}{2}$ ” ઓછું લેવું. એટલે GH લાઇનનું માપ ૨ $\frac{1}{2}$ ” થશે. હવે H ને D મેળવી દો. બંધબેસતું કરવા જરા ગળાં આગળ ઊલટી ગોલ લાઇન દોરો. જુઓ પ્લેટ નં ૭.

ગોલ ગળાના શીપ :—ચોરસ ગળાના આકાર પર જે પ્રમાણે બગવનો ગાળો દોર્યો છે તે પ્રમાણે દોરવો પડશે. GH તું જે માપ હોય

તેટલા માપની એક પોઈન્ટ K માર્ક કરો. K ને G મેલવો. લાઇન KG ની વચ્ચેની પોઈન્ટ L કાઢી L અને H ને મેલવો. HL ની વચ્ચેની પોઈન્ટ કાઢી તે પોઈન્ટને M માર્ક કરો. KMG ને ગોલાકાર આપી K થી સીધી D ને મેલવો. પ્લેટ નં. ૭ માં જુઓ લાઇન GMKD. આ ગોલ ગળાંનો આકાર થયો. (જનભૂષી બાજુનું ચીત્ર).

ત્રિકોણ ગળાંનો કાપ :—પોઈન્ટ H થી ૧" ઉપર, HD લાઇન પર, પોઈન્ટ R માર્ક કરો, અને R ની બાજુમાં ૩" પર પોઈન્ટ P માર્ક કરો. પોઈન્ટ P ને D સાથે જોડો, અને P ને F જે વી શેપની પોઈન્ટ છે તે પણ જોડો. હવે બંને લાઇનની નીચે એક ગોલ-છાલકી લાઇન દોરો. જુઓ પ્લેટ નં. ૭. (ઉંડી ગોલ દોરતા નહીં.)

ગોલ ગળાંનો કાપ ઉપરનો :—જેઓને ઉપરનો ગોલ ગળાંનો કાપ જોઈતો હોય તો જેટલો આકાર ઉપર જોઈતો હોય તેટલું માપ વી શેપની લાઇન પર માર્ક કરી સેન્ટર પોઈન્ટો શોધી ગોલ ગળાંના કાપમાં દર્શાવ્યા પ્રમાણે કાપ દોરો.

કાગળના કાપ ઉપરથી કપડું વેતરવા વિષે :—પ્લેટ નં. ૬ માં ફ્રેટ કાપ વી શેપ સાથે આપણે તૈયાર કાપે છે અને પ્લેટ નં. ૫ પ્રમાણે એક કાપ તૈયાર થયો છે. ત્યારે હવે એ બેઉ કાપને સાથે લઈ આપણને બ્લાઉઝનું કપડું વેતરવાનું છે. આ બે કાપો વેતરવાથી તમે પંડીત થયલાં સમજતાં ના. તમારી બહેનો, સહીઓ, વગેરેના માપ લઈ એકાદ બે દઝન કાપો દોરો, જેથી તમારી જે કાંઈ મુઝવણ હોય તે દૂર થઈ જાય અને તમે ચોપડીમાં જોયા વગર કાપો કાઢી શકો. બાનુઓના વસ્ત્રો વેતરવામાં જે મુખ્ય કાપો કામ લાગે છે તે આ ફ્રેટ અને બેકના કાપો છે. જો તમને આ કાપો ધ્યાન રહે તો તમે દરેક વસ્ત્રોના કાપો સાદી અક્ષલ વાપરી તમારી મેજે પણ કાઢી શકશો. જો તમે સફાઈદાર સીલાઈ કરવાની ટેવ રાખશો અને અસ્તરી વારંવાર વાપરવાની આદત પાડશો તો જરૂર તમારી મુશ્કેલી તે પાક કીરતાર બર લાવશે. હવે આપણે કાગળના કાપ પરથી કપડું વેતરવા વિષે જોઈએ.

કાગળના કાપ પરથી કપડું વેતરવા વિષે :—જે કપડાંનું બ્લાઉઝ તમારે વેતરવું હોય તે કપડાંને પહેલાં અસ્તરી મારવી. તમે કહેશો કે કપડું નવું છે ને અસ્તરી શાની મારવાની ? જે કપડાંનું બ્લાઉઝ વેતરવાનું છે તે કપડાંના ધડીના સળ આપણે અસ્તરી મારી કાઢવા જોઈએ. તે ઉપરાંત કપડું ખોલતાં કાંઈ કરચલીઓ વલી હોય તો તે પણ અસ્તરી કરી કાઢી

નાખવી. એક વસ્ત્રની શોભા કાપ યાને કટ પર છે માટે કપડું વેતરવા ઉતાવળ કરવી નહિ. તમારા હાથ આગળ પીન યાને ટાંચણીનો સારો સંઘ રાખી મુકજો.

કપડાંની વણત :—એક કપડું બે જાતની વણતથી તૈયાર થાય છે. એક ઉભી વણત અને બીજી આડી વણત. ઉભી યાને સીધી વણતના દોરા સીધા પડતા હોય છે અને આડી વણતના દોરા આડા વણેલા હોય છે. સીધી વણતનું કપડું ખેંચશો તો કપડું સીધું રહેશે. બીજું ચીત્ર છાપેલું કપડું જો હોય તો તે કપડાંનું ચીત્ર અથવા તરાં હંમેશાં સીધી વણતેજ પાડેલી હોય છે. એટલે ટુંકમાં કહ્યે તો તરાં લંબાઈએ હોય છે. માટે કપડું વેતરવું હોય તો સીધી વણતેજ વેતરવું. સીધી વણતનું કપડું શરીરને શોભા આપશે. આડી વણતનું કપડું ખેંચી જોશો તો કપડું આડું અવળું અને સોસવાઈ ગયલું જેવું લાગશે. આડી વણતનું વેતરેલું કપડું ઘણીક વખત શરીર પર ખેડાલ જેવું લાગે છે.

તમે જે ક્રંટ અને એક કાપો વેતર્યા છે તે કાપોની વધતામાં વધતી પહોળાઈ માપો. આ પહોળાઈ લગભગ ૧૧" થશે. સીલાઈ માટે આપણને રાખવું પડશે માટે ૧" સીલાઈ કરવા જાસ્તી રાખીએ તો આપણને ૧૨" પહોળું કપડું જોઈએ. તમારાં કપડાંને પનામાંથી ૧૨" ની ડબલ ધડી લંબાઈ-એથી કરો. નજદીક ૪૦" લાંબી ધડી કરવી પડશે. ટેબલ પર ચા તમારી શેતરંજ પર કપડું મૂકો. પહેલાં ક્રંટ કાપ પીન કરવાની શરૂઆત કરો. જમણી બાજુએ ૧" છોડી ક્રંટ કાપ ગોઠવો. કાપ એવી રીતે ગોઠવજો કે જેથી કપડાંની ધડી કાંધેલી કિનારીએ કાપની ગળાં આગળની કિનારી એક પર એક રહે. આ પ્રમાણે ગોઠવતાં કાપનો બાંધના ગાળા આગળનો ભાગ કપડાંના બે ઉઘાડા પડની બાજુએ રહેશે. જો તમને પ્લાઊઝની નીચેની બોર્ડરને ઉઘલાવેલી યાને જુદી પટ્ટી લગાડવી ન હોય અને પ્લાઊઝનું કપડું નીચેથી વાળવા જાસ્તી રાખવું હોય તો ૩" છોડી એક કાપ પછી ક્રંટ કાપ પ્રમાણે પીન કરો. જો ઉઘલાવેલી પટ્ટી મુકવી હોય તો ફક્ત ૧" છોડજો. હવે તમારા બંને કાપ કપડાં પર પીન થયા છે. ટેબલસ યાને દરજોનો ચોક્કસ પ્લાઊઝના બંને કાપને ફરતે $\frac{1}{2}$ " સીલાઈ માટે રાખી એક્સરખી લાઇન દોરી જાઓ. જુઓ પ્લેટ નં ૭, ચીત્ર C-1, અને C-2. કાપની ફરતે જે કાળી લાઇન આપી છે તે સીલાઈ સાથના કપડાંને કાપવા માટેની લાઇન છે. ડબલ ક્રંટ અને ડબલ એક મલી એક પ્લાઊઝ ઉતરે છે, તે માટે આપણે પહેલાં-થીજ કપડાંની ડબલ ધડી કાપી હતી, જેથી આ વેતરેલું કપડું આખા એક પ્લાઊઝ માટેનું થશે. ધડી કાંધેલી દોર આગળ આપણને કાંઈ સીલાઈ

કરવાની નથી તે માટે સીલાર્ધ સાર જાસ્તી કપડું લેવાની જરૂર નથી. પણ જો કપડાંની ડબલ ઘડી થઈ શકતી ન હોય યાને રેન્જમાંથી વેતરવું હોય તો નીચે પણ સીલાર્ધ માટે જાસ્તી કપડું રાખવું. ટેલરસ ચોકતી મારેલી લાર્ધન પરથી કપડું કાપી નાખો. આ તમારું એક સ્લીવલેસ યાને બાંય વગરનું બ્લાઉઝ થયું.

કોઈ વેળા તમને બ્લાઉઝનો ફ્રન્ટ ભાગ આપો ઉંઘાડો યાને બટનવાળો કરવો હોય તો તે વેળા ગુચવારો મા. કોઈ વળી કહેશે કે એમાં શું છે ? વચમાંથી કાપી નાખ્યું તો ફ્રન્ટ ભાગ ઉંઘાડો થાય ! પણ ના, જે તમારો ફ્રન્ટ કાગળનો કાપ હોય તે કપડાંની ઘડી કરેલી કિનારીથી ૧" ઉપર મૂકી પીન કરજો. આ ૧" વધારાનું કપડું આપણે જાસ્તી લીધું છે, કારણ ફ્રન્ટમાં બટન હોલ કરવા કપડાંના પડ એક પર એક પડશે. જે પર બટન અને બીજા પર હોલ કરવા પડશે, તે માટે આ જાસ્તી કપડું લીધું છે. એ માટે જુઓ પ્લેટ નં ૭, ચીટ્ર C-૩. આ પ્રમાણે જો ડબલ બ્રેસ્ટ વેતરવું હોય તો ફ્રન્ટ કાપ કપડાંની કિનારીથી ૩" ઉપર કરવો. આ ૩" બાનુઓના બ્લાઉઝ માટે રાખવું, પણ જો બાળાઓ માટે હોય તો ૨½" દૂર રાખવું અને બુલકાંઓ માટે ૨" ઉપર લેવું. જુઓ પ્લેટ નં ૭, ચીટ્ર C-4.

નાનું બચ્ચું પડી અફરાય ત્યારે તે ચાલતાં શીખે છે તેમ તમે પણ કોઈ વેળા ભૂલના ભોગે ઘરાકનું કપડું ઉલટું વેતરી નાખશો, તે માટે નીચલી બીના પર તમારું ધ્યાન પહોંચાડવાની જરૂર છે.

જો ફ્રન્ટ યા બેકના ડબલ કાપ કપડાંની ઘડી કરી કાઢી ન શકાતા હોય યાને બે કાપ છુટા છુટા કાપવા પડે તો તે વેળાએ એક ફ્રન્ટનો કાપ ચોટે પડે અને બીજો ફ્રન્ટનો કાપ અવળે પડે પીન કરી વેતરવું. એજ પ્રમાણે બેકના બંને પડો પણ વેતરવાં. જો બેઉ અવળા પડે યા બેઉ સવળા પડે વેતરશો તો બેઉ એકજ બાબુની બાંયનો કાપ નીકળશે. માટે તમારે આ ભૂલ કરવી નહિ.

બ્લાઉઝની શીલાઈ વીધે :—જો તમને બ્લાઉઝમાં અસ્તર મુકવું હોય તો જે પ્રમાણે આપણે બ્લાઉઝના કાપ કપડાં પર પીન કર્યા તે પ્રમાણે અસ્તરના કપડાં પર કાગળના કાપો પીન કરો. સીલાર્ધ માટે ૩" છોડવા ધ્યાન રાખશો બોર્ડર આગળ જાસ્તી લેવું નહિ પણ કાપ જેટલુંજ લેવું કારણ બ્લાઉઝના કપડાંની કોર વાળશો તે અસ્તર સાથે એટલ

થશે. જો અસ્તર મૂક્યું હોય તો ઓટનના ટાંકા પ્લાઉઝના કપડાં પર કરવા નહિ પણ અસ્તર પર જ લેવા. જો અસ્તર ન મૂક્યું હોય તો પણ નીચેની બોર્ડરના ઉપરનાં ટાંકા બહુ જ ખારીક લેવા જેથી કપડાં પર ઝાઝા દેખાય નહિ.

ફ્રંટ ને બેક કાપ જે વેતર્યા છે તેની સીલાઈ કેમ કરવી તે તપાસીએ. અત્યારે બાંધ વેતરી નથી માટે આ તમારું પહેલું પ્લાઉઝ સ્લીવલેસ પ્લાઉઝ તૈયાર થશે. પ્લાઉઝનાં ખભાં ફ્રેન્ચ સીમની સીલાઈ કરી જોડવાં. ખભાં સીવવા અગાઉ નીચે ઉપર કપડું બરાબર લીધું છે કે તે જોવું. કોઈ ખભાંને સાદો સાંધો કર્યા પછી ઉલટા પડે અસ્તરી મારી કપડાંનાં વધેલા બે પડને ચીરી ફૂલેટ કરે છે. ફ્રેન્ચ સીમનો સાંધો મજબુત હોય છે. ખભાંનો ભાગ કપડું કાઢતાં અને પહેરતાં વધુ દબાનમાં આવવાથી ફ્રેન્ચ સીમની સીલાઈ કરવી વધુ લાભદાયક છે. ખભાંનો સાંધો કરી રહ્યાં પછી જો માથું ન જઈ શકે એટલો ગાળો હોય તો બેકના કપડાંને ૪" ઉભું ચીરી ૨૮૩ ચા બટન કરવા. પણ જો પછવાડે બટન ન કરવાં હોય તો પ્લાઉઝનું એક જ ખભું સીવવું ને ડાબું ખભું ઉઘાડું રાખી ત્યાં ૨૮૩ બટન માટે ઉથલાવેલી પટ્ટી આપી તૈયાર કરવું. આપણે અત્યારે બાંધ વગરનું પ્લાઉઝ બનાવેલું હોવાથી આ ઉઘાડા ખભાનો છેડો બાંધનો ગાળો સીવતી વખતે થોડો ખભાંનો સાંધો પણ સીવવો જો બાંધ મુકવાની હોય તો તે વેળા સાંધો બાંધનાં સાંધામાં લઈ લેવો.

ગળાં પર મશીનની કોર્ડિંગ કરાવવી અથવા તો ઉથલાવેલી પટ્ટીએ કોર્ડ પાછપીંગ કરવી. બ્યારે કાગળનો કાપ આપણે વેતર્યા હોતો ત્યારે ૧" આગળ ને ૧" પાછળ ચમત્તા માટે જસ્ટી રાખ્યો છે. આપણે દરેક કાપે ૧" લીધું છે તો એ પ્રમાણે બે ચમત્તા આગળ ને બે ચમત્તા પાછળ આવશે. આ ચમત્તા ૫" થી ૬" લાંબા લેવા. (ચમત્તા માટે વાંચો ચમત્તાનો વિષય.)

ચમત્તા કર્યા બાદ જમણી બાજુનો સાંધો (બગલના ગાળાથી પ્લાઉઝની બોર્ડર સુધી) ફ્રેન્ચ સીમની સીલાઈ કરી બોર્ડર કરવી. ડાબી બાજુએ આખો સાંધો સીવવો નહિ પણ નીચેથી ૩" થી ૪" ઉઘાડો રાખવો, અને એ ઉઘાડા ભાગ પર ૨૮૩ ચા બટન આપવા ઉથલાવેલી પટ્ટીએ બેઉ ભાગ તૈયાર કરવા. આ ડાબી બાજુનો બાકીનો સાંધો પણ ફ્રેન્ચ સીમે તૈયાર કરવો. આ બે સાંધા તૈયાર થયા કે અસ્તરી મારી બેસાડવા અને સાંધા બનતાં બાંધનો ગાળો બનશે. આ બાંધના ગાળાને ગળાંની કાની મશીનની કોર્ડિંગ કરાવવી અથવા તો ઉથલાવેલી પટ્ટીએ કોર્ડ પાછપીંગ કરવી.

ત્યાર બાદ નીચેની બોર્ડરને આગળ સમજાવ્યું છે તેમ ચોટન કરી તૈયાર કરવી.

જો પ્લાઝિકને બાંધ બનાવવી હોય તો સૌથી પહેલાં બાંધનું બોધ બનાવી અસ્તરી મારી તૈયાર રાખ્યા પછી પ્લાઝિક સીવવાને હાથમાં લેવું.

આખાં પ્લાઝિકને અસ્તરી મારી સ્ટડ બટન ટાંકવાં. હવે તે કિરતારની મદદથી સ્લીવલેસ યાને બાંધ વગરનું પ્લાઝિક તમે તૈયાર કરવાને શક્તિવાન થયાં છો. આ તૈયાર કાપેલાં પ્લાઝિકને હેંગર પર મૂકી નિહાળવું કે પ્લાઝિક જેવું લાગે છે કે નહિ. ખરેખર હવે તમે જરૂર કહી શકશો કે આ એક દરજ્જાએ સીવેલાં પ્લાઝિક બરાબરનું છે. આવાં અર્ધોએક ડઝન પ્લાઝિક પહેલાં તો તમારાં અથવા તમારા ધરના માણસના તૈયાર કરજો કે જેથી સર્વે બૂલ માલમ પડે, અને પછી તમે તમારો ધંધો તે પાક ખુદાતાલાતું નામ લખ શરૂ કરજો. દરજ્જાઓ જો ૩. ૩ લેતા હોય તો તમે ૩. ૧૫ થી શરૂ કરી એઓની લાઇનમાં થોડા વખતમાં આવી શકશો.

હવે આપણે હંગેરીયન અને ફ્રાન્સના પ્લાઝિક કેમ વેતરવાં અને સીલાઈ કેમ કરવી તે તપાસીએ.

હંગેરીયન પ્લાઝિક.

કપડું—૩૦” પનાતું ૨ થી ૨ $\frac{1}{2}$ વાર.

હંગેરીયન પ્લાઝિકનો કાપ કાઢવા સાદાં પ્લાઝિકનો ફ્રન્ટ કાપ લેવો. આ ફ્રન્ટનો કાપ એક બ્રાઉન પેપર પર પીન કરવા માટે એક બીજો બ્રાઉન પેપરનો તાવ લેવો. હંગેરીયન પ્લાઝિક બે જાતના છે. એક ગળાં આગળની ગેઘર વાળું ને બીજું ગળાં અને બોર્ડરમાં પણ ગેઘર કાપી હોય તે. હંગેરીયન પ્લાઝિકના કાપ વેતર્યા અગાઉ ગળાંનો કાપ નીચે કેટલો જોઈએ તે માપ લેવું. ધારો કે ૩” નીચે ગળાંનો કાપ જોઈએ છે તો ફ્રન્ટનો કાપ બ્રાઉન પેપર પર પ્લેટ નં ૮, ચીટ્ર નં D-1 માં બતાવ્યા પ્રમાણે ગોઠવવો. બ્રાઉન પેપરની કિનારી આ ચીટ્રમાં BF લાઇન તરીકે લેખવી. બ્રાઉન પેપરની BF કિનારીથી ૪” ઉપર પ્લાઝિકનો કાપ પીન કરો. ગળું આપણને ૩” નીચું જોઈએ છે તો પોઇન્ટ B થી ૩” નીચે પોઇન્ટ E માર્ક કરો. આ E પોઇન્ટને ખખાંની ગળાંની પોઇન્ટ સાથે જોડી દેવો. તેજ પ્રમાણે પ્લાઝિકની બોર્ડરની લાઇન લંબાવી BF ને D આગળ મેળવી દો. ફ્રન્ટ કાપની આસપાસ લાઇન દોરી ફ્રન્ટ કાપ બ્રાઉન પેપર પર ઉતારી લેવો. આ ચાર ઇંચ કપડું દરેક કાપમાં ગેઘર માટે લીધું છે એટલે બધું મલી ૧૬” કપડું આપણને ગેઘર કરવા મલશે. એક કાપ એજ રીતે ગોઠવી ગેઘર માટે

કપડું કાઢવું. આ પ્લાઊઝની નીચે ગેધર કરવામાં આવ- નાર છે તેથી ચમતા લેવા નહિ. આ કાપ હંગેરીયન પ્લાઊઝ ઉપર અને નીચે ગેધર સાથેનો તૈયાર કરવા કામ લાગશે.

હંગેરીયન પ્લાઊઝ ફક્ત ગળાં આગળનું ગેધરવાળું.

જો ગળાં આગળજ ગેધર કરવી હોય તો પ્લાઊઝનો ફ્રન્ટ અને બેક કાપ ગળાં આગળથી ૪" ઉપર રાખવો જુઓ ચીટ D-2. પણ નીચેથી પ્લાઊઝની બોર્ડર બ્રાઉન પેપરની કિનારી BF ને લગાડવી. આ પ્રમાણે ગોઠવી ફ્રન્ટ કાપની આજુબાજુ લાઈન દોરી પીન કાઢી નાખી કાપ કાપવો. આ ફેશનના હંગેરીયન પ્લાઊઝને બે બેક ને બે ફ્રન્ટમાં ચમતા કરવા.

હંગેરીયન પ્લાઊઝની સીલાઈ વિષે.

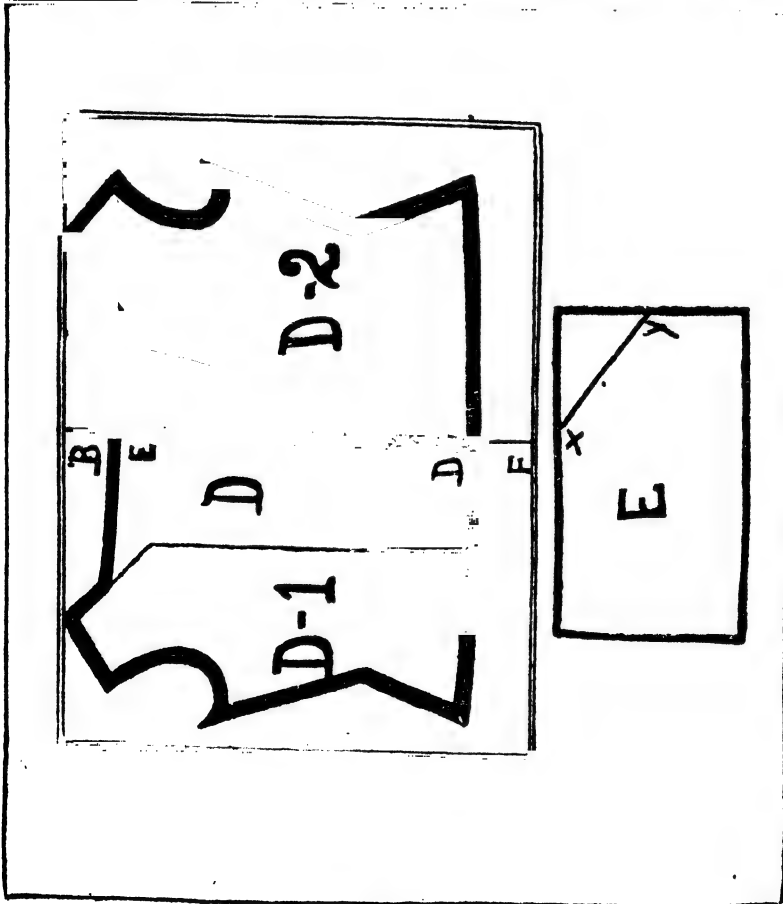
ઉપર યા નીચે એકસરખી ગેધર કરવી. ગેધર કર્યા પછી રંગીન દોરાનાં ફેન્સી ટાકાંઓની તરાં કાઢવી. ખભાં, બાંયનો ગાળો અને સાંધો પ્લાઊઝની સીલાઈમાં સમજાવ્યા પ્રમાણે કરવી. નીચેની બોર્ડર પણ ઉચલાવેલી પટી આપી તૈયાર કરવી.

પ્લાઊઝ ફેલ્ડસનું.

કપડું:—૩૦" પનાનું બે વાર.

ન્યારે ફેલ્ડસની ફેશનવાળું પ્લાઊઝ સીવવાનું હોય ત્યારે હમેશા પ્લાઊઝને અસ્તર મુકવું. અસ્તર લેવાથી કામ સહેલ બનશે. જો અસ્તરનું કપડું ન મુકવું હોય તો જડા બ્રાઉન પેપરનો ફ્રન્ટનો કાપ કાઢવો. જે કપડાંનો ફેલ્ડસ બનાવવો હોય તે કપડાંનો એક નાકેનો છેડો આડકતરે કાપવો. જુઓ બોટ નં ૮, ચીટ E. આ ચીટમાં લાઈન XY જે દોરી છે તે આડકતરે કેમ કાપવી તે બતાવી છે. આ XYનું માપ ફેટલું લેશો? જેટલું વી શેપનું માપ લીધું હોય તેનાથી ડબલ એટલે $૬" \times ૨" = ૧૨"$ થશે. જો વી શેપનું માપ ૧૨" થાય તો હમેશા XYની લાઈન ૧" કમી લેવી એટલે ૧૧" લેવી. આ ૧" કપડું ઓછું લેવાનું કારણ આ છે કે કપડું વી શેપ પર ગોઠવતી વખતે જરા ખેંચીને ગોઠવવું કે જેથી વી શેપનો ખુણો બરાબર બેસે. હવે પ્લાઊઝનો ફ્રન્ટ કાપનો અસ્તર અથવા બ્રાઉન પેપર ટેબલ પર મુકો. અસ્તરના વી શેપ પર ફેલ્ડસ લેવાનાં કપડાંને જે XY પ્રમાણે કાપ્યું છે તેની X પોઈન્ટ વી શેપના ઉપલા એક છેડા પર બે ટાકાં મારી ચીતકાવો. પછી XY લાઈનને અસ્તરનાં વી શેપ પર જરા ખેંચેલા હાથ રાખી ફાંક મારી ગોઠવો. આ પ્રમાણે આખી XYની કાપેલી લાઈન વી શેપ પર ગોઠવાઈ જશે. હવે પોઈન્ટ X આગળ પ્રથમ જે તમે

ખે ટાંકાં માર્યા છે તે છેડાની આશુએ ૧" જેટલી કપડાંની પ્લીટ લઈ અસ્તરના ખભાં પર એક ટાંકો મારો. આ પ્લીટ ફાંક પાંરતા જઈ વી શેપના બીજા છેડા તરીકે પ્લીટ લઈ જવી. વી શેપનાં ખુણા આગળ જરા ઝાળ આકાર પડશે. જેવી પ્લીટ બીજા ખભાંપર ખલાસ માથ કે પાછો ત્યા ટાંકો મારવો. ફરી પાછું ફાલ્ડસના કપડાંની પોઇન્ટ Xની પ્લીટથી ૧" દુર બીજી પ્લીટ શરૂ કરવી. પ્લીટ માટે ફાલ્ડસના કપડાંને ખભાં પર ૧" નો એક ચમતો આપી ટાંકો મારવો આ પ્રમાણે એક પછી એક પ્લીટો ગોઠવી, ખભાંનાં એક છેડાથી બીજા છેડા સુધી કરવું. બાંયના માળાને ફાલ્ડસનું કપડું ફાંક મારી ચીટકાવવું ફાલ્ડસનું કપડું જે

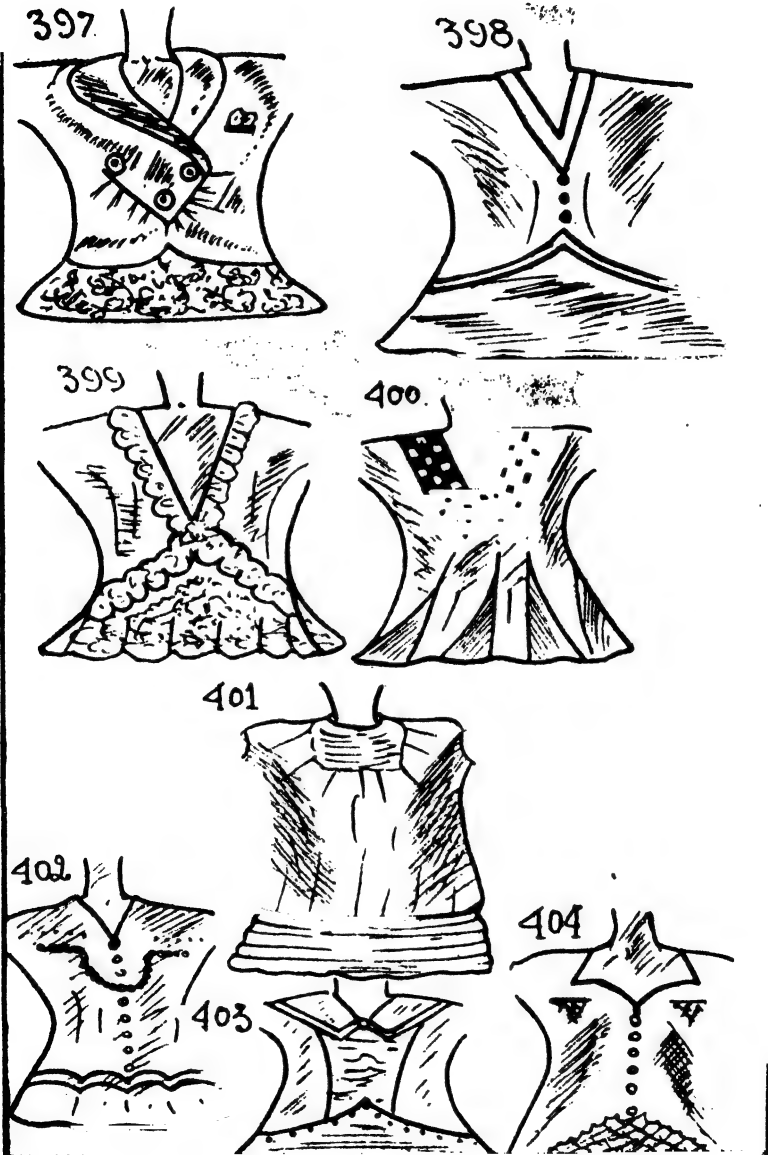
પ્લીટ નં ૮.

બાંચના ગાળાની બહાર પડતું હોય તે કાપી નાંખવું. તેજ પ્રમાણે બ્લાઉઝની બેઉ સાઇડો અને નીચેની બોર્ડર પણ અસ્તર ચા કાગળનાં માપ પ્રમાણેની કાપી ફાંક મારી તૈયાર કરવું. બ્લીટ ગોઠવતા વી શેપના નીચેના ખુણા આગળ બ્લીટનો ખુણો કરવો નહિ પણ બનતા લગી ગોળાકારેજ ગોઠવવું. આ પ્રમાણે તમારો ફોલ્ડસનો ફ્રન્ટ કાપ તૈયાર થશે. જો બેક કાપ પણ ફોલ્ડસનો લેવો હોય તો તે પણ ઉપર પ્રમાણેજ કરવું.

જો તમે અસ્તર વાપર્યું હોય તો અસ્તર પર ફાંકથી ચીટકાવેલા ફોલ્ડસને બેકના કાપ સાથે બ્લાઉઝની સીલાઈ માફક સીવી તૈયાર કરવું પણ જો અસ્તર ન વાપર્યું હોય અને બ્રાઉન પેપરના કાપ પર ફોલ્ડસ ગોઠવ્યા હોય તો બેકના કાપ સાથે ફ્રન્ટનો તૈયાર કીધેલો ભાગ કાગળ સાથે ફાંક મારી ચીટકાવી દેવો, પછી કાગળ કાઢી લેવું. બ્લાઉઝની સીલાઈ પ્રમાણે આ ફોલ્ડસનું બ્લાઉઝ પણ તૈયાર કરી લેવું. બ્લીટો પરના ફાંકના ટાંકા ઉખેડી કાઢવા. ફાંકના ટાંકા લાંબા લાંબા લેવા. ટાંકા કાઢી નાખશો તો બ્લીટ ઉઘાડી થતાં ફોલ્ડસ બનશે. આ પ્રમાણે ફોલ્ડસનું બ્લાઉઝ પણ તૈયાર થયું.

બ્લાઉઝની ફેશનો.

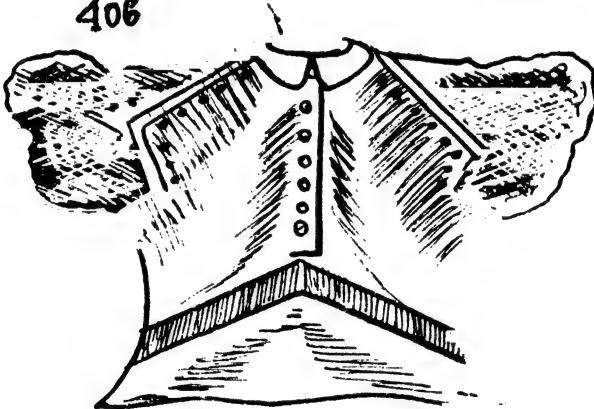
ફેશન પ્લેટ નં. ૧ અને ફેશન પ્લેટ નં. ૨ માં તમને બ્લાઉઝ માટે જુદી જુદી ભાતની ફેશનો બતાવવામાં આવી છે. આ વિષય લંબાણથી લખ્યો નથી, કારણ આખો ફેશનનો વિષય કોકના પ્રકરણમાં બહુ વીગતવારે સમજાવવામાં આવ્યો છે. જ્યારે તમે કોકનો વિષય પૂરો કરશો ત્યારે તમને આ ફેશનો કેમ ઉપગમવવી, ફેશનનોના કાપ કેમ કાઢવા એ સર્વ અચ્છાની રમત જેવું થઈ પડશે.

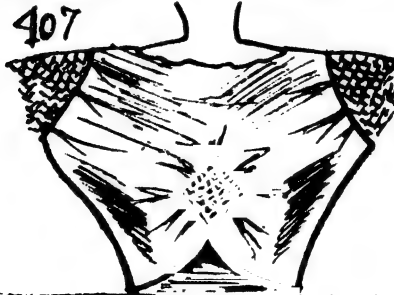
405

406

407

ફેશન પ્લેટ નં ૨.

સ્કર્ટ:

સ્કર્ટના કાપો.

તમે એક સ્લીવલેસ બ્લાઉઝ સીધાઈ કરી તૈયાર કર્યું છે, તમે એક ફ્રોક સીવવાને માટે બહુ આતુર હશો. ફ્રોકના કાપો કાઢવા શીખતાં પહેલાં જો તમોને સ્કર્ટના કાપો કાઢતાં આવડતાં હશે તો તમે તમારી સાદી અક્કલે ફ્રોક વેતરી શકશો. કારણ એક બ્લાઉઝ અને એક સ્કર્ટ જોડતાં એક ફ્રોક બને છે. ત્યારે સ્કર્ટના કાપો કેમ કાઢવા તે તપાસીશું.

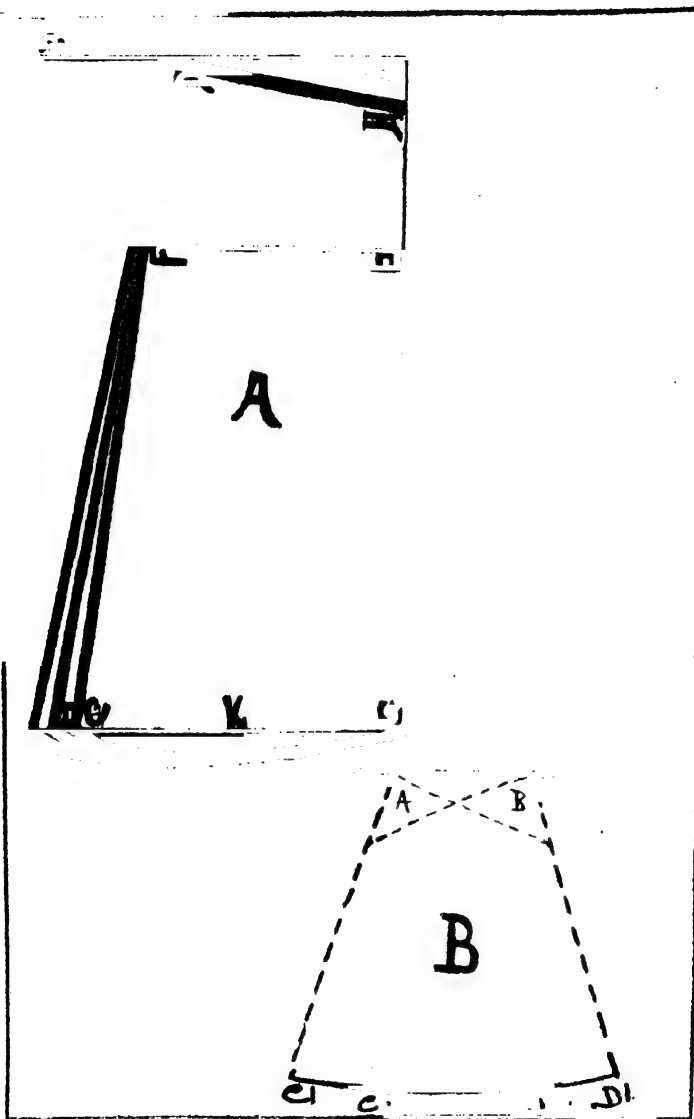
સાદો સ્કર્ટ.

કપડું:—૩૦" પનાનું ૨ વાર.

માપ:—સ્કર્ટની લંબાઈ ૨૩", કમરનો ઘેરાવો ૩૦", થાપાના ઘેરાવો ૩૬".

એક બ્રાઉન પેપરનો તાવ લેવો. (જુઓ પ્લેટ નં ૯ ચીત્ર A).

જમણી બાજુથી ૧" છોડી એક લાઇન AB દોરો. કમરના ઘેરાવાના ચોથા ભાગમાં ૧" ચમતા માટે અને ૬" છુટ માટે ઉમેરી AB લાઇન પર ૯" ની પોઇન્ટ I) માર્ક કરો. પોઇન્ટ A થી ૬" થી અંદર પોઇન્ટ H માર્ક કરો. H અને D પોઇન્ટ લાઇન દોરી જોડી દો. પોઇન્ટ H થી ૫" અથવા જો ૪૦" લાંબો સ્કર્ટ વેતરવો હોય તો પોઇન્ટ H થી ૬" દુર બ્રાઉન પેપરની કિનારીએ પોઇન્ટ E માર્ક કરો. આ ૫" યા ૬" નું માપ જો છે તે કમર અને થાપાની વચ્ચેની લંબાઇ નું માપ છે નાના માટે ૫" અને મોટા માટે ૬" લેવું આ પોઇન્ટ E થી થાપાના ઘેરાવાના જટલા માપની લાઇન EF દોરો. D અને F જોડી દેવો. પોઇન્ટ H થી સ્કર્ટની લંબાઈ જટલી માપની G પોઇન્ટ બ્રાઉન પેપરની કિનારીએ માર્ક કરો. G થી એક ઉભી લાઇન દોરો. પોઇન્ટ F થી DF લાઇન લંબાવો આ લાઇન પોઇન્ટ G થી દોરેલી ઉભી લાઇનને પોઇન્ટ C આગળ મળશે. GC એ સ્કર્ટનો ઘેરાવો થયો. જો તમને વધું પહેજો સ્કર્ટ જોઈતો હોય તો DFC લાઇનની બહાર બીજી લાઇન દોરો. જુઓ ચીત્રમાં DFC ની બહાર દોરેલી બે લાઇન. જો તમને ઘેરાવો નાનો જોઈતો હોય તો જમ બહારથી લાઇન દોરી છે તેમ DFC લાઇનની અંદર દોરી લેવી જો તમને ચોક્કસ માપનો ઘેરાવો જોઈતો હોય, ધારો કે ૫૬" તો તે ઘેરાવાનો ૪ થો ભાગ ૧૪" થશે તો પહેલાંથીજ ૧૪" ની લાઇન પોઇન્ટ G થી દોરી લેવી. અને પછી DF ને મેળવી દેવી. લાઇન GC ની વચ્ચેની પોઇન્ટને K માર્ક કરો. પોઇન્ટ G થી K સુધી અને H થી D સુધી કાગળ કાપી લેવો.

ଫିଗ ନଂ ୧.

હવે પોઇન્ટ H ને પોઇન્ટ D પર મુકો. અને પોઇન્ટ G ને પોઇન્ટ C પર મુકો. નીચેના ઘેરાવાના કાપેલા ભાગો GK અને KC એક સરખા કરવાં અને તેમ કરતાં નીચેથી જરા છાલકો ગોળકાર આપવો. છાલકો કાપવાની શુદ્ધ ના કરતાં જે ઘણો ગોળ કાપશે તો વચમાં ખાંચો પડશે તે માટે પહેલાં કાગળ પર સરખાં કરવાની કાપેશ કરજો.

કાપ કાપવા વિષે.

પોઇન્ટ D થી શરૂ કરી લાઇન DFC કાપશે તો સ્કર્ટનો કાપ થશે. ચીત્રમાં DFC ની ૩ લાઇન છે તે માટે ગુચવાશે નહિ, કારણ આ લાઇનો સ્કર્ટના કમી જસ્તી ઘેરાવાની છે. જે ઘેરાવાની લાઇન તમને જોઇએ તે માપની લાઇન કાપવી.

કપડું વેતરવા વિષે.

આ કાગળના કાપ પ્રમાણે જે કપડું વેતરશે તો ૪ કાપનો સ્કર્ટ તૈયાર થશે જે કપડાંની ઘડી કરી કાપ મુકશે તો એ કાપનો સ્કર્ટ તૈયાર થશે.

કાગળના કાપ પરથી કપડું વેતરતાં નીચેની પટ્ટી યાને બોર્ડર માટે ૨" જેટલું વધુ કપડું લેવું. પણ જે તમારે વાળવું ન હોય અને ઉચલાવેલી પટ્ટી જોડવી હોય તો સ્કર્ટના કાપ પ્રમાણેજ લેવી. જે તમને બોર્ડર પર કોર્ડીંગ બીડીંગ કરાવવી હોય અથવા આરકા બનાવવાં હોય તો કાપના માપ જેટલું કપડું વેતરવું જે તમને નીચે કોઇ જાતની બોર્ડર, લેસ વગેરે ટાંકવી હોય તો તેટલું માપ લાંબાઈના માપથી કમી લેવું જે સ્કર્ટને લેંકા કરવો હોય તો લેંકાના પ્રમાણમાં ઓછું લેવું. જે સાડીની નીચે પેટીકાટ પહેરવાનો કરવાનો હોય તો આગલી સાઈડ વચમાંથી ૩" ઉઘાડી રાખવી પણ જે પતાવાળો સ્કર્ટ કરવો હોય તો ચમતા પતાની અંદર લઇ લેવાં પતા પર ચમતા કરવા નહિ. સ્કર્ટ, પ્લાઉઝ માફક ડાબી બાજુએ ૪" ઉઘાડું રાખવું. આ ઉઘાડા ભાગને ઉચલાવેલી પટ્ટી આપી સ્ટડ આંકડા અથવા બતન માટે તૈયાર કરવું. સીલાઈ માટે ૬" કપડું જસ્તી રાખવાતું વીસરશે નહિ.

અમએલા સ્કર્ટ.

કપડું :—૩૦" પનાતું ૨૬ થી ૩ વાર.

ઉપલા સાદા સ્કર્ટનો કાપ લેવો. એક બ્રાઉન પેપરનો તાવ લેવો જમણી બાજુથી ૧" છોડી એક ઉભી લાઇન દોરો. જુઓ પ્લેટ નં ૯ ચીત્ર B. આ બ્રાઉન પેપરની કિનારીથી ૪" ઉપર આ ઉભી દોરેલી લાઇન પર અથવા આ લાઇનના બેઉ છેડે સરખા ભાગ રાખી બરાબર વચમાં કાપ પીન

કરવા. કાપ એવી રીતે પીન કરજો કે જેથી સ્કર્ટના કાપની કમરના ઘેરાવાવાળી લાઇન આ દોરેલી લાઇન પર રહે. આઉન પેપર પર આખો સાદા સ્કર્ટનો કાપ પીન કરો. કાપની આસપાસ લાઇન દોરો. આ પ્રમાણે આઉન પેપર પર સ્કર્ટનો આખો કાપ દોરેલો જણાશે. પીન કાઢીને કાપ ગચકી લેવો. કમરની લાઇનને આ ઉભી દોરેલી લાઇન જે ચીત્રમાં AB તરીકે બતાવી છે તે પર પાછો સાદા સ્કર્ટનો કાપ મુકો. નીચેના ઘેરાવાની લાઇનને CD ના અક્ષરો પણ માર્ક કરો. હવે આ સાદો કાપ એવી રીતે ગોઠવો કે જેથી એક વેળાએ C છેડાથી ૩" દુર નીચેનો ઘેરાવો રહે. એ માટે સ્કર્ટના કાપને A પોઇન્ટ આગળ અંગુઠાથી દાબી રાખવો અને B પોઇન્ટને નીચે ખસેડતાં જઓ જ્યાં મુઠ્ઠી કાપની C પોઇન્ટ આઉન પેપર પર દોરેલા કાપથી ૩" દુર થાય. આ લંબાવેલી પોઇન્ટને CI માર્ક કરો. એજ પ્રમાણે, હવે, સ્કર્ટના કાપની B પોઇન્ટ અંગુઠાએ દાબી રાખી D પોઇન્ટ પણ ૩" દુર કરો અને પોઇન્ટ DI માર્ક કરો એ માટે જુઓ, પ્લેટ નં ૯ ચીત્ર B માં પોઇન્ટો CI અને DI. આ પ્રમાણે લાઇનો દોરવાથી સાદા સ્કર્ટની બેઠ બાબુઓ ૩" પહોળી બનશે. તમને વધુ પહોળો સ્કર્ટ બનાવવો હોય અને કપડું પણ જસ્તી હોય તો ઉપર પ્રમાણે ૩" જસ્તી લીધું છે તે ૩" બદલ જસ્તીમાં જસ્તી ૬" મુઠ્ઠી બેઠ બાબુએ લઇ શકશો. હવે એ પહોળા થયેલા કાપની CI અને DI પોઇન્ટો હાલકા ગોળાકારે બેડી દેવો. AC અને BD ની વધુ પહોળાઇની લાઇનો બેડી દેવો. લાઇનો ACI, BDI કાપી નાંખો. લાઇન BDI, ACI પર મુકો. અને નીચે જે ગોળાકાર બરાબર ન હોય તો તે કાપીને બરાબર કરો. આ પ્રમાણે તમે અમ્બ્રેલા સ્કર્ટનો કાપ તૈયાર કર્યો છે.

આ અમ્બ્રેલા સ્કર્ટના Flare બરાબર દેખાડવા માંગતા હો, અને જે તમારી પાસે કપડું જસ્તી હોય તો સ્કર્ટના કપડાંના પનાને માપથી ત્રીકોણવાળી તે પર કાપ મૂકી કપડું વેતરવું આ પ્રમાણે વેતરવાથી Flare વધુ સારી પડશે અને સીવેલું કપડું વધુ શોભા આપશે. જે પનાથી ત્રીકોણુ ધડી કાઢેલાં કપડાં કરતાં સ્કર્ટનો કાપ મોટો હોય તો કપડાંને તેજ કપડાંની પટી આપી પનો જસ્તી કરવો. આ પ્રમાણે જોડેલા કપડાંનો સાંધો હંગેશા કમર આગળજ રાખવો કે જેથી નીચે વધુ ઝાલર બનતી જણાય.

સોલ કાપનો સ્કર્ટ.

સ્કર્ટની લંબાઈ ૨૬".

કમરનો ઘેરાવો ૨૪".

એક આઉન પેપરનો ટુકડો ૨૬" લાંબો અને ૬" પહોળો લેવો. ૬" પહોળો શા માટે લેવો તે જાણવું જરૂરી છે. કમરનો ઘેરાવો ૨૪" છે અને તેના ૧૬ સરખા ભાગ કરીશું તો ૧ ભાગનું માપ ૧ $\frac{૩}{૪}$ " થશે. આ ભાગની બે બાજુએ સાંધા કરવાનાં છે, તો દરેક સાંધા માટે $\frac{૩}{૪}$ " લઘુએ તો ૧ $\frac{૩}{૪}$ " + $\frac{૩}{૪}$ " + $\frac{૩}{૪}$ " = ૨" માપ થશે. આ માપ કમરનાં ઘેરાવાનું થશે. સ્કર્ટની નીચેના ઘેરાવા માટે કમરનું જે માપ હોય તેનાથી ૩બલ લેવું. એટલે (૨" + ૨" = ૪"). આ ૪" નીચેનાં ભાગનું માપ થયું. હવે આપણે આઉન પેપરનો કાપ ૨૬" લાંબો અને ૬" પહોળો કાપ્યો છે. કમરનાં ઘેરાવાના માપમાં નીચેના ઘેરાવાનું માપ ઉમેરશું તો ૬" માપ થશે. હવે આઉન પેપરનાં કાપને ટેબલ પર ગોઠવો. આ કાપને પ્લેટ નં ૧૦, ચીત્ર C માં બતાવ્યા પ્રમાણે ABCD નાં અક્ષરો ચારે ખુણે આપી દો. પોઇન્ટ A થી ૪" ની પોઇન્ટ E માફ કરો અને પોઇન્ટ C થી ૨" ની પોઇન્ટ F માફ કરો. E અને F જોડી કાપો. આ પ્રમાણે એક કાગળના કાપ પરથી બે કાપ વેતરાશે.

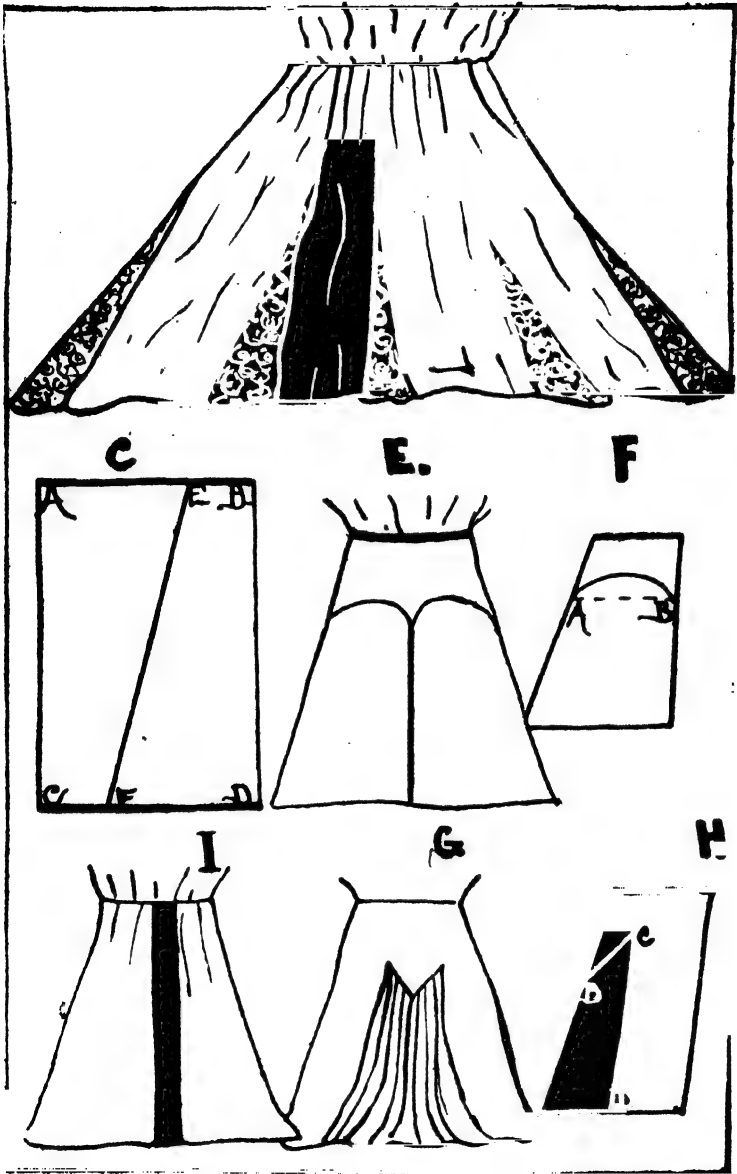
કપડું વેતરવા વિષે.

કપડું :—૩૦" પનાનું બે વાર.

૨૬" + ૨" બોર્ડર વાળવા માટે જોઈશે. એટલે પનામાંથી ૨૮" અને લંબાઈમાં ૪૮" લાંબું કપડું કાપો. આ ૪૮" લંબાઈની બરાબર એકસરખી આંક ધડી કરો. આ પ્રમાણે ધડી કરવાથી કપડાંનું દરેક પડ ૨૮" x ૬" થશે. આ ધડીની ઉપર કાગળનો એક કાપ પીન કરો. અને કાપ પ્રમાણે કપડું વેતરો. તમારી પાસે કપડાંના ૧૬ કાપો તૈયાર થયા, ૨" વાળા ભાગ કમરના ઘેરાવામાં લેવા અને ૪" વાળાં ભાગ નીચેના ઘેરાવા માટે લેવા. આવા સ્કર્ટમાં જે બે જાતના રંગના કપડાં વાપર્યા હોય તો બહુ “એન્નેક્ટીવ” યાને આકર્ષિત લાગશે. એ ઉપરાંત જે વધુ ફેશન કરવી હોય અને ઘેરાવો પણ જાસ્તી કરવો હોય તો પ્લેટ નં ૧૦ નાં ઉપલાં ચીત્રમાં બતાવ્યા પ્રમાણે નીચેથી ત્રીકોણ બીજા રંગનું કપડું અથવા ત્રીકોણ કાપેલાં લેસપીસ, લેસ, વગેરેના કાપો જોડવાથી શોભામાં ઓર વધારો થશે અને સ્કર્ટ પણ પહોળો થશે.

સ્કર્ટની સીલાઈ વિષે.

તમે સ્કર્ટના કાપો વેતર્યા પછી જાણી શક્યાં છો, કે એક સ્કર્ટ બે, ચાર અને વધુ કાપોથી તૈયાર થાય છે. જે બે કાપનો સ્કર્ટ તૈયાર કરવો હોય તો જમણી બાજુ ફેન્ડસીમ સીલાઈ કરી, સાંધો કરવો અને ડાબી બાજુ ૫" થા ૬" ઉઘાડો રાખી બાકીના ભાગને ફેન્ડસીમથી સીલાઈ કરવી. જે ભાગ તમે ઉપરથી ખુલ્લો રાખ્યો છે તે ભાગને પટીઆ આપી સ્ટડ બટન

માટે તૈયાર કરવો. બ્યારે બેથી વધુ સ્કર્ટના કાપો કરવા હોય તો બધા સાંધા ફેન્સીમથી કરવા પણ જે સાંધા ડાબી બાજુ આવતો હોય તેવા સાંધાને ૫" યા ૬" સ્ટડ બતન માટે ઉઘાડો રાખી ઉપર પ્રમાણે તૈયાર કરવો.

જો તમે ફ્રીલ, બોક્ષ યા પ્લીટનાં સ્કર્ટો સીવતા હો તો હમેશા પ્લીટ પહેલા ગોઠવવી પછી ફાંક મારી તૈયાર કરવી. કમરનાં ઘેરાવા જેટલી પ્લીટ ગોઠવ્યા પછી કમરથી નીચે ૫" યા ૬" પર થાપનાં ઘેરાવા જેટલો પહોળો સ્કર્ટ છ કે નહિ તે જોવો. જો ન હોય તો પ્લીટ ઉખેડી બરાબર માપસરની કરવી. અને ત્યાર પછીજ સીલાઈ કરવી. જો એમજ સીલાઈ કરશે અને ટાઈટ હશે તો ઉખેડવો પડશે. જો એક કલાકમાં એક સ્કર્ટ તૈયાર થતો હશે તો ઉખેડવા અને સીલાઈ કરવા ૩ કલાક જોઈશે.

સ્કર્ટના ચમતા હમેશાં સીધા લેવા. ગોળાકાર લેવા નહિ. જુઓ ચમતાનો વિષય. આપને પ્રથમ કાપ કાપતી વેળાએ ૧" કમરમાં ચમતા માટે જાસ્તી લીધું હતું તો એ ચમતા આગળ ને એ ચમતા પાછળ આવશે. આગળ ને પાછલા ચમતા એક સરખા અને એકએકની સામે લેવા. ચમતા ઉપલા ભાગનાં લેફામાં યા પટામાં ન લેવા. પ્લીટ બોક્ષ ફ્રીલ યા સોલ કાપનાં સ્કર્ટમાં ચમતા લેવા નહિ. સ્કર્ટના સાંધાઓ તૈયાર થતાં તરત અસ્તરી મારવી. સ્કર્ટની નીચેની બોર્ડર તથા સ્કર્ટની ઉપરના પટા યા લેફાવાળા ભાગ માટે જો કાપમાં જાસ્તી કપડું લીધું નહિ હોય તો ઉચલાવેલી લાંબી પટી લઈ પહેલે ઉપર યા નીચેની સીલાઈ કરીને એક સરખી પટી વાળી ફાંક મારવી. ફાંક માર્યા પછી અસ્તરી મારવી અને ત્યાર પછીજ ઓટણુ કરવી, કમરના પટાને મસીન સીલાઈ કરશે તો પણ ચાલશે.

ચીત્ર પરથી સ્કર્ટના કાપો કાઢવા વિષે.

દરેક ચીત્ર આપણા શરીરનો અર્ધો ભાગ છે. હવે ફેશન બુકના ચીત્ર પરથી સ્કર્ટના કાપો કેમ વેતરવા તે તપાસીએ.

(૬) ધારો કે પ્લેટ નં ૧૦, ચીત્ર E ના સ્કર્ટનો કાપ તમારે કાઢવો છે. ચીત્રમાં સ્કર્ટનો ગોળાકાર આપણને થાપા આગળ દેખાય છે તો તમે તમારા કાગળના કાપ પર પણ થાપા આગળ ગોળાકાર દોરો. (થાપો કમરથી ૫" યા ૬" નીચે હોય છે). જુઓ પ્લેટ નં ૧૦, ચીત્ર F. હવે એક કાપનાં બે ભાગ થયા; એક AB ગોળાકારની ઉપરનો અને બીજો AB ગોળાકારની નીચેનો. બ્યારે કપડું વેતરવું હોય ત્યારે AB ની નીચેનો ગોળાકાર કપડાંની ધડી કરી કાપવો. સીલાઈ માટે જગા રાખવી. AB ની ઉપરનો ભાગ ગોળાકાર કાપવો નહિ પણ A, અને B પોઈન્ટોને પહેલાં એક

સીધી લાઇન દોરી જોડવી. આ સીધી લાઇનની નીચે ૧" ની લાઇન દોરવી. આ માપનો કપડાંનો કાપ વેતરવો. આ પ્રમાણે કાપવાથી સીલાઈ કરવી બહુ સહેલું થશે. જે બેઉ કાપ ગોળાકારે કાપશો તો સીલાઈ કરવી ભારી પડશે અને ખોળ પછુ આવશે. ગોળાકારનો કાપ સીધા કાપ પર મૂકી ગોળાકારની કિનારી વાળી ફાંક મારવી. અસ્તરી કરી બરાબર બેસાડ્યા પછી સીલાઈ કરવી.

કપડું વેતરતી વખતે કપડાંની ધડી કરી વેતરસો તો બે કાપે સ્કટું ઉભો થશે. ઉપર જણાવ્યા પ્રમાણે બે ભાગ વેતરી સ્કટુંની સીલાઈ કરવાની જે સમજણ આપી છે તે પ્રમાણે સીલાઈ કરી સ્કટું તૈયાર કરવો.

(૨) જુઓ પ્લેટ નં ૧૦, ચીટ્ર નં ૦ G. આ પ્રમાણે આપણે હવે બીજી ફેશનનો કાપ વેતરશું. ચીટ્ર H માં કાગળનાં કાપ પર નીચેની પ્લેટ વાળા કાપની જગા દોરવામાં આવી છે. આ BCD ડબલ કપડાં પર કાપશો, તો ચીટ્ર G પ્રમાણે આકાર માલમ પડશે.

એ આકાર કેમ બનાવવો તે તપાસીએ વચમાંની ત્રીકોણુ પોઇન્ટની ઉપરની બે પોઇન્ટો નજદીક થાપા ગમ જણાય છે. તો તમારા કાપની ઉપર ત્રીકોણુની પોઇન્ટ B તરીકે માર્ક કરો. અને એક પોઇન્ટ અંદાજે થાપાની આગલ ત્રીકોણુ પોઇન્ટની ઉપર, પોઇન્ટ C તરીકે માર્ક કરો. B અને C બેડી દો, અને પોઇન્ટ C થી એકદમ સીધી લાઇન ન દોરતા નીચે જતાં જરા પહોળો આકાર થાય એમ દોરો. આ BCD નો ખાંચો પ્લેટ માટે છે. એજ પ્રમાણેનો કાપ પ્રથમ એક બીજા કાગળ પર કાપો. અને આ BC ના ખાંચામાં બીજા કાગળની પ્લેટ કરી ગોઠવો કે જેથી તમને કાગળ પરથી કપડાંનો અંદાજ આવે. ઉપરથી પ્લેટ બહુ ગીચ અને પતલી થશે જ્યારે નીચે આવતાં તેજ પ્લેટો પહોળી થશે બધી પ્લેટો એક સરખીજ પહોળી થવી જોઈએ એક પહોળી ને બીજી પટલી કરશે નહિ. જ્યારે કપડાંની પ્લેટ કરો ત્યારે દરેક પ્લેટને ફાંક મારતાં જળે અને ફાંક મારી રહ્યા પછી તરત અસ્તરી કરજો. લંબાઈમાં પ્લેટનું કપડું CD જેટલું લેવું નહિ પણ ૧" યા ૧.૩" જસ્તી લેવું. પ્લેટવાળું કપડું સ્કટુંના કપડાંની નીચે મૂકવું કે જેથી BC નો ત્રીકોણુ આકાર બરાબર ગોઠવાય. ફાંક મારી અસ્તરી થયા પછી સીલાઈ કરવી. દરેક પ્લેટ જો ૧" ની જોઈતી હોય તો એક પ્લેટમાં ૩" કપડું જશે એજ પ્રમાણે કપડાંનો અંદાજ કાઢી કપડું ધરાક પાસેથી જસ્તી લેવું.

પ્લેટ માટે જે જસ્તી કપડું ઉપર ૧" યા ૧.૩" લીધું છે તે સીલાઈ કરીને કાપી નાંખવું. આવી ઉપરથી સાંકડી અને નીચેથી પહોળી પ્લેટો કરવી હોય તો નીચેનાં ભાગની પ્લેટના માપ પ્રમાણે કપડું માપવું. ઉપર જતાં

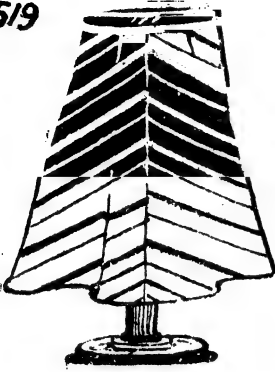
બેઠ નાકેથી અંદાજે કપડું થોડું કાપી કાઢવું જોઈ ઉપર ઢગલો ન થાય. આ પ્રમાણે આપણે બીજી ફેશનના સ્કર્ટનો કાપ તૈયાર કરીશો.

(૩) જો પ્લેટ નં ૧૦, ચીત્ર I પ્રમાણે બોક્ષનો સ્કર્ટ તૈયાર કરવો હોય તો નીચે પ્રમાણે વેતરવો. બે પ્લીટ અથવા બે ચમતા જે એક જમણી બાજુએ અને એક ડાબી બાજુએથી વાળેલો હોય તેને બોક્ષ કહે છે. આવી જાતના બોક્ષ પ્લાઉઝ, ફ્રોક અને સ્કર્ટના કાપોમાં જણાય છે. આ બોક્ષ બે જાતના હોય છે. એક ચત્તો યાને બોક્ષ બહારથી પટાવાળો જણાય છે તે અને બીજો આ બહાર જણાતો બોક્ષ ઉલ્ટે પડે લીધાથી સીલાઈ કર્યા પછી એક સાંધા જેવો લાગે છે. આ ઉલ્ટે પડેના બોક્ષ નીચેથી ઉઘાડો રાખવામાં આવે છે કે જેથી નીચેનો ઘેરાવો પોહળો બને છે. ચીત્ર I માં બહાર પડતો બોક્ષ બતાવવામાં આવ્યો છે. જ્યારે આ ઉલ્ટે પડે બોક્ષ કરવામાં આવે છે ત્યારે બેઠ ચમતાનાં જોડાણની કિનારીએ બાજુ બાજુ સીલાઈ કરવામાં આવે છે, કે જેથી જોનારને એકજ સીલાઈ છે એમ દીસે છે. સીલાઈના છેડા પર ત્રીકોણી સીલાઈ કરવામાં આવે છે જેથી તે ઉખડી ન જાય. હવે આપણે પ્લેટ નં ૧૦, ચીત્ર I પ્રમાણે બોક્ષનો સ્કર્ટ કેમ વેતરવો તે તપાસીએ.

કમરના ઘેરાવાનું માપ લો, કમર જે ૨૪" હોય તો અર્ધા કમર ૧૨" થશે. હવે આપણે જોઈ ગયા છીએ કે જો ૧" ની પ્લીટ બનાવવી હોય તો ૩" કપડું જોઈએ. પણ આપણને તો એક બોક્ષ બનાવવો છે. એક બોક્ષ બે પ્લીટથી બને છે (યાને બે ચમતા દરેક ચમતો ૧" તો) એક જમણી બાજુ અને એક ડાબી બાજુ લેવાથી એક બોક્ષ તૈયાર બને છે. ત્યારે આપણને એક બોક્ષ માટે ૬" કપડું જોઈશે અને બોક્ષ ૨" નો થશે. હવે આપણા માપની અંદર આપણે ૧૨" કમરનો ઘેરાવો લીધો છે. બોક્ષનો આગલો ભાગ ઘેરાવાના માપની અંદર આવી જાય છે તો હવે આપણને ફક્ત ૪" કપડું જાસ્તી લેવું જોઈશે. કમરનો અર્ધો ઘેરાવો ૧૨" + ૪" (બોક્ષ માટે જાસ્તી) = ૧૬". જેમ કમરના ઘેરાવામાં ૪" જાસ્તી લીધું છે તેમ નીચેના ઘેરાવામાં પણ ૪" કપડું જાસ્તી થશે. આ ઉપલી સમજણ તમણે કપડું કેટલું જાસ્તી લેવું તે માટે છે. બોક્ષનો સ્કર્ટ વેતરવો બહુ સહેલો છે. તમારા સાદા સ્કર્ટનો કાપ લઈ ડબલ ધડી કરેલા કપડાં પર જેમ ડબલ એસ્ટ માટે પ્લાઉઝનો કાપ કપડાંની ધડીના કિનારીથી ઉપર મૂક્યો હતો તેમ આપણને ૪" કપડું જાસ્તી જોઈએ છે તો સ્કર્ટનો કાપ ધડીની કિનારીથી ૨" ઉપર મૂકવો. કપડાંની ડબલ ધડી હોવાથી ૨" ઉપરનાં પડના અને ૨" નીચેના પડનાં તમને જાસ્તી મળશે. બધું મલી ૪" જાસ્તી કપડું આપણે લીધું, જે એક કરતાં વધુ બોક્ષ બવો હોય તો તે પ્રમાણે હિસાબે કાપ ધડીની કિનારીથી દૂર મૂકવો. બોક્ષના સ્કર્ટમાં ચમતા લેવા નહિ. સીલાઈ સાદા સ્કર્ટમાં આપી છે તે પ્રમાણે કરવી.

સ્કર્ટની ફેશનો.

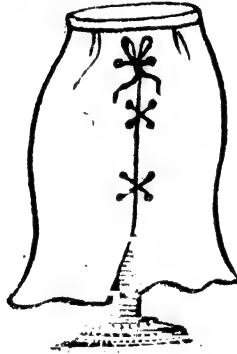
519

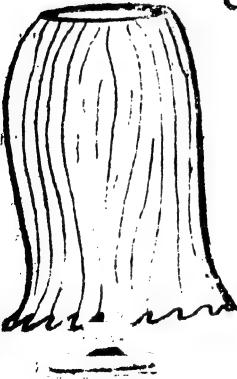
520

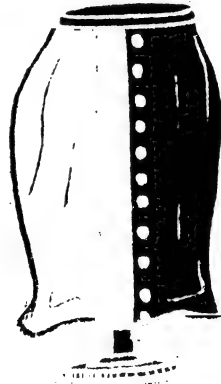
521

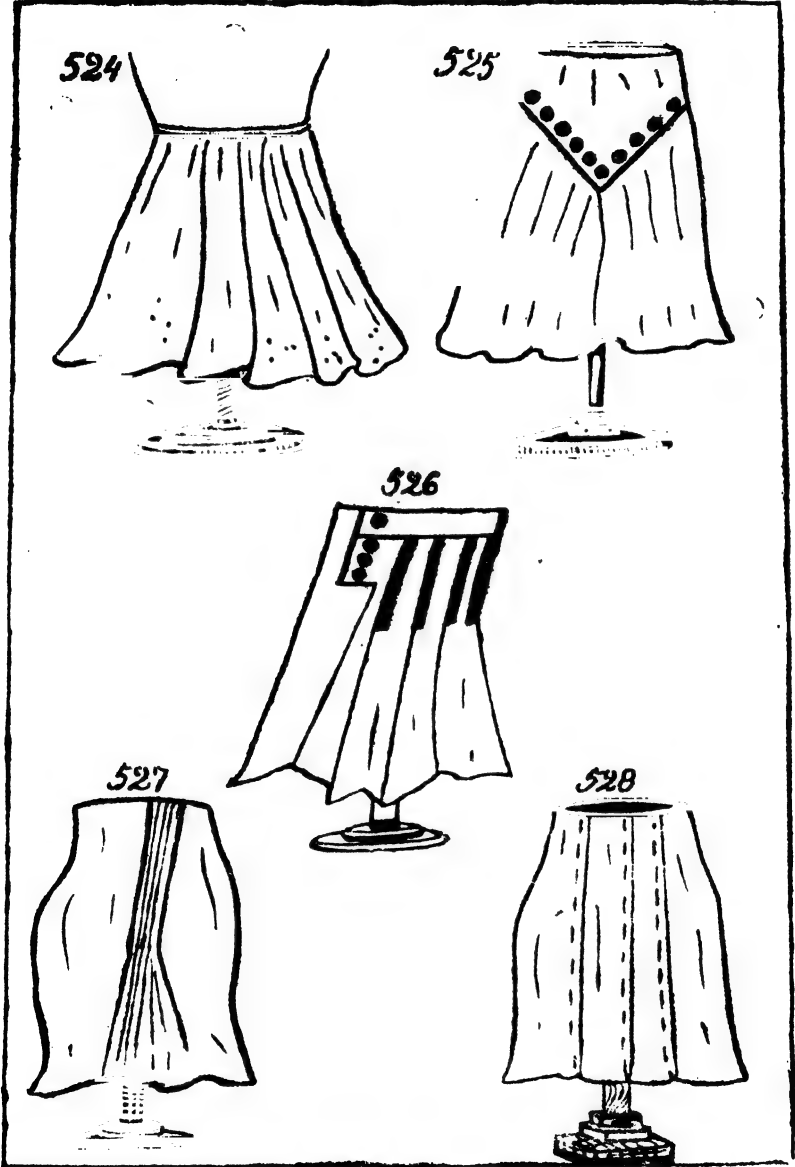
522

523

ફેશન પ્લેટ નં ૩ ને ૪ માં તમે ચીન ૫૧૯ થી ૫૨૮ માં જુદી જુદી ભતની ફેશનો જોશો. આ ફેશનો વીશ્ય હમોએ ફોકના વીશ્યમાં બહુ

ફેશન પ્લેટ નં ૪.

લંબાનથી આપ્યો છે. માટે હાથમાં વધુ લંબાન કરવાની જરૂર જોઈ નથી. જ્યારે તમે ક્રોકનો વીધ પુરો કરશો કે આ ફેશનો પ્રમાણે સ્કંટ કેમ વેતરવા એ તમોને બચ્ચાંની રમત થઈ પડશે.

પ્લાઊઝો અને સ્કંટનાં કાપો કાઢવા કપડું વેતરવા અને સીલાઈ કરવા જાણ્યું છે. આ બેઉના કાપો પરથી ક્રોક તમે સાદી અક્કલ વાપરી વેતરી શકશો. ક્રોક વેતરવાનો વિષય શરૂ કર્યે તે અગાઉ પહેલાં બાંધ કેમ વેતરવી, જુદી જુદી જાતની બાંધના કાપ કેમ કાઢવા અને તે ઉપરથી જુદી જુદી જાતની ફેશનની બાંધો કેમ ઉપજાવવી તે માટે આપણે હવે લંબાણથી તપાસીશું. બાંધ અને કોલરનો વિષય પૂરો કરશો તો ક્રોક તમે પલવારમાં વેતરી સીલાઈ કરી શકશો. સાદી બાંધથી માંડી જુદી જુદી જાતની બાંધો માટે થોડુંક જાણવું બહુ અગત્યનું છે.

બાંધ.

સાદી બાંધનો કાપ.

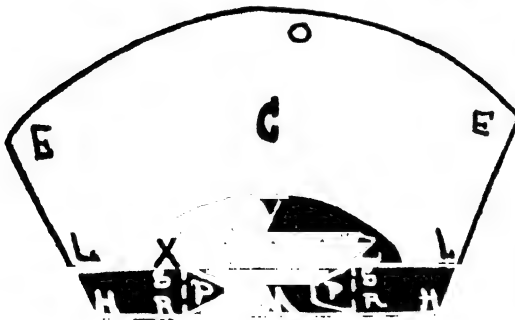
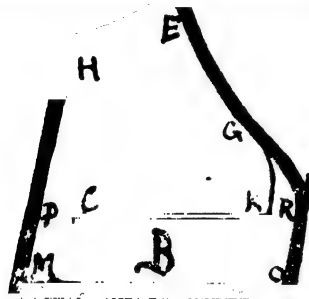
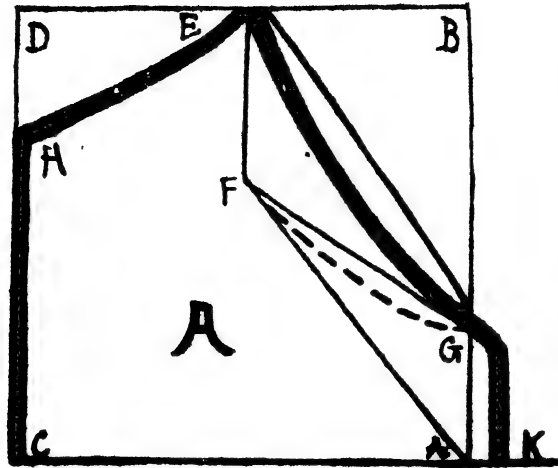
કપડું:—૩૦" પનાનું ૧ ટુટથી અર્ધો વાર.

માપ:—બગલનો ગાળો ૭", બેક ૬", બોયની નીચેનો ગાળો ૮", બાંધની લંબાઈ ૬".

- તે પાક કીરતારની મહેરથી તમને સ્લીવલેસ પ્લાઊઝ અને સ્કંટ વેતરવા તથા સીલાઈ કરતાં આવડ્યું છે. બાંધથી પ્લાઊઝ તથા ક્રોકની શોખા વધે છે. જેમ ક્રોક અને પ્લાઊઝના કાપોથી તમે જાત જાતનાં બાનુઓના પોશાક સહેલાઈથી વેતરી શકશો, તેજ પ્રમાણે જો તમને ફક્ત સાદી બાંધનો કાપ કાઢવા; કપડું વેતરવા અને સીલાઈ કરતાં આવડશે તો તમે સેંકડો જાતની બાંધોના કાપ ઝટ બનાવી શકશો.

સાદી બાંધ.

સાદી બાંધ માટે એક ડબ્બલ વાળેલું ટ્રાઉઝ પેપર લો, ધડી વાળેલી કિનારી તમારી બાજુ રાખો. જમણી બાજુએ ૧" છોડી પોઈન્ટ A માર્ક કરો. પોઈન્ટ A થી બગલના ગાળાનું માપ જે ૭" છે, તે માપની એક ઉભી લાઇન AB દોરો. કાગળની ધડી કાપેલી કિનારી પર પોઈન્ટ A થી બાંધની લંબાઈ જે ૬" છે તે માપની એક પોઈન્ટ C માર્ક કરો. C થી એક ઉભી લાઇન અને B પોઈન્ટથી એક આડી લાઇન દોરો. આ બેઉ લાઇન બંધાં મળે ત્યાં પોઈન્ટ D માર્ક કરો. લાઇન CD પર પોઈન્ટ C થી બોંધના

નીચેના ગાળાનું અર્ધુ માપ $(1 \div 2) = ૦.૫$ છે તે પોઇન્ટ H થી માફ કરો. તેજ પ્રમાણે પોઇન્ટ B થી બેકનું અર્ધુ માપ ૦.૫ થશે તે પોઇન્ટ E થી માફ કરો. આ પ્રમાણે ઉપર લીધેલા બધા માપ આપણે પ્લેટ નં ૧૧ ચીટ A માં ઉતારી લીધા છે.

બાંધ માટે નીચલું માપ જરા ધ્યાન રાખજો.

બાળાઓ માટે ૨".

સાધારણ બૈરાંઓ માટે ૨.૫".

અને બહા બૈરાંઓ માટે ૩".

આ ઉપલાં માપની એક પોઇન્ટ E થી નીચે અને બીજી પોઇન્ટ, પોઇન્ટ A થી ઉપર માફ કરવી. આપણને ઉપલાં ત્રણ માપમાંથી સાધારણ બૈરાંઓનું માપ અત્યારે લેવું છે, તે પોઇન્ટ E થી એક લાઇન EF (૨.૫") દોરો. તેજ પ્રમાણે પોઇન્ટ A થી લાઇન AB પર ૨.૫" ની પોઇન્ટ G માફ કરો. પોઇન્ટ A ની બહાર ૫" પર એક પોઇન્ટ K માફ કરો. G અને K જરા ગોળાકારે મેળવો. પોઇન્ટો EG, FG, FA, લાઇન દોરી જોડી દો. લાઇન EG ની નીચે એક છાલકી ગોળ લાઇન દોરો. તેજ પ્રમાણે H અને E પોઇન્ટો પલ્લુ જોડો. તમારી સાદી બાંધનો કાપ KACHE, EG ની ગોળ લાઇન અને GK મલવાથી તૈયાર થશે.

સાદી બાંધનો કાપ કાપવા વિષે.

પોઇન્ટ K થી કાપવાનું શરૂ કરતાં પોઇન્ટો KGE (ગોળાકાર) H અને C કાપ્યાથી સાદી બાંધનો કાપ ઉતરશે.

જો સાદી બાંધ તમને ખબરથી થોડી ઉંચી જોઈએ તો જો પ્રમાણે EG ને ગોળાકાર આપી કાપ્યો, તેજ પ્રમાણે FG લાઇનની નીચે ગોળાકાર આપી કાપવો. જુઓ ડોટેડ લાઇન FG, પ્લેટ નં ૧૧, ચીટ A.

તમે ડબલ કાગળ લીધું હોવાથી બાંધનાં KGE ના ડબલ પડો બહાઉજનાં બગલનાં ઘેરાવા સાથે સીલાઈ થશે. EH બાંધની અંદરનો સાંધો થશે. HC બાંધની નીચેનો ગાળો અને KC બાંધની લંબાઈ થશે.

આ સાદી બાંધનો કાપ દોરતાં ભાગ્યેજ અર્ધો કલાક થયો હશે. આ સાદી બાંધ પરથી સેંકડો બાંધો તમે વેતરી શકશો. તે માટે આ કાપ બરાબર ધ્યાનમાં ઉતારી રાખજો. જો તમને ફ્રંટ, બેક અને બાંધના કાપો આવડે તો તમે કોઈ પણ ફેશન બુકમાંથી ફેશન પ્રમાણે કાપ કાઢી પોશાક અર્થાં કલાકમાં સીવી શકશો, બાંધની સીલાઈ માટે આપણે આખરમાં તપાસીશું તેટલાં જુદી જુદી ફેશનની બાંધના કાપો કેમ કાઢવા તે તપાસી જોઈએ,

પફની બાંયનો કાપ.

કપડું :—૩૦" પનાતું ૨ ફુટ.

માપ :—સાદી બાંયનો કાપ.

ડબલ વાળેલું બ્રાઉન પેપરનો ઘડી કાઢેલો ભાગ તમારી પાસે રાખો. આ ઘડીવાળી કિનારીથી ૧ $\frac{૧}{૨}$ " યા ૨" ઉપર તમારી સાદી બાંયનો કાપ પીન કરો. જે વેળા પટલું કપડું હોય ત્યારે ૨" કાપ દૂર મૂકવો. પશુ જે જડું કપડું હોય તો ૧ $\frac{૧}{૨}$ " પર પીન કરો. જુઓ પ્લેટ નં ૧૧, ચીત્ર B. સાદી બાંયનો કાપ CKGEH, પોઇન્ટો C અને K થી $\frac{૩}{૪}$ " બહાર પોઇન્ટો P અને R માર્ક કરો, પોઇન્ટ H થી એક લાઇન દોરો. જે પોઇન્ટ P ને લાગી કાગળની કિનારીએ M પોઇન્ટ આગળ મળશે. પોઇન્ટ G થી ગાળાકાર આપી તેજ લાઇન પોઇન્ટ R ને લગાડી બ્રાઉન પેપરની કિનારીએ પોઇન્ટ O ને મેળવો. બાકી રહેલી લાઇન HE અને EG કાપની લગોલગથી દોરી સાદી બાંયનો કાપ ઉચકી લેવો. પ્લેટ નં ૧૧, ચીત્ર B તમારી પફની બાંયનો કાપ થશે. EGRO બગલનાં ગાળાનો સાંધો થશે.

સાદી પફની બાંય કફ સાથની.

પ્લેટ નં ૧૧, ચીત્ર B પ્રમાણે સાદી બાંયની લાઇન HC કરતાં પફની બાંયની લાઇન HM ૨" યા ૧ $\frac{૧}{૨}$ " વધું લાંબી છે. આ જરૂરી ભાગ નીચે કીટ કરવા આપણે લીધો હતો. બ્યારે આ પફની બાંયનો કાપ આખો ઉઘાડશું, ત્યારે બે લાઇન HM મલી ૩" જરૂરી લાંબી સાદી બાંય કરતાં થશે. આ ઉઘાડેલી પફની બાંયનું ચીત્ર પ્લેટ નં ૧૧, ચીત્ર C માં તમે જોશો. હવે હાલમાં આપણને બાંયની નીચેનાં ગાળામાં કીટ કરવી નથી પણ તેને બદલે નીચે કફ બનાવવાનો છે. તે કેમ બનાવવો તે તપાસીએ. તમારી સાદી બાંયના કાપને જે અંગ્રેજી અક્ષરો આપ્યા છે તે આ ચીત્રમાં ડબલ વખત લખેલા માલમ પડશે. લાઇન HMH એ બાંયની નીચેના ગાળાની લાઇન છે, અને એ ૩" તમારા માપ કરતાં જરૂરી છે. નીચેના કફ જે આપણને ૧ $\frac{૧}{૨}$ " જેટલો પહેળો કરવો હોય તો બેડ પોઇન્ટ H થી ૧ $\frac{૧}{૨}$ " પર પોઇન્ટ L માર્ક કરો અને બેડ L પોઇન્ટો લાઇન દોરી જોડી દો. બાંયની નીચેના ગાળો ૮" છે તો તેનું અર્ધું ૪" થશે. આ ૪" માં સીલાઈ માટે $\frac{૩}{૪}$ " ઉમરીએ તો પોઇન્ટ H અને L થી ૪ $\frac{૧}{૪}$ " પર પોઇન્ટો RS માર્ક કરો. બે RS જોડી દો. જુઓ પ્લેટ નં ૧૧, ચીત્ર C માં બે RS ડોટેડ લાઇનો. આ બેડ RS ની વચ્ચેના ગાળો કાપી નાંખશો તો સાદો કફ થશે. પણ જે કફને ફેશન કરવી હોય તો ચીત્રમાં

ખતાવ્યા પ્રમાણે P નો ઘાટ આપવો. અહીં તમે કોઈપણ આકાર આપી શકશો. બેઉ P એક એક પર મૂકી તમે ફેશન વધુ શોભાવવા માટે તે પર એમ્બ્રોયડરી, કોર્ડીંગ, બીડીંગ યા ફેન્સી બટન આપજો. આ P નો આકાર ચીત્રમાં ખતાવ્યા પ્રમાણે કરશો તો એક ફેશન થઈ જો ગોળ કરશો તો બીજી ફેશન થશે. એમ્બ્રોયડરી કરશો તો ત્રીજી ફેશન થશે. તે ઉપરાંત જો તમને બાંધ વધુ ફેશનેબલ બનાવવી હોય તો તમે જાત જાતના આકાર બાંધના કપડામાંથી કાપી નાખશો અને તે ભાગો ખુલ્લા રાખશો તો વધુ ફેશન બનશે. એ માટે જુઓ ચીત્રમાં XYZ નો કાળો કીધેલો ભાગ. ચીત્રમાં XYZ ને ગોળાકાર આપ્યો છે પણ તમે તમારો મન પસંદ આકાર કાપી શકશો.

જેટલા આકાર કાપશો તેટલી સંખ્યા બાંધની ફેશનમાં વધશે. આ ચીત્રમાં ખતાવ્યા પ્રમાણે આ આકાર નાનો ન કાપતાં મોટો કાપશો અને તે જગા પર લેસપીસ, લેસ, નેટ, બીબા રંગનું કપડું યા એમ્બ્રોયડરી કરશો તો ફેશનમાં ઝોર વધારો થશે. એ પ્રમાણે તમે અત્યંત નજદીક દસ પંદર ફેશનો તમારા મનભાવથી ઉતારી શકશો. જો તમે બાંધની નીચેના ગાળાને કોર્ડીંગ કરાવશો તો એક ફેશન થશે અને એજ ગાળા પર બેડ, ટ્રીમીંગ, ફીલ, પટલી લેસ વગેરે મૂકશો તો વધુ ચાર ફેશનો તમે ઉપજાવેલી કહેવાશે.

પક્ટની બાંધની વધુ ફેશનો.

પ્લેટ નં ૧૨, ચીત્રો ૧ થી ૬ પર તમારી નજર દોડાવો. આ સાદી પક્ટની બાંધનો કાપ ઉઘાડી ખુલ્લો દેખાડ્યો છે. એ દરેક ચીત્રમાં તમે જુદા જુદા આકારો જોઈ શકશો. તે ઉપરાંત નં ૧ અને ૨ ચીત્રમાં તમે પક્ટની બાંધના કાપના ત્રણ ભાગ કીધેલા જોશો. આ ત્રણ ભાગની અંદર તમે નીચે પ્રમાણે વધુ ફેશનો બનાવી શકશો.

(૧) જે જાતના રંગીન કપડાં વાપરવાથી ફેશન બનશે.

(૨) પટાવાળા રંગીન કપડાંની આડી ઉભી કપડાંની તરાં ગોઠવશો તો બીજી ફેશન થશે.

(૩) વચમાં પ્લીટ, તક્સ, ફીલ વગેરે કરશો તો ત્રીજી ફેશન થશે.

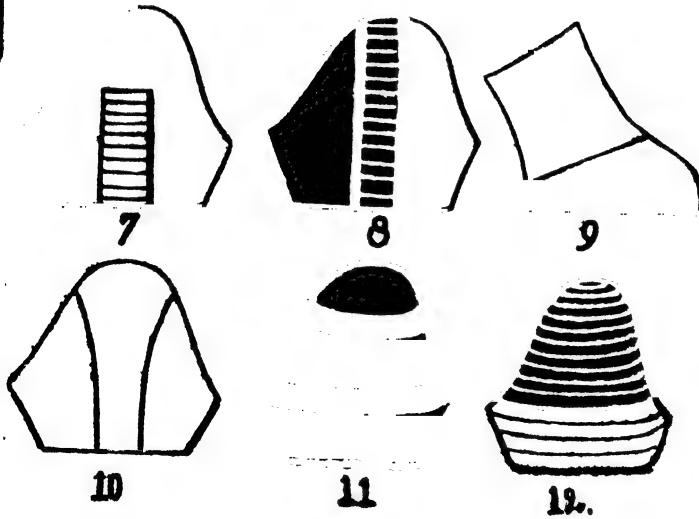
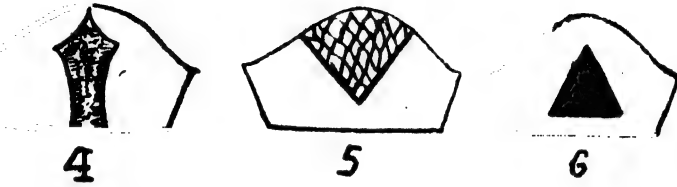
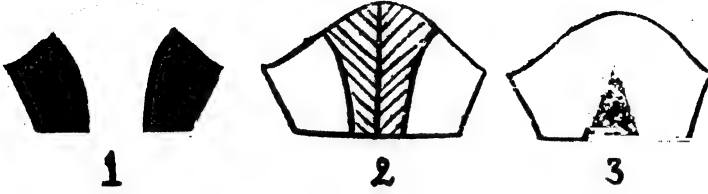
(૪) વચમાંના ટુકડા પર એમ્બ્રોયડરી કરશો તો ચોથી ફેશન બનશે.

(૫) વચમાંના ટુકડા પર હનીકોમ કરશો તો પાંચમી ફેશન બનશે.

(૬) જો તમે વચમાંથી જાત જાતનાં આકારો કાપી કપડું ઉઘાડુંજ રાખશો તો એક ફેશન વધશે.

(૭) ચીત્ર નંબર ૭ પ્રમાણે ઉઘાડા ભાગ પર જો તમે લેસપીસ, નેટ, લેસ વગેરે જાતનું બીજું કપડું ટાંકશો તો એક ફેશન વધશે.

આ સર્વે ઉપલી ફેશનોને તેની સીલામની રેખા પર જો તમે કોર્ડીંગ, બીડીંગ, બ્રેડ, ત્રીબીંગ, કોર્ડ, લેસ, વગેરે કરશો તો દરેક ઉપલી ફેશનોની સંખ્યા

તમે છ ઘણી કરી શકશો. આ પ્રમાણે અત્યારેજ શીખતાં શીખતાં નજદીક ૫૦ જાતની ફેશનો ઉપજાવી શક્યાં છીએ. જે તમે તમારી આંખ ઉઘાડી રાખી રસ્તા પર ચાલતાં હાલતાં હરેક જાતની ફેશનો પર નેગાહ રાખશો અને ઘરે આવી તેજ ફેશનો એક ચોપડી પર તમારા મગજમાંથી ઉતારી રાખશો તો તમને કોઈપણ જાતની ફેશન બુક ખરીદવાની જરૂર રહેશે નહિ.

તથા ભાગે કાંધેલી બાંય ફાયદાકારક છે, કારણ આવી બાંયમાં અખંડ કપડું જોઈતું નથી. બીજું નાના ટુકડાએમાંથી પણ તમે બાંય ઉપજાવી શકશો.

હું ધારું છું કે તમને આટલી ફેશનો બસ છે. પણ તે છતાં જે તમને હજી ફેશનની સંખ્યામાં વધારો કરવો હોય તો બાંયના કક્ષ, જાત જાતનાં આકારના અને જાત જાતનાં કલરના કપડાંથી કરશો તો બાંયની ઓર વધુ ફેશન વધશે. એ માટે મહેનત, ધીરજ અને ખાત રાખશો તો તમે તમારું ધારેલું કામ પાર પડશે.

મટન સ્ટીવ બાંય.

કપડું :—૩૦" પનાનું ટું વાર.

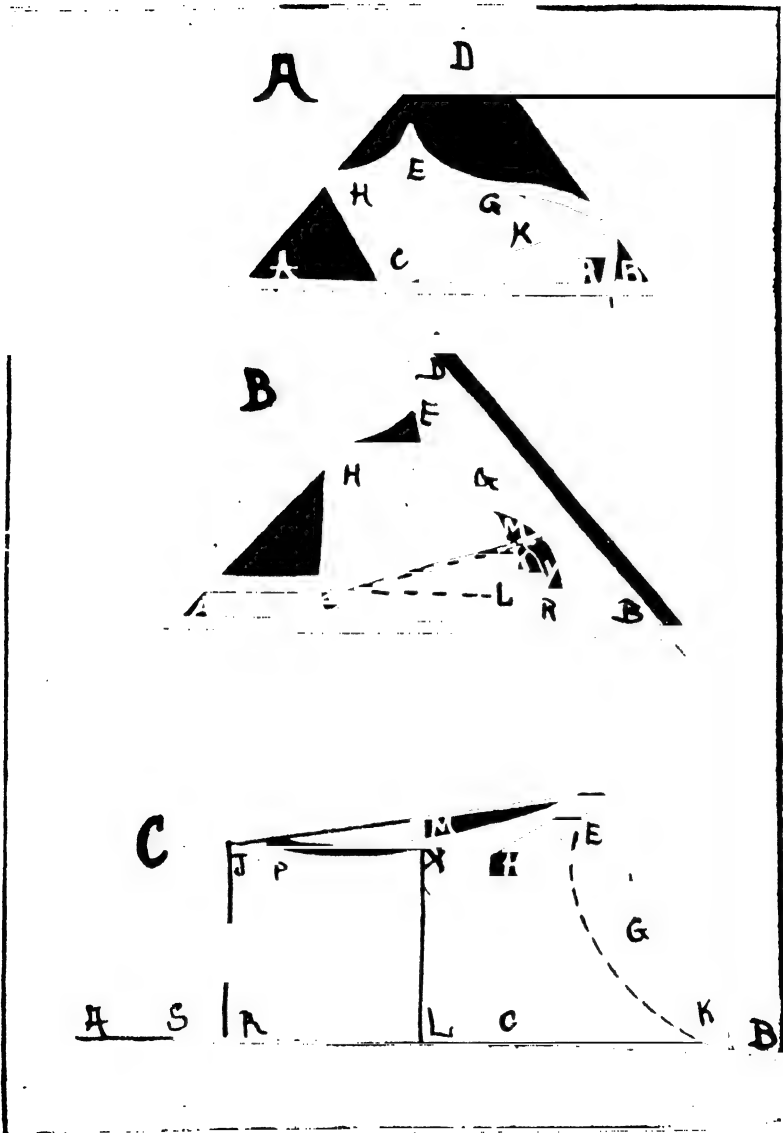
માપ :—સાદી બાંયનો કાપ.

મટન સ્ટીવ બાંયના કાપને હમેશા ત્રીકોણ ધડી કરેલાં કપડાં પર મૂકી વેતરવો. ત્રીકોણ કપડું કરવાથી બાંય બરાબર ઉપસશે. ત્રીકોણ કપડું લેવાનું ધ્યાનમાં રહે તે માટે કાપ પણ ત્રીકોણ વાળેલા આઉન પેપર પર કાઢશું. મટન સ્ટીવ બાંય માટે કપડું જાસ્તી જોઈશે.

ત્રીકોણ ડબલ ધડી કાંધેલું આઉન પેપર લો. જુઓ પ્લેટ નં ૧૩, ચીટ્ર A.

ABD એ ત્રીકોણ ધડી કરેલું આઉન પેપર છે. લાઇન AB ધડી કરેલા આઉન પેપરની કોર છે. HCKGE તમારી સાદી બાંયનો કાપ લો. સાદી બાંયના કાપની નીચેની લાઇન CK આ ત્રીકોણ કાગજની ધડીની કિનારી પર એવી રીતે જોડવો કે પોઇન્ટ C લાઇન AB ને લાગે અને પોઇન્ટ K, AB લાઇનથી ૨" ઉપર રહે. એમ સાદી બાંયનો કાપ આઉન પેપર પર જોડવી પીન કરો.

સાદી બાંયનાં કાપની આજુબાજુ પેન્સિલે લાઇન દોરી આઉન પેપર પર કાપ ઉતારી લો. મટન સ્ટીવ બાંય હમેશા ચમત્તાથી શોભે છે તો ચમત્તા માટે પોઇન્ટ G થી ૩" દૂર એક પોઇન્ટ કરો. આ પોઇન્ટને પોઇન્ટ G થી જોળાકારે લાઇન દોરી નીચે કિનારીપર એટલે લાઇન AB પર જોડી દો જુઓ ચીટ્રમાં

ଫିଗ ନଂ ୧୩.

લાઇન GR. આ જાસ્તી લીધેલો ભાગ તમને મટન સ્લીવ બાંધપર ચમતા કરવા કામ લાગશે. જે કપડાંને ત્રીકોણ ક્યાં પછી ૩" જેટલું કપડું જાસ્તી ન મલી શકતું હોય તો કાંઈ નહિ, થોડું આછું હોય તો પણ ચાલશે. સાદો કાપ પીન કાઢી, કાઢી લેવો અને CHEGR લાઇન કાપી કાઢો. આ તમારી મટન સ્લીવ બાંધનો કાગજનો કાપ તૈયાર થયો.

વચમાંથી ગેઝર યા પ્લીટ વગેરે કરવા માટેની

મટન સ્લીવ બાંધનો કાપ.

માપ :—બાંધનો કાપ.

સાદી બાંધનો કાપ HCKGE ડબલ વાળેલા ત્રીકોણ કરેલા બ્રાઉન પેપર પર મૂકો.

સાદી બાંધની ડબલ સાઈડ CK કાગજ પર એવી રીતે ગોઠવો કે જોથી પોઈન્ટ C, લાઈન AB થી ૨" ઉપર રહે. જ્યારે પોઈન્ટ K લાઈન AB થી ૩" ઉપર રહે. જે તમને પ્લીટ માટે જાસ્તી કપડું જોઈએ તો ઉપર પ્રમાણે C પોઈન્ટથી ૩" ઉપર અને K પોઈન્ટથી ૪" ઉપર સાદી બાંધનો કાપ કાગજ પર પીન કરો અને આબુઆબુ લાઈન દોરી પોઈન્ટ C થી એક સીધી આડી લાઈન દોરો જે ત્રીકોણ કાગજની કિનારીને મળે. જેમ મટન સ્લીવ બાંધ માટે G આગળથી ગોળાકાર ચમતા માટે કપડું જાસ્તી લેવા કાપ દોર્યો હતો તે પ્રમાણે GMR દોરી લેવો. આ ગોળાકાર ૧૩" થી ૩" સુધી લઈ શકો છો. એ માટે જુઓ પ્લેટ નં. ૧૩, ચિત્ર B.

કાપ કાપવાની રીત.

પોઈન્ટ R થી શરૂ કરી પોઈન્ટ GEHC અને જે તમને ગેઝર અર્ધાં બાંધમાજ કરવી હોય તો લાઈન AD ને C થી દોરેલી લાઈન મળે છે, તે લાઈનની પોઈન્ટ C થી એક સીધી આડી લાઈન CL અથવા સુધી દોરો. (જુઓ ચિત્રમાં ડોટેડ લાઈન). જે CL અને C થી દોરેલી લાઈન જે AD લાઈનને મળે છે તે કાપશે તો આ કાપ પ્રમાણે તમો અર્ધાં બાંધમાં ગેઝર પ્લીટ વગેરે કરી શકશો. કારણ ACL નો કપાલો ભાગ ઉપર ખેંચવાથી યાને સોસવન લેવાથી ગેઝર વગેરે અર્ધાં બાંધમાં બનશે.

પણ જે તમને આખી બાંધને ગેઝર પ્લીટ વચમાંથી કરવાની હોય તો CL લાઈન ન કાપતાં, C થી દોરેલી લાઈન જે AD ને મળે છે ત્યાંથી શરૂ કરી સાદી બાંધની નીચેની લાઈન CK અને મટન સ્લીવ બાંધનો ગોળાકાર સુધી સીધું કાપવું. ઉપરો ભાગ અખંદ રહેશે અને નીચલા ભાગમાં પ્લીટ

વગેરે થઈ શકશે. (જુઓ ચીત્રમાં ડોટેડ લાઇન CKM). આ પ્રમાણે આખી ગેઝર કરવા બાંયના કાપના બે ભાગ થશે. એક CKM નો ઉપરનો કાગો ભાગ અને બીજો ACKMR નો નીચેનો ભાગ.

જે પ્રમાણે આપણે પહેલી બાંયમાં કીધું હતું તેમ જો તમે મટન સ્લીવ બાંયના સાદા કાપને વચમાંથી આડી લાઇન દોરી કાપશો તો તમે એક બાંય ત્રણ ભાગે બનાવી શકશો. આ ત્રણમાંથી બે નાકેનાં એક સરખા આવશે. વચમાંનો એક ભાગ જે બન્યો છે તે ભાગને પણ જો વચમાંથી કાપશો તો હજુ વધું ડીઝાઇનની બાંય બનાવી શકશો. આ માટે પાછી તમારી નજર પ્લેટ નં ૧૨. ચીત્ર નં ૭ થી ૧૨ માં દોડાવો. નં ૭ ના ચીત્રમાં તમે અર્ધી પ્લીટ યા ગેઝર કરવા માટે નો કાપ જોશો. નં ૮ માં આખા વચમાંના ભાગની અંદર પ્લીટ યા ગેઝર કરેલો કાપ જોશો. નવમાં ચીત્રની અંદર તમે મટન સ્લીવ બાંયનો ડબલ કીધેલા કાપનો આકાર જોશો. ચીત્રમાં જે તમે વચમાં લાઇન દોરેલી જુઓ છો તે પ્રમાણે જો તમે તમારા કાપ પર લાઇન દોરશો અને તેને કાપશો તો તમારા કાપના ત્રણ ભાગ થયેલા માલમ પડશે. આ લાઇન સીધી ન દોરતા તમે જો કોઇ આકારવાળી દોરશો તો તમને વચમાંનો ભાગ તમારા મન પસંદ આકાર સાથેનો કાપેલો જણાશે. એ માટે જુઓ પ્લેટ નં ૧૨, ચીત્ર નં ૧૦. ચીત્ર નં ૧૧ માં સાડી મટન સ્લીવ બાંયને આડી રીબન, એડ, લેસ વગેરેની બે લાઇને આપેલી જોશો. આ લાઇનેવાળી બાંય બનાવો તો જે બાજુએ આ લાઇનેના છેડા બ્લાઉઝ યા ક્રોકનાં વસ્ત્ર પર મલતાં હોય ત્યાંથી જો આરીજ બે લાઇન વસ્ત્ર પર કરશો તો પોષાક ધણો શોભીતો લાગશે. ચીત્ર નં ૧૨ માં આખી પ્લીટ યા તકસો કીધેલી છે. એ માટે તમે પ્રથમ જો એક કપડાં પર પ્લીટ યા તકસ કરશો અને પછી કાગજનો કાપ મૂકી વેતરશો તો તમારું કામ સહેલું થશે. મટન સ્લીવ બાંયને ઉંચી રાખવા બાંયની સીલાઈ કરતી વખતે બકરમનો ટુકડો બાંયની નીચે મૂકવામાં આવે છે. આ બકરમના ટેકાથી બાંય ઉપસેલી માલમ પડે છે. બકરમનો ટુકડો નીચે પ્રમાણે કાપવો.

એક ૫" લાંબો અને ૨ ૧/૨" પહોળો કાગજ લેવો. વચમાંથી લંબાઈએ ઘડી કરી બે નાકેના છેડા જરા ગોળકારે કાપવા. આ બકરમનો કાપ તૈયાર થયો. જો વધુ ઉભી રાખવી હોય તો ૫" લંબાઈને બદલે ૮" લાંબુ કાગજ લેવું. આ લાંબુ લીધેલું કાગજ તમને વચમાંથી ચમતા લઈ ૫" જેટલું બનાવવું પડશે. આ પ્રમાણે બકરમ પર પણ કરવું. બાંય બગલના ગાળા સાથે સીલાઈ કરતી વખતે બકરમને પણ સાથે લઈ સીલાઈ કરવી.

જે પ્રમાણે તમે પદ્મની બાંયના ત્રણ ભાગ કરી જાત જાતની ફેશનો માટે જોઈ ગયા તેજ પ્રમાણે આ મટન સ્લીવ બાંયના કાપમાંથી પણ તમે સેકંડો ફેશનો ઉપજાવી શકશો. જે કે તમે થોડી વારમાં સંખ્યાબંધ ફેશનો કેમ ઉપજાવવી, તેના કાપો કેમ કાઢવા, એ સર્વ જાણી શક્યા છો. હવે તમને બચ્ચાંની રમત જેવું લાગતું હશે. દરજીનું કામ કાંઈ મહાભારત નથી. સાદી અક્કલ, સફાઈ સુધડાઈ સાથે અસ્તરી વાપરી જાણતા હોય તો પછી તમે અત્યારેજ એક કુશળ દરજી માફક કામ કરી શકશો. ખોટી ફક્ત તમારા ઉમંગનીજ છે.

હાથનાં નાચેનાં ગાળા માટે જાસ્તી કપડું જોઈતું હોય તો તે કેમ લેશો. ફેશન બુક જોતાં ઉપલો સવાલ તમને મુઝવણમાં નાંખશે. આ વિષય બહુ લંબાણથી ફોકનાં પ્રકરણમાં સમજાવવામાં આવ્યો છે, તે તપાસો. તમારી બાંયના ગાળાની લાઈન HC ને બતાવેલી રીત પ્રમાણે કાગજનો કાપ કાપશો તો તમને જેટલું જાસ્તી કપડું જોઈએ તેટલું તમે મેલવી શકશો.

સાદી લાંબી બાંયનો કાપ.

કપડું :—૩૦" પનાતું એક વાર.

માપ :—દુંકી સાદી બાંયનો કાપ.

બાંયની લંબાઈ ૨૨", બાંયની કોણી સુધીની લંબાઈ ૧૨". બાંયની કોણી આગલનો ઘેરાવો ૭" (કોણીનો ઘેરાવો નહિ લીધો હોય તો ચલશે, કોણીના ઘેરાવાનું માપ બગલના ગાળા જેટલું લેવું).

બાંયની નીચેનો ગાળો ૧૨".

ડાબા ધડી કરેલો બ્રાઉન પેપર લેવો. AB વાળેલી સાઈડ તમે પ્લેટ નં ૦ ૧૩ ચીત્ર C માં જોશો. આ બ્રાઉન પેપર પર તમારી સાદી બાંયનો કાપ HCKGE મૂકો. સાદી બાંયની ધડીવાળી લાઈન CK કાગજની ધડીવાળી લાઈન પર જમણી બાજુએથી ૧" દૂર મૂકો. કાપને કાગજ સાથે પીન કરો. કાગજની ફરતે પેન્સીલે લાઈન દોરી બ્રાઉન પેપર પર કાપ ઉતારી લેવો. અને પાછા અંગ્રેજી અક્ષરો પણ લખો. પીન કાઢી કાપ ઉચકી લો. આપણે કોણી સુધીનું માપ ૧૨" લીધું છે તો પોઈન્ટ K થી ૧૨" ના માપની એક પોઈન્ટ કાગજની ધડીની કિનારી પર ચાને લાઈન AB પર પોઈન્ટ L થી માર્ક કરો. તેજ પ્રમાણે બાંયની લંબાઈનું માપ ૨૨" છે તે પણ પોઈન્ટ K થી લાઈન AB પર પોઈન્ટ R કરી માર્ક કરો. પોઈન્ટ L થી ઉભી લાઈન કોણીના ઘેરાવાનું અર્ધું અથવા તો બગલના ઘેરાવાનાં માપ પ્રમાણેની એક

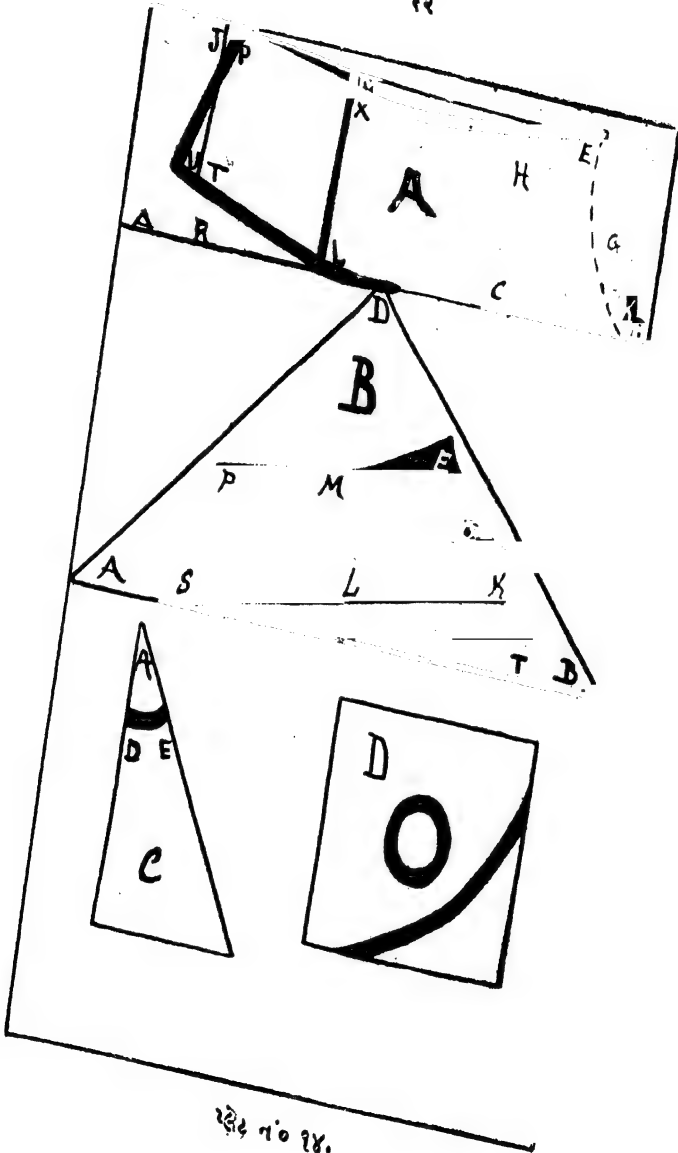
લાઇન દોરો. આ તમારી લાઇન ચીત્રમાં LM તરીકે માલમ પડશે. તેજ પ્રમાણે એક ઉભી લાઇન પોઇન્ટ R થી બાંયની નીચેના ગાળાનાં અર્ધો માપની એક લાઇન ૬" ની RJ દોરો. પોઇન્ટ EMJ લાઇન દોરી જેડી દો. પોઇન્ટ M થી ૧૩" નીચે એક પોઇન્ટ X કરો. પોઇન્ટ J ની અંદર ૩" પર પોઇન્ટ P માર્ક કરો. હવે પોઇન્ટો P, X અને E, પોઇન્ટ X આગળ ગોળાકાર આપી લાઇન દોરી જેડી દો. પોઇન્ટ R ની બહાર ૩" પર પોઇન્ટ S માર્ક કરો. P અને S લાઇન દોરી જેડી દો. હવે KCLRSPXEG તમારી સાદી લાંબી બાંયનો કાપ થયો. આ ઉપલા અક્ષરો કાપી નાંખશો તો તમારી બાંયનો કાપ તૈયાર થશે.

આ લાંબી બાંયનો જે કાપ કાઢ્યો છે તેનો સાંધો બગલનાં સાંધા સાથે જોડાશે. પણ જો તમને બગલમાં સાંધો ન જોઇએ અને બગલથી ખસતો જોઇએ, તો કાપના ઉપલા ભાગમાં પ્લેટ નં ૧૩, ચીત્ર C પ્રમાણે લાઇન KGE ની ૧૩" નીચે એક ગોળાકાર લાઇન દોરો. જુઓ ચીત્રમાં ગોળાકાર ડોટેડ લાઇન. આ દોરેલી લાઇન પ્રમાણે બંને કાપના પડ કાપશો નહિ, પણ ઉપરનું પડ કાપશો તો સાંધો જરા ખીસતો બેસાડી શકશો.

દોઢ કાપની બાંય.

જે પ્રમાણે સાદી બાંયનો કાપ કાઢ્યો તેજ પ્રમાણે કાઢવો. સાદી બાંયને એકજ સાંધો હોય છે, પણ આ બાંય માટે આપણને અર્ધો સાંધો ઉપજાવવો પડશે, માટે સાદી બાંયમાં નીચલો સુધારો કરવો. સાદી લાંબી બાંયની લંબાઇની પોઇન્ટ K થી પોઇન્ટ R બાંયની લંબાઈ બતાવે છે. (જુઓ પ્લેટ નં ૧૪, ચીત્ર A). બાંયની નીચેનો ગાળો આપણે પોઇન્ટ R થી માપ્યો હતો. પણ દોઢ કાપની બાંય વેતરનાં પોઇન્ટ R થી ૧૩" ઉપર પોઇન્ટ T માર્ક કરવી. 'T' અને L જેડી દેવી. આ TL દોરવાથી અર્ધો સાંધો વધશે જે પ્રમાણે સાદી બાંયનો નીચેનો ગાળો દોર્યો હતો તે પ્રમાણે દોરી લેવો. નીચેનો ગાળો જે આપણે લાંબી બાંયમાં પોઇન્ટ R થી દોર્યો હતો, તો હવે પોઇન્ટ R ને બદલે પોઇન્ટ T થી સર્વે માપ લઈ ગાળો દોરી કાપ કાઢવો. આ કાપ ULCKGEXP કાપવાથી તૈયાર થશે. જુઓ પ્લેટ નં ૧૪, ચીત્ર A.

દોઢ કાપની બાંય અથવા મટન સ્લીવ બાંયનાં નીચેના ગાળાપર પ્લીટ, ગેધર, ટકસ વગેરે કરવાનો ઇરાદો હોય તો બાંયની નીચેના ગાળાને બદલે નીચે પણ બગલના ગાળાનું માપ લેવું. એમ કરવાથી નીચેનો ગાળો મોટો થશે અને તે પર તમે ગેધર વગેરે કરી શકશો.

લાંબી મટન સ્લીવ બાંધ.

કપડું:—૩૦" પનાનું ૧ થી ૧૬ વાર.

માપ:— સાદી લાંબી બાંધનો કાપ.

એક ડબલ વાળેલો બ્રાઉન પેપર લો તે પર સાદી લાંબી બાંધનો કાપ પીન કરી ગોઠવો. આ કાપ એવી રીતે ગોઠવજો કે જેથી સાદી બાંધની પોઇન્ટ S લાઇન AB ને લાગે અને K પોઇન્ટ જેમ ટુંકી મટન સ્લીવ બાંધમાં કીધું તેમ લાઇન AB થી ૨" ઉપર રહે. પોઇન્ટ G થી ગોળાકારની લાઇન જેમ દોરેલી તેમ દોરી લેજો. આ તમારો લાંબી મટન સ્લીવ બાંધનો કાપ તૈયાર થયો. જુઓ પ્લેટ નં ૧૪, ચિત્ર B.

જો કપડાંની ત્રીકાણુ ઘડી કરીને પછુ કાપ સમાતો ન હોય તો કપડાં પર આડો કાપ મૂકી કાપશો. આ બાંધમાં જરા કપડું જાસ્તીજ નોંધશે કારણુ કાપ વેતાર્યા પછી કાપલા ધણુ નીકળશે.

ચોરસ હેન્ડકરચીફ બાંધ.

કપડું:—૩૦" પનાનું ૬ વાર.

માપ:— બગલનાં ગાળાનું માપ ૬" બાંધના નીચેના ગાળાનું માપ ૮".

બગલના આખા ગાળાનું જે માપ હોય તે કરતાં ૧" યા ૨" ઓછા માપનું એક ચોરસ કાગળ લ્યો. બગલનો ગાળો ૧૨" છે તો ૧૦" ચોરસ કાગળ થશે. આ કાગળની વચમાંથી એક સરખી બે વાર ઘડી કરો, એટલે ૫" X ૫" ની ઘડી બનશે. એની વચમાંથી આડકત્રે પાછી ઘડી કરો એટલે આઠ ઘડી થશે. આ આઠ ઘડી પ્લેટ નં ૧૪, ચિત્ર C જેવી લાગશે. આ ત્રીકાણુકારની એક પોઇન્ટ ચિત્રમાં જ્યાં A છે તે પોઇન્ટ કે જ્યાં બધા ઘડી કાપેલા ભાગો મલે છે તે પોઇન્ટ A થી ૧" દૂર બે સાઈડ પર D અને E પોઇન્ટો માર્ક કરો. આ ૧" નીચેના ગાળા માટે છે. આપણો નીચેનો ગાળો ૮" અને ઘડી પછુ ૮ છે, એટલે દર ઘડી દીઠ ૧" થશે જો ગાળો ૧૨" નો હોય તો ૮ ભાગ કરતાં આ માપ ૧૬" નું થશે. આ નીચેના ગાળાને મસીન કોર્ડિંગ, કોર્ડ પાઇપિંગ, લેસ, વગેરે ટાંકશો તો શોભા આપશે. આ ૪ ખુણામાના ૨ ખુણાં બગલની અંદર ટાંકજો. જે બે ખુણાં છુટાં રહેશે તે ખભાં પર છુટાં છુટાં ટાંકવાં. આ બે ખુણાંની કિનારીને પછુ કોર્ડિંગ, બીડિંગ, વિગેરે કરાવશો યા ત્રીમીંગ, લેસ, વગેરે ટાંકશો તો ચોર શોભા વધશે અથવા આ બે ખુણાંને એમજોયડરી યા બીજા રંગની એપ્લિકેશની ડિઝાઇન કરશો તો ફેશન અને શોભા વધશે.

ત્રીકોણ આંચ.

માપ :—૩૦" પનાતું $\frac{1}{2}$ વાર.

ચોરસ હેન્ડકરથી પ્રમાણે કરવું પણ પ્લેટ નં ૧૪, ચીટ D પ્રમાણે એક ખુણા કાપી નાંખવો આ આખો ગોળાકાર બગલના ગાળામાં ટાંકી નાંખવો. આ પ્રમાણે ખભાં પર એકજ ખુણો આવશે.

ફાદસની આંચ.

કપડું :—૩૦" પનાતું ૨ ફુટ.

કોઈ પણ આંચના કાપ પર ફાદસ લેવા હોય તો જે પ્રમાણ ફાદસનું પ્લાઊઝ બનાવ્યું તે પ્રમાણે અસ્તરના કપડાં પર અથવા અસ્તરને બદલે બ્રાઉન પેપરના કાપ પર ફાદસ યા પ્લીટ ગોઠવવી. આપણે પ્લાઊઝની અંદર વી શેપના માપ ની લાઈન કાપી હતી, પણ આંચ માટે ફક્ત ૩" લાંબી કાપવી. આ ૩" આંચના કાપ પર વચમાંથી ખભાં આગળ ફાંક મારી ચીટકાવ્યા પછી આ લાઇનના બેઉ છેડે ચમતા લાઈ પ્લાઊઝમાં ફાદસ બનાવ્યા તે પ્રમાણે ફાંક મારવી. કાપની બહાર વધેલું કપડું કાપી નાંખી બગલના ગાળા સાથે આંચની સીલાઈ કરવી.

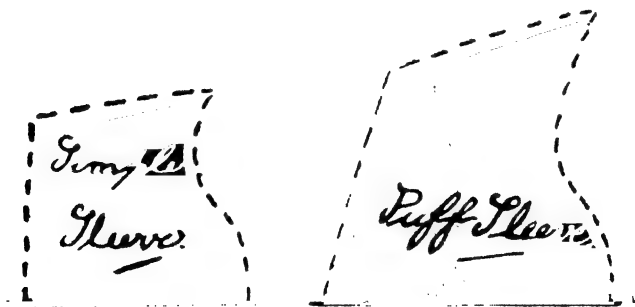
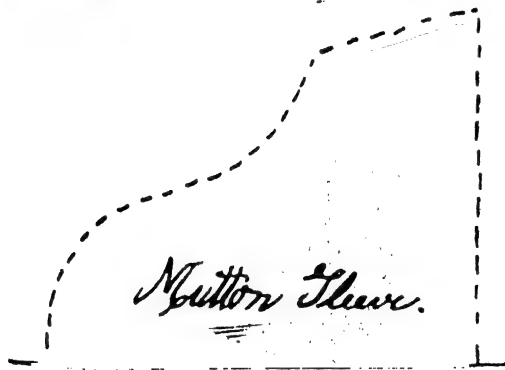
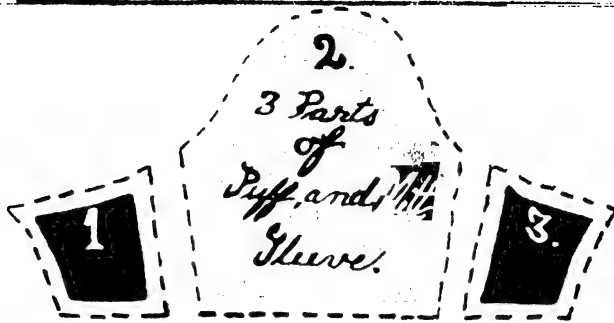
આંચના કાપો પરથી કપડું વેતરવા વિષે.

અધી જાતનાં આંચના કાપો તમે કાઢ્યા તે અધાની લાંબાઈવાળા ભાગો ઉપલબ્ધ કરેલા હોવાથી તે પર કોઈ પણ જાતની સીલાઈ થઈ શકતી નથી માટે લાંબાઈવાળા ભાગ સારું જાસ્તી કપડું સીલાઈ માટે લેવું નહિ. જે ત્રણ કાપ કાપી બોંધો વેતરવી હોય તો સીલાઈ માટે પણ વધુ જગ્યા રાખવી પડશે. તમેને શુચવણુ ન પડે તે સારું પ્લેટ નં ૧૫ માં જુદી જુદી જાતની આંચના કાપો પાસે સીલાઈ કરવાની જગા ડોટેડ લાઈન્સથી બતાવી છે. એ તમને ઝટ સમજ પડી જશે.

સાદી આંચની સીલાઈ વિષે.

સાદી આંચને કાપ વેતર્યા પછી નીચે પ્રમાણે સીલાઈ કરવી.

આંચનો નીચેનો ગાળો મસીન, કોર્ડિંગ, પાઈપીંગ, યા ઉચલાવેલી પટ્ટી આપી તૈયાર કરવો. વચમાંના સાંધાને ફ્રેન્ચ સીમ કરવી અને તરત અસ્તરી મારીને આંચના બોખાંને બગલના ગાળા સાથે ફાંક મારવી. જે ગાળો બરાબર બેઠો હોય તો ફ્રેન્ચ સીમથી સાંધો બનાવી દેવો. આંચનો વચમાંનો ગાળો બગલના સાંધા સાથે રાખવો. જે ઉપરથી આંચનો કાપ કાઢ્યો હોય તો તે વેળાએ સાંધો બે આંગળ વચમાંના સાંધાથી ખીસતોજ મૂકવો.

પક્ષ યા મટન સ્લીવ બાંયની સીલાઇ.

સાદી બાંય માફક પહેલાં નીચેની બાંયનો ગાળો લેવો. આ ભાગ ગેધર વગેરે કરવા મોટો લીધો છે તો તે પર ગેધર પ્લીટ વગેરે ફાંક મારી ગોઠવવી અને બાંયના ગાળા નેટલો કરવો. જો ખભા આગળ ચમતા, ગેધર વગેરે કરવા નસતી જગા રાખી હોય તો તે પણ બરાબર ગોઠવી બગલના ગાળા નેટલા માપનું બનાવવું. જો કોઈ વેળા નીચેના ગાળાને લાસ્ટીક કરવી હોય તો તે પહેલાં ઉલટે પડે એક પટલાં કપડાનો લેફ્ટા કરવો, અને બાંય તૈયાર થઈ પછી તેમાં લાસ્ટીક પોવી.

મટન સ્લીવ બાંયના ખભા પર ચમતા લીધેલા હોય છે તો તે માટે બગલના ગાળાના નીચેના ભાગથી એક અને ફ્રન્ટની બેઉ સાઇડોએ ફાંક મારતા ઉપર જવું. ખભાંથી ૨" નીચે, આગળ અને પાછલ, ફ્રન્ટ અને બેકમાં ફાંકને ટાંકો મારી બંધ કરવી. હવે બાંયનું નસતી વધેલું કપડું ખભા આગળ તમને ફાંક માર્યા વગરનું રહેલું જણાશે. આ નસતી વધેલાં કપડાંને બરાબર એક સરખા ચમતા લાઇ ખભાંના માપ નેટલું કરી દેવું. પછી બગલના ગાળાને ફાંક મારવા રહી ગયેલા ભાગ સાથે ફાંક મારી દેવી. આ ચમતા માટે એક ચીજ ધ્યાન રાખવી કે પહેલાં બરાબર ખભાનો ચમતો કરવો અને પછી બેઉ બાજુના ચમતા ગોઠવવા. જો હનીકોમ, ગેધર વગેરે કરવું હોય તો તે પણ બરાબર વચ્ચે લેવા તકેદારી રાખવી. બરાબર ગોઠવાયા પછી ફ્રેન્ચ સીમનો સાંધો કરવો. જો કોઈ વેળા બાંયોને વચમાં જાત જાતના આકારો આપવા હોય, બીજા કપડાંની એપ્લીકેટ, એમબ્રોયડરી, યા લેસપીસ, નેટ વગેરે ટાંકવી હોય તો તે પહેલાંથીજ કરી લેવું અને પછીજ બાંયની બીજી સીલાઇઓ કરવી.

આ બાંયનો વિષય તમને લગાર વધુ પસંદ પડ્યો હશે, કારણ ફેશન બનાવવા માટેનો આ પહેલો પાઠ છે. તમે બાંયોની ફેશનો બરાબર ગોઠવી સીલાઇ કરશો તો તમે બાનુઓનાં પોશાક બહુ શોભાચમાન બનાવી શકશો. તમે બાંયના પ્રકરણમાં અનેક જાતની બાંયો કેમ બનાવવી, તેની ફેશનો કેમ કરવી તે જાણ્યું છે. ફેશન બનાવવાનો મૂળ પાયો આ બાંયના પ્રકરણ પરથી પકડી શકો છો. હવે જેમ બે ને બે ચાર થાય તેમ તમે પણ એક ફેશનને બીજી સાથે મેળવી ફેશનમાં વધારો કરી શકશો. જેમ તમે કસ્ટર કરો છો, તેમાં જે માલ મસાલો લાગે છે, તેજ મસાલો તમે આઇસક્રીમમાં પણ વાપરો છો. બ્યારે આ બેનો ટેસ્ટ ખાવામાં જુદો છે કારણ એક ગરમ કરેલો માલ છે અને બીજો ઠંડો છે. બાકી અંદરના માલમસાલાની જાત એકજ છે. તેવીજ રીતે ફેશનની મૂળ જાત એકજ છે. પણ જો તમે ફેશન ગોઠવવાની કળાની સાથે તમારી અકબલો

ગરમ યા ઠંડો મસાલો માંખશો તો તે પ્રમાણે તમો ફેશન આકર્ષિત યા બેરોળ બનાવી શકશો. હંમેશા તમારી આંખ ખુલ્લી રાખશો અને જતાં આવતાંના પોશાક નીહાળવાની ટેવ રાખશો, તો તમે ઝાઝી અક્ષલ વાપરી ન શકતા હો તો પણ તમે કોપી કરવાની રીતથી તમે તમારા ધરાકનાં કપડાં ફેશનેબલ બનાવી શકશો, અને તમને ફેશનપુકની જરૂર રહેશે નહિ. ધીરજ ધરો, “રોમ” શહેર એક દિવસમાં કાંચ બંધાયું હતું નહિ. ધીરજ ખંત અને ખુદા પર ભરોસો રાખશો તો તે પાક પરવરદેગારની મહેરથી તમારો હાડો સુધારી શકશો. હવે આપણે કોલરો કેમ વેતરવા, કોલરના કાપો કેમ કાઢવા તે માટે થોડુંક જાણવાને ચલ કરશું.

આપણે બાંધે જાત જાતની વેતરી અને સીલાઈ કરી શક્યા છીએ, તે ઉપરાંત ફેશનો પણ ઉપજાવી શક્યા છીએ તો આપણે કોલરનો વિષય શરૂ કરવા અગાઉ આપણે ટુંકમાં ફેશન પ્લેટ નં ૫, ૬, ૭, ૮, ૯ જેમાં જાત જાતની બાંધેની ફેશન આપી છે તે પર આપણી નજર ફેંકી ફેશનો કેમ કરવી તે તપાસીએ.

બાંધેની ફેશનો.

ફેશન પ્લેટ નં ૫, ૬, ૭, ૮, ૯ માં તમો બાંધેની ફેશનોની ડિઝાઇનો જોશો. આ પ્લેટોમાં ૫૮ ટુંકી બાંધેની ફેશનો છે જ્યારે લાંબી બાંધેની ૨૫ ફેશનો છે. સાદી કદ અને મઠન સ્લીવ બાંધેનાં સાદા કાપ પરથી તમે જાત જાતની ફેશનો કેમ બનાવવી તે જાણી ગયા છો. એટલે આ ફેશનો પ્રમાણે બાંધે વેતરતા તમને મુશ્કેલી નડશે નહીં. દરેક વખત ફેશનના ચીત્ર પરથી ફેશન ઉતારવી હોય તો પ્રથમ કાગળ પરજ ઉતારવી. કાગળ કપાયને બગડશે તે ચાલશે. આ બાંધેના ફેશનના ચીત્રોમાં બાંધેના કફો અથવા બાંધેની નીચેના ગાળા આગળની ફેશનો, ચીત્ર નં ૧૦૧, ૧૦૩, ૧૦૪, ૧૦૫, ૧૦૭, ૧૧૦, ૧૧૧, ૧૧૨, ૧૧૪, ૧૧૫, ૧૧૮, ૧૨૧, ૧૨૩, ૧૨૪, ૧૨૫, ૧૩૦, ૧૩૧, ૧૩૨, ૧૩૪, ૧૩૫, ૧૩૭, ૧૪૦, ૧૪૨, ૧૪૪, ૧૪૫, ૧૪૭, ૧૫૨, ૧૫૪. ૧૫૫, ૧૫૬, ૧૫૭, ૧૬૨, ૧૬૩, ૧૬૫. ૧૬૬, ૧૬૮, ૧૭૧, ૧૭૩, ૧૭૫, ૧૭૬, ૧૭૯, ૧૮૦, ૧૮૨, ૧૮૩, ૧૮૪ માં, જુદી જુદી છે. એ પ્રમાણેની મનગમતી ફેશનો તમે તમારી બાંધે પર કાપ વેતરી કરશો તો ફેશનનો રૂબાબ વધશે અને સીલાઈ કરેલું કપડું સુંદર લાગશે. બાંધેના કફો અથવા બાંધેના ગાળાને ફીલ્ડ, ટ્રીમીંગ વગેરે જે લગાડો, તો તે પ્લાઝિનના રંગ કરતાં બીજો રંગ હશે, તો તે વધારે આકર્ષિત લાગશે. ફેશન નં ૧૦૧ જે કે મઠન સ્લીવ બાંધે છે, પણ તેને વચમાંથી કાપી જુદા રંગની પડી આપ્યા

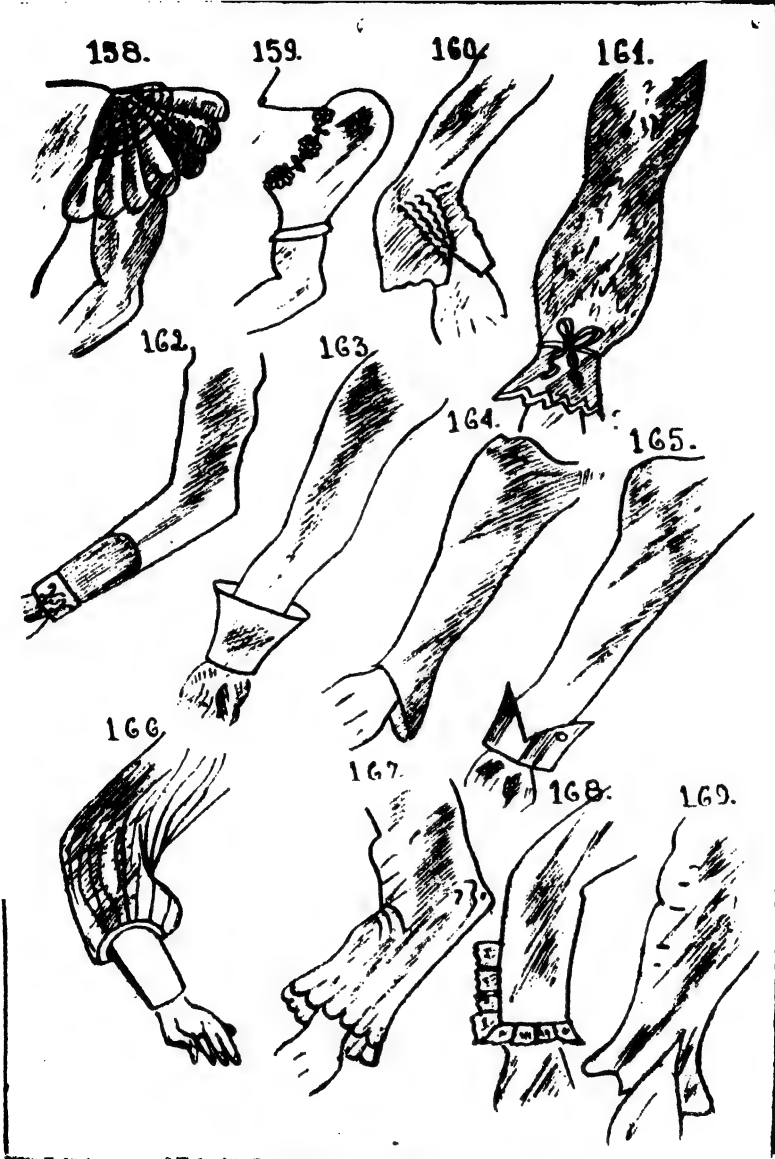
પછી બનાવી છે. જે જુદા રંગની પટી ન હોય, તો રંગીન બ્રેડ અથવા કોર્ડીંગ, બીડીંગ કરાવશે. તો પણ સુંદર લાગશે. અથવા એ ભાગોની કિનારીઓ પર પહેલાં બારીક એમબ્રોયડરી અથવા મશીનનું ચારી કામ કરશે, તો પણ ચાલશે. ચીત્ર નં ૧૦૨ માં બામના ગાળા જેટલું લાંબુ કપડું અને પહેલાઈમાં

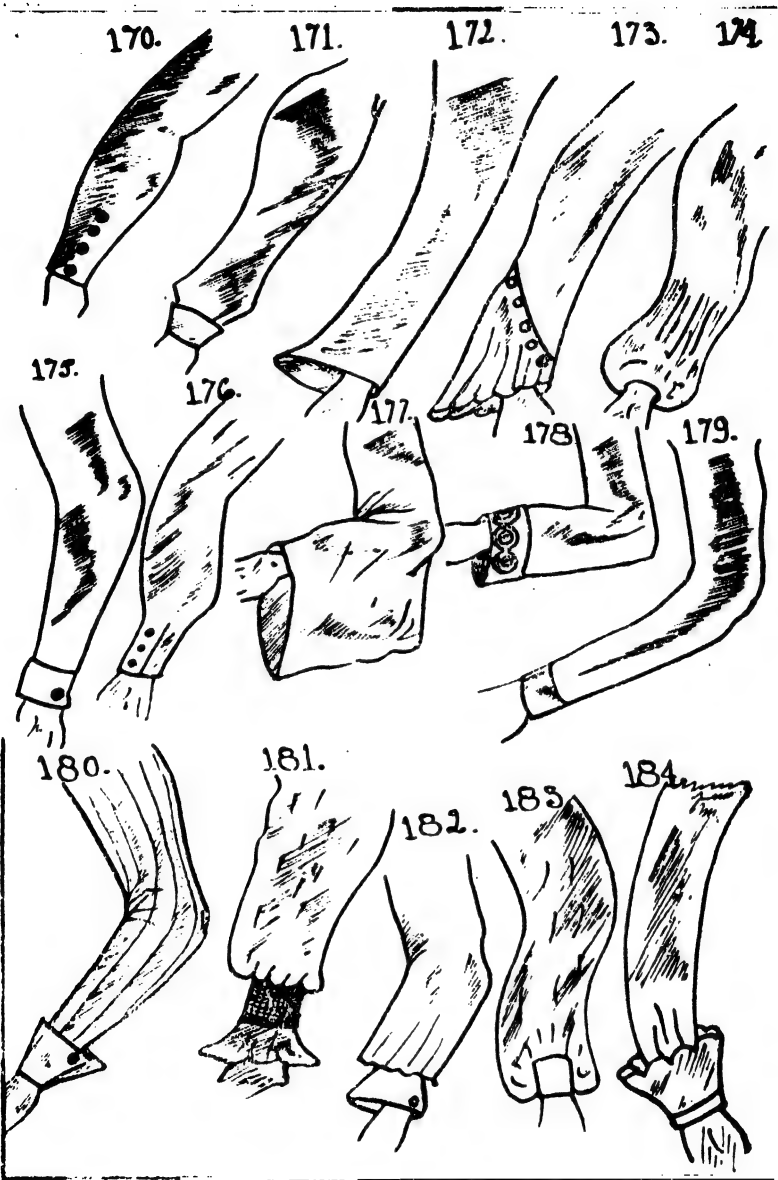

જેટલી બાંય નીચે જોઈએ તે માપ લઈ સીલાઈ કરવી. નીચેની કોરે બેસ, બીડીંગ વગેરે કરશો તો ઓર ભપકો વધશે. જ્યારે ચીત્ર ૧૦૬ માં બાંયનાં ગાળા જેટલું કપડું લઈ ખભાં પર ચમતા લઈ સીલાઈ કરવી. જે તમે ચમતા

દેશી તો બાંયના ગાળાનું કપડું હુંકું બનશે અને તેથી આપોઆપ બાંયનો બગલની નીચેનો ગાળો ઉઘાડાં રહેશે. આ ઉઘાડાં ભાગને ઉથલાવેલી પટીએ તૈયાર કરવો.

ફેશન પ્લેટ નં ૦ ૯.

ચીત્ર નં ૧૦૯, જે કે ચીત્ર નં ૧૦૬ પ્રમાણે છે પણ અહીં કપડાંનાં ત્રણ કાપો કાઢેલા છે જેની લંબાઈ એકસરખી, પણ પહેળાઈ પહેલા ભાગ કરતાં ૨" વધુ પહેળી, બ્યારે ત્રીજો ટુકડો પહેલા ભાગ કરતાં ૪" પહેળો લેવો. જે કપડું જસ્તી ન હોય તો બહારથી દેખાડવા જે કપડું હોય તે લેવું અને અંદર પડતા કપડાં માટે અસ્તર અથવા એવું હલકું કપડું વાપરવું. ૧૧૩ મું ચીત્ર પફની બાંધ છે. ચીત્ર નં ૧૧૭, અને ૧૧૮ મટન સ્લીવ બાંધ છે, પણ આ બાંધને બહાર પડતા ભાગને ઉપરથી નીચે સુધી બરાબર વચમાં ઓરગેન્ડ્રીની ફીલ આપી છે. ચીત્ર નં ૧૧૯ માં સાડી બાંધ બતાવી છે, પણ તેમાં બે રંગીન રીબનની લાઇન આપી છે. નં ૧૨૦ માં પફની બાંધ છે, પણ બાંધતી નીચેના ગાળા ઉપર ત્રીકોણ કરેલા કાપને પફની સીલાઈ કરેલી છે. નં ૧૨૨ માં બાંધતી નીચેના ગાળા પ્રથમથીજ પહેળો કાપવો અને પછી ૨" ઉપર કપડાંને ફાંક મારી કપડાંને સોસવન આપી બાંધના ગાળા જેટલી બનાવવી, કોઈ ઉપરથી રીબનની પટ્ટી આપી અથવા બાંધતી નીચેથી એટલે ઉઘટે પડે સંકેદ ટેપ ટાંકી વચમાંથી જરા કાપી અંદર લાસ્ટીક મૂકે છે. નં ૧૨૬ માં સાડી બાંધ છે પણ નીચેથી ત્રીકોણ ટ્રીમીંગ સીવેલી છે. નં ૧૨૭, ૧૨૮ માં બાંધના ગાળાને ઉઘલાવેલી પટ્ટી આપી ગાળો તૈયાર કરવો. કપડાંની એક લાંબી ફીલ તૈયાર કરી હાથની હીલણુચીલનું માપ લઈ તે પ્રમાણે જુલતી ફીલ ટાંકવી. બ્યારે ચીત્ર નં ૧૨૯ માં બાંધના ગાળાને પટ્ટી આપી ગાળો તૈયાર કરવો અને શરીરના ફરતા ગોળ માપની જેમાં હાથના હલનચલનો પણ સમાવેશ થાય, તે પ્રમાણેનું લુઝ અથવા ટીકું માપ લઈ, ચમતા અથવા ફીલ કરેલા કપડાંને વસ્ત્ર સાથે સીલાઈ કરવી. નં ૧૩૩ પણ ઉપર પ્રમાણેજ છે, પણ આ ચીત્રમાં ગોળ ફરતે કપડાંની નીચે ફીલ, લેસ, ટ્રીમીંગ વગેરે આપીને વધારે ફેશનેબલ બનાવ્યું છે. નં ૧૩૬ અને ૧૩૮ માટે જુઓ નં ૧૨૨. વચમાંથી ગેધરવાળી મટન સ્લીવ બાંધનું ચીત્ર નં ૧૩૯ માં બતાવેલું છે. નં ૧૪૧ માં નીચેથી ગેધર કરી કોર્ડિંગની લાઇનો કરેલી છે. એ માટે નં ૧૪૩ માં ખભાં આગલ હનીકોમ કરેલું છે. પ્રથમથીજ ખભાં આગળ જસ્તી કપડું લેવું અને હની કોમ પણ બાંધતો સાંધો કરવા પહેલા તૈયાર કરવું. નં ૧૪૬ માં મટન સ્લીવ બાંધને બીજા રંગના કપડાંની પ્લીટ કરેલી હોય છે, જે પ્લીટ ન કરવી હોય તો રંગીન યા પટાવાલા કપડાંને ચીત્રમાં બતાવેલા પ્રમાણે ટાંકવું. નં ૧૪૮ માં બે લાઇનો ગેધરની કરેલી છે. બ્યારે નં ૧૪૯ માં ફક્ત એમથ્રોયડરી કરેલી છે. નં ૧૫૦ માં મટન સ્લીવ બાંધને નીચેથી ઉભા કાપી સીલાઈ કરી ફેશનના ટાંકાથી શોભાવી છે. નં ૧૫૧ માં નીચેના બાંધના ગાળાને બહારની આજુએ

વચમાંથી થોડી ફાંક મારી ફાંક ખેંચી છે. જે તમે ફાંક ખેંચશો તો ચીત્રમાં બતાવ્યા પ્રમાણે ત્રિકોણ ગાળો પડશે. આવા ત્રિકોણ ભાગ પર જે તમે કુલ યા બાં તાંકશો તો ઔર શોભા વધારશે. ચીત્ર નં ૧૫૩ માં પાતરાં જેવા આકારના કપડાંનાં થોડા ટુકડાઓ જેની કિનારીએ પહેલાં બીડીંગ કરવી અને આ ટુકડાઓને ખભાંના ગાળા પર એક પર એક મૂકી સીલાઈ કરવી. નં ૧૫૮ પણ ૧૫૩ પ્રમાણે છે. આ ચીત્રમાં ખભા આગળ કોર્ડિંગની ગોળ લાઇનો કરવામાં આવી છે. નં ૧૫૯ માં ખભાંના સાંધાની બાજુમાં એમ્બ્રોયડરી કરી દીધેલું છે. નં ૧૬૦ માટે જુઓ નં ૧૫૧, અને જે પ્રમાણે નીચેથી ફાંક મારી બાંધ ખેંચી હતી તેજ પ્રમાણે આ વેળા ત્રણ ફાંકની લાઈન બનાવી ખેંચવી. નં ૧૬૧, નં ૧૨૨ પ્રમાણે કરવાની છે. નં ૧૬૪ સાડી બાંધ છે પણ નીચેના ગાળાં મોટા રાખવો. નં ૧૬૭ માં બાંધની નીચેનાં ગાળાને આરકાં કરવામાં આવ્યાં છે. નં ૧૬૯ માં નીચેથી ત્રિકોણ ભાગ કાપી બાંધની નીચેના ગાળા કાપી ખુલ્લો કરેલો છે. નં ૧૭૦, ૧૭૨, ૧૭૬, ૧૭૭, ૧૭૮, ૧૭૯ એ બધી સાડી બાંધ છે, પણ બટન અને એમ્બ્રોયડરી કરી ફેશન વધારી છે, જ્યારે નં ૧૮૧ માં બાંધના નીચેના ગાળાને ક્રીલ આપી ક્રીલના ઉપરના ભાગને ગેધર યા હતીકામ કરવામાં આવી છે.

હવે આપણે કોલરો કેમ વેતરવા, કોલરના કાપો કેમ કાઢવા તે જાણીશું.

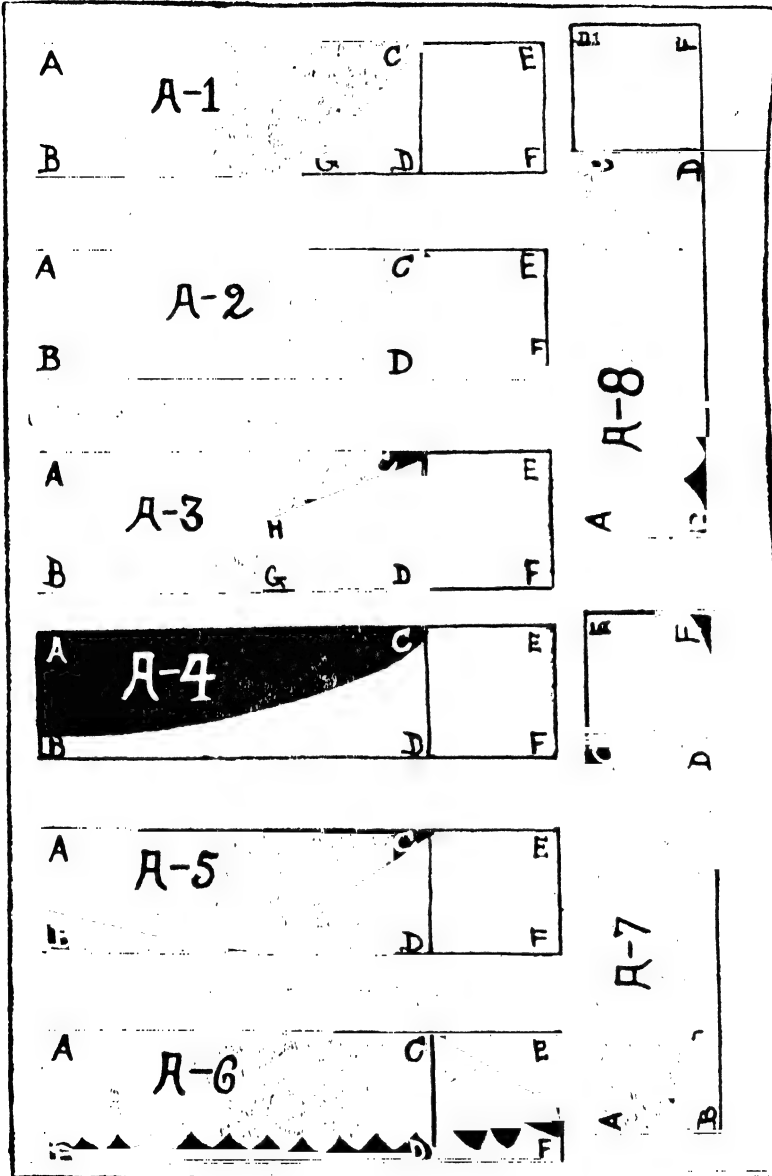
કોલર.

વી શેપ કોલરોના કાપ કાઢવા વિષે.

આપણે જ્યારે બ્લાઉઝનો કાપ કાઢ્યો ત્યારે કાગજનો કાપ તૈયાર કરતી વેળા આપણે ગળાંનું માપ ૩" લીધું હતું. વી શેપનું માપ ૬" હતું, એટલે બધું મલી ૬" + ૩" = ૯" થશે. આ ૯" તે આખા કોલરનું અર્ધું માપ થયું.

માપ પરથી કોલર વેતરવા વિષે.

કોલરની પહોળાઇ દરેકની મરજી પર હોય છે. પણ ૨ $\frac{૩}{૪}$ થી ૩" પહોળો કોલર સર્વેની પસંદગી પામે છે. અને દરેક ડ્રેસને આટલો પહોળો કોલર બંધાવેસતો થઈ પડશે. એ માટ ૩" પહોળી કાગજની પટ્ટી લેવો. લંબાઈમાં તમારા કોલરના માપથી ૧ $\frac{૩}{૪}$ " જાસ્તી લેજો, એટલે તમારા કાગજનો કાપ ૧૦ $\frac{૩}{૪}$ " લાંબો અને ૩" પહોળો થશે. પ્લેટ નં ૧૬, ચીત્ર AI માં AB કોલરની પહોળાઈ અને AC કોલરની લંબાઈ. પોઈન્ટ B થી કાગજની કિનારીએ

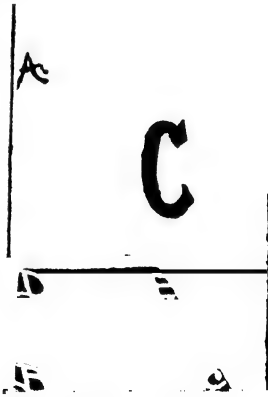
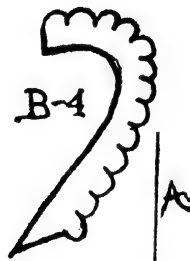
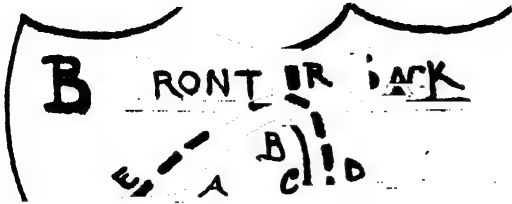

ગળાના માપની (૯") ની પોઇન્ટ D માર્ક કરો. નાકેના બે છેડાને E ને F માર્ક કરો. હવે CDEF ૧૩" નો ગાળો કોલરની છેડે આકાર આપવા માટે રહેશે. આ કોલરને છેડે આકાર આપવા માટે તમે ૧" થી ૧૩" કપડું જસ્ટી લઈ શકો છો. આપણે કોલરોને જત જતનાં આકારો આપવા માટે તપાસીએ. જુઓ પ્લેટ નં ૧૬, ચીટ્ર A-૧. આ ચીટ્ર પ્રમાણે પોઇન્ટ D થી ૧૩" અંદર G પોઇન્ટ કરો અને CG જોડો. આ એક પહેલો આકાર થયો. ચીટ્ર નં ૦ A-૨ તેજ પ્રમાણે પોઇન્ટ D થી ૧૧/૨" બહાર F પોઇન્ટ સાથે જોડી દેવાથી બીજો આકાર બનશે. ચીટ્ર A-૩ માં પોઇન્ટ D થી ૩" અંદર પોઇન્ટ G કરી કોલરની પહોળાઈના અર્ધા ભાગે પોઇન્ટ H કરી પોઇન્ટો HG અને HC મેલવો. આ પ્રમાણે ક્યારેય ત્રીજો આકાર થશે. ચીટ્ર A-૪ માં સાડો ગોળ આકાર બતાવ્યો છે. ગોળાકાર વાળા કોલર કરતી વખતે પહોળાઈમાં ૩" થી ૧" જસ્ટી પહોળું કાપડ લેવું. A-૫ માં એક Scalop જ્યારે A-૭ માં ઉપલાજ Scalop ને બહારથી લઈ ગોલાકાર કીધો છે. નં ૦ A-૮ માં અંદરથી નં ૦ A-૧ પ્રમાણે આકાર આપી નીચે Scalop અથવા આરકાં કીધાં છે. જ્યારે ૧-૬ માં બહારથી A-૨ પ્રમાણે સીધો આકાર આપી આરકાં કીધાં છે.

આ ઉપર દર્શાવેલા આકારોને તમારી મનપસંદ રીતે ગોઠવી તે પર ગોળ આરકાંને બદલે ત્રિકોણ ખુણાવાળા આરકાંથી અનેક ફેશનો બનાવી શકશો. કોલરોની કિનારીએ તમે જે લેસ, બ્રેડ, ટ્રીમીંગ, પાઇપીંગ, જુદા રંગની કોર્ડીંગ, વગેરે આપશો તો પણ ફેશનમાં વધારો થશે. એજ કોલરોની કિનારીએ જે તમે રંગીન કપડાની પહોલી પટ્ટીઓ આપશો તો કોલરોની શોભા વધારી શકશો. જે એમ્બ્રોયડરી કરશો તો કોલર બહુ આકર્ષિત બનશે. કોલરની ફેશનો શોધવા જવું પડશે નહિ, કારણ સેંકડો ડિઝાઇનો તમે ઉપલા પ્રમાણે ઉપજાવી શકશો.

બ્લાઉઝના કાપ પરથી કોલરો વેતરવા વિષે.

તમારી નજર પ્લેટ નં ૦ ૧૭, ચીટ્ર B પર દોડાવો. આ ચીટ્રમાં તમે ફ્રન્ટ અને એક બ્લાઉઝના કાપો બનાવી એક લાઇનો સાથે કરી ગોઠવેલાં જોશો. આ પ્રમાણે ગોઠવવાથી તમે તમારા કોલરનું અર્ધું માપ મેલવી શકશો. આ ગાળો અગ્રેજી ૭ ના આંકડાને મળતો આવશે. ત્યારે ચીટ્ર પ્રમાણે ABC અર્ધા કોલરનો ઘેરાવો છે. એક ફાલતું કાગળ પર ચીટ્રમાં બતાવ્યા પ્રમાણે ફ્રન્ટ અને એક કાપ ગોઠવો, અને તે કાગળ સાથે ટાંચતીથી ચીટકાવી દો. આ ગળાનાં ગાળાને ABC ના અક્ષરો આપો. આ નીચેનું ફાલતું કાગળ,

માળા કરતાં ૩"—૪" પહોળું લેજો. આ ફાલતા કાગળ પર ABC નો ગાળો દોરો. ફ્રન્ટ અને બેક કાપ ઉંચકી લઈ ચીત્રમાં બતાવ્યા પ્રમાણે આ દોરાયલા માળાની ફરતે જેટલો પહોલો કોલર જોઈતો હોય, તેટલી લાઈન ERD ફરતે દોરો. જુઓ ચીત્રમાં ERD ડોટેડ લાઇન. જો તમે આખો કોલર વેતરવાના હો તો ધ્યાન રાખજો કે પોઈન્ટો C અને D કપડાની ધડીની કિનારીએ મુકજો. પ્લેટ નં ૧૭ ચીત્ર B-1-2-3-4 માં કોલરના છેડાના આકારો બતાવ્યા છે. આ આકારો પોઈન્ટો EA આગળ દોરવા. પ્લેટ નં ૧૭ માં કોલરની બે ડિઝાઇનો વધુ બતાવી છે.

ABC નો ગાળો કાપો. ત્યાર બાદ ERD કોલરના છેડા સાથેનો આકાર કાપી કાઢો. જુઓ પ્લેટ નં ૧૭ ચીત્રો B1, B2, B3, B4.

કોલરના કાપ પરથી કપડું વેતરવા વિષે.

કોલરના કાપ પરથી કપડું વેતરવા માટે પ્લેટ નં ૧૭ ના ચીત્રો પર નજર કરો. આ ચીત્રોમાં બતાવ્યા પ્રમાણે કોલરના જે કાપ કાઢ્યા છે તે કાપની C અને D પોઈન્ટો કપડાની ધડીની કિનારી પર મુકશો અને કપડું વેતરશો, તો એક પરનો કોલર કપાયલો જણાશે. જો કોલર ડબલ કરવો હોય, તો બે કાપ કાપજો, યા તો ડબલ કપડાંની ધડી કરી કાપજો. પ્લેટ નં ૧૬ પ્રમાણે માપ પરથી વેતરેલા કોલરની AC સાઈડ બ્લાઉઝ યા ફ્રોકના ગળાનાં માળાની સીલાઈમાં જશે. બ્યારે BG અથવા BF નીચે લટકશે. જો એકજ પડનો કોલર હોય તો કોર્ડીંગ, બીડીંગ પાઈપીંગ વગેરે કરવી અને AC ને ગળાના માળા સાથે સીલાઈ કરવી. જો ડબલ પડનો કોલર હોય તો પહેલાં CG યા CF ને BG યા BF ને ઉલ્ટે પડે સીવી કોલરના બેઉ છેડાના ખુણા કાઢવા. ખુણા કાઢ્યા પછી $\frac{3}{4}$ " દૂર મસીનની સીલાઈ ચત્તે પડે કરવી. આવીજ રીત બ્લાઉઝના માળા પરથી વેતરેલા કોલરને પણ લાગુ પડશે. ખુણા બરાબર કાઢવા.

ડબલ પડના કોલરની સીલાઈ કર્યા વગરની કોલરની બે કિનારીઓ બ્લાઉઝના ગળાના માળા પર મૂકો. જે પડ બહારથી પડતુ હોય તે કપડાના પડને બ્લાઉઝના કપડા સાથે પહેલાં ફાંક મારીને મસીન સીલાઈ કરવી. અંદરના બીજા પડને ઓટણુ કરી ગળાના માળા પર બેસાડવું. આ પ્રમાણે કોલરવાળું બ્લાઉઝ તૈયાર થશે. જોતમને કોલર બરાબર બેસેલો રાખવો હોય તો તમે નીચે પ્રમાણે કોલરની સીલાઈ કરજો.

બ્લાઉઝના ગળાના માળાના કપડાના ચટા પડે ગોળ ફરતે કોલરની સીલાઈ કર્યા વગરની બાજુ પીન કરો. પીન કીધા પછી એક ઉથલાવેલી પટી $\frac{3}{4}$ "

પહેળી આ પીન કાઢેલી કિનારી પર ઉલટુ પડ ઉપર રાખી બ્લાઉઝનું કપડું, પટ્ટી, અને કોલર એ ત્રણેને ફાક મારી ટાંકો. પછી મસીનની સીલાઈ કરો. જે ઉથલાવેલી પટ્ટીનું પડ ઉપરથી ઉલટું, હવું તે કોલરને હવે ઉધાડો કરી ઉથલાવેલી પટ્ટીનું પડ ઉપરથી ચંતુ આવે એમ મસીનની સીલાઈ આગળથી વાળો. ઉથલાવેલી પટ્ટીની સીલાઈ વગરની કોર ઝીણી વાળી પહેલાં ફાંક મારો. આ વાળેલી કોરને ઓટનના ઝીના ટાંકાએ બ્લાઉઝના કપડાને સીવી લો. મસીનની સીલાઈ વાળી ઉથલાવેલી પટ્ટીની કોરે કોલરને વાળી અસ્તરી કરવી. આ મુજબ તમારો કોલર વધુ સફાઈદાર અને બંધબેસતો દેખાશે. જે બાંધના ગાળાને પણ આ પ્રમાણે ઉથલાવેલી પટ્ટી આપશો તો બાંધનો સાંધો પણ મજબુત થશે.

FLARE COLLAR યાને FOLDS પડે એવો કોલર.

બ્લાઉઝ યા ક્રોકના કોલર બનાવવાનો કોઈ પણ સ્ટાન્ડર્ડ નથી. ફક્ત ત્રિકોણ કપડાંના બે ત્રણ ટુકડા કાપી જે ફ્રન્ટમાં સીલાઈ કરવામાં આવે તો તે પણ કોલર તરીકે આગળખાય છે. ખરી રીતે આવા કોલરો માટે કોઈપણ જાતનું માપ હોતું નથી. સાડી અક્કલ અને ફાલતું કપડું તમે ગળાની ગોળાઈ પર ગોઠવી જાણતા હો તો કોલરોની ફેશન કાઢવી બહુ સહેલ થઈ પડશે. વખતસર ફેશનનો કોલર કાંઈ ગુચવણ ઉભી કરે તે માટે આપણે ખુલાસાથી તપાસીએ.

FLARE નો કોલર યાને FOLDS પડે એવા

કોલર વેતરવા વિષે.

ગળાનું માપ ૩" અને વી શેપનું માપ ૬" એ પ્રમાણે આપણે અર્ધા કોલરનું માપ લીધું છે.

Flare Collar વેતરવા માટે જેટલું અર્ધા કોલરનું માપ હોય તે માપને ડબલ કરી તેટલા માપનો એક બ્રાઉન પેપરનો ચોરસ કરેલો ટુકડો લેવો. ($૬" \times ૨" = ૧૮"$). આ બ્રાઉન પેપરને આડકતરી ધડી કરી કાપી નાંખશો, તો બે સરખા ત્રિકોણ ભાગ થશે. આ બે ભાગમાંથી એક ટુકડો લેવો. જુઓ પ્લેટ નં ૧૭, ચિત્ર C.

ABC તમારો ત્રિકોણ કાગળ. C થી વી શેપનું જે માપ એટલે ૬" ની E પોઇન્ટ કરો. પોઇન્ટ E થી આડી લાઇન DE દોરો ને કાપો. હવે DEBC તમારા ફેશનનો કાપ બનશે. આ કાગળના કાપ પ્રમાણે કપડું કાપો.

જે તમે પોઇન્ટ B થી ૬" વી શેપના માપ પ્રમાણે પોઇન્ટ કરી ઉપર પ્રમાણે આડી લાઇન કરી કાપશો તો કોલરનો બીજો શેપ થશે. જે બાજુ વી શેપનું માપ લેવો તે બાજુ વી શેપ સાથે સીલાઇ કરવા યાદ રાખજો. અને બાકીની બે સાઇડોને ટ્રીમીંગ, કોર્ડીંગ, ફીલ વગેરે કરવી. DE લાઇન ખભાં કરતા લાંબી થશે, માટે કપડાને ફીલ યા ચમતા આપી ખભાંના સાંધા સાથે સીલાઇ કરશો, તો વી શેપ આગળ folds પડશે. જે પછવાડે ફોલર લાંબાવવો હોય તો બેકનો કોલરનો માપ ૩" અને પહોળાઇ જે લીધી હોય તે માપની એક કાગળની પટ્ટી કાપો. આ કાગળની પટ્ટીના માપનું ડબલ કપડું લાંબાઇએ કાપો. આ તમારા બેકનો કોલર થયો. આ કોલરના બેઉ છેડે ચુર યા ચમતા કરેલો ભાગ સીલાઇથી જોડી દેવો. આ રીતે ગોળ ફરતો કોલર તૈયાર થશે. જે તમને કોલરને નીચેથી કોર્ડનતના ફેશનના આકાર folds સાથે આપવા હોય તો પહેલાં તે આકાર કાગળ પર કાપી કપડું વેતરવું. આ તમારો folds નો કોલર તૈયાર થયો. જે તમને ઉપરથી ૨ $\frac{1}{2}$ " યા ૩" પહોળો યાને ખભા જેટલો પહોળો કરવો હોય તો ખભાંના માપ કરતા કપડાની DE લાઇન ડબલ લાંબી બનાવીને ચમતા આપી સીલાઇ આપવી.

FIX COLLAR યાને છુટા કોલર વેતરવા વિષે.

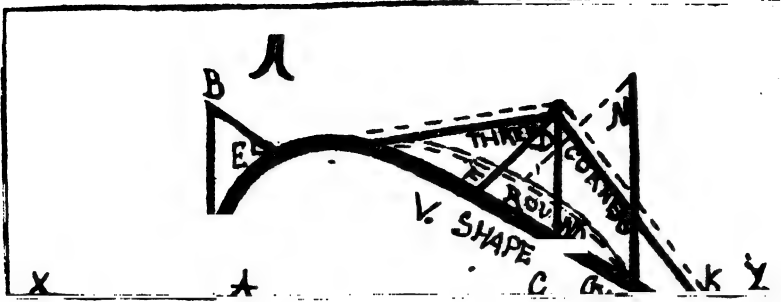
પટલી પાઇપીંગને દોરાથી ટાંકી જે ચાર્જનીઝ કોલર બનાવવામાં આવે છે. તે કેમ બનાવવો તથા તેનો કાપ કેમ કાઢવો તે તપાસીએ.

કપડું :—૩૦" પનાનું $\frac{1}{4}$ વાર.

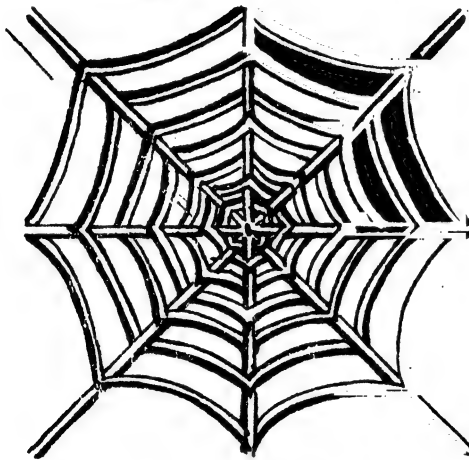
પાઇપીંગ માટે બ્યોર્જેટ તથા સાટીન બહુ ઠીક લાગશે. પાઇપીંગ કેમ બનાવવી તે માટે પાઇપીંગનો વિષય વાંચો.

છુટા કોલરનો કાપ કાઢવા વિષે.

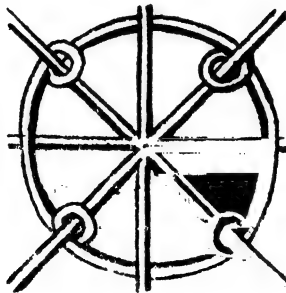
માપ :—વી શેપ ૬" અને ગળાની ગોળાઈ ૧૨". એક વચમાંથી ડબલ ધડી કરેલો બ્રાઉન પેપર લો. કાગળ બહુ લેવું કારણ આખો કોલર કાગળ પર બનાવવો પડશે. પ્લેટ નં ૧૮, ચીટ્ર A પ્રમાણે XY કાગળની ધડી વાળી કિનારીની લાઇન થશે. પોઇન્ટ X થી ૬" યા ૭" જગા છોડી ઉભી લાઇન AB દોરો. AB નું માપ ગળાના ચોથા ભાગ જેટલું એટલે ૩" લેવું. પોઇન્ટ A થી વી શેપના માપની ૬" ની પોઇન્ટ C કાગળની કિનારીએ માર્ક કરો. પોઇન્ટ C થી પછુ ગળાના માપ જેટલી એટલે ૩" ની CD દોરો. પોઇન્ટ B થી ૧" ની લાઇન BE અર્ધે કાટખુણે યાને ૪૫° એ દોરો. તેમજ ૧ $\frac{3}{4}$ " ની લાઇન પોઇન્ટ D થી DF અર્ધે કાટખુણે યાને ૪૫° એ દોરો. જુઓ પ્લેટ નં ૧૮ ચીટ્ર A. પોઇન્ટ C થી ૧" પર પોઇન્ટ G માર્ક કરો. હવે

B

C

ચોર નં ૧૮.

AE ને ગોળાકારે જોડો. તેજ પ્રમાણે ગોળાકારે EF અને FG મેળવો. (AEFG જે કાપી કાઢશો તો વી શેપનો કાપ થશે. આપણને તો આ કાગળ પર આખો કોલર બનાવવો છે માટે અત્યારે કાપવું નહિ.) કોલરની પહોળાઈ ૫" રાખવી. પોઇન્ટ A EFG થી ૫" દુર લાઇન દોરો. આ કોલરની પહોળાઈની લાઇન થશે. જુઓ પ્લેટ નં ૧૯ માં લાઇન XTUV. પોઇન્ટ G થી કોલરના છેડાને જેવો આકાર આપવો હોય તેવો આપવો. (જે XTUV ને G કાપશો તો તમારો કાગળનો કોલર તૈયાર થશે. પણ અત્યારે કાપતા ના.) એ રીતે ગોલ અને ત્રિકોણ છુટ્ટો કોલર પણ કાઢી શકશો. જુઓ પ્લેટ નં ૧૮ ચીત્ર A.

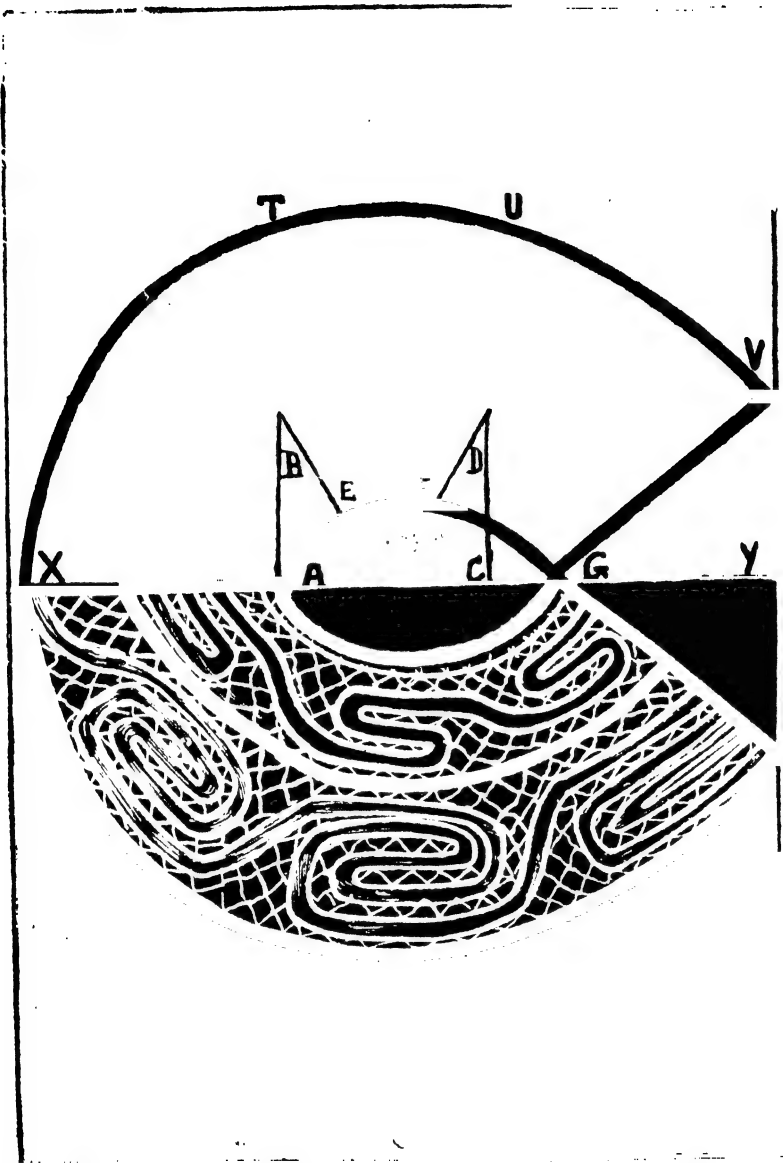
ગોલ શેપ.—પોઇન્ટ G થી ગળાની ગોળાઈના ચોથા ભાગ જેટલી લાઇન GN દોરો. પોઇન્ટ N થી ૪૫° એ ૧", લાઇન દોરો. ચીત્ર પ્રમાણે ગોળાકારે મેળવો. આ ગોલ શેપ થયો. આ લાઇનની ફરતે ૫" પર એક લાઇન કોલરની પહોળાઈ માટે દોરો. પોઇન્ટ G ના છેડા પર જે શેપ જોઈએ તે દોરો. (ચીત્રમાં AEG ની ROUND ડોટ લાઇન).

ત્રિકોણ શેપ (ત્રણ ખુણાનો શેપ).—પોઇન્ટ G થી ૩" દુર પોઇન્ટ K માર્ક કરો. KI મેલવો DE અને EA ગોળાકારે મેલવો એટલે ત્રિકોણ શેપ થશે. ૫" ની પહોળાઈની લાઇન દોરી K પોઇન્ટ આગળ છેડાનો શેપ આપવો. જુઓ પ્લેટ નં ૧૮, ચીત્ર A (AEDK THREE CORNERS લાઇન). પ્લેટ નં ૧૯ ના ચીત્રમાં એક ભાગ કોલર કેમ બનાવવો તે દેખાડ્યો છે, અને સાથે બીજા ભાગ પર તરાં બતાવી છે. આવી જતની ડીઝાઇનો પ્રથમ તમારે જાડા બ્રાઉન પેપર પર દોરેલા કાપ પર કાઢવી. તેના પર પાઇપીંગ ટાંકી નીચે મુજબ કોલર તૈયાર કરવો. આ રીતે તૈયાર કીધેલા કોલરને આઇનીઝ કોલર કહે છે. પ્લેટ નં ૧૯ માં કોલરની તરાં નીચલા ભાગમાં દોરેલી છે, તેજ પ્રમાણે ઉપર પણ દોરવી.

આઇનીઝ કોલર બનાવવાની રીત.

જાડા બ્રાઉન પેપર પર તમે આખો વી શેપના કોલરના ઉપલા ભાગ પ્રમાણે દોરી રહ્યા પછી, ચીત્રના નીચલા ભાગ પ્રમાણે ડીઝાઇનો તમારા બ્રાઉન પેપર પર આખા કોલરની પહોળાઈમાં દોરો.

આ કોલર માટે DMC નં ૨૫ તો દોરો ચાલશે. તમારી પાસે પીઇપીંગ તૈયાર કરેલી હશેજ. તો પહેલા XTUV ની નીચે અને ઉપરની લાઇન પર પાઇપીંગને બ્રાઉન પેપર પર ફાંક મારી ટાંકો. તેજ પ્રમાણે AEFGV ની લાઇન પર પણ ટાંકો. આ પ્રમાણે આખો વી શેપના કોલરની

ચિત્ર નં ૧૯.

અંદરની અને બહારની લાઇનો ગોઠવાશે. પહોળાઇની અંદરની જે ડીઝાઇન કાઢી હોય તો તે પર પણ પાઇપીંગને ડીઝાઇનના આકાર પ્રમાણે ફાંક મારી આઉન પેપર સાથ ચીટકાવવી. આ પ્રમાણે આખો કોલર આઉન પેપર પર ફાંક મારેલો જણાશે.

હવે દરેક છુટી પાઇપીંગને એક સાથે એક જોડવાની છે. તો તે પ્લેટ નં ૨, ચીટ ૨, ૩, ૪ પ્રમાણે જુદી જુદી જાતના ટાંકાઓ લઈ પાઇપીંગોને સાથે જોડવી. પછી આઉન પેપરની ફાંક ઉમેડી નાખવી. Faggotting ના ટાંકા આઉન પેપરમાં લેવા નહિ અથવા ફાંક સીવાય કોઈ પણ ટાંકા આઉન પેપર પર લેવા નહિ, એ ધ્યાન રાખજો. કોઈ ડીઝાઇનના ખુણામાં ઘણી જગા રહે તો તે ખુણામાં પ્લેટ નં ૧૮, ચીટ B ને C માં બતાવ્યા પ્રમાણે પહેલા આડા ઉભા દોરાના તાર ટાંકી લઈ તે પર ગોલ ફરતો દોરો વિંટાળવો. આમ દોરો વિંટાળતા એક આંટો ઉભો દોરાની નીચે લેવો અને એક આંટો ઉભા દોરાની ઉપર લેવો, જુઓ ચીટ C. વળતે ફેર જે દોરાની ઉપર આંટો લીધો હોય તેની નીચે લેવો અને ઉપરના આંટાની નીચે લઈ આગળ ચુકતા જવું. જ્યારે આંટો ઉભા દોરા પર લેવો તે બેળાએ ચીટ C માં બતાવ્યા પ્રમાણે ગાંઠ આપવા ધ્યાણ રાખજો. આ પ્રમાણે એક ગોળાકાર દોરાના તાર પર ભરેલું માલમ પડશે. જુઓ પ્લેટ નં ૧૮, ચીટ B.

જુદી જુદી જાતના ટાંકાઓ પ્લેટ નં ૨, ચીટ ૨, ૩, ૪ માં બતાવ્યા છે. આજસ તજ મહેનત કરશે તો લાભ થશે. આ પ્રમાણે તમે ચાઇનીઝ કોલર બનાવી શકશો. પહેલા બે ત્રણ એવા છુટા કોલર કરતા વાર લાગશે. પણ પછી આવા છુટા કોલર કાઢતા મુશ્કેલી લાગશે નહિ.

આ ઉપલી રીત પ્રમાણે માત્ર ચાઇનીઝ કોલર વેતરાય એટલું જ નહિ, પણ જો તમને છુટા કોલરો, જેવા કે એમ્બ્રોયડરીના, નેટ પર ભરત કામના, વગેરે કાઢવા હોય તો તે માટે પહેલાં ટીસ્કુ પેપર પર જેમ ચાઇનીઝ કોલર દોર્યો. તે પ્રમાણે આખા કોલરના આકાર, ઘેરાવો વગેરે દોરી જવા પછી, કોલરની પહોળાઈ નેટલી જેઠાએ તેટલી લાઇન ગોલ ફરતે દોરવી. વચ્ચેના ભાગ માટે અંદર જે જાતનું એમ્બ્રોયડરી કરવું હોય તેની ડીઝાઇન કાઢી, કાગળ ને કપડાંનો કોલર કરવાનો હોય તે પર ફાંક મારી, ડીઝાઇન વગેરે કાઢવી. કોલરની પહોળાઇની લાઇન તથા ગળા આગળની લાઇનો કોર્ડીંગ, બીડીંગથી તૈયાર કરવી. આવા કોલરો, જયોન્ડેટ, સાટીન અથવા નેટના કરશે તો તે પાછા ઉમેડી બીજા વસ્ત્ર પર પણ કામે લગાડી શકશો. કોલરની પહોળાઇની લાઇનને એડ, લેસ, ટ્રીમીંગ વગેરે ટાંકી ફેશનો બનાવી શકશો.

એજ પ્રમાણે જો તમને ખાંચના કદ વગેરે કરવા હોય, તો તે માટે પ્રથમ ધારેલી ડીઝાઇનનો કદ આઉન ચેપર પર દોરવો. જે ડીઝાઇન જોઈએ તે પણ દોરવી. અને પાછાપીંગને જાતજાતનાં ટાંકાએ જોડવી અથવા એમ્બ્રોયડરી વગેરે કરવી.

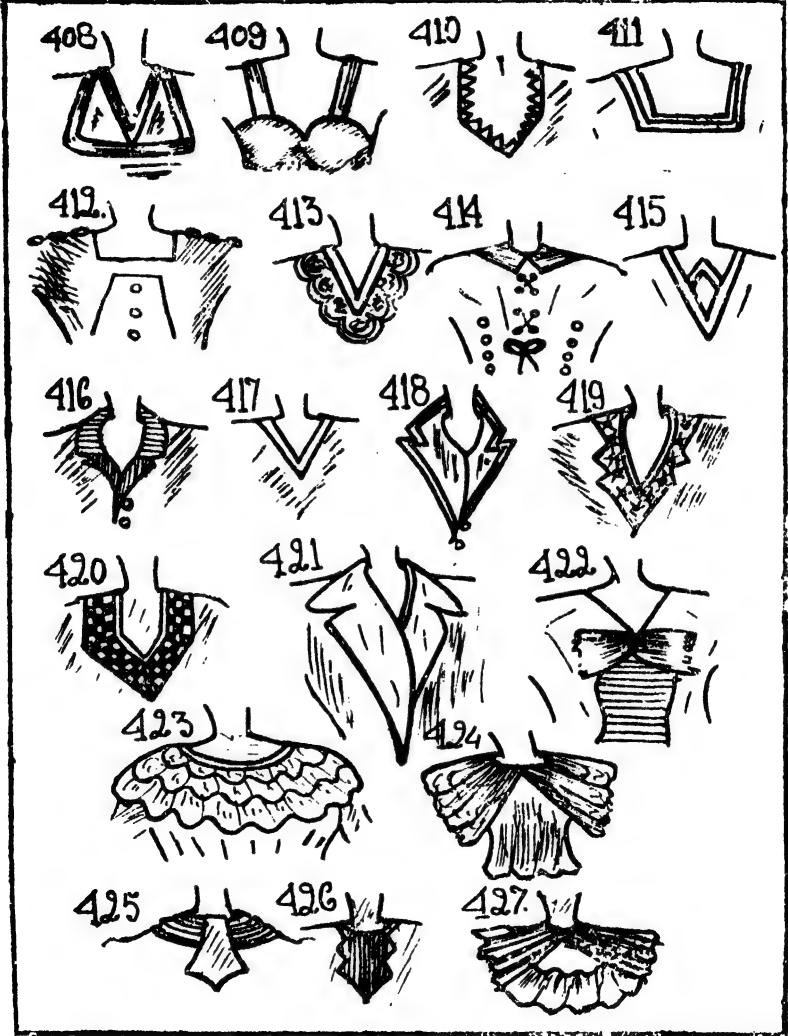
તમેા દુકડે દુકડે ધણો ખરો દરજન બનાવનાો અભ્યાસ કર્મ પૂરો કરવા આવ્યાં છે. તમે પ્લાઝિઝ વેતરીને સીલાઈ કરી તૈયાર કર્યું, સ્કર્ટ, પણ તૈયાર કરતા જાણો છે. તમને ચહા બનાવતા આવડતી હોય, ‘કુમરી’ અને સ્ટ્રોંગ’ કેમ બનાવવી તે જાણતા હોય, દૂધને ઉકાળો કેમ આપવો તે પણ જાણતા હોય, તો પછી ચહા કરતાં કેટલી વાર લાગે? બોલો, ચહા પીવા માટે કેટલી વાર લાગે? બોલો. ચહા સાથે બાખરા વગેરે બનાવી શકતા હો તો તમે તમારા ઘરે મહેમાનને નોતરવા ગભરાશો નહિ, કારણ તમે પોતે એકલા હાથે દરેક કામ બજાવો છે. તેમજ તમે કોલર, બાંચ, કોલર અને ખાંચની ફેશનો કેમ કરવી તે પણ શીખ્યા, તો ફ્રોક, કે જે પ્લાઝિઝ અને સ્કર્ટના જોડાણથી થાય છે, તે ઉભું કરવા તમને કાંઈ વખત ન લાગશે. ત્યાર પછી તમે તમારા ઘરે ફ્રોક બનાવવા મહેમાનોને નોતરવા અચકાશો નહિ; કારણ તમને પુરતો ભરોસો છે કે તમે ફ્રોક વેતરીજ શકવાના.

હવે ટેલરીંગના આખેરના તખકકા પર આવી લાગ્યા છીએ. તો ફ્રોકનો કાપ કેમ કાઢવો અને સીલાઈ કરી ઉભો કેમ કરવો તે હવે પછી તપાસીશું.

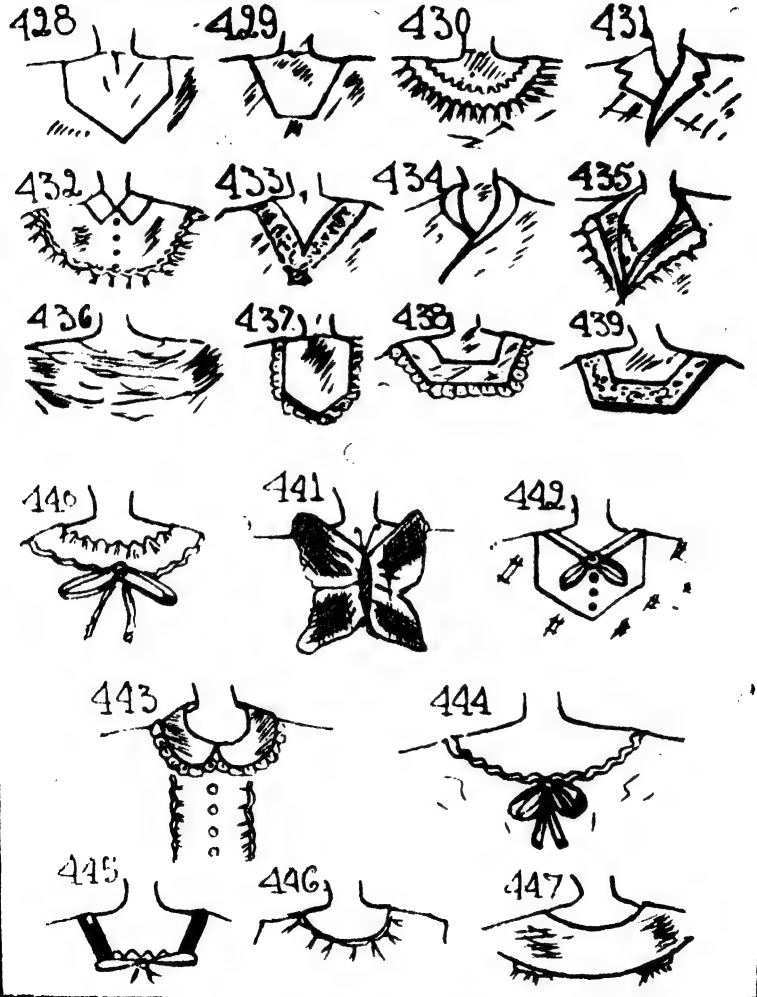
ગળાની ફેશનો.

ફેશન પ્લેટ નં ૧૦, ૧૧, ૧૨, ૧૩, ૧૪, ૧૫ ને ૧૬ માં તમારે માટે સો જાતની ગળાની ફેશનો આપી છે. ખાતુઓના પોષાકમાં ફેશનો જોશો, તો તે ઘણીખરી ગળાં આગળ હોય છે. નં ૪૦૮ અને ૪૦૯, બાંચ વગરનું વસ્ત્ર છે. નં ૪૦૮ માં વી શેપ છે, ને બાંચનો ગાળો ખભા આગળ ન રાખતા ગળા સુધીનો ભાગ કાપી ખુલ્લો રહેવા દીધો છે. જ્યારે નં ૪૦૯ માં બોડીની માફક ફક્ત પતો આપી વસ્ત્ર તૈયાર કરવામાં આવ્યું છે. નં ૪૧૦, ત્રિકોણ ગળાનો આકાર છે, પણ તેમાં ત્રિકોણ કપડાનાં દુકડાઓ ગોઠવી સાદા ગળાને ફેશન આપી છે. સાદા ચોરસ ગળાને નં ૪૧૧ પ્રમાણે કોર્ડીંગની લાઇનો આપી છે. આ પ્રમાણે બ્રેડ રીબન વગેરે પણ ટાંકી શકો છો. નં ૪૧૨ માં બતનની ફેશન છે. ખભા પર અને છાતી આગળ જો જુદા રંગનો કાપ સીવશો અને તે પર બતન ટાંકશો તો શોભા વધશે. નં ૪૧૩ માં વી શેપ ઉપર આરકાંવાળા કોલરની સીલાઈ કરવી, અથવા કોલર ન બનાવતાં તેજ કપડા પર આરકાં આપી તેમાં એમ્બ્રોયડરી કરી શોભા વધારવી. નં ૪૧૪

બંધ કોલર છે, અને વચમાંથી હોલ કરી લેસ યા રંગીન રીબન પોઈ બો કીધો છે. નં ૪૧૫ સાદા વી શેપની પછવાડે જુદા રંગનો ત્રિકોણ કાપ જે સ્પીટકાવશે તો શોભા વધશે. નં ૪૧૬ બીજા રંગનો કોલર છે. નં ૪૧૭ સાદો વી શેપ છે. નં ૪૧૮ માં કોલરની કિનારીએ કોર્ડ યા રીબનને સીલાઈ

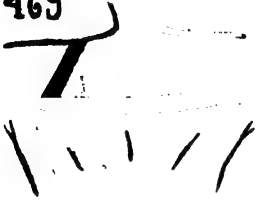

કરી બનાવી છે. નં ૪૧૯ માં કોલરને આરકાં આપી વચમાં એમ્બ્રોયડરી કરવામાં આવી છે. નં ૪૨૦ માં કોલરને બદલે વસ્ત્ર પર સાદીની માફક ફેશન ચુકી છે. નં ૪૨૧ માં પહોળો કોલર દેખાડ્યો છે. નં ૪૨૨ માં વી શેપના સાદા કાપની નીચે એક બો કરવામાં આવ્યો છે, અને તેની નીચે પ્લીટ કરવામાં આવી છે. નં ૪૨૩ માં કપડાની ફોલ બનાવી બાયનાં ચીત્ર

નં ૧૨૯—૧૩૩ પ્રમાણે ગોલ કરતું ગળા સાથે સીલાઈ કરવી. આ માટે ત્રણ જુદીજુદી પહોલાઈની ક્રીલો પ્રથમ તૈયાર કરવી. નં ૪૨૪ ગળા આગળ ચમતા લઈ ગળાને ગોલ કરતું કપડું ટાંકી જવું, અને બાંધના ગાળાને પટી

469

470

471

472

473

474

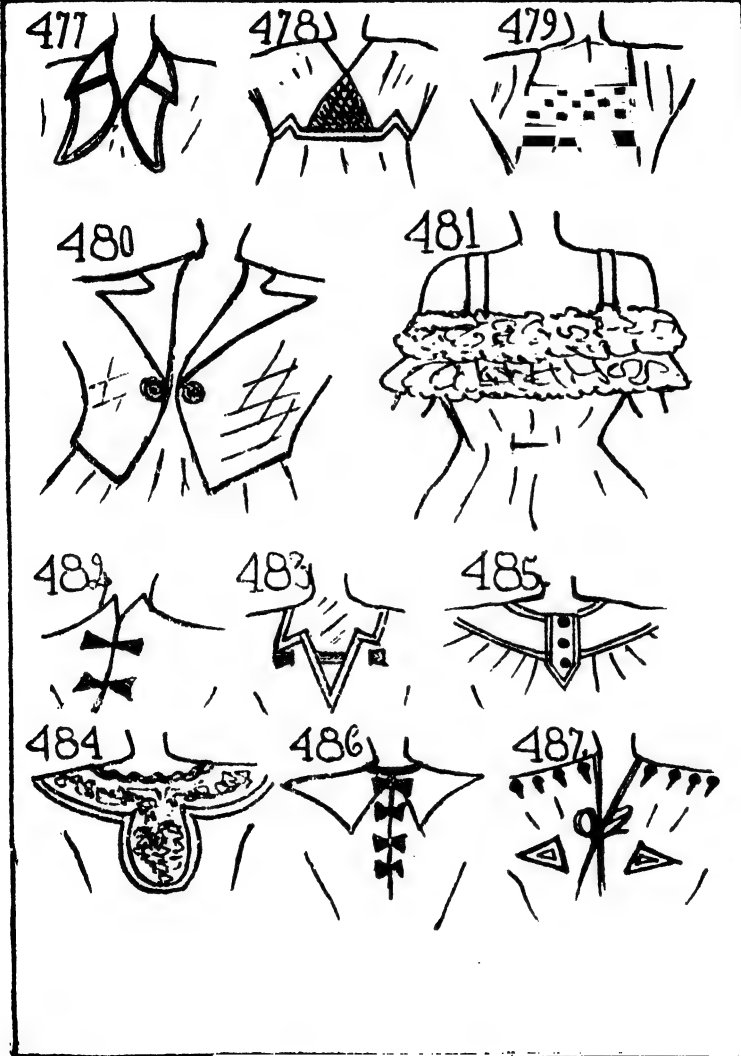
475

476

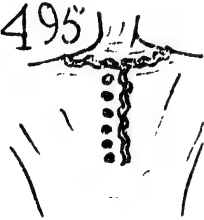
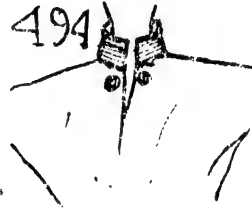
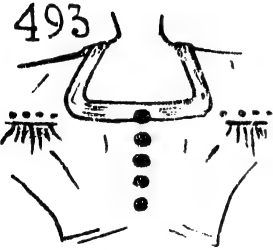
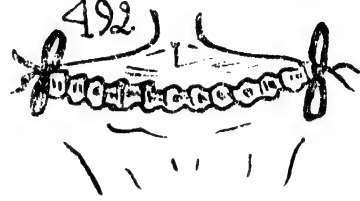

આપી તૈયાર કરવા. નં ૪૨૭ પણ ૪૨૪ પ્રમાણે તૈયાર કરવું, પણ બોડીમાં
છાતી આગળથી ઉઘાડું રાખવું અને ફીલ કરવી. નં ૪૨૫ છુટો સકાઈ
અથવા ફોલ્ડ માફક કપડાની સીલાઈ કરી આગલ ને બાગ દેખાડયો છે, તે પ્રમાણેનો
આકાર કાપી સીલાઈ કરવી. નં ૪૨૬ માં પ્રથમ વસ્ત્રને ત્રિકોણ આરકાં બનાવી

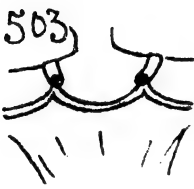
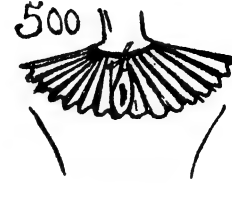

ફેશન પ્લેટ નં ૧૩.

તેની નીચે જુદા રંગના કપડાની સીલાઈ કરવી. નં ૪૨૮ ને ૪૨૯, સાદા ગળાના કાપ છે. નં ૪૩૦ ને ૪૪૦ ગોલ ગળાને ફાંક મારી ખેંચી ફીલ બનાવી છે, અને વચ્ચે બો કરવામાં આવ્યો છે. નં ૪૩૧ ને ૪૩૪ સાદા

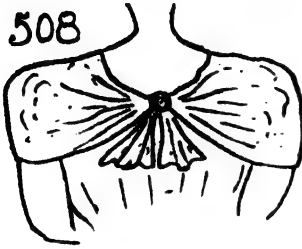

કોલરની ફેશન છે. નં ૪૩૨ બંધ કોલરને વચમાંથી ખટન કરવામાં આવ્યા છે, અને તેની નીચે ફીલ ટાંકવામાં આવી છે. નં ૪૩૩ ને ૪૩૯ માં ગળાના આકારની નીચે એમ્બ્રોયડરી કરી છે, અથવા એમ્બ્રોયડરીવાળો કોલર પણ

ગળાને ટાંકી શકો છો. નં ૪૩૫ માં કોલરની નીચે ક્રીલ, રીબન યા કોડ ટાંકવી. નં ૪૩૬ માં ફેલ્ડસની ફેશન છે. નં ૪૩૭, ગળાના આકારને ક્રીલ ટાંકી છે, બ્યારે નં ૪૩૮ ગળાનાં આકારની નીચે ક્રીલ

508

509

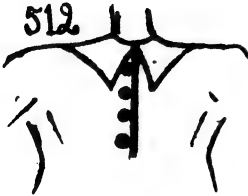
510.

511

512

513

ફેશન પ્લેટ નં ૧૬.

ટાંકવામાં આવી છે. નં. ૪૪૧ માં પતંગીયું યાને Butterfly નો આકાર બનાવી સીલાઈ કરવામાં આવી છે. નં. ૪૪૨ માં ત્રિકોણ ગળાનો કાપ કાપી, તેની નીચે બીજા રંગનું કપડું આપી, વચમાંથી બટન અને બે ટાંકવામાં આવ્યા છે. નં. ૪૪૩ માં કોલરને લેસ યા ક્રીલ ટાંકી તેજ ક્રીલ યા લેસ ચીત્રમાં બતાવ્યા પ્રમાણે નીચે સુધી ટાંકી વચમાં બટન ટાંકવા; બ્યારે નં. ૪૪૪ માં ગોલ ગળું નીચે સુધી ઉંડું વેતરેલું છે, અને તે પર ફાંક મારી ગેધર કાઢેલી છે; અથવા તો ગળાને લેક્ષ આપી તેમાંથી રીબન પોઈ, ખેંચી ફ્રંટમાં બે બનાવેલો છે. નં. ૪૪૫ માં ત્રિકોણ ગળાના કાપને નીચેની સાઈડ ખેંચી બે બનાવ્યો છે. નં. ૪૪૬ માં ગોલ કાપને ચમતા આપી તૈયાર કરવામાં આવ્યો છે. આ ચમતા અંદરથી લેવામાં આવ્યા છે. નં. ૪૪૭ માં પહેળો ગળાનો કાપ કાપી વસ્ત્ર સાથે સીલાઈ કરવી. આ ગોલ કાપ બીજા રંગનો હશે તો બહુ સારું. નં. ૪૬૮ ત્રિકોણ ગળાના કાપ જેવો છે, પણ આ કાપમાં ફરક એ છે કે ત્રિકોણ ગળાના કાપના ખુણા અંદરથી પડે છે, બ્યારે આ કાપના ખુણા બહારથી લેવામાં આવ્યા છે; માટે તે પ્રમાણે કાપ કાપી તૈયાર કરવું. નં. ૪૭૦ માટે પહેલાં કાગળનો કાપ દોરી કપડું વેતરી તૈયાર કરવું. નં. ૪૭૧ માં કોલરની પહેળી બોર્ડર કરવામાં આવી છે. આવી બોર્ડર કોલરના કપડાના રંગ કરતા જુદી હોય તો સારું. વચમાં ફેનસી બટન ટાંકી તૈયાર કરવું. નં. ૪૭૨ માં ખભા આગળથી નીચે સુધી બેઉ બાજુએ પ્રથમ ફાંક મારી દોરો ખેંચી એક સરખી સોસવણુ લઈ તે પર બટન ટાંકવા. નં. ૪૭૩ માં પહેલા ફેશન પ્રમાણે કાગળનો કાપ કાઢવો, પછી કાપને નાની બોર્ડર બીજા રંગની આપવી અને તેની બાજુમાં એમ્બ્રોયડરી કરવી. નં. ૪૭૪ માં ખભાનું કપડું ખભાનાં માપ જેટલું જ લેવું. અને ઉઘાડી છાતિનો જેટલો કાપ કાઢવો હોય ત્યાંથી ફાંક મારી કપડું ખેંચી એક સાથે કરવું. આથી છાતિ અને બગલનો ભાગ ઉઘાડો રહેશે. બ્યાં કાપડાની સોસવનની ગુંચ થાય ત્યાં શોભા માટે ટુલ બ્રોચ અથવા બટન ટાંકવાં. નં. ૪૭૫ માં ચીત્ર પ્રમાણે કાગળનો કાપ કાઢવો, અને વચમાંથી ચમતા લેવા. ચમતા માટે કપડું જાસ્તી લેવા ધ્યાન રાખજો. નં. ૪૭૬ માં ગળાના કાપની નીચે ચીત્રમાં જે આકાર આપ્યો છે, તે પ્રમાણે કાપ કાપો. આ કાપ પ્રમાણે પ્લીટ ગોઠવી કપડું તૈયાર કરવું અને વસ્ત્ર સાથે સીલાઈ કરી લેવી. પ્લીટ ન બને તો બીજા રંગનું કપડું લેશો અથવા પટ્ટાવાળા કાપડાની તરાં કરશો તો ચાંલશે. નં. ૪૭૭ માં બે કોલર બતાવેલા છે, આ બે કોલર બનતા સુધી જુદા રંગના લેવા. નં. ૪૭૮ માં વી શેપની નીચે હનીકોમ કરેલું છે. હની કોમ માટે જાસ્તી કપડું લેવા ધ્યાન રાખશો. તે ઉપરાંત કમર આગલ પણ ફેશન છે, તો તે પ્રમાણેનો કાપ કાઢી કપડું તૈયાર

કરવું. નં ૪૭૯ માં સાદીની ફેશન છે. નં ૪૮૦ કોટીની ફેશન છે. નં ૪૮૧ માં ફ્રન્ટ અને બેકના ખભા પર કેમીસોલ માફક સ્ટ્રેપ અને પટા કરવાના છે અને પટાના નીચલા ભાગમાં ક્રીલોની લાઇનો કરવી. શરીરના ઘેરાવા અને હાથની હલન ચલણ માટે પૂરતી ફ્રીલ લેવી. નં ૪૮૨ અને નં ૪૮૬ માં બો ફેશન છે. નં ૪૮૨ માં ગળા આગળથી ઉંચો કાપ કાઢ્યો છે. જ્યારે ૪૮૬ માં ગોલ ગળાના કાપને કોલર લગાડી બો ટાંકેલા છે. નં ૪૮૩ માં ફેશન પ્રમાણે કાપ વેતરનો. બે ખુણે જરા ગેધર કરવી. નં ૪૮૫ માં ફેશન પ્રમાણે કાપ વેતરી છાતિ આગળ ચમત્તા લેવા. નં ૪૮૪ માં ફેશન પ્રમાણે કાપ વેતરી પહેલાં એમ્બ્રોયડરી કરી, વસ્ત્ર તૈયાર કરવું. નં ૪૮૭ માં ખભા આગળથી બટનનોની ફેશન અને વી શેપના ખુણા પર બો કરેલો છે. નં ૪૮૮ માં વી શેપ પર સાદો કોલર છે, પણ વી શેપને જરા વધુ નીચે સુધી કાપી ઉથલાવેલી પટ્ટી કરી વી શેપ આગળ સ્ટડ યા બટન કરવાં. નં ૪૮૯ માં ગળાના ગાળા પર ગોલ ફરતો કોલર છે અને તે કોલરની ફ્રન્ટમાં કુલ યા બો ટાંકી ફેશન કીધી છે. નં ૪૯૦ માં કોલરને ત્રિકોણ ત્રીમીંગ આપી છે. નં ૪૯૧ માં ગળાની નીચનો ભાગ બીજા રંગનો છે. નં ૪૯૨ માં ગળાના કાપ પર ડ્રલની વેલ કીધેલી છે અને ખભાના છેડા પર બેડ બાબુએ ફ્રન્ટ ને બેકમાં રીબનો ટાંકી બો બનાવ્યા છે. નં ૪૯૩ ને ૪૯૫ માં ફેશન મુજબ કાપ કાઢી કાપ કરવા. નં ૪૯૩ માં ખભાની બંને બાબુએ ગેધર લેવા ધ્યાન રાખવું. નં ૪૯૫ માં બટન આગળ આરકાં બનાવવા ધ્યાણ રાખવું. નં ૪૯૪ માં ગોલ ગળાના કાપને ઉંચો સુધી લઈ વચમાંથી કાચો છે અને ઉપર ઉભો કોલર કીધો છે. કોલર ઉભો રાખવા બક્કમ વાપરવું. નં ૪૯૬ માં સ્ટ્રેપની ફેશન છે. વચમાં ચીત્ર માફક ફેશન કાઢી વસ્ત્ર તૈયાર કરવું. વચમાંનો ત્રિકોણ ભાગ માટે બીજા રંગનું કપડું લેવું. નં ૪૯૭ માં ખભાના બે છેડા અને છાતિના કાપના બે છેડા લાંબા રાખવા, જેથી બંને લાંબા છેડાથી છાતિ આગળ બો કરી શકાય. નં ૪૯૮ માં બે રંગના કપડાનું કામ છે. કોલર જુદા રંગનો લેવો. નં ૪૯૯ માં કપડાને ફોલ્ડસ આપી, વચમાંથી ચીત્ર પ્રમાણે બીજા રંગના કપડાના કાપની ઉપર સીલાઈ કરી દીધી છે. નં ૫૦૦ ગળા આગળ ચુર અથવા ચમત્તા લઈ કોલર તૈયાર કરવો અને કોલરની ફિનારીએ આરકાંની બીડીંગ કરી લેવી. નં ૫૦૧ માં ફ્રન્ટમાં એક પહેળી ફ્રીલ ટાંકેલી છે. આ ફ્રીલની ઉપર અને નીચે બે બાબુએ લાંબા હોલ કરેલાં છે, જેમાંથી સ્કાર્ફ પાસ કરી ગળાને ગોલ ફરતો વીંટાવેલો છે. નં ૫૦૨ સાદા ગળાનો કાપ છે. પણ ગળાની નીચે ફેશન પ્રમાણે કાપ કાઢી, બીજા રંગના કાપને સીલાઈ કરવી ને તે કપડાની

ઉપરથી એક ચીત્રમાં બતાવ્યા પ્રમાણે પટાની સીલાઈ કરી બે બટન કરવા. નં. ૫૦૩ માં ખભાના પાછલા ભાગના સ્ટ્રેપ વધુ લાંબા રાખી સ્ટ્રેપ સાથે બટન કરવાં. નં. ૫૦૪ સાદો કાપ છે. નં. ૫૦૫ ચીત્ર પ્રમાણે ફેશન કાઢી બટનો કરવા અને વસ્ત્ર પહેરતાં એક બીજા રંગનો સ્કાર્ફ ગળા પર લઈ વસ્ત્રની નીચે રાખવું. નં. ૫૦૬ માં ફેશન પ્રમાણે વેતરી બટન ટાંકવા. નં. ૫૦૭ માં ગળા અને બગલના ગાળાને ઘેડ, ટ્રીમીંગ વગેરે કરવી. નં. ૫૦૮ જેમ ખભા પર રૂમાલ વીંટાળી લેતા હોય તેમ ગળાનાં આકાર સાથે સીલાઈ કરી બે છેડા લાંબા રાખવા, કે જેથી ફ્રન્ટમાં, વચમાં બો બને. નં. ૫૦૯ માં બગલના ગાળા, કોલર, અને છાતિ આગળ એમ્બ્રોયડરી કરેલું છે. નં. ૫૧૦ માં ખભાને આડકતરે બટનો ટાંકેલા છે અને બીજા ખભાની નીચે એમ્બ્રોયડરી છે. નં. ૫૧૧ માં બી શેપનો પહેળો કોલર કરી નીચેથી સીવી બો કરેલો છે. નં. ૫૧૨ સાદો કાપ છે. નં. ૫૧૩ ફેશન મુજબ કાપ કાઢી ચમતા આપવા ને ગળાના નીચેના કાપની નીચે બો કરવો.

ફોક.

ફોક વેતરના વિષે.

કપડું:—જે ૪૦" લાંબો ફોક હોય તો ૩૦" પનાતું ૩ઝૂ વાર.

ન્યારે તમે બ્લાઉઝને સ્કર્ટના કાપો કાઢી, કપડું વેતરી, સીલાઈ કરવાનું જાણો છો, તો તમને ફોક વેતરતાં અઘરું લાગશે નહિ. હવે ફોક માટેની રૂપરેખા તપાસીયે.

ફોક બનાવવા માટે બ્લાઉઝનાં કાપો આખા ન કાઢતાં, ફક્ત કમર જેટલા કાઢવા. જેમ બ્લાઉઝના ફ્રન્ટ કાપમાં નીચે ૩" જાસ્તી લીધું હતું તેજ પ્રમાણે કમરની લાઈનની નીચે લેવું. આ અર્ધા બ્લાઉઝના કાપની નીચે સ્કર્ટ જેડીશું, તો ફોક બનશે. જે કમરમાં બેઠેલા પતો ફોક સાથેજ સીવવો હોય તો સ્કર્ટની લાંબાઈ, બેઠેલી પોઢળાઈના માપ જેટલી કમી લેવી. શરૂઆતમાં આખો સ્કર્ટ કાઢી કપડું વેતરજે, ને બેઠેલ છુટો ઉપરથી મૂકજે. એમ કરવાથી તમને બેઠેલ માટેની સમજણ આપમેલે આવી જશે.

ચમતા માટે આપણે પહેલેથીજ કપડું જાસ્તી લીધું છે, તેમજ લેવું. ફોકની ઉપરની બોડીના અને નીચેના સ્કર્ટની બાજુના આગલા પાછલા ચમતા એકજ લાઈનમાં અને એકજ અંતરે લેવા. એક આગલ બીજો પાછલ લેવો નહિ ચમતા માટે ચમતાનો વિષય જુઓ.

જો તમે ક્રન્ટ અને બેકના કાપો ઘડી કરી કાઢી ન શકતા હો, યાને કપડું થોડું હોવાથી છુટા છુટા વેતરવા હોય, તો એક કાપ ચત્તે પડે ને બીજો ઉલટા પડે વેતરજો. આ પ્રમાણે ન કાપશો તો બંને કાપ એકજ બાજુની બાંધના થશે.

ક્રોકની સીલાઈ વિષે.

પહેલા ક્રન્ટ અને બેકના ચમતાઓ એક સરખા તફાવતે તથા ઉપર ઉપરના ને નીચે નીચેના એક સરખા લાઈનમાં લેવા ધ્યાન રાખજો. ચમતા કર્યા પછી ક્રન્ટ બોડી અને સ્કર્ટને ફ્રેન્ચસીમે સીલાઈ કરવી, આ પ્રમાણે ક્રોકના બે સીધા ભાગોથી એક આખો ક્રન્ટ અને એક આખો બેક તૈયાર થશે. ગળાંની પછવાડે બટન કરવાના હોય, તો તે પ્રમાણે પછવાડે કાપ મૂકવો. ખભામાં બટન કરવા માટે જમણુ ખણું ફ્રેન્ચસીમે સીલાઈ કરવું અને ડાબું ખણું ઉથલાવેલી પટ્ટી આપી તૈયાર કરવું. ગળાં પર કોલર કરવા માટે કોલરના વિષય પ્રમાણે સિલાઈ કરવી. જો કોલર ન હોય તો મશીન પાઈપીંગ, તૈયાર કોર્ડ, લેસ, ત્રીમીંગ બ્રેડ, વગેરે ટાંકવી. જમણી બાજુ બગલનાં ગાળાથી ક્રોકના છેડા સુધી ફ્રેન્ચ સીમ કરી સિલાઈ કરવી. ડાબી બાજુની સાઈડ કમર બાજુથી ૪”-૬” ઉઘાડી રાખી બાકીના ભાગને ફ્રેન્ચ સીમથી તૈયાર કરવી. ઉઘાડા ભાગને ઉથલાવેલી પટ્ટી આપી સ્ટડ બટન કરવા. ક્રોકની નીચેની બોર્ડર તેજ કપડાની કરવી હોય તો એક સરખી વાળી ઓટન મારી સીલાઈ કરવી. જો કોસ પટ્ટી લેવી હોય તો ક્રોકની બોર્ડર સાથે પટ્ટીને પહેલા મશીન મારીને એક સરખી ફાંક મારી અસ્તરી મારી ઓટણુ કરી લેવું. જો ફેશનની બાંધ કરવી હોય તો બાંધના પ્રકરણ પ્રમાણે કરી લેવી. તૈયાર થયેલી બાંધ ફ્રેન્ચસીમે બગલના ગાળાને ટાંકવી. આ પ્રમાણે તમે આખો ક્રોક તૈયાર કરી શકશો.

ટુંક મુદતમાં તમે એક દરજ્જન બનવા તે પાક કિરતાર ની મહેરથી નસીબવંત થયા છો. તમે જો ખંત ધીરજ ને સદ્ગાથી અસ્તરી વાળાં કપડાં બનાવશો, તો તમે વધુ કામ મેલવી શકશો. હલવે હલવે તમારું નામ લોકપ્રીય થશે. તમે આગલ પડવા માગતાં હો, તો તમને નમનતાઈ અને હસમુખા સ્વભાવવાળો ચહેરો તૈયાર રાખવો પડશે. એક અબળા ફેશનેબલ થવા માટે જાતજાતના કપડાં તથા ધરેણીથી દીલ શણગારે છે, કે જોથી તે બધાની આંખે આકર્ષિત દેખાય. તેમ તમે નમનતાઈના ધરેણા સજી, હસમુખા સ્વભાવથી લોકોને તમારે ધરે નોતરશે તો લક્ષ્મીદેવી તમારે ચરણે પડશે. પાક પરવરદેગાર તમારું જરૂર બલુ કરશે અને તમે ફાવો તો મારી વહાળી માદર માટે તે દાદાર પાસે આફ્રીન ગુજારશો.

બલાઉઝ અને ફ્રેકની ફેશનો.

કેટલીક આપણી આખા ખાવ બાળાઓ જરા પણ પોતાના મગજને તકલીફ દેતી નથી. જો આપણે કંઈ પૂછશું તો કહેશે કે એ આપણાથી થાય? જેના કામ તે તેજ કરે. આપણી કામમાં જેટલી ઐયાસી બાલા છે, તેટલી ઐયાસી બાલા બીજી કામ કે બીજા દેશમાં મલી શકે નહી. દુનિયા ભરમાં નવા નવા ફેરફારો થાય છે. જગતભરની સ્ત્રીઓ બ્યારે પોતાના દેશ માટે જાન આપવા તૈયાર ઉભી છે, ત્યારે આપણી બાલાઓ પશ્ચિમની “સીવીલાઈઝડ” ફેશન સંજવા પોતાનો કિંમતી પૈસો નાહકનો બગાડે છે. કેટલીકો ડેન્સીંગ ક્લબોમાં, નાટકોમાં, સાલ્જરો સાથે હાથમાં હાથ મેળવી ફરવામાં એમજ સમજે છે, કે તે ગવરનરની લેડી બનેલી દીસે છે. એજ સુધરેલીમાં ખપતી બાળાઓ પોતાની હુશીયારીનો સદુપયોગ કરે અને જો નર્સીંગ, ડોક્ટર, ડીયર, વગેરેમાં પોતાનો કિંમતી ટાઈમ રોકે તો હું ધારું છું, કે તેઓ આપણા દેશની કીર્તિ હીરા સમાણ ઝળકતી કરી શકે. બીજી કોમની બાલુઓ સાથે તેઓ હિંદનો ઉદ્દગાર જરૂરજ કરી શકશે. પણ, પશ્ચિમની સીવીલાઈઝડ મોહીની એઓ પર ચેપી રોગ મીસાલ ગલબો કરી રહી છે, તેથી આ અંધ આંખવાલાંઓ બીજા કાર્ય પર ધ્યાન આપી શકતાં નથી.

જો કોઈ એવી ફેશનેબલ ઐયાસી બાલાને કહીશું કે આ બુકમાંથી પેલી ફેશન કાઢો, તો કહેશે, “Oh, what nonsense, આ કાંઈ આપણું કામ છે? જેના કામ તે તેજ કરે અને નહિ તેના નગારાં વાગે”. પણ મારી કમ અક્કલ પ્રમાણે એક ફેશન બુક પરથી ફેશન કેમ કાઢવી, તે એક પલવારમાં એક child's play યાને બચ્ચાંની રમત જેમ સમજાવી દઉં. બેશક, હું એક ડીપ્લોમાં પાસ ટેલર નથી, હું માસ્તર ટેલરમાં ખપવાનો દાવો કરતો નથી, પણ તે બુદ્ધાની કરમ બક્ષેસથી જે કાંઈ નજીવી અક્કલ તે દાદગરે મારામાં પૂરી છે, તે બચ્ચાંની અક્કલથી હું ખુલાસાપૂર્વક તમને સમજાવવા યત્ન કરીશ. જેમ કેટલીક વેળા ઇલેક્ટ્રીક પંખા બંધ પડે અને તેને એક આંગળની ઠેસ લગાડવાથી તે સડસડાટ ચાલવા માડે છે, તેમ કદાચ આ મારી રીઠીથી તમારું કામ પણ એક ઇલેક્ટ્રીક પંખા મીસાલ ધમધોકાર ચાલે એવી મારી દુવા છે.

શરૂઆતથીજ હમેશા ફેશનનો કાપ કાગલ પર કાઢવાની આદત રાખજો. એકદમ હુશીયારી મારી કપડા પર વેતરવાથી કપડું બગાડશો. એક વખત કાપી નાંખેલું કપડું અખંડ બનતું નથી. કાગલના કાપ પર કાગલની ફેશનો પીન મારી જોવી, બે ચાર આનાની કાગજની વાણુ કરશો નહિ.

ફેશનો ઉતારવા અગાઉ ફેશન માટે ગમતી કપડું કેમ વેતરવું તે

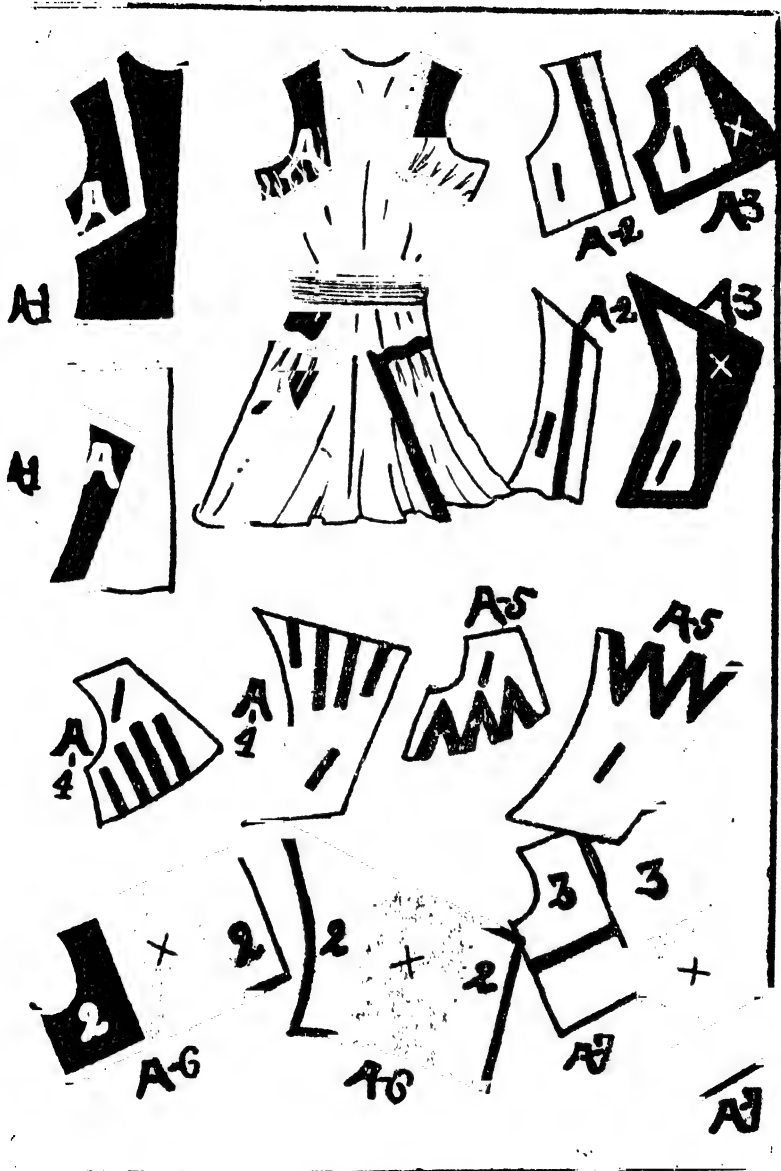
જાણવું અવશ્યનું છે. કારણ તમને ફેશનમાં ચમતા, ગેધર, ફ્રીલ પ્લીટ વગેરે કરવી પડશે.

જ્યારે તમે ચીત્ર પ્રમાણે ફેશન કાઢવાના હો, ત્યારે તમે હમેશા ફ્રન્ટ અને બેકના ટ્યુલ કાપો કાઢજો. એક પર વસ્ત્ર વેતરવા અને બીજા કાગળના કાપ પર ફેશનો ગોઠવી જોવા માટે કામ આવશે. જેમ તમારો કાપ ફ્રન્ટ અને બેકનો અર્ધો ભાગ હોય છે, તેમજ તમારી ફેશન પણ ચીત્રમાં જોશો તો આખા ફ્રન્ટ યા આખા બેકમાં ડ્યુલ માલમ પડશે.

ફેશન માટે જસ્ટી કપડું વેતરવાની રીત નં ૧.

હવે પ્લેટ નં ૨૦ માં ક્રોકનું ચીત્ર તપાશો. ચીત્રમાં તમે જોશો કે જમણી અને ડાબી બાજુએ એકજ જાતની ફેશન છે. પણ કદાચને કોઈ વેળાએ આખી એકજ ફેશન હોય તો ગભરાશો નહિ, કારણ બે અર્ધાથી એક બને છે. હવે આપણે ઉપલા ચીત્ર પ્રમાણે કાપ કેમ કાઢવો તે તપાસીએ. આજ ફેશન પ્રમાણે આપણને એક ક્રોક વેતરવાનો છે. ક્રોકની બોડી અને સ્કર્ટના કાપ પહેલાં કાઢો. જુઓ ચીત્ર A-1. આ તમારો સાદો કાપ છે. ક્રોકના ચીત્રમાં જે ફેશન છે, તે આ ચીત્ર A-1 માં પણ બતાવી છે. ચીત્ર નં ૦ A-2 માં ફેશન બનાવવાનો ભાગ છુટો કાપ્યો તે છે. ક્રોકના ચીત્રમાં A આગળની લાઈનમાં ચુર છે, તે લાઈનમાં આપણને કપડું જસ્ટી ગેધર માટે જોઈએ છે. બીજી બધી સાઈડોના આકાર અને માપમાં કાંઈ પણ ફરક કરવાનો નથી. ક્રોકની બોડી અને સ્કર્ટના કાપો બ્રાઉન પેપર પર પીન કરો. જે વેળાએ થોડીકજ ફ્રીલ વગેરે માટે જસ્ટી કપડું જોઈતું હોય, ત્યારે નીચલી પહેલી રીત પ્રમાણે જસ્ટી કપડું વેતરવું.

પહેલાં પેન્સીલે એ પીન કરેલા ભાગની આજુબાજુ કાપ પ્રમાણે લાઈન દોરો. આપણને ફક્ત A માર્ક કરેલી લાઈનમાં જસ્ટી કપડું જોઈશે. A માર્કની લાઈનને પેન્સીલથી વધુ લાંબી કરો. અને પછી કાપના ઉપલા ખુણા સાથે ઉભી લાઈનથી જોડી દો. જુઓ ચીત્ર A-3. આ પ્રમાણે X માર્ક કરેલો આખો ભાગ આપણે માપ કરતાં જસ્ટી મેલવ્યો છે. પીન કાઢી નાંખી આખો કાપ (ભાગ X સાથે) કાપી કાઢો. આપણે પ્રથમજ બે કાપો કાઢ્યા છે તો એક કાપ પર આ મોટો કાપ ફ્રીલ યા ગેધર કરી ગોઠવી જોવો. જે કાગળ પર માલમ પડે કે એ કાપ બરાબર છે તો એ માપનું કપડું વેતરો. જે વધુ જસ્ટી કપડું જોઈતું હોય તો તે માટે પાછો કાપ પીન કરી, માપ વધારો અને કપડું વેતરો. આ પહેલી રીત ચર્ચ. આ રીતથી તમે થોડુકજ કપડું જસ્ટી લઈ શકશો. આથી જસ્ટી કપડું લેવા માટે આ નીચેની બીજી રીતથી કાપ કાઢી શકશો.

પેટ નં ૨૦.

વધુ જાસ્તી કપડું લેવાની રીત નં. ૨.

જે લાઇન પર જાસ્તી કપડું જોઇએ તે લાઇન પર ચીત્ર નં. A 4 ના ચીત્રમાં જેમ લાઇનો દોરી છે તેમ દોરવી. આ લાઇનો ૩" થી ૪" લાંબી દોરવી અને પછી. કાપવી. કાપ્યા પછી આ કાપેલી લાઇનો ચીત્ર નં. A5 પ્રમાણે પહોળા કરી શકાશે. આ કાપેલી લાઇનોના ભાગને જેટલું પહોળું કરવું હોય તે પ્રમાણે પહોળું કરી, દરેક લાઇનને એક ફાલતુ કાગળ પર પીન કરતાં જવું. માપ પ્રમાણેનું પહોળું કર્યા પછી પેન્સીલથી પહોળો કરેલો ભાગ અને કાપની આજુબાજુ લાઇન દોરી લેવી. કાપ કાપી કાઢવો. આ મોટા થયેલા કાપને તમારી પાસેના કાપ પર પાછો ફીલ યા ગેધર સાથ ગોઠવી જોવો. જે બંધબેસતો થતો હોય તો કપડું વેતરી લેવું. ચીત્ર નં. A3 કરતાં ચીત્ર નં. A5 ની રીત પ્રમાણે તમે વધુ કપડું મેલવી શક્યા છો. આ જાસ્તી કપડાથી તમે તમારી ફેશનો ઉપજાવી શકશો.

જાસ્તી કપડું કાઢવાની રીત નં. ૩.

ઉપલી બે રીતોથી તમે કાપની એકજ સાઇઝે કપડું વધારી શકો છો. પણ તમને જે ઉભી યા આડી પ્લીટ, ટક્સ વગેરે કરવી હોય તો તે માટે કપડું કેમ વેતરવું તે તપાસીએ. તમે આગલ જોઈ ગયા કે એક પ્લીટ જો ૧" ની હોય તો કપડું ૩" જોઈએ છે. જે ચાર પ્લીટ કરવી હોય તો એક ફુટ જાસ્તી કપડું જોઈશે, તો તે કેમ કાઢશો? આ ત્રીજી રીતમાં બે સાઇઝ વપરાયેલી હોય છે. ત્યારે ચીત્ર નં. A6 પ્રમાણે સાઇઝ A અને તેની નીચેની સાઇઝ બેઠ આપણને પહોળા કરવી છે, તો તે ચીત્ર નં. A2 પ્રમાણે વચમાંથી લાઇન દોરી કાપી તમારી ફેશનનાં બે ભાગ કરો. આ કાપેલા બે ભાગોને એક સીધી લાઇનમાં છુટા છુટા ચીત્ર નં. A6 પ્રમાણે બીજા બ્રાઉન પેપર પર પીન કરો. જે X છે તે જાસ્તી ભાગ બતાવે છે. આ X ભાગની ઉપર અને નીચે બે લાઇનો દોરવાથી કાપ મોટો થશે. કાપોની આજુબાજુથી લાઇન દોરી કાપો કાપી નાંખો. હવે અસલ કાપ પર પ્લીટ બનાવી આ મોટા થયેલા કાપને ગોઠવી જુઓ. આ પ્રમાણે આપણે ઉભી પ્લીટ કરવાને કપડું જાસ્તી લીધું છે.

રીત નં. ૪.

જે ઉપર પ્રમાણે આડી પ્લીટ કરવી હોય તો કાપ વચમાંથી આડો કાપી ઉપર પ્રમાણે જાસ્તી ભાગ મેલવી લેવો. જુઓ ચીત્ર A7.

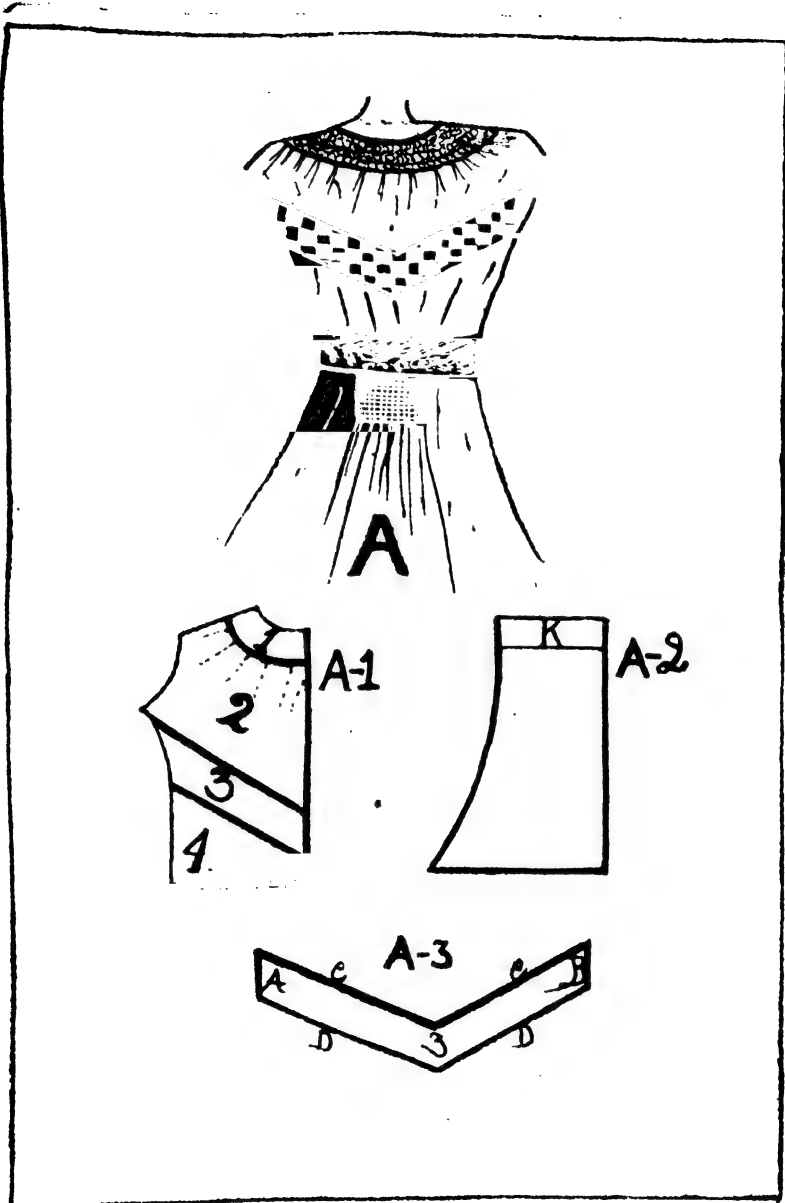
રીત નં. ૫.

નં. ૩ અને ૪ ની રીત તો ઉપર અને નીચે અથવા તો કાપના બન્ને

ભાગો પર કપડું નસ્તી લેવાની રીત છે. પણ આપને એકજ સાઇડે કપડું નસ્તી જોઇએ તો નં ૩ અને ૪ રીત પ્રમાણે કપડું વચમાંથી (ચીત્ર નં ૦ A2) કાપી જે બાજુએ નસ્તી લેવું હોય તે બાજુએ કાપેલા ભાગો ઉઘાડા કરવા અને જે બાજુએ કપડું નસ્તી ન જોઇએ તે બાજુના બન્ને ખુણા સાથે રાખવા. આ પ્રમાણે તમે કાપેલા ભાગો પહોળા કરી શકશો અને નસ્તી કપડું મેલવી શકશો. હવે તમેજ વિચાર કરો કે આ ઉપલી રીતો બચ્ચાની રમત છે કે નહિ!

આ પ્રમાણે સૌથી મુશ્કેલ દેખાતું કામ ટુંક વખતમાં આપણે સહેલી રીતે સમાપ્ત કરીશું છે. તમે આ પાંચ રીતોથી ફેશનના કાપો માટે નસ્તી કપડું લઈ શકો છો. આ બચ્ચાની રમતના ખેલ પછી હવે વધુ ભારી ફેશનનો વેતરવાનો અભ્યાસ કરીએ.

હવે તમે તમારી નજર પ્લેટ નં ૦ ૨૧ ના ચીત્ર પર દોડાવો. ધારો કે તમારો ધરાક આ ચીત્ર પ્રમાણે ફ્રેઝ સીલાઈ કરવા માગે તો, તે કેમ કરશો ? “Oh Gracious God”, કરી માથે હાથ જોડી કહેતા ના, કે મારાથી એ કેમ થાય? પહેલાં જેવી ફેશન કાઢવા માટે ચીત્ર બતાવવામાં આવે તો, તરત પહેલા એ વિચાર કરવો કે તે ચીત્રમાં કેટલા ફેશનના કાપો છે, ને બીજું કેટલી ફેશનો છે. ત્યારે આપણે પ્લેટ નં ૦ ૨૧, ચીત્ર A. તપાસીએ આ ચીત્રમાં ગળા પર એમ્બ્રોયડરીવાળો પટો છે. બીજા કાપમાં ગળા આગળ ચમત્તા કરવાના છે. ત્રીજા કાપમાં છાતિ આગળ સાદ્દીની ગુંડણુ કરવાની છે. ચોથો કાપ તે બેલ્ટમાં પણ એમ્બ્રોયડરી કરવાની અને પાંચમો કાપ વચમાંથી ગેઘર કરવાનો છે. આટલું બધું કરવા માટે તમારે ગભરાવાનું નથી. ચાલો આપણે ત્યારે પહેલાં એક પછી એક ફેશનો ઉતારવા તપાસીએ. તમારા કાગળના કાપ પર અંદાજથી કાપના ભાગો બનાવો. જુઓ ચીત્ર A-1. ત્યાર પછી બોડી અને સ્કર્ટના ડબલ કાપ કાઢો. હવે પ્લેટ નં ૦ ૨૧, ચીત્ર A-1 પ્રમાણે બોડીનો ઉપલો કાપ લઈ તે પર ફેશનના કાપો દોરો. ગળાં આગળ એમ્બ્રોયડરી કરવાનો કાપ દોરો. જુઓ ચીત્ર નં ૦ A-1 (1). આ કાપ કાપી નાંખો. હવે કાપ નં ૦ ૨ ને ગળા આગળ ચમત્તા લેવાના છે તો ચમત્તા માટે દર્શાવેલી રીત નં ૦ ૨ પ્રમાણે ઉપલા ભાગ માટે નસ્તી કપડું વેતરવું. કોલરની એમ્બ્રોયડરી કરવાની પટીએથી બેઉ બાજુ ૩” કપડું નસ્તી રાખી તે પર એમ્બ્રોયડરી કરી તૈયાર કરો. આ પ્રમાણે નં ૦ ૧ ને ૨ કાપ તૈયાર થવે મશીન સીલાઈ કરી જોડી દેવો. કાગળના કાપ પર નો નં ૦ ૩ (A-1)નો કાપ કાપી બાજુએ રાખો. ફક્ત નં ૦ ૪ રહ્યો, તે કાપને બધે ફરતે ૩” સીલાઈ માટે નસ્તી રાખી, ડબલ ધડી કરેલા કપડાં પર નં ૦ ૪ પીન કરી કપડું વેતરો.

નં. ૩ નો કાપ હવે જે પર સાદી ગુંઠવી છે, તેનો કાગળનો કાપ લેવો. બીજા બ્રાઉન પેપર પર ૩" ફરતે સીલાઈ માટે રાખી એક કાગળનો કાપ કાપો. જુઓ ચિત્ર A-૩. નં. ૧ ને નં. ૨ સીલાઈ કરી જોડેલો કાપ ટેબલ પર ચત્તું પડ પડે તેવી રીતે મૂકો. (ઉલટું પડ ઉપર રહેશે). તેજ પ્રમાણે નં. ૪ (A-1) ના કપડાનો કાપ ચત્તું પડ નીચે રાખી કાગળના કાપની D લાઇન સાથે ફાંક મારી ટાંકો. A-૩ માં બતાવ્યા પ્રમાણે કાગળના કાપની C લાઇન સાથે નં. ૧ ને નં. ૨ જોડેલા ભાગની નં. ૨ ના કાપની નીચેની કોર સાથે ફાંક મારો. આ પ્રમાણે front નો આખો ભાગ તૈયાર થયો છે. નં. ૨ ને ૪ સાથે જે બ્રાઉન પેપરનો A-૩ પ્રમાણેનો કાપ કાપ્યો છે તે કાગળ પર સાદી ગુંઠવાની છે. હવે સાદી કેમ ગુંઠવી તે જોઈશું.

સાદી ગુંઠવાની રીત.

નં. ૨ અને ૪ ને કાગળ પર ફાંક મારતી વખતે નં. ૨ ની નીચેની અને નં. ૪ ની ઉપરની સાઇડના કપડાંને ઉપરથી ૩" કોર વાળી ફાંક મારવી. કોર કાગળની અંદર વાળવી નહિ પણ ઉપરના વાળવી. સેડીન યા બ્યાર્જન્ટની પાઇપીંગો તૈયાર કરો. પાઇપીંગનાં નાના ટુકડા C અને D લાઇનની વચ્ચેના ભાગ કરતાં ૩" જસ્તી લાંબા કાપો. આ ૩" સીલાઈ માટે જસ્તી લીધું છે. આ પાઇપીંગના નાના નાના ટુકડાઓ A-૩ ચિત્રમાં બતાવેલા A થી B સુધીના ઓટનના ટાંકાએ પાસે પાસે ટાંકી જાઓ. ટુકડાઓની ઓટન નં. ૨ ને ૪ ની કપડાંની ઉપર વાળેલી કોર પર કરવા ધ્યાન રાખજો. ઓટન ચત્તે પડે દેખાવી ન જોઈએ. A થી B સુધી બધા ટુકડાઓ પાસે પાસે ગોઠવી રહ્યા પછી થોડીક લાંબી પાઇપીંગો જેની લંબાઈ A થી B સુધી હોય તે લેવો. આ પાઇપીંગો સીલાઈ માટે જસ્તી રાખવા ધ્યાન રાખજો. આ લાંબી પાઇપીંગના છેડાઓ પહેલા પેપરની A લાઇન પર ફાંક મારી ટાંકવા. પછી બીજા છેડાઓ C ને D લાઇનો પર ટાંકેલા એક ટુકડાની નીચે અને બીજા ઉપર એમ વારાફરતી લઈ પાસે પાસે સાદી ગુંઠવી. આ લાંબી પાઇપીંગો પાસે પાસે ગોઠવી આખી A થી B સુધી ભરી દેવી. આ લાંબી પાઇપીંગના છેડા સાદી ગુંઠી રહ્યા પછી B લાઇન પર આવશે. આખી સાદી ગુંઠ્યા પછી લાંબી પાઇપીંગો બરાબર એક સરખી ખેંચી, લાંબી પાઇપીંગના B લાઇન પર આવેલા છેડા ૧" લાંબા રાખી કાપી કાઢવા. આ વધેલા છેડા B લાઇન પર બ્રાઉન પેપર સાથે ફાંક મારી ટાંકવા. નં. ૧, ૨, ૩, ૪ ભાગોને અસ્તરી મારી સીધા કરો. C ને D લાઇન પણ ચત્તે પડે મસીનની લાઇન કરી સરખા બેસાડી દેવો. આ રીતે સાદી સાથનો આખો ભાગ તમારી પાસે તૈયાર થયો છે. ફોક્ડના કપડાનો બેકનો કાપ વેતરી ખભાના સાંધાઓ સીવી લેવો. આ બેકની બોડી સાથ

સાદીની A ને B લાઇનો પહેલા ફાંક મારી ટાંકી બ્રાઉન પેપર કાઢી લેવું. સાદીના સાંધા ફેન્ય સીમે સીલાઈ કરવા.

સ્કર્ટમાં વચ્ચે ગેધર છે, માટે આપણને જાસ્તી કપડું લેવું છે, તો તે કેમ લઈશું. ધડી કાઢેલાં કપડાં પર સ્કર્ટનો કાપ ગોઠવો. સ્કર્ટના કાપમાંથી ઉપરથી બેઢતો ભાગ વાળી દેવો. (જુઓ K ચીત્ર A-2). સ્કર્ટનો કાપ કપડાની ધડીથી ૪" યા ૬" ઉપર મૂકજો. આ પ્રમાણે મૂકવાથી ગેધર કરવા આપણને જાસ્તી કપડું મલશે. જેટલા ઇંચ પટા માટે ઉપરથી કાપ વાળ્યો હતો, તેટલા ઇંચનો પહોળો પટો સિલાઈ માટે જાસ્તી રાખ્યા પછી કમરની ગોળાઈ જેટલો કાપવો. આ છુટા પટા પર પહેલા એમ્બ્રોયડરી કરી લેવું. સ્કર્ટની વચ્ચેમાં ગેધર કરી હવે belt અને સ્કર્ટ એકેક સાથે જોડી ફ્રન્ટના બોડી સાથે ફાંક મારી મસીન સીલાઈ કરો. તેજ પ્રમાણે બેકનો સ્કર્ટ પણ બેકના ઉપલા બોડી સાથે સીલાઈ કરી લેવી. આ પ્રમાણે આખો ફ્રન્ટ અને આખો બેક મલી તમે ત્રણથી ચાર કાપનો એક ફોક તૈયાર કરી શક્યા છો.

જો સાદીને બદલે તમને લેસપીસ, નેટ વગેરેની ફેશન કરવી હોય તો, ઉપર પ્રમાણે બ્રાઉન પેપરની મદદથી કરશો તો ભારી પડશે નહિ. બ્રાઉન પેપરને બદલે અસ્તરનું કપડું વાપરશો તો કામ સફાઈદાર બનશે અને તમારા હાથને શોભા આપશે.

STRAPS યાને પટાવાળા છાપેલા કપડાનો ફ્રેક.

જો તમે રંગીન પટાવાલી તરાંને કાટખુણે ગોઠવી ફોક બનાવવા માગતાં હો તો, પહેલાં આ પટાની આડકતરી તરાં કેમ કાઢવી તે જાણવું અવશ્યનું છે. આવી તરાંવાળું એક કપડું લઈ જેટલો પનો હોય તે પનાના ડબલ માપનું લાંબુ કપડું કાપો. લંબાઈની વચમાંથી ધડી કરો. એમ કર્યાથી તમારી પાસે બે ચોરસ કટકાની ધડી માલમ પડશે. આ ટુકડાઓને બધેથી પીન કરી ટેબલ પર બીછાવો. બરાબર વચમાંથી આડકતરે કાપો, તેમજ ધડી વાળેલી કોર પણ કાપો. કપડું ટેબલ પરજ રહેવા દેજો. આ પ્રમાણે આડકતરે કાપવાથી તમે ટેબલપર કપડાના ચાર ત્રિકોણ ભાગ પડેલા જોશો. ટેબલ પરથી બે ભાગો એક ઉપરનો અને તેનીજ નીચેનો ભાગ સાથે લઈ સાદી યા સેતરજી પર પટાની તરાં બરાબર ગોઠવી, ફાંક મારી, ફેન્ય સીમે સીલાઈ કરી દો. બાકી રહેલા બે ભાગોને પણ ઉપર પ્રમાણેજ સીવો. આ પ્રમાણે તમારી પાસે બે કપડાનાં ટુકડા તૈયાર થશે. આ સીલાઈ કરેલા ભાગ પર જે પ્રમાણે સ્કર્ટ યા બ્લાઉઝના કાપો પીન કરો છો, તે પ્રમાણે પીન કરી કાપો. આ પ્રમાણે પટાની ફેશનની તરાં તૈયાર થઈ. જો સ્કર્ટ માટે કપડું ટુકડું પડે તો પનો મોટો કરવો. પટાની તરાં પ્રમાણે કપડું જોડીને ચોરસ ધડી કરજો.

જો કપડું જાસ્તી ન હોય, અથવા કપડાનાં બે ચોરસ ટુકડા કપાયલા હોય, જેથી લંબાઇની ઘડી પનાના માપ પ્રમાણે થઇ ન શકે, તો તે વેળા બે ચન્તા અથવા બે ઉલ્ટા પડા સાથે રાખી વેતરજો. જો તમે એક અવળું ને એક ચન્તું પડ મૂકશો તો, તરાંનો કાટખુણો પડશે નહિ અને અસલ જેમ છાપેલું હશે તેવું જ સીલાઇ કર્યા પછી થશે. માટે કપડું ઉપર પ્રમાણે ગોઠવવા તકદારી રાખજો.

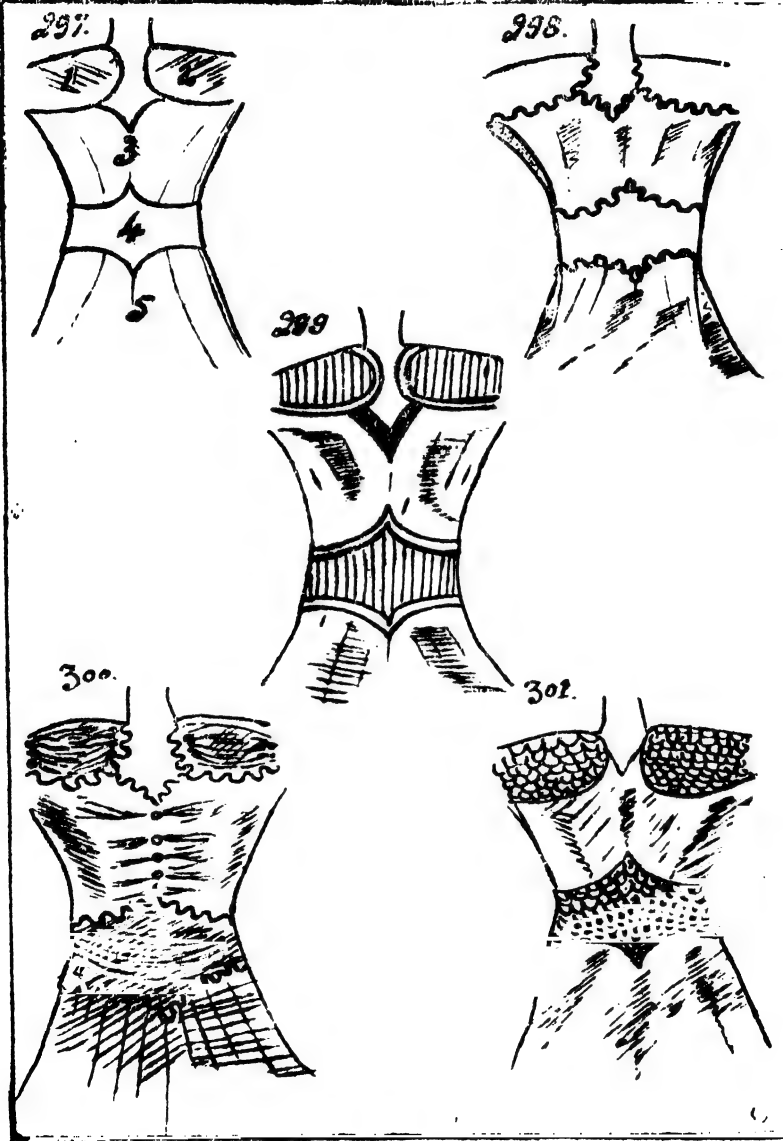
આ સર્વે રીતથી તમે હરેક ફેશનો બનાવી શકો છો. ઉપરાંત તમને સમજ પડે માટે ફેશનના ચીત્રો સાથે સમજણ આપી છે, જેથી તમને કાંઈ મુંઝવણ ઉભી થાય નહીં.

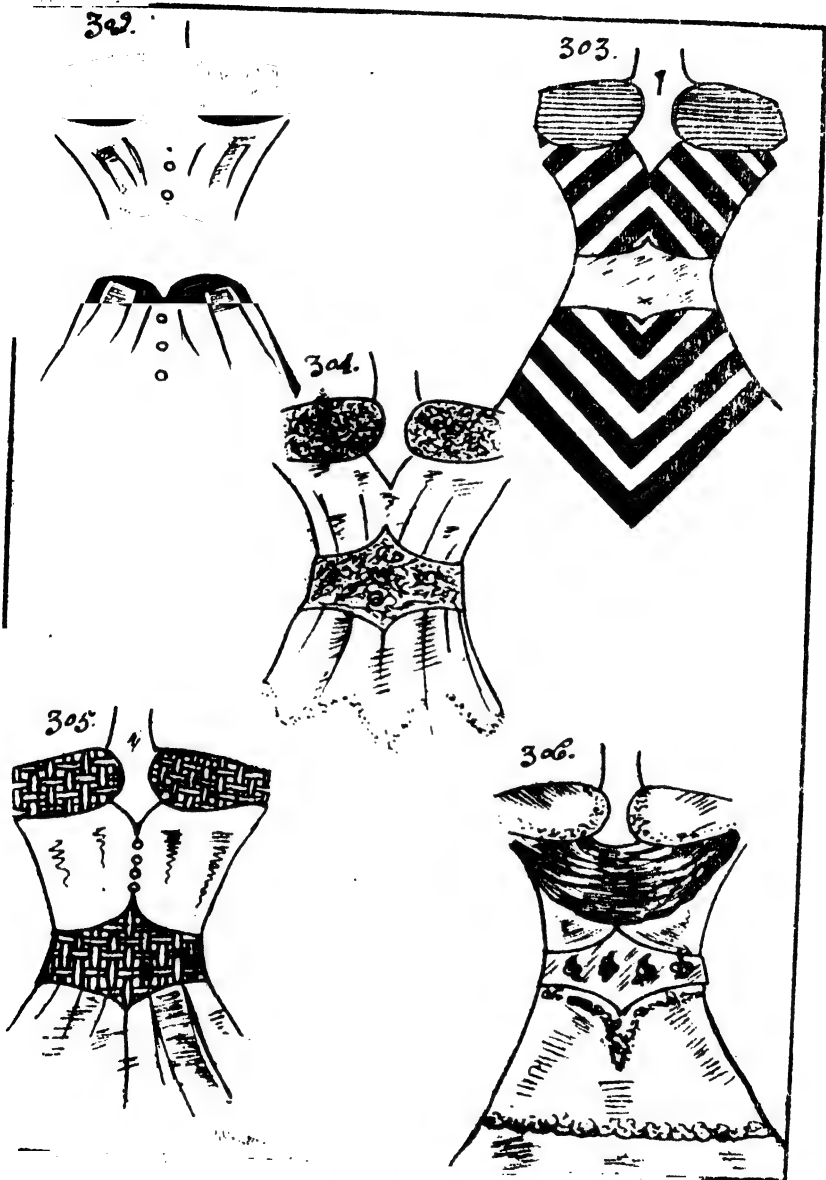
ફેશન બનાવવા પૈસાની જરૂર છે. એ તો ગોળ નાંખે એટલું ગળ્યું થાય. માટે જેમ તમે વધુ ખર્ચ કરશો, તેમ તમારી ફેશન વધારે સોબાયમાન અહાર પડશે. એ તો કુદરતી છે કે દરેક અબલા, ગરીબ યા તવંગર હોય, તેની પહેલી ઇચ્છા શોભીતી થવાની છે. પૈસાદાર તરેહવાર ઘરેણાં અને મોઢાં કપડાં પહેરી શોભીતા બની શકે છે; ગરીબોએ ત્યારે શું કરવું? ચાલો ત્યારે, આપણે સાદા ચીત્ર પરથી ઓછામાં ઓછી અને સસ્તામાં સસ્તી કેટલી ડીઝાઇનો ઉતારીશું તે તપાસીએ.

ફેશનો કાઢવા વિષે.

તમારું ધ્યાન ફેશન પ્લેટ નં ૧૭ ને ૧૮ પર દોડાવો. નં ૨૯૭ મું ચીત્ર એક ફેશનનું હાડપીંજર યાને skeleton સમજવું. એજ ચીત્રને તરેહ તરેહની રીતે ગોઠવી કેટલી ફેશનો ઉપજાવી શકીશું, તે હવે તપાસીએ. આ સાદી ડીઝાઇનની રેખાઓ પર જો તમે કોર્ડીંગ કરાવશો તો ફેશન નં ૧ થશે. તૈયાર કોર્ડ ટાંકશો તો ફેશન નં ૨ થશે. આરી કામ કરાવતાં ફેશન નં ૩ થશે. એડ ટાંકવાથી ફેશન નં ૪ થશે. ઝીણી લેસ ટાંકશો તો ફેશન નં ૫ થશે. જો રંગીન જાત જાતની ત્રીમીંગ ટાંકશો તો ફેશન નં ૬ થશે. બોક્ષની પાછળીંગની કિનારી ટાંકશો તો ફેશન નં ૭ થશે. રંગીન દોરાના ફેનસી ટાંકાઓ કરશો તો ફેશન નં ૮ થશે. આ રેખાઓ પર ઝીણી એમ્બ્રોયડરી કરશો તો ફેશન નં ૯ થશે. આજ રેખા પર ફેલ્ટના ફુલ, પાંદડા ટાંકવાથી ફેશન નં ૧૦ થશે. ઝીણી જાડી રંગીન પાછળીંગો યા ઉચલાવેલી રંગીન પહોળી પટીઓ કરશો, કે રીબન ટાંકશો તો ફેશન નં ૧૧ થશે. માત્ર તદ્દન સાદી ડીઝાઇન નં ૨૯૭ ને આપણે થોડા વધુ ખર્ચથી એક ભપકાદાર પોશાકમાં ફેરવી નાંખી છીએ. આ બધી ઉપલી ફેશન છુટી છુટી ન બતાવતાં

ફક્ત એકજ ચીત્ર રહત માં દેખાડી છે. હવે કહોકે રહત કરતાં રહત માં કેટલો ફરક પડે છે? તમારી નજર ચીત્ર નં ૦ રહત પર દોડાવો. પહેલી સાદી ડીઝાઇનના ૧, ૨ ને ૪ માં તકસ કરશો તો એક ફેશન, પ્લીટથી પીછ ફેશન અને દેરક

પર ફેશન નં ૧ પ્રમાણે જુદી જુદી જાતની એડ ટ્રીમીંગ વગેરે ટાંકશો તો બીજી વધુ ૨૨ ફેશનો કરી શકશો. ફેશન નં ૩૦૦ માં ૧, ૨ ને ૪ માં ગેધર કરી, છાતિ આગળ બંધન ટાંકશો અને સ્કર્ટમાં નીચે પ્લીટા કરશો તો વધુ એક ડીઝાઇન ફેશનની થશે, ને એડ, ટ્રીમીંગથી ૧૧ બીજી ફેશનો વધશે. નં ૩૦૧ માં ૧, ૨ ને ૪ માં હનીકોમ કરેલુ માલમ પડશે, તે પર ઉપર પ્રમાણે બીજી ૧૧ ફેશનો કરશો તો ૧૨ ફેશનો વધુ થશે.

ચીત્ર નં ૩૦૨ પ્રમાણે નં ૧, ૨ ને ૪ માં જુદા રંગનું કપડું વાપરવાથી વધુ એક ફેશન સાથે ૧૧ વધુ ફેશન થશે. ચીત્ર નં ૩૦૩ માં પટાની તરાંવાળી ફેશન નં ૩ અને ૫ માં કરી છે; બ્યારે નં ૧ ને ૨ માં બીજા રંગીન કપડામાં ટક્કા યા પ્લીટ લીધી છે અને ૪ માં સાડો સફેદ પટો કર્યો છે. આ પ્રમાણે બીજી એક આકર્ષિત ડીઝાઇન તમે એક સાદી રેખા પરથી ઉપજાવી કાઢી છે. એ ઉપર પણ તમે જો ઉપલી ૧૧ ફેશનો કરશો, તો બીજી ૧૨ વધુ ફેશનો બનાવેલી દેખાશે. ચીત્ર નં ૩૦૪ માં ૧, ૨ ને ૪ માં એમ્બ્રોયડરી કરેલી છે અને સ્કર્ટમાં નીચે એમ્બ્રોયડરીના આરકાં છે. આ રીતે બીજી એક ફેશન સાથે ઉપલી ૧૧ વધુ ફેશનથી ૧૨ વધુ ફેશન થશે. ચીત્ર નં ૩૦૫ માં ૧, ૨ ને ૪ માં સાદીની યુઠણ છે. આ સાદી બે રંગની પાઈપીંગની વધુ સરસ લાગશે. આ પ્રમાણે બીજી ૧૨ ડીઝાઇનો વધુ બની. ચીત્ર નં ૩૦૬ માં નં ૩ ચીત્રમાં ફાલ્ડસ બનાવેલા છે. નં ૧, ૨ ને ૫ અને સ્કર્ટની કિનારીએ ઝીણું એમ્બ્રોયડરી કરેલું છે. નં ૪ બીજા રંગના કપડાંથી શોભાવ્યું છે. આ પ્રમાણે ક્યાંથી બીજી ૧૨ ફેશન બનાવી શકશો.

ઉપર દર્શાવેલી ફેશનની ૧૧ રેખાઓ જેમ એક મોટી નદી આગુઆગુથી ફાટતાં નાની નાની નદીઓ બનાવીને સંખ્યામાં વધારો કરે છે, તેમ આ ઉપલી ૧૦ ફેશનો દરેક જુદીજુદી ફેશનનાં ચીત્રો પર એક યા બીજી રીતે વાપરશો તો તમે આપ મેળે સેંકડો ડીઝાઇનો ઉભી કરશો. તે પર જો પહેલાં દર્શાવ્યા પ્રમાણે એડ, ટ્રીમીંગની ૧૧ ફેશનો કરશો તો તમને ફેશન યુક્તી જરૂર રહેશે નહિ. આટલી ફેશનો તમે બનાવી શકશો એમાં શક નથી, પણ છતાં તમેને વધુ આગળ પાડવા આ ચોપડીમાં ૪૮ વધુ ફેશનના પોશાકના ચીત્રો આપેલાં છે, તે તમને બહુ ઉપયોગી થઈ પડશે. રસ્તે ચાલતાં તમે તમારી બહેનોના પહેરવેશ પર નજર રાખતાં રહેશો અથવા ફેશનેબલ ડેસીસની દુકાનની બારીમાં નજર ફેંકશો, તો તમે સેંકડોથી હજારો ફેશનો ઉપજાવી કાઢશો.

એક આ કિતાબની કિંમત તમને ભારી લાગી હશે, પણ અત્યારે તમે સમજી શકશો, કે તમે આખા હુત્ર સાથે સેંકડો ફેશનો કેમ કાઢવી અને તે સાથે ફેશનનો સારો સંગ્રહ તમારી પાસે એકઠો કરવા તમે જો સોથી વધુ

રૂપિયા ખર્ચો તો પણ આટલો સંગ્રહ ઉપરાંત આખો હુન્નર તમે મેળવી ન શકો. ફેશન બુક તમે લેવા જવ તો તમને ૩૦ ૪ થી ૫ આપવા પડે. તમારે માટે ફેશનના ચીત્રો ઉપરાંત એમ્બ્રોયડરી ડીઝાઇનોનો સમાવેશ આ કિતાબમાં કાઢ્યા છે. તે પણ તમને બહુ ખપ લાગશે.

તમે ધીરજ, ખંત અને પાક પરવરતુ નામ હંમેશ જપાન પર રાખશો તો તમે ગમે એવા મુશ્કેલ વખતમાં કોઈના આશ્વાળા રહેશો નહિ. તેમજ તમે સ્વતંત્ર થશો. તમારા પર કોઈ હુકમ કરનાર થશે નહિ. મહેન્ટુ છંદગીથી તમે સુખી રહેશો પણ જે ફક્ત એશઆરામ મેળવવા માટે આખા હાડકાં હોવા છતાં, ફૂંડફૂંડમાં રખડી કોઈ લાઈલાજ, નાતવાન, ઘરડાં, અશક્ત માટેના ફૂંડમાંથી તમારી લાગવગ કે રાખરખાવતના શરમથી પૈસા ઉપજવશો, તો તમે એક તો અજીમ ગુનાહ કરેલો ગણાશે, જે માટે તમારે તમારી પાછલી છંદગીમાં પસ્તાવું પડશે. ખુદ ખાતર મહેનત કરો અને તે જરૂર તમને રોજ બક્ષે.

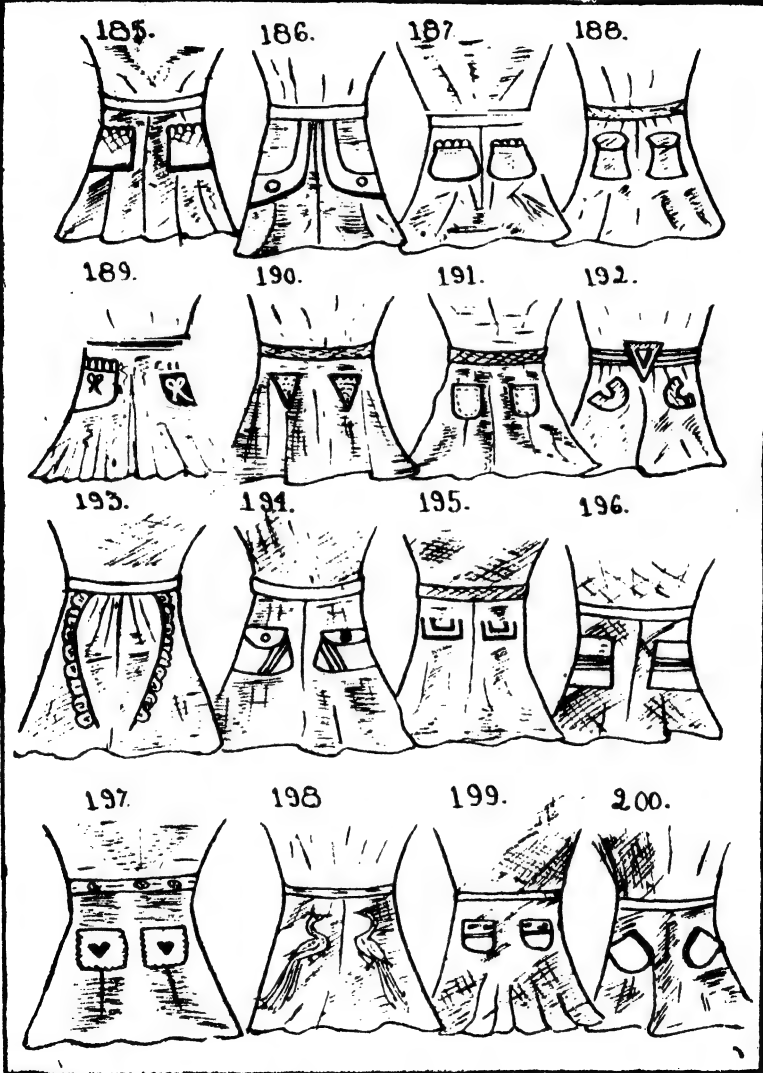
ફેશનના ખીસાંની ફેશનો.

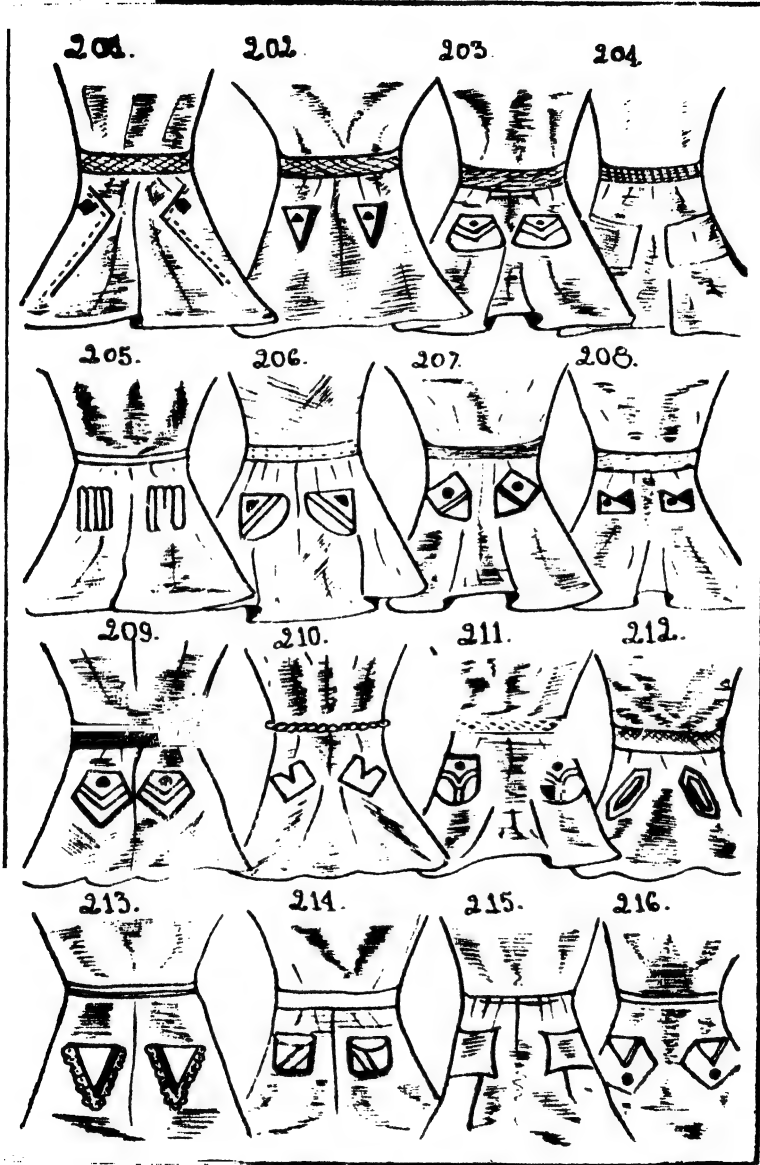
સેંકડો હજારો ફેશનો કેમ ઉપજવવી તે જાણવા છતાં થોડી વધુ ફેશનો કે જેનાથી વસ્ત્રનો શણગાર વધે તે ટુકડાં ચીત્રો સાથે આપણે તપાસીએ. ફેશન પ્લેટ નં ૧૯, ૨૦ ને ૨૧ માં તમને જાતજાતના પોષાકો પર જાતજાતના ખીસાંઓની ડીઝાઇનોનો સારો સંગ્રહ બતાવ્યો છે તે તપાસીશું.

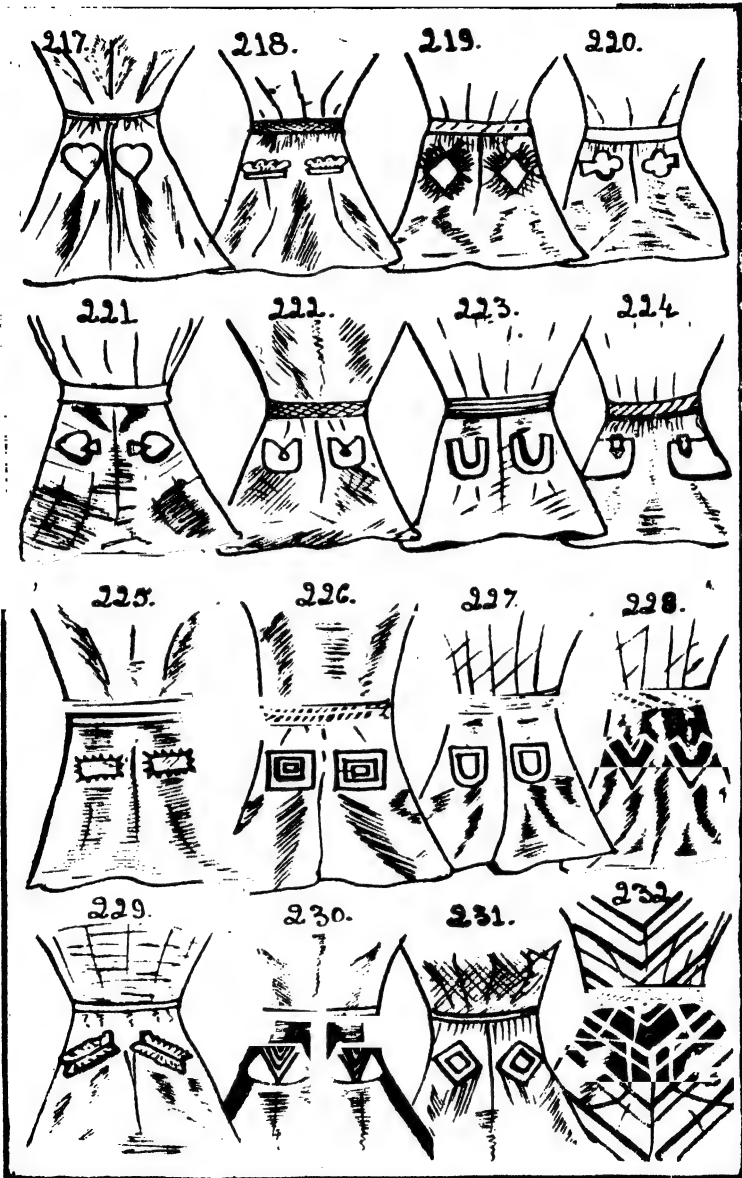
પુરૂષોના પોશાક માટે ઝાઝી ફેશનો નથી. બાનુઓના પોશાકો ખરૂં જોતાં શરીર ઢાંકવા માટે નથી, પણ પોશાકોનો ઉપયોગ શરીર શોભાવવા, શરીરને ઘરેણા રૂપે શણગારવા માટે કરવામાં આવે છે. પોશાકનો ખુણો કે શરીરના આકર્ષિત ભાગ દેખાડવા ખેંચાણકારક ફેશનની સીલાઈ કરવામાં આવે છે, તેને પોશાકનું નામ આપવામાં આવે તે ખોટું છે. પુરૂષોના પોશાકમાં ખીસાં ઉપયોગ માટે રાખવામાં આવ્યા છે, જ્યારે બાનુઓના પોશાકમાં ખીસાં આકર્ષિત ભાગ ખેંચાણકારક દેખાડવા ચીટકાવવામાં આવે છે. કેટલીક વેળા ખીસાંઓમાં કાંઈ પણ મૂકવામાં આવતું નથી. રૂમાલ વતીક તેમાં રાખવામાં આવતો નથી, પણ આકર્ષિત દેખાવ કરવા રૂમાલ મૂક્યો હોય તેમ ફેન્સી રેશમના ટુકડાઓ ટાંકી દીધેલા જેવામાં આવે છે. આપણને તો ધધો કરવો છે, તો કેટલીક વખત જે કોઈ ચાંદને સુર્ય કહે તો તે પણ માની લેવું પડે છે. માટે પોશાક માટે થોડા ખીસાંની ફેશન જાણવી જરૂરી છે. આ ફેશન પ્લેટોમાં ખીસાંઓના જાતજાતના આકારો આપ્યા છે તે પ્રમાણે કાપ વેતરજો.

જે આકારના ખીસાંઓ કાઢવાં હોય તે પ્રથમ કાગળ પર તેના કાપ કાઢવા. પોશાક પર આ કાગળનો કાપ લગાડી જોઈ પછી તેના પરથી કપડું વેતરવું.

ડ્રોઇંગમાં હેસિયાર ન હોવો તો તમો તમારા સ્નેહીઓ નજીક ડ્રોઇંગમાં હેસિયાર હોય તેની મદદ લેશો તો તમો ચીત્ર નં ૧૯૮, ૨૧૭, ૨૧૮, ૨૧૯, ૨૨૦ વગેરે આકારવાળાં ખીસાંઓની સીલાઈ કરી શકશો. એ માટે થોડાં ચીત્રો

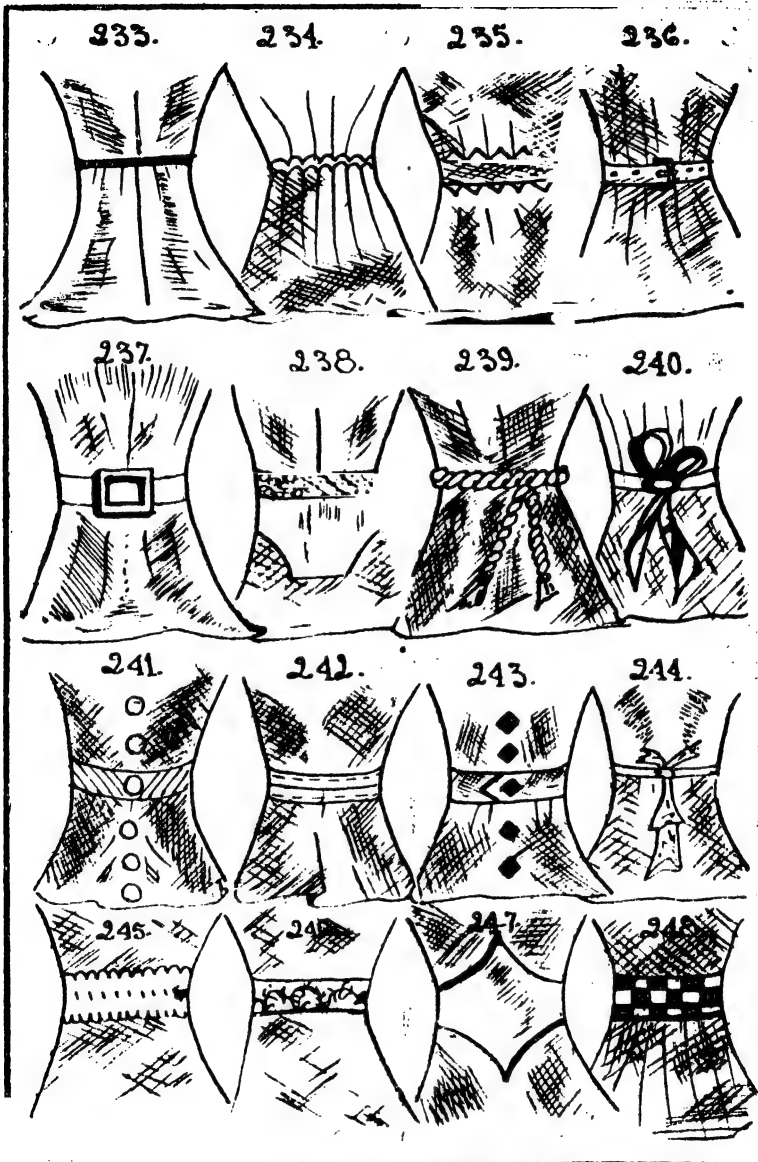

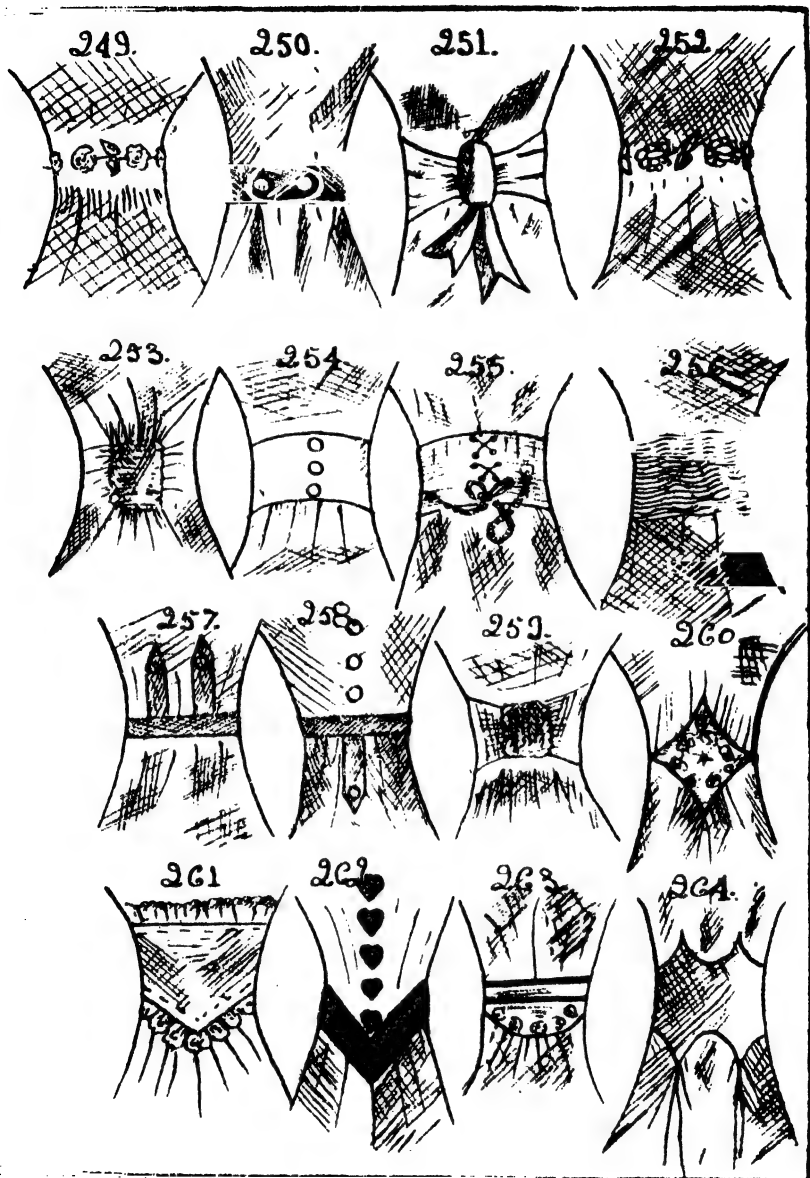

પ્રથમથીજ તૈયાર દોરી રાખ્યાં હોય તો વખતની વેળા બહુ ઉપયોગી નિવડશે. એજ ખિસાંઓ પર જે તમે ટ્રીમીંગ, લેસ, ક્રીલ, બટન વગેરે ટાંકશો તો સેંકડો કીસમના ખિસાંઓ તૈયાર થઈ જશે. આ ખીસાંની ડીઝાઇનો વારા ફરતી કરતાં રહેશો તો તમને બીજી ડીઝાઇનો શોધવાની જરૂર રહેશે નહિ.

કમરના પટાની ફેશનો.

ન્યારે વસ્ત્રના ખુણે ખુણાનો ઉપયોગ આકર્ષિત ફેશનો કરવામાં વપરાતો હોય, તો કમરનો ભાગ શા માટે રહી જાય? અહીં પણ તમે જાતજાતની ફેશનો તૈયાર કરી શકો છો. જે તમે ચામડાંના પટા અથવા ધાતુના બનાવેલા જાતજાતની ધાતુના બનાવેલા પટા વાપરવા હો તો ક્રોકને ફક્ત વચમાંથી ફેન્ચ સીમે સીલાઈ કરવી અને તેપર આ તૈયાર પટા વાપરવા. ફેશન બ્લેટ નં ૨૨ ને ૨૩ માં ચીત્ર નં ૨૩૩, ૨૩૬, ૨૩૭, ૨૩૯, ૨૪૦, ૨૪૩, ૨૪૪, ૨૫૨ માં ફક્ત વસ્ત્રના પટા તૈયાર કરી સીવી લીધા છે. નં ૨૩૪ માં બ્રેડ, ટ્રીમીંગ, લેસ વગેરેનો ઉપયોગ કર્યો છે. નં ૨૩૫ માં વસ્ત્રનાજ કપડાનો પટો કરી પટાની બન્ને કિનારી પર ત્રિકોણ ત્રીમીંગ, બ્રેડ, લેસ વગેરે વાપરી શકો છો. નં ૨૩૮ માં બીજા રંગના પટાનું કપડું લેવું. નં ૨૪૧ પર બટન ફેશન બતાવી છે, તેમાંનું એક બટન પટા પર ટાંકેલું છે. ચીત્ર નં ૨૪૨ માં સાદા પટા પર ફેન્સી લાંબા ટાંકા કરેલા માલમ પડશે. ચીત્ર નં ૨૪૫ માં પટાને પ્રથમ આરકાં આપી તે પર પણ ટ્રીમીંગ, બીડીંગ વગેરે ટાંકી શકશો. નં ૨૪૬ માં પટા પર એમ્બ્રોયડરી કરવી. નં ૨૪૭ માં વસ્ત્રના કપડાં કરતાં બીજા રંગનું કપડું લઈ ચીત્રમાં બતાવેલા આકારનો કાપ કાઢી કરશો તો એક ફેશન થશે. નં ૨૪૮ માં સાદાની ડીઝાઇન પટાની જગા પર કરવામાં આવી છે. નં ૨૪૯ માં સલંગ કપડાં પર પટાની જગા પર પહેલાંથી એમ્બ્રોયડરી કરી અથવા આ જગ્યા તૈયાર ફેલ્ટના ડુલ પાતરાં વગેરે ટાંકી કમર શોભાવી શકશો. નં ૨૫૦ માં પટા પર બે બટન આપી ડીઝાઇન કાઢી છે. નં ૨૫૧ માં કપડાના પહોળા પટાને વચમાંથી તૈયાર બકલ અથવા બ્રોચમાંથી છેડા ખેંચી લટકતા દેખાડ્યા છે. જે બકળ ન હોય તો બો કરી એ પ્રમાણે લટકતા કરવા. નં ૨૫૩ માં વસ્ત્રનાજ કપડામાં ગેધર કરવામાં આવી છે. નં ૨૫૪ માં પહોળા કપડાનો પટો ટાંકી વચમાં બટન ટાંકવાં અને એજ પ્રમાણે નં ૨૫૫ માં હોલ કરી કોર્ડ ખેંચવી. નં ૨૫૬ માં એક સરખી કોર્ડ ટાંકી દીધેલી જેવામાં આવે છે. નં ૨૫૭ અને નં ૨૫૮ માં ક્રોકના કપડા કરતાં બીજા રંગના પટા બનાવવા. એજ પટાના રંગના કપડાના બે પટાના ટુકડા ઉપર લઈ બટન ટાંક્યાં છે. ન્યારે નં ૨૫૮ માં એકજ એવો બટન સાથેનો ટુકડો જેવામાં આવે છે. નં ૨૫૩ માં ક્રોકના

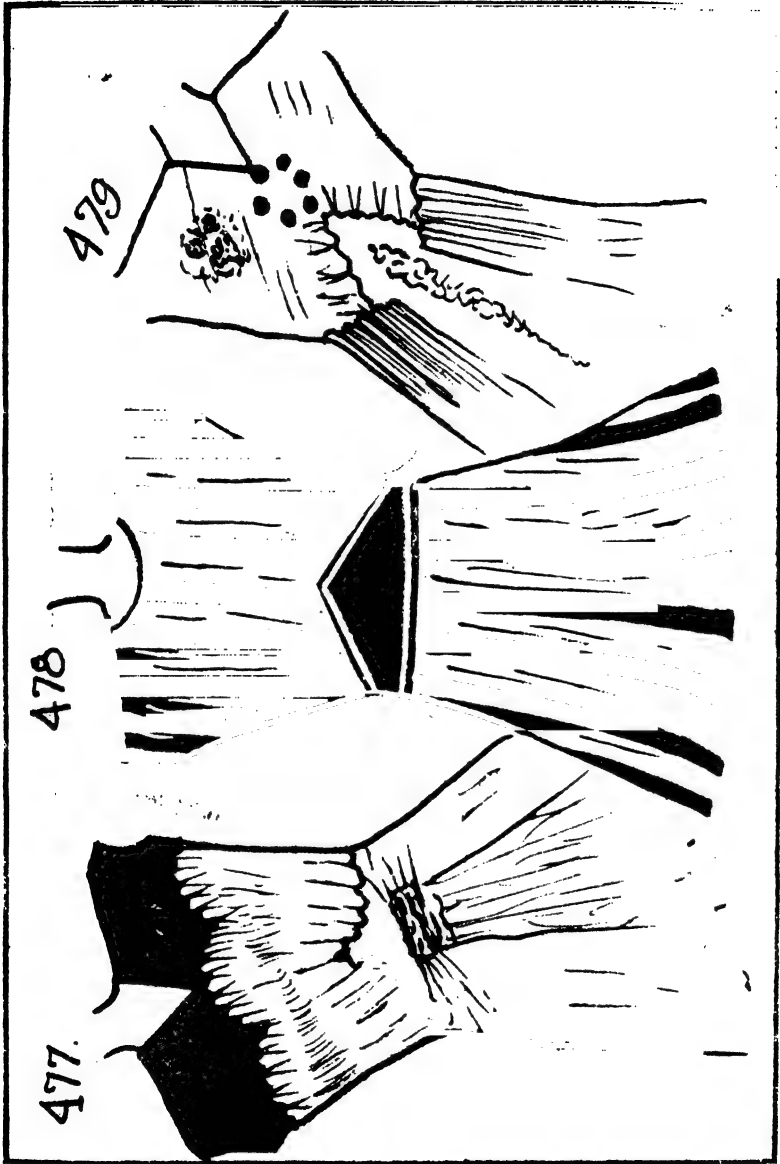
વસ્ત્રનાજ કપડાંમાં ગેધર છે, ન્યારે નં ૨૫૯ માં કમરે પહોળો પટો ખીજ રંગનો લઈ ગેધર કાપી છે. નં ૨૬૦ માં ચીત્ર પ્રમાણે કાપ કાપી એમ્બ્રોયડરી કાપી છે. આ પ્રમાણે ખીજ જાતજાતના આકારો જુદા જુદા રંગના કપડા પર અને તે પર એમ્બ્રોયડરી અથવા તૈયાર ફેલ્ટના ફુલ પાંખડી વગેરે ટાંકી ડીઝાઇનો કરવી. નં ૨૬૧ માં છાતિ આગલ અને કમર આગલ ફોલ કરેલી બતાવવામાં આવી છે. નં ૨૬૨ માં વચમાંથી ખીજ રંગનો પટો કરી ઉપર ફેન્સી ડીઝાઇનના બટનો ટાંકવામાં આવ્યાં છે. નં ૨૬૩ માં સાદા પટાની નીચે ગોળાકારનો કાપ કાપી ગોળાકારમાં ગોળ ફરતાં બટન ટાંકેલાં છે. નં ૨૬૪ માં પટાને બદલે જુદી જાતનો ફેશનનો આકાર આપવામાં આવ્યો છે, અને નીચે ઉપર ચુર લેવામાં આવી છે.

આ ઉપલી ૩૨ જાતની ડીઝાઇનો પર તમે ટ્રેડ, ટ્રીમીંગ, લેસ વગેરે કરી ફેશનમાં વધારો કરી શકશો.

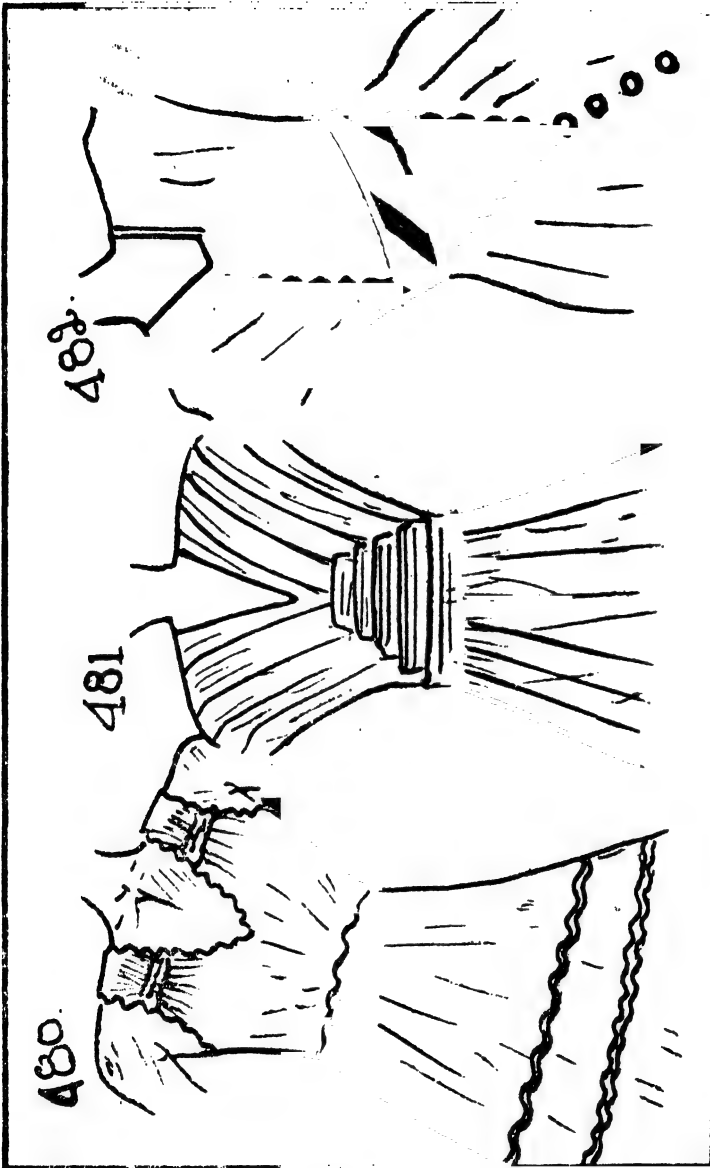
ક્રોકની ફેશનો.

દાદાર અહુરમજદની મહેર ને મદદથી ક્રોકના જુદા જુદા ભાગો, પાંચ ગળાં, કમર પર જાતજાતની ફેશનો કેમ કરવી તે જોઈ ગયા છે. ક્રોક કેમ વેતરવો, તે પર જાતજાતની ફેશનો માટે જાસ્તી કપડું કેમ મેળવવું તે જાણ્યા પછી તમને ક્રોકની ફેશન પ્લેટો નં ૨૪ થી નં ૩૯ માં બતાવેલી ફેશનો પરથી ક્રોક વેતરી સીલાઈ કરી તૈયાર કરવા તમને બચ્ચાંની રમત લાગશે. તે છેતાં તમને ચુંચવણ ન પડે તે માટે દરેક ફેશન માટે થોડી સમજણ આપવાને મેં દુરસ્ત ધાર્યું છે.

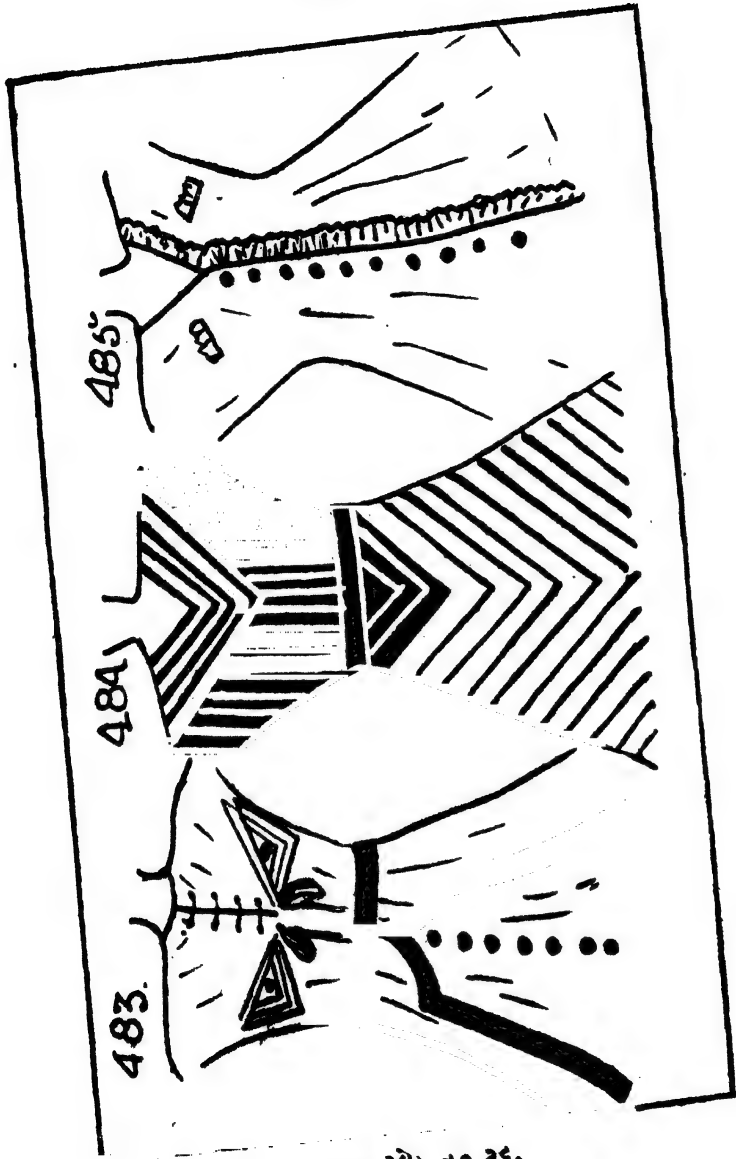
ચીત્ર નં ૪૭૭ માં વસ્ત્રનું કપડું બે રંગનું લીધેલું છે. ઉપલા ભાગમાં છાતિ આગળ તેમજ કમર આગળ ચમતા લીધેલા જણાય છે. વચમાં પણ ગેધર કરેલું છે. નં ૪૭૮ માં પટાવાલા કપડાંની તરાં છે ન્યારે વચમાં પટા માટે જુદા રંગનું કપડું વાપરેલું છે. નં ૪૭૯ માં ક્રોકને ઉપરથી એમ્બ્રોયડરી કરી છે, બટનથી શોભા વધારી છે અને વચમાં ત્રિકોણ ફેશનનો કાપ કાપી સ્કર્ટની નીચે સુધી એમ્બ્રોયડરી કરેલી છે. નં ૪૮૦ માં ખભાના કાપને વચમાંથી ટાંકી ગેધર કરી લીધી છે અને વી શેપ પર બગળના ગાળાપર કમરપર અને ક્રોકની નીચે બોર્ડર આગળ બેડ ટાંકી લીધેલી જોવામાં આવે છે. નં ૪૮૧ માં પટાના કપડાંની ગોઠવણ છે. વચમાંની ફેશન બરાબર ગોઠવી શકશો તો વસ્ત્ર શોભા આપશે. નં ૪૮૨ માં પટાની ઉપર અને નીચે જુદા રંગના કપડાંના કાપની સીલાઈ કરેલી છે. આ કાપને આરકાં આપેલાં છે. નીચે બટનની તરાં ગોઠવવામાં આવેલી છે. નં ૪૮૩ માં ઉપર ખીસાં છે, તેમજ

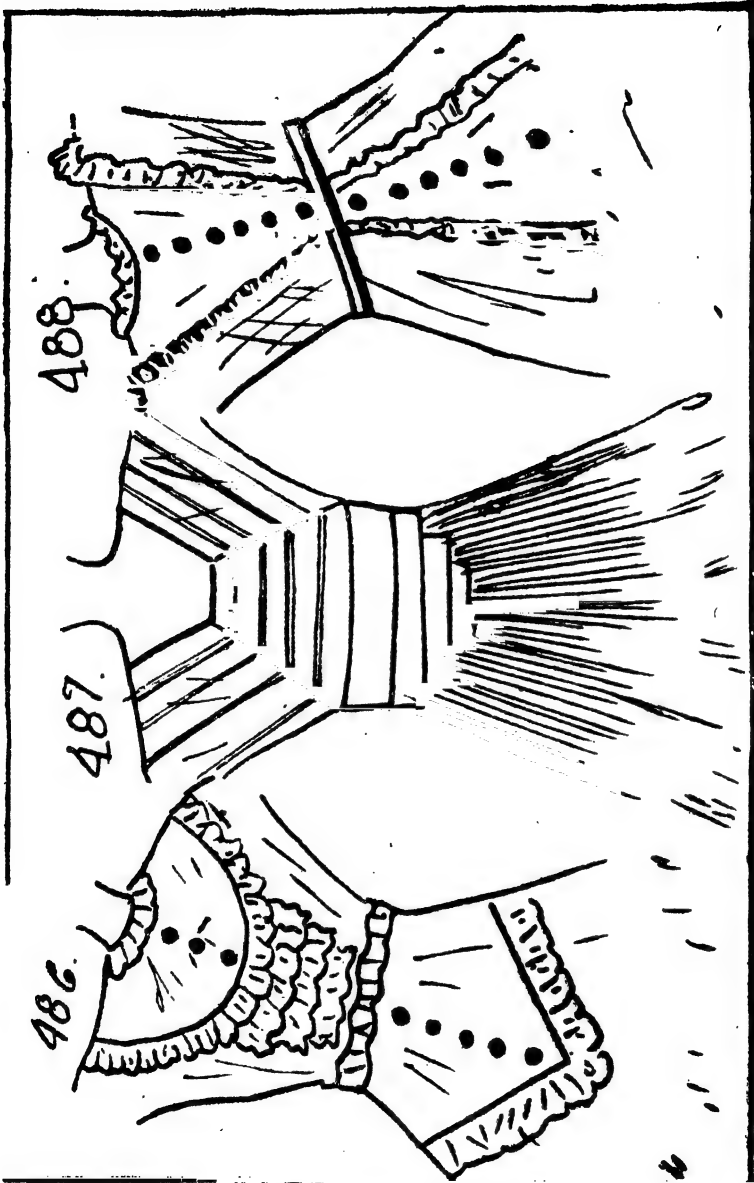
इशान प्लेट नं० २४.

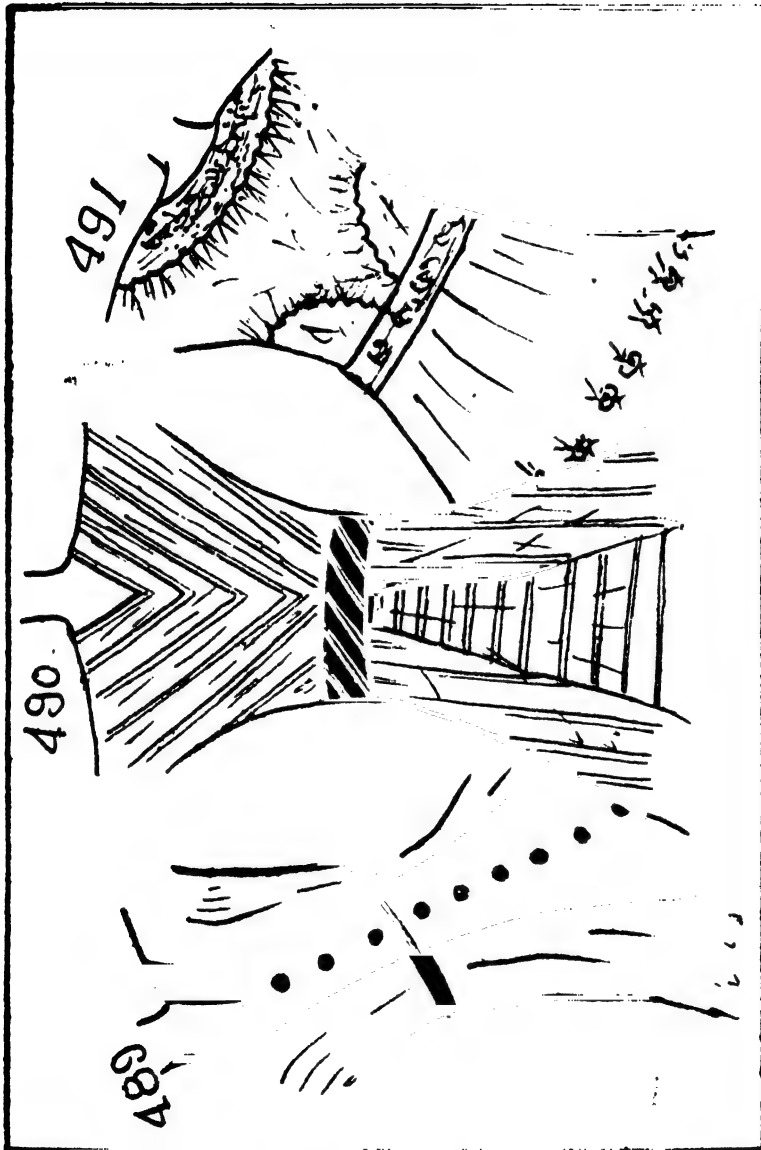
ફેશન પ્લેટ નં ૨૫.

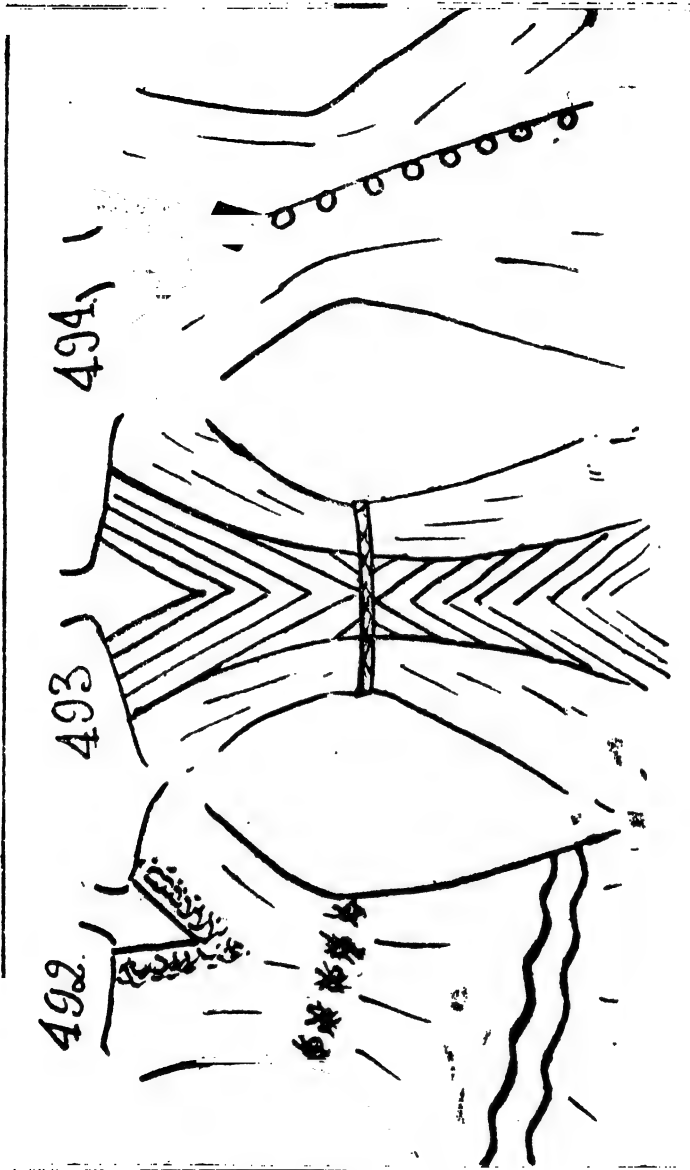
इशान भोटे न० २६.

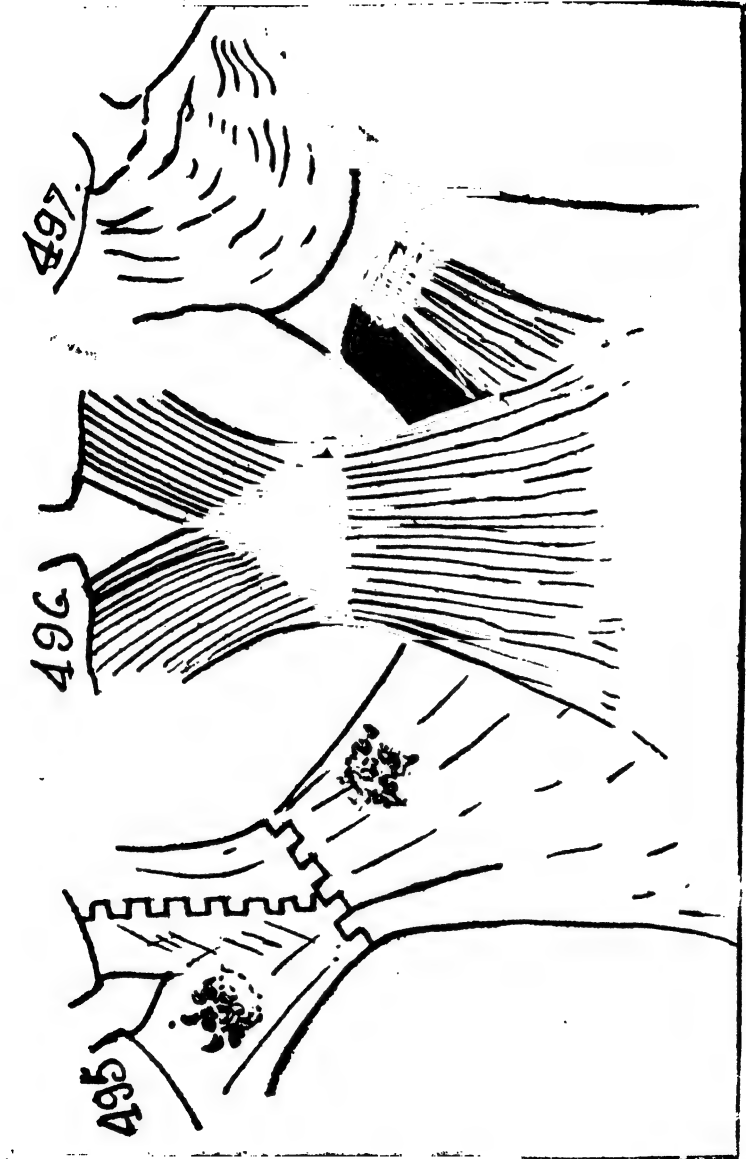
પ્રેશન પેલેટ નં ૦ ૨૭.

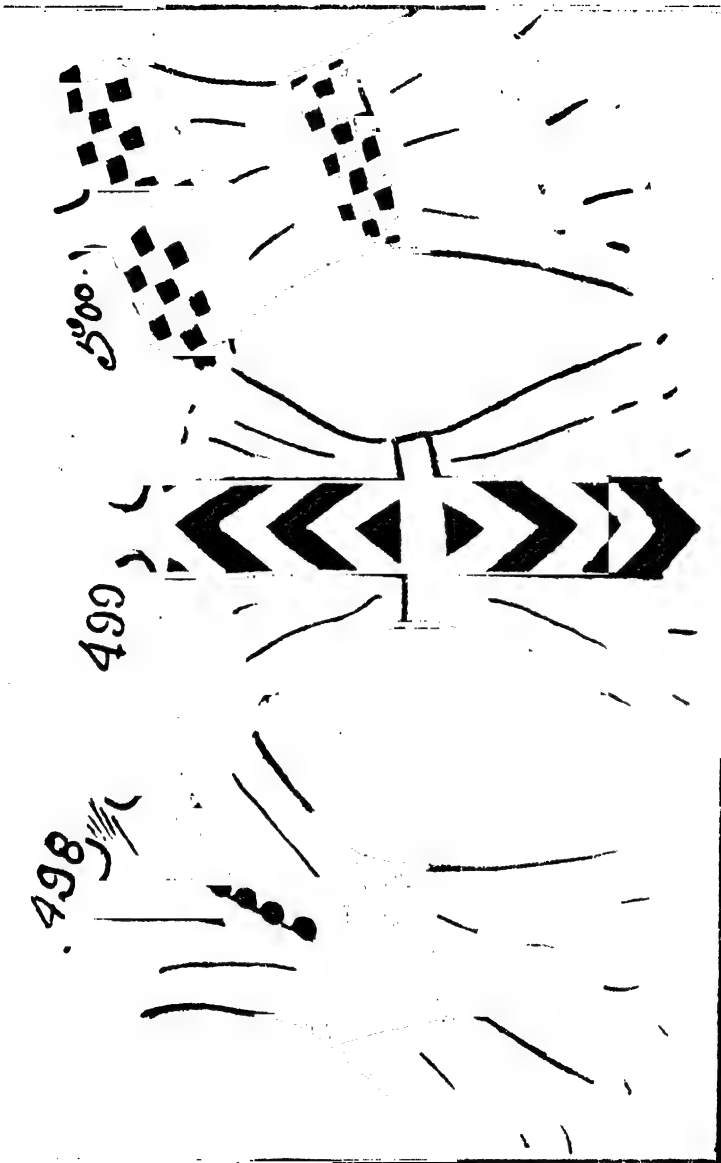
કેશન પ્લોટ નં ૨૮.

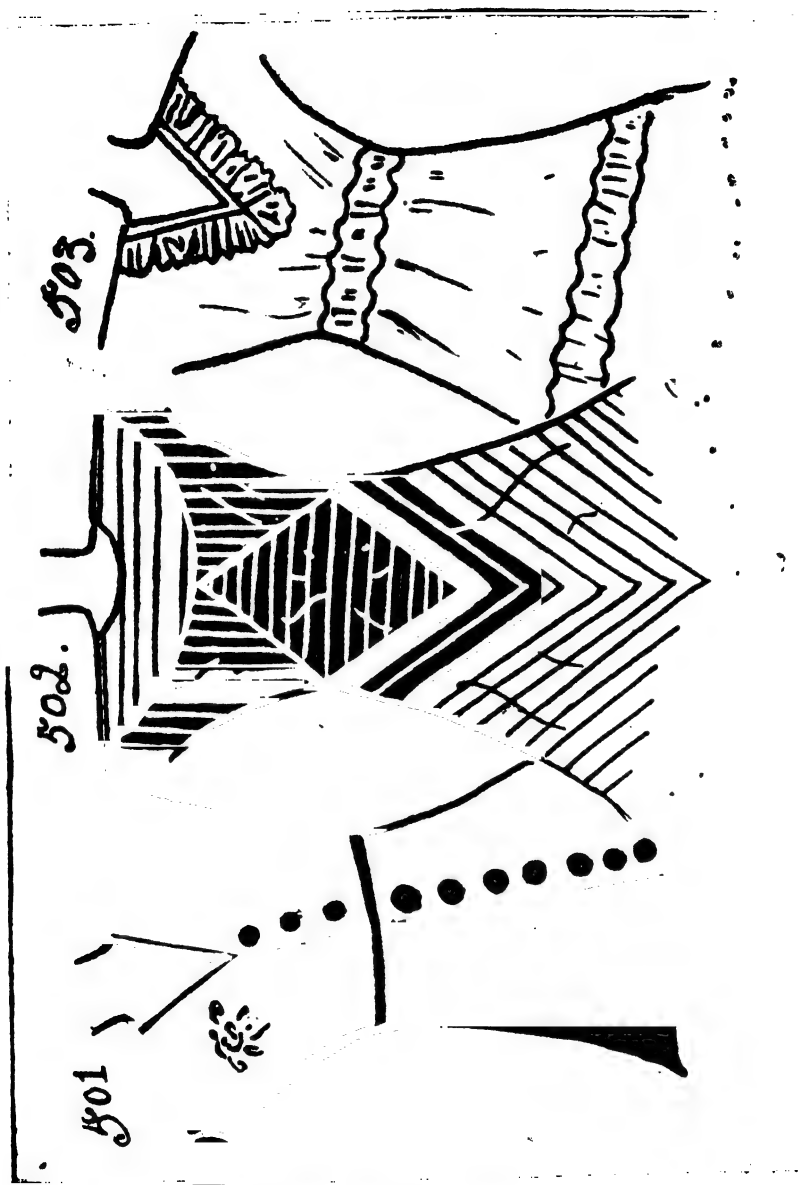
ફેશન પ્લોટ નં ૨૯.

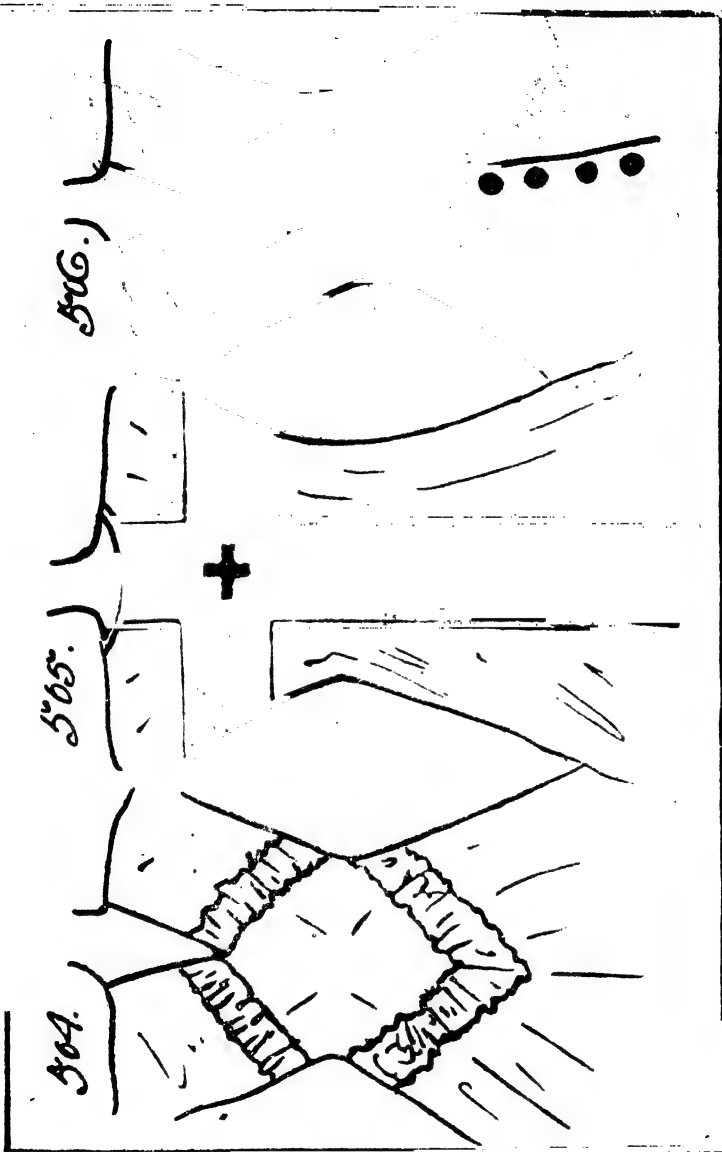
इशान प्लेट नं० ३०.

ਭਗਤ ਘੋੜ ਨੰ ੩੧.

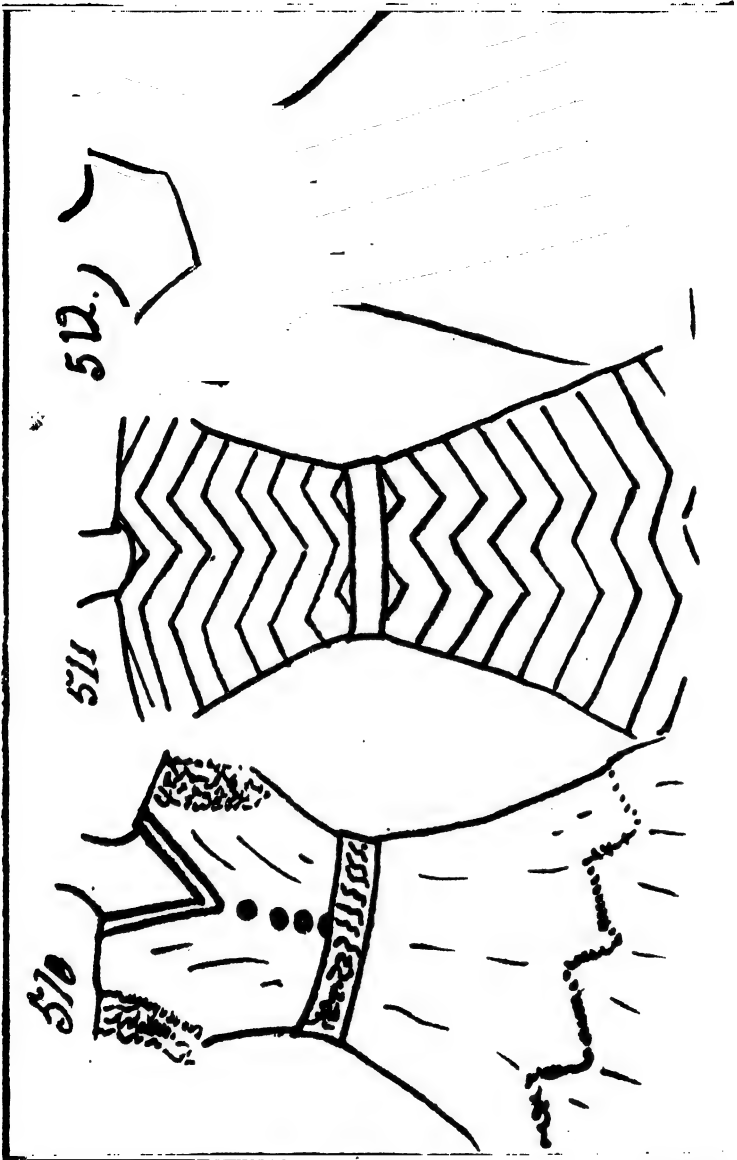

કેશન પેર નં ૩૨.

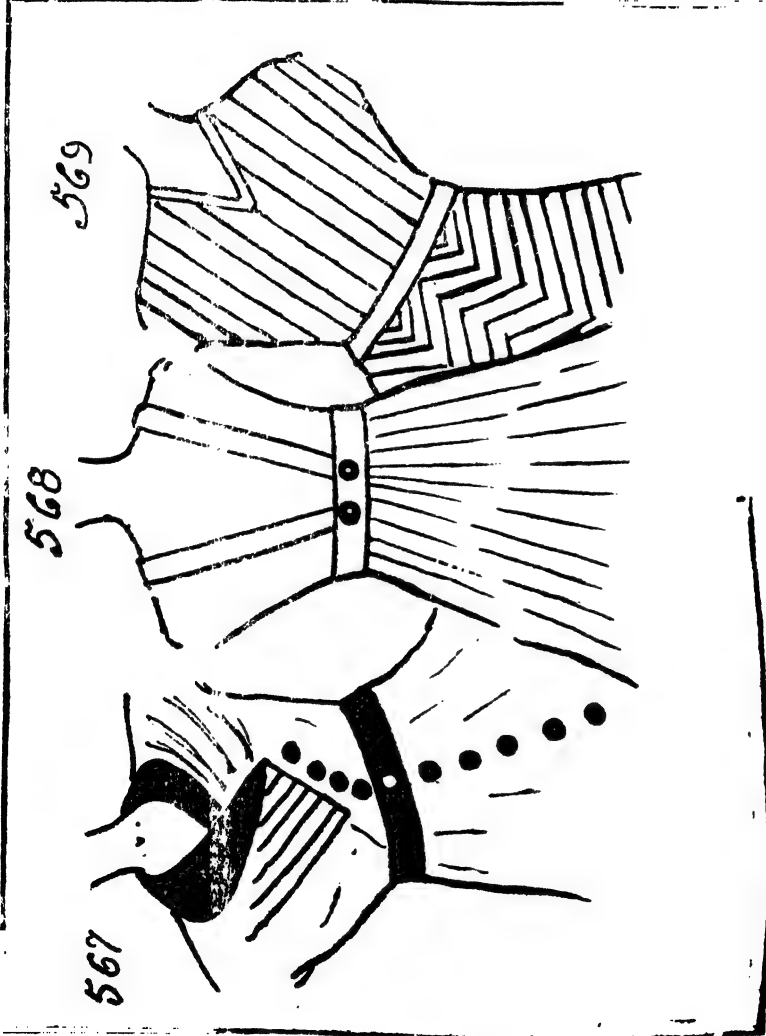
ફેશન પ્લેટ નં ૩૩.

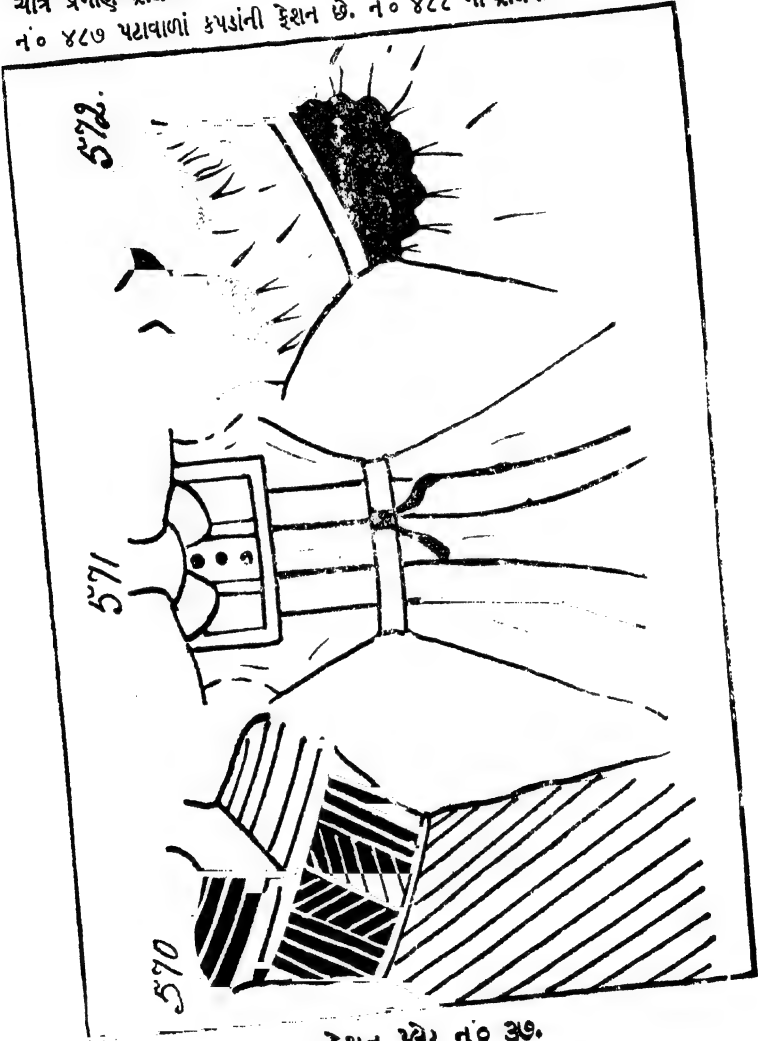
ଝିଲିଆ ପିନ୍ଧା ନଂ ୩୪.

વચમાંથી વસ્ત્ર કાપી તેને હોલ ગૂંડી લેસ અથવા રીબન પોયલી છે. તેમજ કમર અને સ્કર્ટમાં બીજા રંગના કપડાંની પહોળી પટી આપેલી છે. બટનો પણ જે રંગની પટી બનાવવામાં આવે તેજ રંગના તૈયાર કરવાથી ફેશન દીપશે. નં ૪૮૪ પટાવાળા કપડાંની ફેશન છે. નં ૪૮૫ માં સાદો આબો

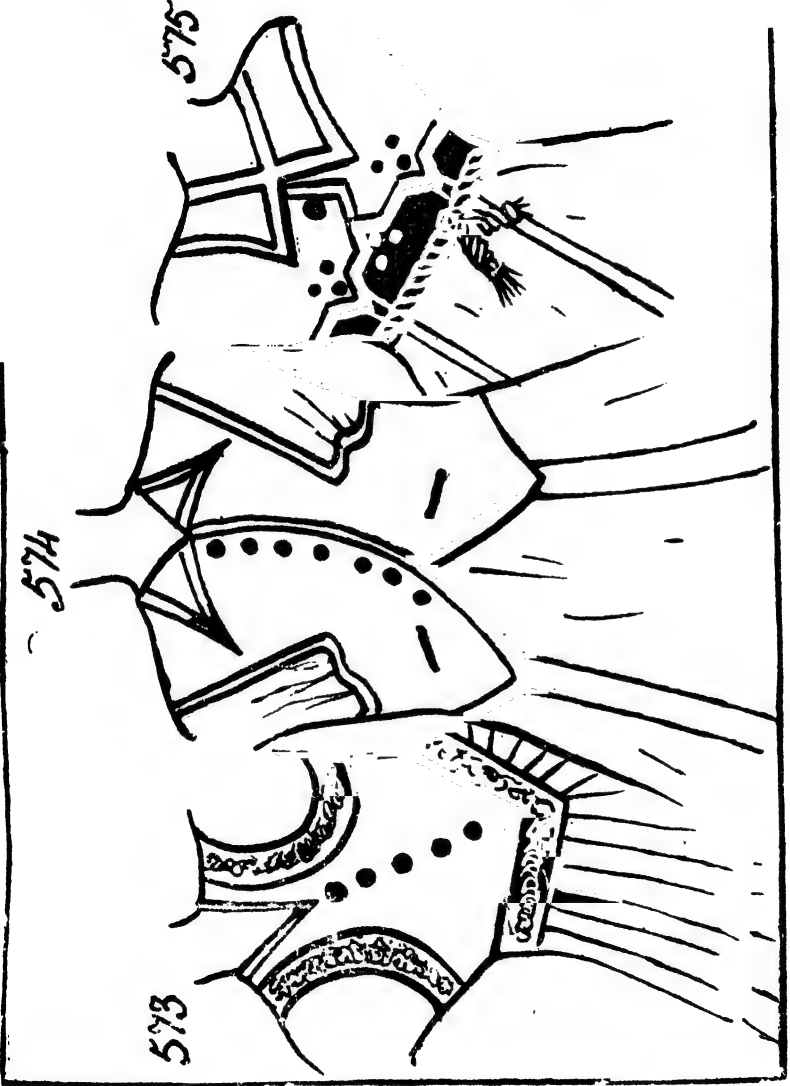
ફેશન પ્લેટ નં ૩૬.

ક્રોક છે, જેને ફક્ત ગળાથી તે નીચે સુધી બટન આગળ ફીલ કરેલી છે.
આ ફીલ જુદા કપડાંની હશે તો વધુ શોભા આપશે, તેમજ બટન પણ ફીલના
રંગના કપડાંનાજ કરવાં. નં ૪૮૬ માં તમને ફીલનો વધુ ઉપયોગ કાઢેલો જણાશે.
ચીત્ર પ્રમાણે ફીલની ગોઠવણ કરવી. ફીલો રંગીન કપડાંની તૈયાર કરવી.
નં ૪૮૭ પટાવાળાં કપડાંની ફેશન છે. નં ૪૮૮ માં ફીલનો ઉપયોગ કાઢેલો

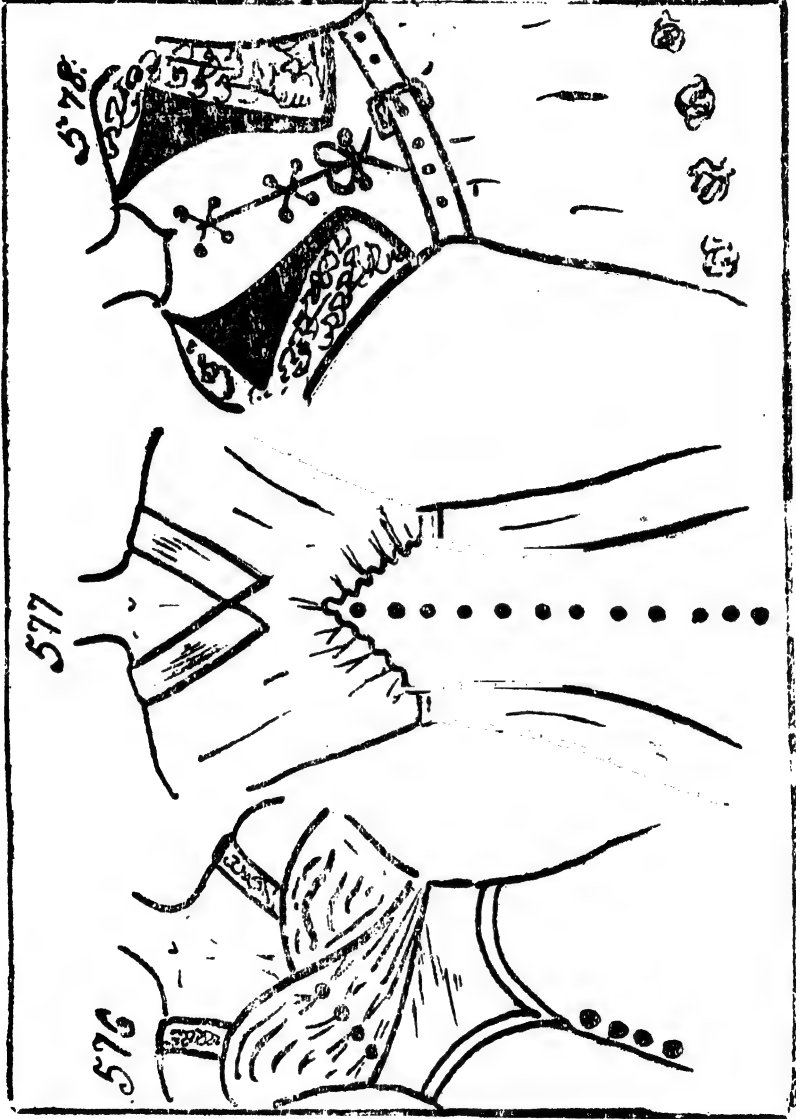
ફેશન પ્લેટ નં ૩૭.

છે. આ ક્રીલ બનાવતાં ખભાં આગળનો ભાગ ક્રીલની નીચેના છેડા કરતાં ૧૩" થી ૨" પહોળો રાખવો. નં ૪૮૯ માં બે રંગના કપડાંનો ઉપયોગ કરેલો છે, માટે વસ્ત્રના કાપ કરતી વખતે બન્ને રંગ માટે જુદા જુદા કાપ વેતરવા.

ફેશન પ્લેટ નં ૩૮.

નં ૦ ૪૯૦ પટાવાળા કપડાંની ગોઠવણ છે, જ્યારે નં ૦ ૪૯૧ માં ગળાં આગળ ગોળ ફરતે, પટામાં અને સ્કર્ટની કિનારીએ એમ્બ્રોયડરી કરેલું જણાય છે. ગળાંની આગળ અને પટાની ઉપર ચમતાં યા ચુર લીધેલી જણાય છે.

ફેશન પ્લેટ નં ૦ ૩૯.

નંં ૪૯૨ માં સાદા ક્રોકને વી શેપ આગળ અને કમર પર એમ્બ્રોયડરી કરી સ્કર્ટના બોર્ડર પર જુદા રંગની રીબનની લાઇનો આપેલી જણાય છે. નંં ૪૯૩ માં પટાવાળા કપડાંની ગોઠવણ છે. પણ આ ગોઠવણ સાથે બીજા રંગનો કપડાંનો કાપ પણ કરેલો છે. નંં ૪૯૪ માં સાદા રંગનો કોલર આપી બટનો ટાંકી વચમાંથી ઉધાડો રાખેલો છે. નંં ૪૯૫ માં ક્રોકના વસ્ત્રની બોડીના ઉપલા ભાગ પર અને સ્કર્ટની અંદર એમ્બ્રોયડરી કરવામાં આવેલું છે, સાથે બેલ્ટ અને બોડીના એક ભાગ પર આડકત્રે ચોરસ આરકાં કરવામાં આવ્યાં છે. નંં ૪૯૬ માં આખી પ્લીટા લઘ ક્રોક ઉભો કરવામાં આવ્યો છે અને વચમાં જુદા રંગના કપડાંનો ઉપયોગ કર્યો છે. નંં ૪૯૭ માં ક્રોકની બોડીમાં ફ્રાઇડસ કરેલા છે અને સ્કર્ટમાં ગેધર લીધી છે. નંં ૪૯૮ માં કોલર, બટન અને કમર આગળની ફેશન જુદા રંગની કરેલી છે. જો કે ક્રોક તો સાદા કાપનો છે પણ જુદા રંગનું કપડું વાપર્યાંથી ક્રોકની ઝમક દીધી નીકલે છે. નંં ૪૯૯ માં પટાવાળા કપડાંની ડિઝાઇન સાથે જુદા રંગનું કપડું વાપરેલું છે. નંં ૫૦૦ માં સાદાની ગોઠવણ છે. નંં ૫૦૧ માં સાદા કાપનો ક્રોક છે. પણ જુદા રંગના કપડાંની હેરફેર ગોઠવણથી અને બટનો પણ બે જાતના લેવાથી ખેંચાક બહુ આકર્ષિત લાગે છે. ઉપરાંત એક બાજુએ એમ્બ્રોયડરી કરેલું છે. નંં ૫૦૨ માં પટાવાળા કપડાંની ગોઠવણ છે. નંં ૫૦૩ માં ફીલનો ઉપયોગ છે. નંં ૫૦૪ પણ પહોળી ફીલથી શોભાવેલો છે. નંં ૫૦૫ બે રંગના કપડાંનો બનાવેલો છે, પણ આ વેળા બીજા રંગનાં કપડાંનો કોસ માફક આકાર કીધેલો છે. આ મુજબ કોસને અદલે બીજા રંગની ચોકડી, ડાઇમિંડ યા ચોરસ આકાર કરવાથી જાત જાતની ફેશનો ઉપજાવી કાઢી શકાય. નંં ૫૦૬ પણ બે રંગના કપડાંને ફેશનના કાપમાં વાપરેલાં દીશે છે. નંં ૫૦૭ માં આરકાંની ડિઝાઇનો કરેલી છે, સાથે બે રંગના કપડાં વપરાયેલાં છે. બટન પણ રંગીન કપડાંના બનાવેલાં છે. નંં ૫૦૮ પટાના કપડાંની ડિઝાઇન છે. નંં ૫૦૯ પણ બે રંગના કપડાંને જુદા રંગની ફેશન આપેલી છે. નંં ૫૧૦ માં બગલનો ગાળો, પટો, અને ક્રોકની નીચે એમ્બ્રોયડરી કરેલી છે. નંં ૫૧૧ પટાવાળા કપડાંની ગોઠવણ છે. નંં ૫૧૨ માં બે રંગના કપડાંની ફેશન છે. નંં ૫૧૩ માં કોલર, બટન અને પટો જુદા રંગના કપડાંનો તૈયાર કીધો છે જ્યારે કોલરની નીચે આડકત્રે પ્લીટ યા ચમતાની ગોઠવણ કરેલી છે. નંં ૫૧૪ પ્લીટવાલો સ્કર્ટ છે. નંં ૫૧૫ ને ૫૧૭ પટાવાળા કપડાંની ગોઠવણ છે. નંં ૫૧૮ કોસ્ટ્યુમની ફેશન છે. નંં ૫૧૯ માં બે રંગના કપડાંનો ઉપયોગ કીધેલો જણાય છે. આ રંગીન કપડાના કાપની નીચે ચમતા અથવા ચુર લીધેલી જણાય છે. નંં ૫૨૦ માં બાંધના ગાળા અને કમર આગળ ફેશનનો કાપ છે. આ કાપમાં

એમ્બ્રોયડરી કરવામાં આવી છે. સ્કર્ટમાં પ્લીટની ગોઠવણ છે. નં ૫૭૪ માં કોટ અને સ્કર્ટની ફેશન છે. જે તમારી પાસ વધુ કપડું ન હોય કે જેથી છુટા કોટ અને સ્કર્ટ વેતરી શકાય, તો ચીત્રમાં બતાવેલી કોટની રેખાઓ પર બ્રેડ, ત્રીભાગ વગેરે ટાંકશો તો દુરથી કોટ માફક લાગશે. જે તમે આવા ચીત્રનું વસ્ત્ર બે રંગના કપડાથી તૈયાર કરશો તો દુરથી સ્કર્ટ અને કોટ જુદા હોય એમ માલમ પડશે. નં ૫૭૫ ફેશનના કાપો નો સંગાર છે. પોહળી રંગીન પટીઓ અથવા બ્રેડથી આવી તરાં વધુ દીપશે. નં ૫૭૬ માં ફોલ્ડસ અથવા ચમતા લઈ છાતી આગલનો ભાગ તૈયાર કરી પટા આપ્યા છે અને સ્કર્ટમાં ફેશનનો કાપ છે. નં ૫૭૭ પણ ફેશનનો કાપ છે. બ્યારે નં ૫૭૮ માં કોટી અને ક્રોકની ફેશન છે.

ક્રોકના બેક.

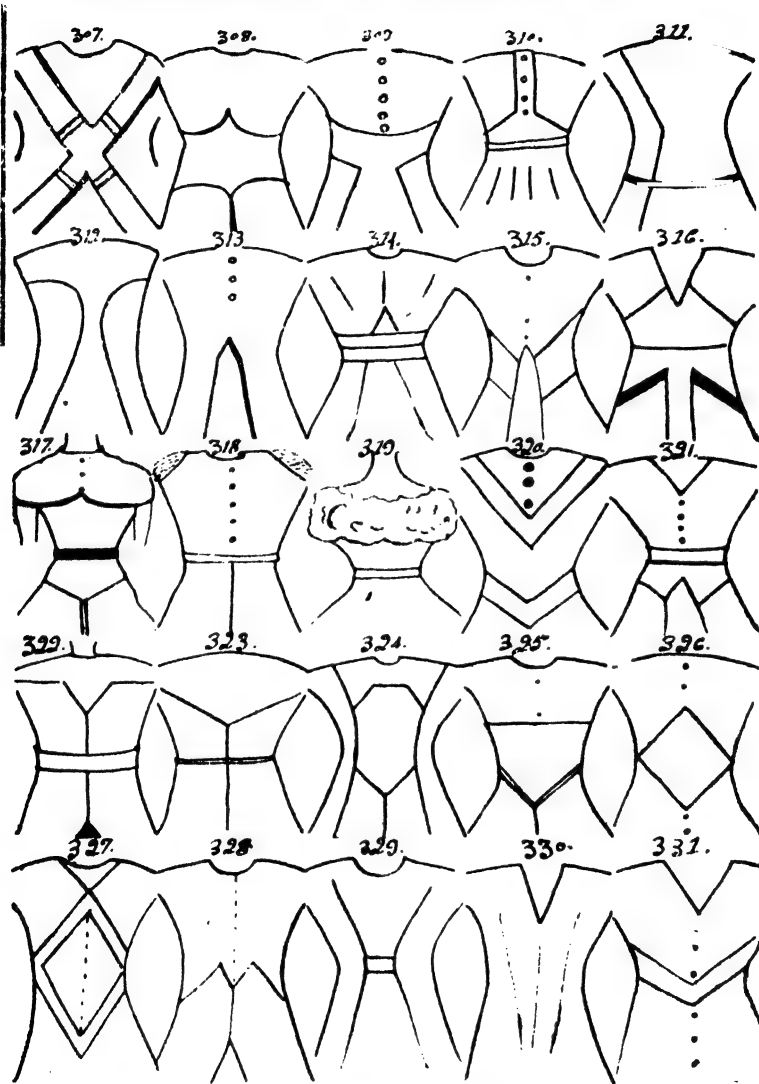
ક્રોકનાં ફ્રન્ટ ચાને આગળા ભાગ માટે આપણે બહુ લંબાનથી બેસું છે. તો પાછલા ભાગ માટે થોડું બાણુવું જરૂરી થઈ પડશે. ફ્રન્ટ અને બેક ચાને આગળા અને પાછળા ભાગો કેમ વેતરવા, કેમ સીલાઈ કરવી એ વીગતવાર બાણુ છે. પણ જેમ front ની ફેશનોની જુદી જુદી સ્ટાઈલ જોઈ તેમ back ની પણ હવે તપાસીએ.

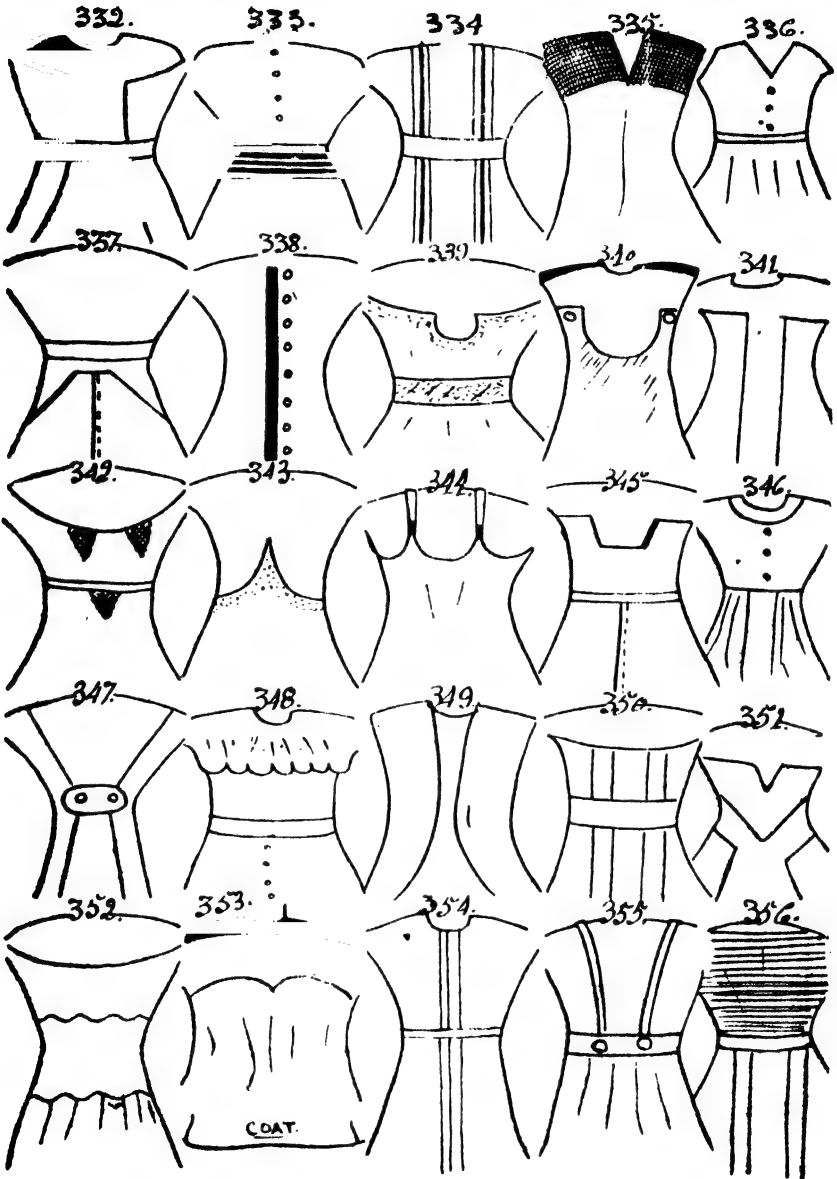
બેકની જુદી જુદી ફેશનનો એક સંગ્રહ તમે ફેશન પ્લેટ નં ૪૦ ને નં ૪૧ માં જોઈ શકો છો. આ ફેશનોમાં થોડો સુધારો વધારો કરી ફ્રન્ટની ફેશનો પણ ઉપજવી શકશો. ક્રોકના બેકનાં ચીત્રમાં જે ફેશનની લાઇનો તમે જોવો છો, તે ફેશનની રેખાઓ છે. આ ફેશન પ્લેટના ચીત્રમાં જે રેખાઓ દોરેલી છે, તે પર કોર્ડીંગ કરવાથી સાદી ફેશન થશે. આજ રેખા પર તમે જે ક્રીલ બ્રેડ, લેસ વગેરે ટાંકશો તો પોષાકની શોભા જરૂર વધશે. આજ રેખાઓના બે ભાગલા કરવાથી અને બે રંગીન કપડાં અથવા એક ભાગે કપડું અને બીજા ભાગે લેસપીસ, નેટ વગેરે સીલાઈ કરવાથી વસ્ત્રની શોભા ઓર વધશે. તે પર વળી બ્રેડ, ટ્રીભાગ વગેરે ટાંકશો તો પોષાક બહુ શોભીતો બનશે. થોડું એમ્બ્રોયડરી કરશો તો તમારા હાથનો સીવેલો ક્રોક દરેકની આખમાં ખુંચી બેસશે અને જરૂર તમારો ચોંચ દરજી તમારી અદેખાઈ કરશે. આ રેખાઓના ભાગલા કરી જે કોઈ ભાગ પર, પ્લીટ, હનીકોમ વગેરે કરશો તો આકર્ષિત લાગશે.

હર વખત ખુલાવું નામ લઈ કામ શરૂ કરશો, તો તે પાક કિરતારની મદદ બહુ મુલ્યવાન નીવડશે. કારણ કે તે કિરતારની દોરવણીથી તમે હજારો ફેશનો ઉપજવી શકશો. બેકની પચાસ જુદી જુદી ફેશનોની

રેખા તમે જે ચીત્રમાં જુઓ છો, તે પ્રમાણે તમે પણ સાદા કાપ કાપી તે ઉપર મનગમતી રેખાઓ દોરશો તો ફેશનોનો કાંઈ ટોટો માલમ પડશે નહિ.

ફોક અથવા કોઈ બીજા વસ્ત્રના કાપ કાઢી સીલાઈ કરશો, તો તે સાદુ

લાગશે. કોર્ટીંગ, એડ વગેરે ટાંક્યા પછી પણ બટન, ઓય, કુલનો શણગાર કરશે તો વસ્ત્ર ઝમકદાર લાગશે. તમારી પાસ વધેલા ધરાકના ટુકડાઓના તમારી દુરસદમાં તેના પાંદડા, બો, કિનારી વગેરેનો સંગ્રહ તૈયાર રાખશો તો સાચું કમાઈ શકશો.

એક ઇન્સાન બીજા ઇન્સાન પાસ મુફતની મજૂરી કરાવે છે, પણ તે પાક કિરતાર તમારી પાસ કદી મુફતની મહેનત કરાવશે નહિ. તમારી મહેનતના બદલામાં જરૂર થોડું પણ આપશેજ. આખસ તજ મહેનત કરો અને ધિરજ રાખો. ધિરજ, એ સર્વેથી ઉમદા સદ્ગુણ છે, ધીરજ એ માણસ જાતનો ખોરાક છે. જે ધિરજ રાખે તે ધનવાન કરતાં પૈસાદાર ગનાય. ધિરજ રાખવાથી આપણે એક છુપો ખજાણો એકથો કરીએ છીએ અને તે પાક કિરતાર આપણા ધિરજના બદલામાં ન ધારેલા સંજોગે એવી કિમતી બક્ષેસો કરે છે કે જેથી આપણે ખરા જીવનથી હર વખતે શુક ગુજારવા લાલચાઇએ છીએ. મહેનત કરો મહેનત કરો, અને બસ મહેનત કરો, તોજ તમે ફાવશો.

હવે તમે દરજન બન્યા છો. ફક્ત ફ્રોક અને પ્લાઝિઝ સીવવાથી કાંઈ વળવાનું નથી. ધણીક વેળા તમારે ત્યાં બાનુઓના બીજા વસ્ત્રો પણ સીલાઈ કરવા માટે આવશે, તો શું વકાસેલું દાવું કરી મોં જોયા કરશો? બ્યારે તમે આટલું જાણ્યું તો તે પણ જાણી લો. હવે પછીના પ્રકરણમાં તમે ચદ્દાથી શરૂ કરી, કીમેનો, કોટ, વગેરેની સીલાઈ કેમ કરવી અને તે કેમ વેતરવા તે જાણી લો. તમો જે સફાઈ સુધડાઇવાલી સિલાઈ કરશો, તો તમે એક ચોંચ દરજન નહિ પણ એક specialist in lady's tailoring બની શકશો. દુરસદના વખતમાં આ પછીના પ્રકરણમાં બતાવેલા વસ્ત્રો વેતરી સીલાઈ કરી જોશો, તો તમારા ધરાકનું કામ બગડશે નહિ અને તમોને ચુંચવણ પણ લાગશે નહીં.

BRASSIERE યાને કાંચળી.

કપડું :—૩૦" થી ૩૬" પનાનું અર્ધો વાર.

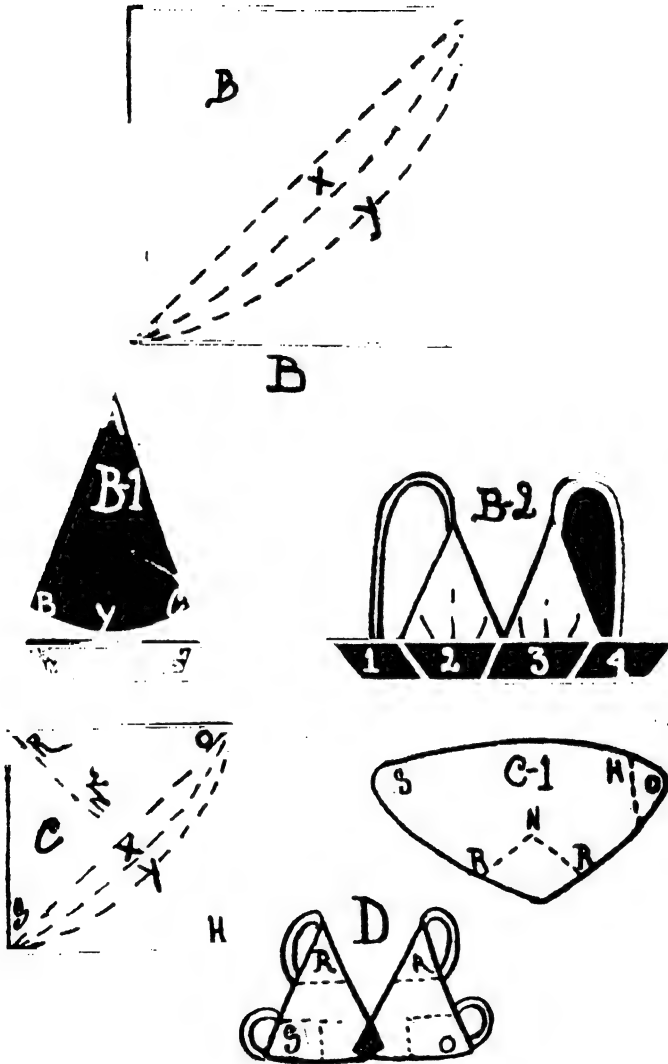
માપ :—કાંચળી યાને બસ્ટ બોડીઝ બનાવવા બે જાતના માપની જરૂર પડશે.

(૧) છાતિનો ઘેરાવો ૩૨".

(૨) કમરનો ઘેરાવો ૨૮".

કાગજનો કાપ.

બ્રાઉન પેપરની એક પટ્ટી છાતિના ઘેરાવા જેટલી એટલે ૩૨" લાંબી અને ૩" પહોળાઈના માપની કાપો. આ લાંબી પટ્ટીના ચાર સરખા ભાગ

કાપો. દરેક પટી ૮" લાંબી અને ૩" પહોળી થશે. આ દરેક પટીને ઉપરની બાજુ ૮" રહેવા દો અને નીચેની સાધડો કમરના માપ જેટલી બનાવો. કમરનો ઘેરાવો ૨૮" છે. તેના ૪ સરખા ભાગ કરવાથી દરેક ભાગ ૭" થશે. માટે નીચેની સાધડ ૧" કમી કરવી પડશે, તો જો બે ખુણામાંથી ૩" કાપશું તો દરેક પટી ઉપરથી ૮" અને નીચેથી ૭" ની થશે. બીજો એક આઉન પેપરનો ૮" નો ટુકડો લો. હંમેશા છાતિના ઘેરાવાનો ચોથા ભાગ જેટલો ચોરસ ભાગ લેવો. આ ટુકડાના બે ખુણા આડકત્રે જોડો. આ માપ જેઓની છાતિનો ઉઘાવ ન હોય તેઓ માટે છે, સાધરણ ઉઘાવ હોય તેઓ માટે ૩" વચમાંની આડકત્રી લાઇનની નીચે ગોળાકારે એક લાઇન દોરો. જુઓ પ્લેટ નં ૨૨, ચીટ B માં ડોટેડ લાઇન X. જો છાતિનો ઉઘાવ વધુ હોય તો X ની નીચે એક લાઇન ૩" ની વધુ પહોળી દોરો. જુઓ ચીટમાં ડોટેડ લાઇન Y. હવે આ ત્રણ માપમાંની જે પણ લાઇન જોઇતી હોય તે કાપો. આ માપના બે ટુકડા કાપો. આ બે ભાગો ઉપલા ૪ ભાગના બે ટુકડા પર ચીટ પ્રમાણે ગોઠવો. જુઓ પ્લેટ નં ૨૨, ચીટ B2. ચીટ B1 માં KL સાધડ કાપની ઉપરની સાધડ અને MP સાધડ તે નાની કમરના માપની છે. ABC ત્રિકોણ કાપેલો ભાગ અને Y લાઇન વાલી બાજુ તે BYC લાઇન છે. આ BYC લાઇન KL પર ગોઠવવી. એ માટે જુઓ ચીટ B1. આ સાદી કાંચલીના કાગળના કાપો થયા.

કપડું વેતરવા વિષે.

ચીટમાં બતાવ્યા પ્રમાણે ABC ના માપના બે કપડાંના ટુકડા સીલાઈ માટે જસ્તી રાખી વેતરો. KLMP પ્રમાણેના ચાર ભાગ પણ સીલાઈ જસ્તી રાખી વેતરો. BC સાધડનો ઘેરાવો KL કરતાં જસ્તી હશે, તો BC સાધડમાં થોડા ચમતા લઈ KL ને BC ને ફેન્ચ સીમે સીલાઈ કરો. આ રીતે બીજો ત્રિકોણ ભાગ પણ બીજી પટી પર જોડી તૈયાર કરો અને પછી બન્નેને ફેન્ચ સીમે સીલાઈ કરી જોડી દો. બાકીની બે પટીઓને એકેક નાકે ફેન્ચ સીમે સીલાઈ કરી જોડી દો. એ માટે જુઓ ચીટ નં B2. આ તમારી સાદી કાંચલી થશે. ત્રિકોણ કાપના A છેડે રીબન અથવા ૩" પહોળી ટેપ અથવા પાઈપીંગ ટાંકવી. આ બન્ને રીબનના છેડા નીચેની પટી નં ૧ અને નં ૪ સાથે સીલાઈ કરવા. આ પટી યાને રીબનની લંબાઈ ખભા પરથી કમર સુધી પહોંચે (અથવા કાંચળી જેટલી ઉપર જોઇએ તે માપ) જેટલી હોવી જોઈએ. નં ૧ અને નં ૪ ની પટીના છેડાએ સ્ટર્ડ યા બટન કરી લેવાં. એકદમ બંધબેસતી ટાઇટ કાંચલી કરવી હોય

તો રીબન યા ટેપ ૬" જેટલી ટુંકી લઈ તેને બદલે ૫" યા ૬" લાંબી લાસ્ટીક ટેપ સાથે સીલાઈ કરી દેવી.

BRASSIERE યાને કાંચલી નં ૨ (વચમાંથી અણીવાળી).

સાદી કાંચલી એ કાપે બનાવી હવે એકજ કાપની અને વચમાંથી અણીવાળી કાંચલીનો કાપ તપાસીયે.

જે છાતિનો ઘેરાવો હોય તેનો ચોથો ભાગ કરી તે માપનો એક ચોરસ કાગળ કાપો. છાતિનો ઘેરાવો ૩૨" છે તો કાગળ ૮" ચોરસ થશે. જેમ સાદી કાંચલીના કાપમાં વચમાંથી આડકત્રે તથા X ને Y લાઇનો છાતિના ઉથાવ માટે દોરી હતી તે પ્રમાણે દોરો. જુઓ પ્લેટ નં ૨૨, ચીત્ર C. ROS તમારી કાંચલીનો કાપ થશે. તમારા કાપની R પોઇન્ટ વચમાંથી ૪" ઉંડી કાપો જુઓ ડોટેડ લાઇન RN. ૪" કાપ્યાથી કાગળના બે ભાગ થશે. આ બંને ભાગને એકત્રી ઉપર એક ચઢાવો. આ પ્રમાણે કરવાથી સોપારાના મથાલા જેવો બાટ થશે. પોઇન્ટ N આગલ અણી અનેલી જણાશે. SO ભાગને ઉપર રાખવો અને બીજો ગોળાકાર જે RN કાપવાથી થયો તે નીચે રાખવો, જુઓ પ્લેટ નં ૨૨, ચીત્ર C-1. ROS તમારી કાંચલીનો કાપ થયો.

કપડું વેતરવા વિષે.

ઉપલા કાગળના કાપ પ્રમાણે ૩" જાસ્તી રાખી બે કપડાંના અને બે અસ્તરના કાપ વેતરો. આ કાંચલીમાં અસ્તરની જરૂર છે, કે જેથી વચમાંની અણી બરાબર બને. જેમ અણી બરાબર બનશે તેમ કાંચલી વધારે શોભશે. RN ના સાંધા સીલાઈ કરી તૈયાર કરવા. કાંચલીના બેઉ ભાગોને ચીત્રમા બતાવેલા (ચીત્ર C-1) O માર્ક આગલની ડોટેડ લાઇન સુધી યાને ૨" જેટલા એક પર એક મૂકી સીલાઈ કરી જોડવા. કાંચલીની સાઇડોને ઝીણી કોર વાળી સીલાઈ કરવી. હવે કાંચલીના બેઉ ભાગો જોડાયા અને બન્નેના એકેક છેડા બાકી છે તો તેને ઉપલી કાંચલી કરી તેમ લાસ્ટીક, રીબન અને ટેપ ટાંકવી. પછવાડે ટેપ લંબાવી સ્ટડ, બટન કરવાં. આ પ્રમાણે તમે બીજી કાંચલી પણ તૈયાર કરી દીધી છે.

BRASSIERE યાને કાંચલી નં ૩.

કાંચલી નં ૨ પ્રમાણે ROSH ૮" નું ચોરસ કાગળ લ્યો. RSO ઉપર પ્રમાણેજ છાતિના ઉથાવ પ્રમાણે દોરી કાપો. આ કાપને પોઇન્ટ R આગળથી ઉંડો ન કાપતા એમજ રહેવા દેવો. આ કાંચલી આપણને ચમતા લઈ તૈયાર કરવાની છે.

કપડું વેતરવા વિષે.

RSO ના કાગળના કાપ પ્રમાણે સીલાઈ માટે જસ્ટી રાખી બે કાપ કપડાંના અને બે કાપ અસ્તર આપવા બકમના વેતરવા. કપડાંની નીચે બકમ મુકી નીચે પ્રમાણે ચમતાથી કાંચલી તૈયાર કરવી. ગોળાકાર સાઇડ SO વચ્ચેથી ૩" નો ૨" લાંબો એક ચમતો લેવો. હવે એક કાંચલીની S સાઇડ પર અને બીજી કાંચલીની O સાઇડ પર, S અને O ની ૩" ઉપર ૩" ને ૨" લાંબા બે ચમતા સરખે અંતર કરવા. ચમતા કાંચલીની એકજ સાઇડે કરવા, બન્ને સાઇડે કરવા નહિ. આ સાઇડના ચમતા બગલની સાઇડે આવશે માટે ચમતા કરતા જૂલ કરવી નહિ. આ પ્રમાણે ચમતા કરી કાંચલીની કોરેની સીલાઈ કરી તૈયાર થવે બેઉ કાંચલીઓ ૨" એકેક પર મુકી સીલાઈ કરી લેવી. જુઓ ચીત્ર નં ૦ D માં કાંચલીની અંદર ડોટેડ લાઈન.

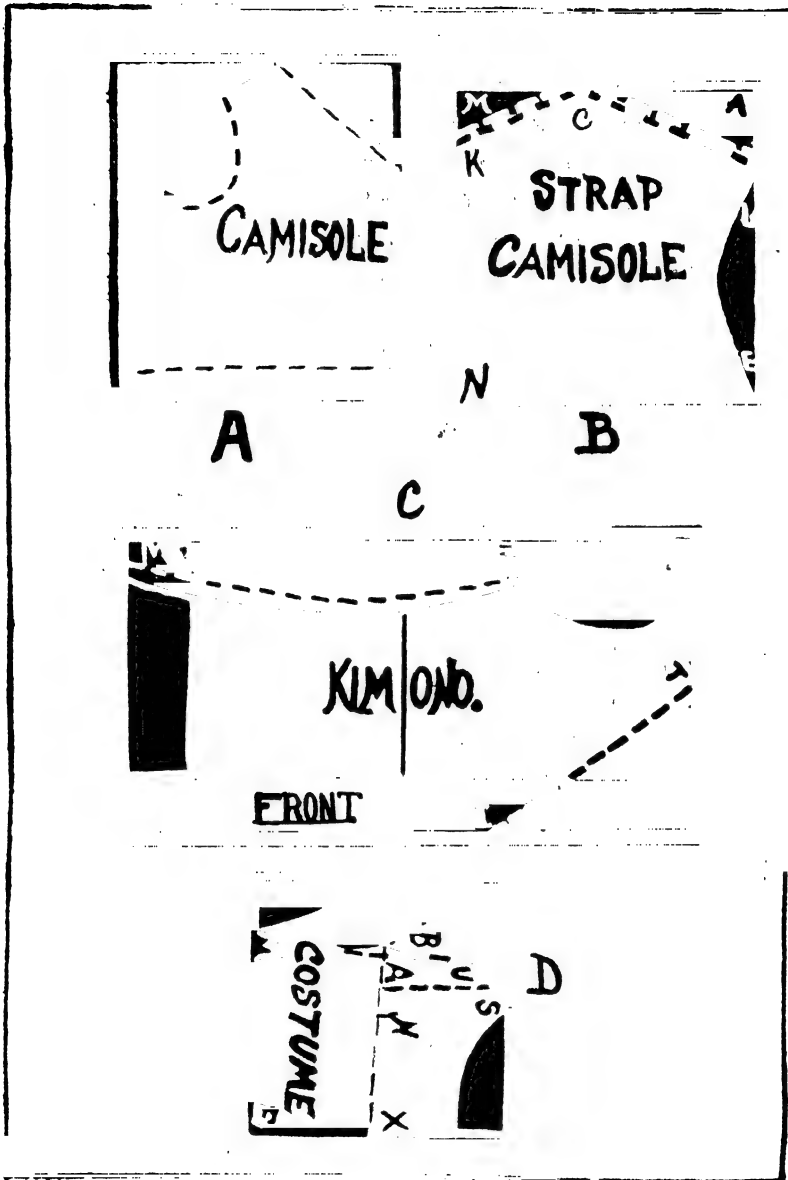
આ ઉપલી કાંચલીઓ સાદી લાગે છે પણ જેમ આપણને એક સાદું બોજન સાથે તીપું, ખાટું અચાર હોય તો આ સાદું બોજન જેમ સ્વાદદાર લાગે તેમ જો આ સાદી કાંચલીઓની કોરને રીબન, ક્રીલ, ટ્રીબીંગ, કોર્ડીંગ, લેસ વગેરે ટાંકશો તો ફેશનેબલ લાગશે. આ કાંચલીઓને વચ્ચેથી લેસપીસ, નેટ, એમ્બ્રોયડરી વગેરે કરવાથી શોભા વધતી જશે.

કેમીસોલ રટ્રેપ યાને પટાવાળી.

કપડું :—૩૦" પનાનું ૧૩" વાર.

માપ :—પ્લાઊઝની લંબાઈ ૧૭", બગલનો ગાળો ૭", છાતિનો ઘેરાવો ૩૬", ને ગળાનું માપ ૧૨".

કાંચલીની વડી બહેન તે કેમીસોલ કહેવાય. જે કાંચલીની નીચે કપડું જોડા તો કેમીસોલ બને. કેમીસોલની લંબાઈ પ્લાઊઝના માપ કરતાં ૨" કમી લેવી. ત્યારે કેમીસોલની લંબાઈ ૧૫" થઈ. આ લંબાઈમાંથી બગલની ગોળાઈનું માપ બાદ કરવું. કારણ આપણને Strap વાળી કેમીસોલ બનાવવી છે. (૧૫"-૭"=૮"), હવે આ ૮" જે માપ આવ્યું તે કેમીસોલના કાપડાંની લંબાઈ માટે નું માપ થયું. છાતિના ઘેરાવાનો ચોથો ભાગ કરો તો તે ૯" થશે. ૮" લાંબા અને ૯" પહોળો બ્રાઉન પેપરનો ટુકડો લેવો. જુઓ પ્લેટ નં ૦ ૨૩, ચીત્ર B. MANE એ તમારો ચોરસ ટુકડો થશે. લંબાઈ MN અને પહોળાઈ MA. પોઈન્ટ M થી ગળાની ગોળાઈનું જે ૩" માપ છે તે માપે પોઈન્ટ C માર્ક કરો. આ C પર Strap યાને પટાના છેડાની સીલાઈ થશે. M પોઈન્ટની નીચે ૩" પર પોઈન્ટ K માર્ક કરી KC જોડા. પોઈન્ટ A ની નીચે ૩" પર પોઈન્ટ L માર્ક કરી CL મેળવો. પોઈન્ટ L

અને E અંગળે જરા ગોળાકાર આપો. KCLEN આ તમારો સાદી રૂપવાળી કેમીસોલનો કાપ થયો.

કપડું વેતરવા વિષે.

કપડાંની બે વખત ઘડી કરવી, એટલે ૪ પડ થશે. પછી KCLEN નો કાપ કપડાં પર મૂકી આકાર કાપી કાઢવો. બગલના ગાળાનું બેવડું કરી એટલે ૧૪" ના પટા અથવા રીબન C પોઇન્ટ પર ટાંકવા. આજુબાજુ ઝીણી સીલાઈ કરી ડાબી બાજુનો સાંધો નીચેથી ૩" છોડી ફ્રેન્ચ સીમે સીલાઈ કરી લેવો. વચમાં બ્લાઉઝ માફક ચમતા લેવા. ખભાંના પતા ૧" થી ૧.૬" પહોળા લેવા. કેમીસોલને ફેશનવાળી કરવા પતા આગળની KC અને CL કોર પર બ્રેડ, ટ્રીમીંગ, લેસ, વગેરે ટાંકવી અને આ કોરો નીચે ફ્રેન્ચ એમ્બ્રોયડરી કરવી. ગમે એવું હલકું કપડું એમ્બ્રોયડરી કરવાથી વધું શોભાયમાન બને છે, માટે મહેનત કરશો તો કમાશો.

કેમીસોલ દરેક ઘાટનાં ગળાવાળી.

આવી કેમીસોલ વેતરવા તમને તમારા બ્લાઉઝના કાપની મદદ લેવી પડશે. તમારા બ્લાઉઝનો ફ્રન્ટ અને બેક કાપ કાઢો. આ કાપમાં નીચે પ્રમાણે સુધારો કરવાથી માત્ર પાંચ મિનિટમાં જાત જાતના ગળાના આકાર વાળી કેમીસોલનો કાપ કાઢી શકશો.

પ્રથમ બ્લાઉઝનાં બેઉ કાપો પર જે આકારનું ગળું જોઈતું હોય તે દોરવું અને પછી નીચે પ્રમાણે સુધારો કરવો.

સુધારો.

ખભાંની લાઇન બેઉ બાજુથી ૧" કમી કરો. વી રોપ અને બીબ આકારો બ્લાઉઝના કાપ કરતાં ૧" થી ૨" નીચે ઉતારવા અને બ્લાઉઝના કાપની લંબાઈ પણ ૨" ઓછી કરવી. આ તમારો કેમીસોલનો કાપ થયો. જુઓ પ્લેટ નં ૨૩, ચીટ A માં ડોટેડ લાઇનો જે બધેથી માપ કમી કરવા બતાવેલી છે. જ્યારે તમે ખભાંનું માપ કમી કરશો તો આપ એજે બાંધતો આલો પણ મોટો થશે.

સિલાઈ માટે અને કપડું વેતરવા માટે કેમીસોલ અને બ્લાઉઝના પ્રકરણ તપાસો.

UNDERWEAR.

કપડું :—૩૦" પનાનું ૩ વાર.

જે પ્રમાણે બ્લાઉઝને લંબાવવાથી ક્રોક અને છે તેમ કેમીસોલને લંબાવવાથી underwear અને છે. કેટલીક underwear કમર આગળથી સાંધાવાળી તો કેટલીક સાંધા વગરની સળંગ બનવામાં આવે છે. જે પ્રમાણે તમને underwear બનાવવી હોય, તે પ્રમાણે પહેલા કાગળનો કાપ કાપી કપડું વેતરી લેવું. સલાઈ માટે ૩" બધેથી જસ્તી લેવા ચાક રાખજો. ક્રોક બનાવવા કમર સુધીનો કાપ લીધો હતો તો તેજ પ્રમાણે અંદરવેર માટે પણ કમર સુધીનું માપ લઈ પછી સ્કર્ટ માફક નીચેની લંબાઈ વધારી લેવી. ક્રોક કરતાં અંદરવેરની લંબાઈ ૩" થી ૬" સુધી કમી લેવી.

સિલાઈ માટે ક્રોકનું પ્રકરણ જોવું. કેમીસોલ માફક અંદરવેરની શોભા એડ, ટ્રીમીંગ, લેસ વગેરે ટાંકીને વધારી શકશો.

KIMONO કીમોના.

કપડું :—૩૦" પનાનું ૪ વાર.

જે તમને અંદરવેરનો કાપ બરાબર કાઢતાં આવડતો હશે તો કીમોનો એક બચ્ચાંની રમત જેવો થઈ પડશે.

માપ :—બ્લાઉઝના બેકનો કાપ કમર સુધીનો અને સ્કર્ટનો કાપ કાઢો, ચાને ક્રોકનો કાપ કાઢો. ઉપલા બન્ને કાપને એટલે બોડી અને સ્કર્ટના કાપને વચ્ચેથી પીન કરો. બીજો એક બ્લાઉઝ પેપરનો ટાવ લેવો.

કીમોનાનો બેકના કાપમાં ઉપલો વચ્ચેથી પીન કરેલા ક્રોકના કાપમાં ઝાઝો ફરક નથી. કીમોનાનો કાપ બાંયના ગાળાના છેડાથી સ્કર્ટની બોર્ડર સુધી ક્રોકના કાપ કરતાં ૧" પહોળા રાખવો. જુઓ પ્લેટ નં ૦ ૨૩, ચિત્ર C માં લાઇન EM. આ પ્રમાણે આખો ક્રોકનો બેક કાપ પીન કરી EM નો ભાગ વધારી બ્લાઉઝ પેપર પર દોરો. આ વધારેલા ભાગ સાથેનો આખો કાપ કાપી કાઢો. આ તમારા કીમોનાનો બેક કાપ થશે. કીમોનાની લંબાઈ વધુ હોય છે, તો તે પ્રમાણે બેક કાપમાં જેટલી વધુ લંબાઈ જોઈએ તેટલી લંબાઈ ઉપરની EM લાઇન દોરતી વખતે વધારી લઈ કાપ લાંબો કરવા ધ્યાન રાખવું. લંબાઈ જેમ વધારશો તેમ નીચેની પહોળાઈ પણ વધુ થશે તે ધ્યાન રાખજો.

કીમોનાનો ફ્રન્ટનો કાપ.

તમે જે ઉપલો EM લાઇન તથા લંબાઈ સાથેના વધારાનો કીમોનાનો બેક કાપ કાઢ્યો તે એક બીજો બ્લાઉઝ પેપર પર બ્લાઉઝ પેપરની કિનારીથી ૪" થા ૫" ઉપર મૂકો. કીમોનાનો આગલા બન્ને ભાગો એકેકની ઉપર પડે છે, તે માટે આપણને બન્ને કાપો પહોળા કરવા પડશે. આ પહોળાઈ વધારવા

માટે એકનો કાપ બ્રાઉન પેપરની કિનારીથી ૪" યા ૫" ઉપર મૂક્યો છે. એક કાપ પીન કરો. કીમોનાના વી શેપ બનાવવા કમરની જે લાઇન હોય અથવા ઉપલા બોડીનો જે કાપ આપણે પીન કીધો તે કાપની લાઇનથી ૨" થી ૩" ઉપર એક પોઇન્ટ કરવી. જુઓ ચીત્ર C માં પોઇન્ટ H. આ પોઇન્ટ H ને ગળાંની T પોઇન્ટ સાથે લાઇન દોરી, HT લાઇન કાપી નાંખો. આ તમારો વી શેપ તૈયાર થયો.

કપડું વેતરવા અને સિલાઇ કરવા વિષે.

જે પ્રમાણે ડબલ ધડી વાળી ફ્રોક વેતર્યો તેજ પ્રમાણે વેતરવો અને સિલાઇ પણ ફ્રોક માફક કરવી. બાંય પણ બાંયના પ્રકરણ પ્રમાણે પસંદ પડતી કરી લેવી. જાત જાતના કોલર પણ કોલરના વિભાગમાં જોઈ તૈયાર કરવો. કોલર ન કરતાં આગળા ઉઘાડા બંને ભાગને ગળાને ગોળ ફરતી તથા નીચે બોર્ડરમાં ૧ $\frac{1}{4}$ " પહોળી પટ્ટી વચ્ચેના રંગ કરતા બીજા રંગની આપશો તો કીમોનાની શોભા વધુ શોભશે. કમર આગળ છુટો પડે, બોનો ગાંઠ લઈ શકાય તેટલો લાંબો રાખજો. અથવા તૈયાર રેશમી ટુમતા સાથેનો કોડ ટાંકશો તો ઓર શોભા દીપશે.

કેમીસોલની ફેશનો.

ફ્રોક, બ્રાઉઝ વગેરે વેતરવા અને સિલાઇ કરી તૈયાર કરવા જાણુયા પછી કેમીસોલની ફેશન માટે વધુ લખવાની જરૂર જણાતી નથી. તે છતાં ઉપર ટપકેથી તપાસીશું. ફેશન પ્લેટ નં ૪૨ ના ચીત્ર નં ૩૫૭ ના સ્ટ્રેપ ૫૨, રીબન બ્રેડ વગેરે ટાંકવી. નં ૩૫૮ માં છાતિ આગળ ગેધર કરી છે. કેમીસોલની નીચેના કાપને પહેલા ચમતા આપી જોડવા ધ્યાન રાખજો. નં ૩૫૯ માં નીચલા કાપ પર એમ્બ્રોયડરી કરેલી છે. એમ્બ્રોયડરીને બદલે બે રંગના કપડાં વાપરશો તો ચાલશે. તેજ પ્રમાણે નં ૩૬૦, ૩૬૨, ૩૬૩, ૩૬૪, ૩૬૫, ૩૬૬, ૩૬૭ બધી જાત જાતની ફેશનના કાપો છે. નં ૩૬૧ માં ઉપર એમ્બ્રોયડરી કરેલી છે. આ પ્રમાણે રંગીન કપડું લેસપીસ, લેસ, ત્રીમીંગ, બ્રેડ વગેરેનો શણગાર કરશો, તો વધુ દીપશે. જે પ્રમાણે ફેશન પ્લેટ નં ૪૨ માં કેમીસોલની ફેશનો જોઈ તેજ પ્રમાણે ફેશન પ્લેટ નં ૪૩ માં બ્રેશીયર માટે નં ૩૬૮, ૩૬૯, ૩૭૦ અને કેમીસોલની વધુ ફેશન માટે નં ૩૭૧, ૩૭૨, ૩૭૩, ૩૭૪, ૩૭૫, ૩૭૬, ૩૭૭ અને ૩૭૮ તપાસશો તો તમો સંખ્યાબંધ ફેશનો ઉપજાવી શકશો.

કોશ્ટ્યુમ.

કોશ્ટ્યુમનો કાપ સહેલો છે. જાત જાતના ગળાની કેમીસોલના કાપ જોઈ ગયા તેમ કોશ્ટ્યુમનો કાપ કાઢવાનો છે.

કપડું :—૩૦" પનાતું ૩ વાર.

માપ :—પ્લાઊઝનો કાપ ગાળ ગાળો.

કોસ્ટયુમની લંબાઈ ૩૨", બગલનો ગાળો ૬", ગળું જેટલું નીચે જોધતું હોય તે માપ (૩"). કોસ્ટયુમની નીચલા ભાગની લંબાઈ માટે આખખી લંબાઈ માંથી બગળના ગાળાના માપમાં ૨" ઉમેરી કરવું. કોસ્ટયુમની લંબાઈ ૩૨" છે તેમાંથી ૬" બગળનો ગાળો + ૨" ઉમેર્યાંથી ૮" થશે. આખખી લંબાઈ ૩૨" માંથી ૮" બાદ કરતાં ૨૪" થશે, આ ૨૪" તું માપ કોસ્ટયુમના નીચલા ભાગની લંબાઈ માટેનું માપ બનશે.

પ્લાઊઝના કાપની, ગળા આગળની પોઈન્ટથી ૮" માપી કાપ કાપી નાંખો. બગલના ગાળામાં ૨" શા માટે ઉમેર્યા તે બાબત જોધવું જોઈએ. બાંધના ગાળાની ૨" યા ૩" નીચેથી કોસ્ટયુમના બોક્ષ બનાવવા પડે છે, તો તે બાંધના ગાળાની નીચેથી કાપ કાપવો. માટે જુઓ પ્લેટ નં ૨૩, ચીટ D. ગળા આગળની ખભાંની S પોઈન્ટથી ૨" છોડી પોઈન્ટ U માર્ક કરો. પોઈન્ટ S ની નીચે ૩" ની (જેટલું નીચે ગળું જોધતું હોય તે માપ) પોઈન્ટ N માર્ક કરો. N થી એક સીધી આડી લાઇન YX દોરો. તેજ પ્રમાણે પોઈન્ટ U થી એક ઉભી લાઇન દોરો, જે લાઇન N થી દોરેલી લાઇનને A આગળ મલે. પોઈન્ટ U થી ૨" છોડી પોઈન્ટ B માર્ક કરો. પોઈન્ટ B થી એક ઉભી લાઇન BY દોરો જે બગલના ગાળા સાથે મલશે. જુઓ કોસ્ટયુમના ચીટમાં ડોટેડ લાઇન BY. જે તમે SNX નો આખખો કાલો ભાગ કાપશો અને BY લાઇન જે બગલના ગાળાને મલે છે ત્યાં સુધી કાપશો, તો કોસ્ટયુમના ઉપલા ભાગનો કાપ તૈયાર થશે, બાકી રહેલો ભાગ કોસ્ટયુમના ઉપલા ભાગનો પતો યાને સ્ટ્રેપ બનશે. આ કાપ પટાવાળા કોસ્ટયુમ માટે છે. જે તમેને ગળાંના જુદા આકારવાલો કોસ્ટયુમનો ઉપલો કાપ વેતરવો હોય તો તે માટે જે પ્રમાણે કેમીસોલ દરેક ઘાટના ગળાંવાલી વેતરતી વખતે જે સુધારા કર્યા હતા તેજ સુધારા કોસ્ટયુમના ઉપલા ભાગ માટે કરવા. જુઓ પ્લેટ નં ૨૩, ચીટ A. કેમીસોલમાં આખખો પ્લાઊઝનો કાપ વાપર્યો હતો પણ કોસ્ટયુમમાં આખખો કાપ ન લેતાં ફક્ત બાંધના ગાળાની નીચે ૨" યા ૩" સુધી માપી કાપ કાપી સુધારો કરી લેવો. કોસ્ટયુમમાં ફ્રન્ટ અને બેક સરખા કાપવા.

કપડું વેતરવા વિષે.

કોસ્ટયુમના ઉપલા ભાગમાં જબલ કપડું લેવું પડે છે તો તે માટે કાપડાંની બે ઘડી કરવી અને ઘડીની કિનારીએ કામજના કાપની BU કિનારી પીન

કરવી. આ પ્રમાણે પીન કરવાથી BU આગળ સાંધો પડશે નહિ. અને આગલા અને પાછલા ઉપરના બન્ને ભાગો સાથે વેતરાશે. જે સળંગ વેતરી ન શકાય તો વચમાં સાંધો કરશે તો તે પણ ચાલશે. કોસ્ટયુમના નીચલા ભાગમાં ૩ બોક્ષ બનાવવા. ૩ બોક્ષ આગળ અને ૩ બોક્ષ પાછળ લેવા માટે કપડું જાસ્તી લેવું. કપડાંની પહોળાઈ ME માં બોક્ષ કરવાના છે તો તે માટે નજદીક ૧ ફુટ જાસ્તી કપડું જોઈશે. જે કપડું જાસ્તી ન હોય તો ચમતા લેશે તો ચાલશે. ઉપલા બોક્ષની સિલાઈ કર્યા પછી બોક્ષ સાથનું કપડું ઉપલી બોડી સાથ ક્રેન્ચ સીમે સિલાઈ કરી લેવું.

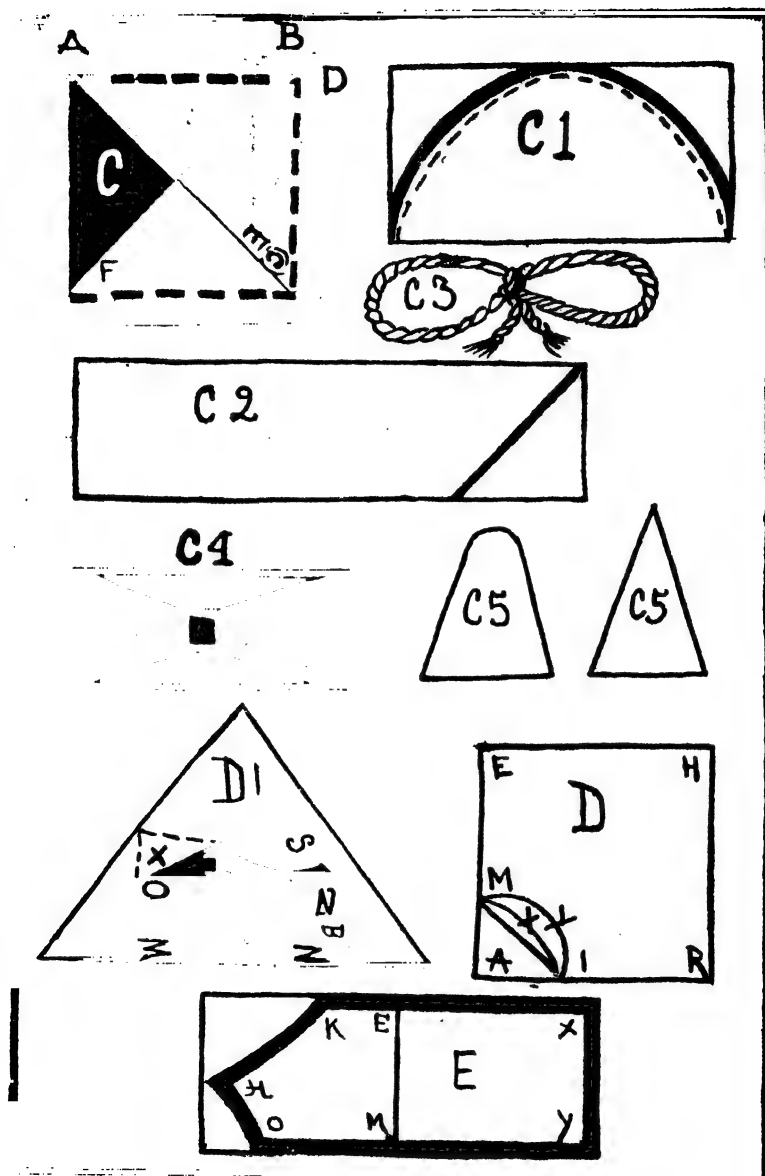
પાક ચઢાંની મદદથી આપણે બાનુઓના વસ્ત્રો વેતરી સિલાઈ કરવાનું જોઈ ગયા છીએ. અત્યાર અગાઉ તમે કુશળતાથી ધણા કપડાં વેતરી શક્યા છો. દરેક વસ્ત્ર બનાવી રહ્યા પછી તે પર ફુલ, કિનારી વગેરે ટાંક્યાથી તે વસ્ત્રો રવાબ અને કિંમત વધે છે. માટે હવે થોડો એવો ઉપયોગી શાણગાર કેમ કરવો તે તપાસીએ.

ફુલની કળી બનાવવા વિષે.

નાના ૨" x ૨" ના ચાર ટુકડા લેવો. આ ટુકડાઓને વચ્ચેથી આડકતરે ધડી કરો. તમારી પાસ ૪ ત્રિકોણ ડબલ ટુકડા થશે. આ ટુકડાઓને એક પર એક ધડીવાળા ભાગને વચમાંથી ગોઠવો. જુઓ પ્લેટ નં ૨૪, ચીટ્ર C. એક ત્રિકોણ ભાગ ABC ની ઉપર DEF મૂકેલો છે. પોઇન્ટ E ની નીચે ઉપલા ભાગની પોઇન્ટ C આવેલી છે. આ પ્રમાણે જે બે ટુકડાની ગોઠવણ કરેલી છે, તેજ પ્રમાણે વારાફરતી ચારે ટુકડા વચમાંથી એક પર એક ગોઠવો. ચારે ટુકડા ગોઠવ્યા પછી ચારે ટુકડાને કિનારીથી ફાંક મારી જાઓ. હળવે હળવે ફાંક ખેંચો. આ પ્રમાણે ખેંચ્યાથી આ ચારે ટુકડાઓ હળવે હળવે ઉભા થતા જણાશે. જ્યારે ફાંક ખેંચાઈ રહેશે ત્યારે ગુલાબની કળીઓ જેમ ઉપરથી થોડી પાંખડી ઉધાડે છે તેવો ઘાટ માલમ પડશે અને ઉપરથી ગોળ બનશે. આ પ્રમાણે કર્યા પછી નીચેની ખેંચેલી ફાંકવાળી કિનારીને ટાંકા આપી ટાઈટ ખેસાડી દેવી. ફાંકના ટાંકા ડોટેટ લાઈન થી ચીત્રમાં બતાવ્યા છે.

પાંખડીઓ.

જ્યારે ફુલની કળી તૈયાર થઈ ત્યારે તેની આજુબાજુ પાંખડી જોઈશે. માટે ૩" લાંબા અને ૧૩" પહોળા બે ટુકડા લો. ૧૩" પહોળા ભાગને ચીટ્ર C-1 માં બતાવ્યા પ્રમાણે ગોળાકારે કાપો. આ ગોળાકારને ઉલ્લે પડે ફાંક મારી ઉઘલાવો. નીચેની સીધી કિનારી એ ફાંક મારી દોરો ખેંચો. આ પ્રમાણે તમારી પાંખડીઓ પણ તૈયાર થઈ. કળીની આસપાસ પાંખડી ટાંકશે તો ફુલ તૈયાર થયલું જણાશે.

પાંદડા.

ત્રિકોણ અણીવાળા અથવા ઉપરથી ગોળ એ દુકડા લો. બેઉ ઉપલી બાજુને ઉલ્ટે પડે સિલાઈ કરી ઉથલાવો. નીચેથી ફાંક મારી ખેંચશો તો પાંદડાનો આકાર બનશે. એ માટે જુઓ C-5 ના બે ચીત્રો.

ક્યારા.

૧" પહોળી અને ૧ ફુટ લાંબી પટીને પહોળાઈએથી (અધબચ્ચે) ઘડી કરી ઉઘાડા ભાગને ફાંક મારી ખેંચશો અને કુલ-પાંદડાની આસપાસ ટાંકશો તો ક્યારા જેવું માલમ પડશે. જો ફાંકના ટાંકા ઝીણા લેશો તો ક્યારો ગીચ લાગશે. આવા કુલો, પાંદડા, ક્યારા, કળી માટે બ્યોર્જટ, સેમે, વોયેલ, આરજેન્ડ્રીના ફાલતા કાપલાનો ઉપયોગ કરશો તો તમે તમારા વસ્ત્રની કિંમત બસતી લઈ શકશો. માટે હંમેશા રંગીન ફાલતા દુકડાઓ નાંખી ન દેતા ઉપયોગમાં લેવાં મહેનત કરશો.

FIXED TIE.

કોઈ વસ્ત્રને કોલર અથવા કમર પર ટાઈ જેવા બે છુટા તુકડા માલમ પડશે તો તે કેમ બનાવશો?

એક ૨ $\frac{૧}{૨}$ " ઈંચ પહોળી, ૧ $\frac{૧}{૨}$ " ફુટ લાંબી પટી લઈ તેના બે સરખા ૯" ના દુકડા કરો. એક દુકડાની જમણી બાજુના છેડાથી ૩" ઉપર એક પોઈન્ટ કરી બીજા છેડા સાથે આ પોઈન્ટ જોડી કાપી નાંખો. બીજા દુકડાને પહેલાં ૧" લંબાઈએથી ટુકા કરીને ઉપર પ્રમાણે ૩" ની પોઈન્ટ કરી છેડા સાથે જોડી કાપી નાંખો. આ બંને દુકડાને ઉપરથી પહોળાઈમાં સાથે રાખી ફાંક મારી ખેંચવું અને ૧" જેટલું પહોળું રહે તે પર $\frac{૧}{૨}$ " પટી સીવી લઈ ફ્રોક પર ટાંકો. જુઓ ચીત્ર C-2. આ તમારો રીફ્ડ ટાઈ.

બો.

૬" લાંબી, ૩" પહોળી પટીને ઉલ્ટે પડે સિલાઈ કરી ઉથલાવી નાંખી પટીના બે છેડાને પછવાડે વાળી એ વાળેલા છેડાઓ સાથ વચમાંથી ફાંક મારી ફાંક ખેંચવી. આ ફાંક ખેંચતા વચમાં $\frac{૩}{૪}$ " જેટલી ચુર થાય કે ટાંકા મારી દેવા. એક $\frac{૧}{૨}$ " ની પહોળી અને ૨" લાંબી પટી આ ચુરવાળા ભાગ પર ચીટકાવી લઈ પછવાડેથી આ પટીના ભાગને ટાંકા મારી દેવા. આ તમારો બો થયો. જુઓ ચીત્ર C-4.

પાઇપીંગનો બો.

પાઇપીંગ યા રંગીન તૈયાર કોર્ડને ચીત્ર C-3 પ્રમાણે બો બનાવી કપડાં પર ટાંકશો તો સાદું વસ્ત્ર જરા શોબિતું બનશે,

ઐરાંની ચદી.

કપડું :—૩૦" પનાતું ૩ વાર.

માપ :—થાપાનો ઘેરાવો ૩૬", અસ્તક યાને ફ્રેસીંગનું માપ ૧૩", જાંગનો ઘેરાવો ૨૨".

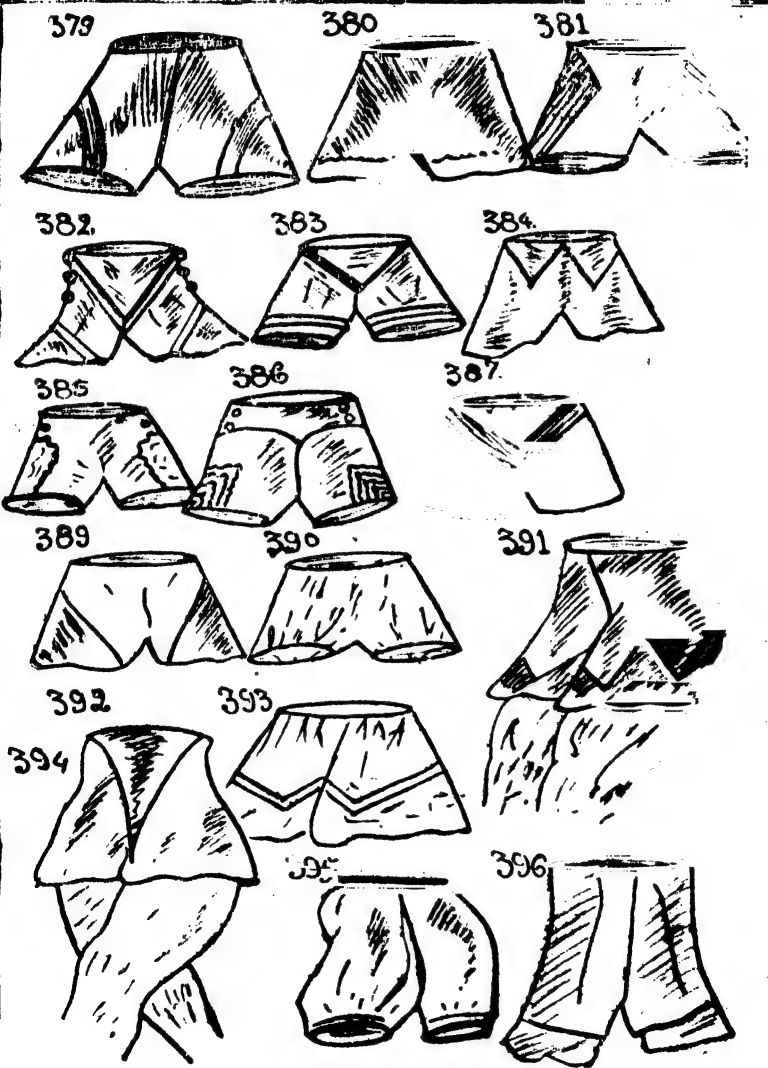
૧૮" લાંબો અને ૩૦" પહોળો બ્રાઉન પેપરનો કાગળ લેવો અને લંબાઈ પહોળાઈની ઉપલા ધડી કરો એટલે તમારી પાસ ચાર ૫૩ વાળેલું કાગળ ૯" x ૧૫" બનશે.

૯" થાપાના ઘેરાવાનો ચોથો ભાગ થયો. ૧૫" અસ્તકના ઘેરાવા માટે છે. ઉપલા માપમાં ૧૩" અસ્તકનું માપ છે, તો ૧૫" શા માટે લીધું તે એક સવાલ જિભો થાય છે, બાનુઓની ચદીઓમાં હમેશા અસ્તકના માપ કરતાં ૨" વધારે લેવું ત્યારે ૧૫" અસ્તકનું માપ થશે. આ અસ્તકના માપને ધણીકા ફ્રેસીંગનું માપ કહે છે. પ્લેટ નં ૦ ૨૪, ચીત્ર D. માં તમારી EAHR ધડી કાપેલા કાગળનો એક ભાગ છે. AR વાળેલો ભાગ તમારા થાપાનો ઘેરાવો બતાવે છે અને HR ફ્રેસીંગનું માપ બતાવે છે. પોઈન્ટ A થી ૨ ૧/૨" થી ૩" અંદર પોઈન્ટ I માર્ક કરો. પોઈન્ટ I થી જાંગના ઘેરાવાનું જે માપ હોય તેનું અર્ધું કરી એટલે ૧૧" નું માપ લાઇન EA પર આડકત્રે પોઈન્ટ M માર્ક કરો. MI જેડી દેવો. આ તમારી જાંગનું માપ થયું. એકદમ શીટ જો ન જોઈતું હોય તો ૧" થી ૨" લુઝ લેવું. MI લાઇન પર ગોળાકાર MXI દોરો. આ ગોળાકાર લાઇન કાપો. આ તમારી ચદીનો બેક કાપ બનશે. વચમાંથી ધડીના સળ કાપી નાંખો એટલે તમારી પાસે બે સરખા ભાગ થશે. એમાંના એક ભાગને ક્રન્ટનો કાપ બનાવવા ગોળાકાર MXI લાઇન પર વધું ૧" ગોળ પહોળો આકાર દોરો. જુઓ ચીત્રમાં MYI લાઇન. આ તમારા આગલા બે પાઈન્ટનો ક્રન્ટ કાપ થયો. તમે જો બે કાપ છુટા નહિ કરશો અને કાગળ પર એમજ ઉપલા ભાગનો ગોળ પહોળો કાપ દોરશો તો તમને IR આગળ સાંધા કરવો પડશે નહિ. લેંફા બનાવવો હોય તો કપડું વેતરતી વેળાએ લેંફા અને સિલાઈ માટેનું જાસ્તી કપડું લેવા વિસરશો નહિ.

સિલાઈ કરવા વિષે.

બધા સાંધા ફ્રેન્ચ સ્ટીમે સિલાઈ કરી લેવા. લેંફા કરી લાસ્ટીક કે નાઈ પોતું. પાઈન્ટની કોર ઝીણી વાળી સિલાઈ કરવી અને તે પર એસક્રાંટ વધારવા પટલી લેસ શોભા માટે ટાંકવી. જો તમને પાઈન્ટમાં લાસ્ટીક પોવી હોય, તો પાઈન્ટનો ગાળો મોટો રાખી નીચેથી નાનો લેંફા કરી લાસ્ટીક પોવી. આ તમારી સાદી ચદી થઈ.

તમારી નજર ફેશન પ્લેટ નં ૪૪ પર દોડાવો. ફેશનો માટે આપણે બહુ લંબાણથી લખ્યું છે અને હું આશા રાખુ છું કે તમે ચઢીની ફેશનના ચીત્રો નં ૩૭૯ થી ૩૯૬ જોઈ તમે બહુ સહેલાઈથી ગતગતની ફેન્સી ચઢીઓ તૈયાર કરી શકશો.

PLAIN KNICKER યાને લેંઘા.

કપડું :—૩૦" પનાનું ૧૬ થી ૧૭ વાર.

માપ :—કમરનો ઘેરાવો ૨૮".

થાપાનો ઘેરાવો ૩૬".

પગની જાંઘનો ઘેરાવો ૨૨".

ઝાંઘુનો ઘેરાવો ૨૦".

નીકરની લંબાઈ ૧૭".

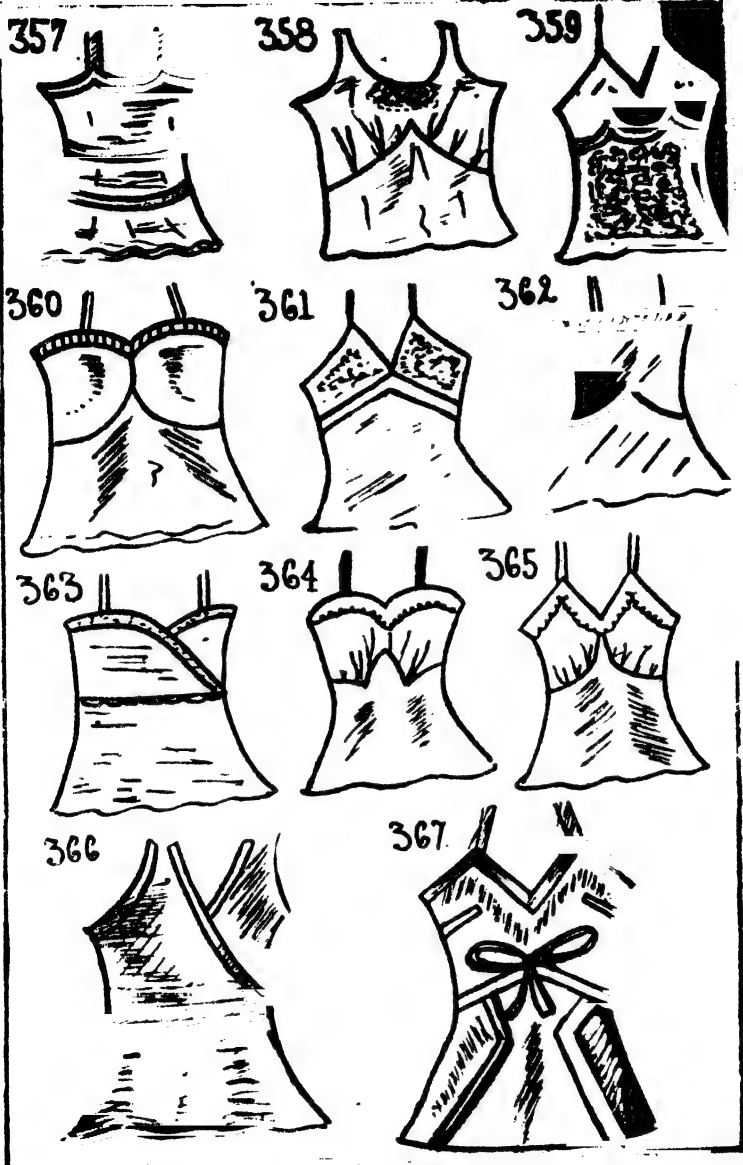
ડ્રેસીંગનું માપ ૧૩" + ૨" = ૧૫".

નીકર હંમેશા કમરમાંથી ઢીલો રાખવો અને તે માટે કમરના ઘેરાવાનું માપ ન લેતાં કમરના કાપમાં થાપાના ઘેરાવાનું માપ લેવું. આ કાપ માટે થાપાનો ઘેરાવો ૯" થશે.

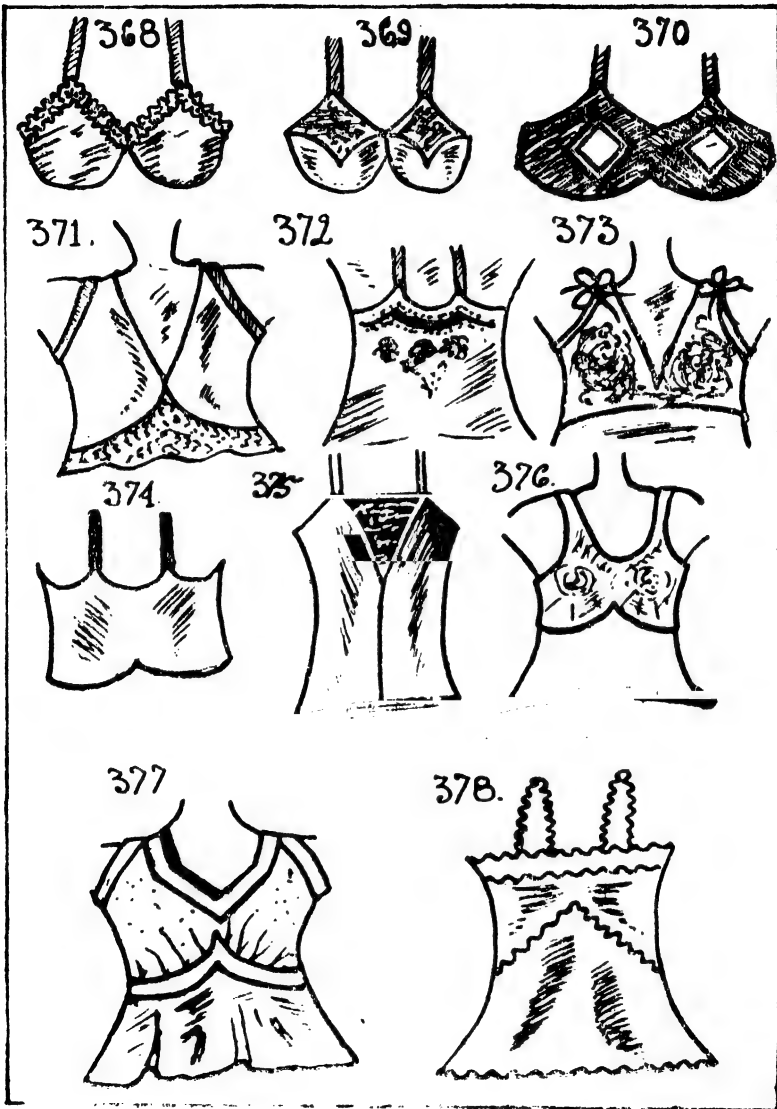
આઉન પેપરની જમણી બાજુએ EK લાઇન દોરો. (જુઓ પ્લેટ નં ૦ ૨૫, ચીટ A.) આ EK નું માપ જે કમરનું માપ રાખવા ધાર્યું છે એટલે ૯" (થાપાનું માપ) લેવું. પોઇન્ટ E ની ૬" નીચે પોઇન્ટ N માર્ક કરો. તમો વિચારશો કે આ ૬" શું હિસાબે લેવું. સાધારણ કદના બાનુઓ માટે કમરથી થાપાની લંબાઈ ૫" છે. લાંબાઓ માટે ૬" લેવું. પણ બન્ને માટે ૬" લેશો તો વાંધા જેવું નથી. પોઇન્ટ N થી થાપાના ઘેરાવાનું માપ પણ ૯" છે, તો તે માપે લાઇન NS દોરો. પોઇન્ટ E થી ડ્રેસીંગનું જે ૧૫" માપ છે તે માપ ની એક પોઇન્ટ A માર્ક કરો. પોઇન્ટ A થી જાંઘના ઘેરાવાનું અર્ધું માપ એટલે ૧૧" ની એક લાઇન AH દોરો. પોઇન્ટ E થી નીકરની લંબાઈનું જે માપ હોય ઉપર મુજબ ૧૭" છે તો તે માપ લઈ એક પોઇન્ટ M માર્ક કરો. આ M થી ઝાંઘુનો ઘેરાવો અથવા નીકરની લંબાઈ લીધી હોય તે બાગની ગોળ કરતું માપનું અર્ધું કરી લાઇન MO ૧૦" ની દોરો. OH જોડીને HS ગોળાકારે જોડો. SK ને પણ જોડી દો. આ તમારો MANEKSHO સાડી નીકરનો કાપ થયો.

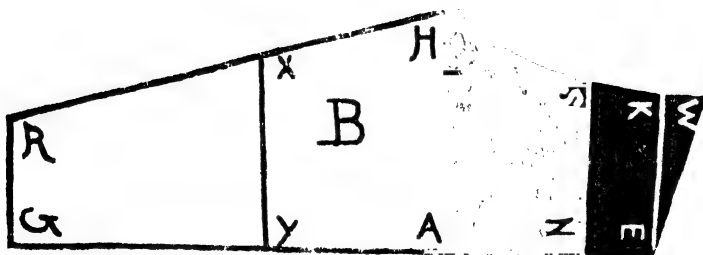
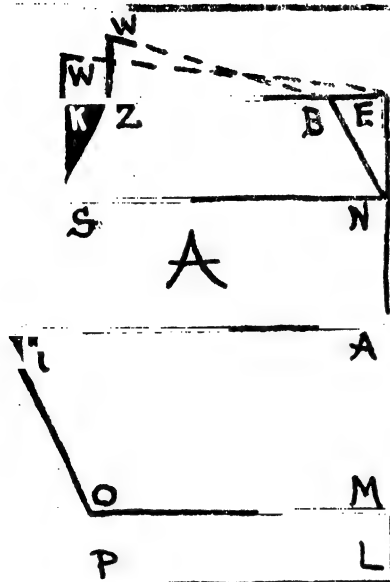
કપડું વેતરવા અને સિલાઈ કરવા વિષે.

ડબલ ધડી કાંધેલી કપડાંની કિનારીએ MANE સાઇડે મુકો અને કાપ પ્રમાણે કપડું વેતરો. આ પ્રમાણે ધડી કાંધેલા કપડાંનાં બે કાપ કાઢશો, તો એક નીકર વેતરેલો મળ્યાશે. કપડું લાંબુ ન હોય તો ચાર છુટા કાપ વેતરશો તો એક નીકર ઉતરશે. ઉપરનો લેંકો અને નીચે પાછળની ભોરી તથા સિલાઈ માટે ઘટતું જસ્તી કપડું લેવા યાદ રાખજો.

ફેશન ડ્રોર નં ૪૨. (જુઓ પાનું ૧૪૫)

KSHO એકેક સાથે ક્રેન્ય સીમે સીલાઈ કરવી. ઉપરનો લેફે કરી મોરીની ઝીણી કિનારી અથવા લાસ્ટીક કરવી હોય તો જરા પહોળા કરી સિલાઈ કરવી. જે નીચે મોરીમાં ક્રીલ યા ગેધર કરવી હોય તો કપડું કાપતી વેળાએ વધારે કપડું લેવું.

હકું પાટલુન યાને SHORT.

કપડું :—૩૦" પનાતું ૧૩" વાર.

માપ :—નીકરનો કાપ.

પાટલુનની લંબાઈ ૨૦" અને નીચેનો પાઈળનો ઘેરાવો ૨૨".

ફરી પાછી તમારી નજર નીકરના કાપના પ્લેટ નં ૦ ૨૫ ના ચીત્ર A માં દોડાવો. આની અંદર થોડો વધારો કરશું તો ટુકા પાટલુનનો કાપ કાઢી શકશું. નીકરની લંબાઈની લાઈન EM ૧૭" ની હતી. પણ પાટલુનની લંબાઈ ૨૦" છે. તો પોઈન્ટ M થી ૩" પર પોઈન્ટ L માર્ક કરો. પોઈન્ટ M લાઈન દોરી જેદો. L થી એક ઉભી લાઈન LP પાઈળના ઘેરાવાના અર્ધા માપ જેટલી એટલે ૧૧" ની દોરો. P અને H મેળવી દો. આ તમારો ક્રન્ટનો કાપ થયો.

પાટલુનની કમર આગળની ગોળાઈ નીકર કરતાં નાની રહેવી જોઈએ કારણ નીકરની અંદર થાપાના ઘેરાવાનું માપ કમર માટે રાખ્યું હતું. પાટલુન કમર પર બંધ બેસતું કરવા લાઈન KE ના કાપમાં એક ચમતો લેવો. આ પ્રમાણે કયાંથી કમરનું માપ કમર પ્રમાણેનું થઈ શકશે. જે તમને ચમતો ન ગમતો હોય તો પોઈન્ટ K અને E થી ૩" અંદર પોઈન્ટ Z અને B માર્ક કરી ZS અને BN જેડી દેશો તો પણ ચાલશે.

પાટલુનનો એક કાપ.

આ ક્રન્ટ કાપની અંદર થોડો વધારો કરવાથી એક કાપ તૈયાર થશે, પાટલુનની પછવાડે ઉપરથી બે ખુણા યાને ત્રિકોણ જેવા ધાટ વચમાંથી જેવા મળે છે તો તે માટે જે ચમતાવાળું પાટલુન બનાવવું હોય તો પોઈન્ટ K થી ૧૩" ઉપર પોઈન્ટ W માર્ક કરી KW જેડવી. W અને E જેડી દેવી તેજ પ્રમાણે ચમતા વગરના પાટલુનમાં પોઈન્ટ Z થી ૧૩" પર W માર્ક કરી ZW જેડી દો. W અને B લાઈન દોરી જેડી દો. પોઈન્ટ W આગળ તમે ગોળ ખુણો પણ કરી શકશો. KW અને ZW ના ખુણા સીલાઈ કરતી વખતે એકજ સાંધો ન બનાવતાં બંને ખુણાની સીલાઈ છુટ્ટી કરશો તો પછવાડે બે ખુણા થશે.

BELT યાને પટાવાળું પાટલુન.

બેલ્ટવાળું પાટલુન કરવા નવો કાપ કાઢવાની જરૂર નથી, પણ જોતો પહોળો બેલ્ટ કરવો હોય તેટલો કાગળનો કાપ વાળી દેવો. પછી કપડું વેતરવું. એકતો કાપ બેલ્ટવાળા પાટલુન માટે WZ અથવા WK થી બેલ્ટની પહોળાઈ ન માપતા KE અથવા ZB થીજ માપવી. કારણ બેલ્ટના પાટલુનમાં આ પછવાડેનું વધારાનું માપ કાંઈ ખપ આવતું નથી કારણ બેલ્ટવાળું પાટલુન પછવાડેથી પણ ફ્રન્ટની માફક સીધું રાખવામાં આવે છે.

કપડું વેતરવા વિષે.

ઉપલા કાપ પ્રમાણે જે જાતનું પાટલુન જોઈતું હોય તે પ્રમાણે સિલાઈનું રાખી વેતરી લેવું. આનુઓના પાટલુનમાં મરદોના પાટલુન માફક ઘણાંકો પહોળા સાંધા નથી બનવતા પણ ફ્રેન્ચ સીમે સીલાઈ કરે છે. બેલ્ટવાળા પાટલુન માટે કમરની ગોળાઈ જોતો અને પહોળાઈમાં જોતો જોઈએ તેટલું પટાનું કપડું સિલાઈ રાખી વેતરી લેવું. પાટલુનના ઉપલા ભાગને ઉથલાવેલી પટ્ટી આપી પહેલાં તે પટ્ટીને KE અથવા ZB ની લાઈન સાથે મસીન મારીને વાળી પટ્ટીની બીજી કોરે પાટલુનના કપડાં સાથે જોડન કરી ટાંકવી. કોઈ બંને બાજુથી ૪" જેટલા ભાગ ઉઘાડા રાખે છે અને તે પર ૨૮૩ બટન કરે છે. કોઈ વળી ડાબી બાજુ ઉઘાડી રાખી ૨૮૩-બટન કરે છે. કોઈ બેલ્ટની ફેશનમાં ડાબી બાજુ ઉઘાડી રાખી તેને ૨૮૩ બટન કરી બેલ્ટનો એક છેડો વધુ લાંબો રાખે છે. આ લાંબો છેડો ફ્રન્ટની અંદર ફ્રેન્ચ બટનથી બંધ કરવામાં આવે છે. પાટલુનમાં ફેશન આવતી નથી, પણ તે છતાં જો તમે ફ્રન્ટમાં ફ્રેન્ચ બટનો ટાંકશો અથવા બહારથી ખિસા આપી એમ્બ્રોઇડરી કરશો તો ફેશનએબલ પાટલુન પર બહારની કિનારીએ તૈયાર રંગીન કોર્ડ ટાંકશો, તો તમે ધણીક જાતના ફ્રેન્ચ પાટલુનો તૈયાર કરી શકશો.

ફ્રેન્ચનું પાટલુન.

કપડું :—૩૦" પનાનું ૨ $\frac{1}{2}$ વાર.

માપ :—દુકા પાટલુનનો કાપ. (ZB દુકા કીધેલી સાઈડવાળું).

પાટલુનનો ઉપલો ભાગ તો કાપ પ્રમાણેજ વેતરાશે, પણ નીચલા ભાગે એટલે પાછળમાં આપણને ફ્રેન્ચ બનાવવી છે. કાગળ પર તમારા પાટલુનના કાપની BNM સાઈડ બ્રાઉન પેપરની કિનારીએ મૂકો. MO, એ પાટલુનના પાછળનું માપ છે અને H ફ્રેસીંગના છેડાનું માપ છે. MO લાઈન ૪" થી ૬" વધુ લંબાવો. હવે પાટલુનના પાછળની લાઈન MOX થઈ. X ને

H સાથે જોડી દેવો. આ વધુ લીધેલા ભાગથી પાટલુનની મોરી આગળ flare પડશે. ઉપર બેસ્ટ કરવા માટે કાપ પ્રથમથીજ વાળી કાગળ પર મૂકવો. જુઓ પ્લેટ નં ૨૪, ચીટ DI. આપણે ઉપર ત્રિકોણ કાગળ લીધું, તે એટલા માટેજ કે તમે જેમ મટન સ્વીવ આંચ વેતરી તેમ વેતરવા ધ્યાન રહે તેટલા માટે છે. ત્રિકોણ ધડી ન થતી હોય તો પાટલુનનો કાપ કપડાં પર આડકત્રે મૂકી કાપવો. સાદા પાટલુન માફક સીલાઈ કરવી.

પ્લીટ યા બોક્ષનું પાટલુન.

કપડું :—૩૦" પનાતું ૨½ વાર.

માપ :—પાટલુનનો KE લાઇનવાળો કાપ.

કાગળનો કાપ કાઢવા વિષે.

૧" ના બોક્ષમાં ૩" કપડું જમ છે, એ તો તમે જાણો છો. એક કાપમાં બે બોક્ષ બનાવવા ૬" કપડું જમતી જોઈશે. દરેક બોક્ષનું એક પડ તો આપણા કાપના માપમાંજ આવે છે, માટે જો બે બોક્ષ બનાવવા હોય તો આપણને તે માટે જમતી ૪" કપડું જોઈશે. હવે પાટલુનનો કાપ MEKHO જેટલા બોક્ષ લેવાના હોય, યાને જેટલું કપડું બોક્ષ માટે જમતી લેવું હોય, તેટલા ઇંચે કાપ કપડાંની ધડીથી દૂર પીન કરવો. જુઓ પ્લેટ નં ૨૪, ચીટ E. MEKHO તમારા પાટલુનનો કાપ, XY કપડાંની કિનારી અને E માર્ક કરેલો આખો ભાગ પ્લીટ યા બોક્ષ માટે કપડું જમતી લેવા માટેનો છે. જો પ્લીટ યા બોક્ષવાળા પાટલુનને બેસ્ટ કરવો હોય, તો પહેલાંથીજ બેસ્ટના માપનો કાપ વાળી દબતે કપડું વેતરવું. બેસ્ટની સિલાઈ કરતી વેળાએ બેસ્ટની અંદર પ્લીટ યા બોક્ષ ગોઠવી લેવી. જો બોક્ષ યા પ્લીટને પાટલુનની મોરીથી ૬" થી ૮" જેટલા ઉઘાડા રાખશો યાને સિલાઈ નહિ કરશો તો પાટલુન પાઈન્ડ આગળથી ઘાઘરા યાને સ્કર્ટ જેવો લાગશે.

લાંબું પાટલુન યાને SLACK.

કપડું :—૩૦" પનાતું ૩—૪ વાર.

માપ :—ટુકા પાટલુનનો કાપ.

પાટલુનની લંબાઈ ૪૦", મોરીનો ઘેરાવો ૨૦", કમરથી ગુંઠણની લંબાઈ ૨૩", અને ગુંઠણ આગળનો ઘેરાવો ૨૨".

લાંબા આઉન પેપર પર ટુકા પાટલુનનો કાપ મુકો. ટુકા પાટલુનના કાપની HA લાઇનની નીચેનો ભાગ વાળી દેજો યા તો HA લાઇન કાપી નાંખશો, તો વાંધો નથી. પોઈન્ટ E થી પાટલુનની જે ૪૦" લંબાઈ છે તે આઉન પેપરની

કિનારી પર G પોઇન્ટ માર્ક કરો તેજ પ્રમાણે કમરથી મુઠ્ઠાની લંબાઈ ૨૩" છે, તે E થી ૨૩" પર પોઇન્ટ Y માર્ક કરો. પોઇન્ટ Y થી મુઠ્ઠાની ગાળાધનો અર્ધો ભાગ એટલે ૧૧" ની લાંબાઈ YX દોરો. G થી મોરીના ઘેરાવાનું અર્ધું એટલે ૧૦" ની લાંબાઈ GR દોરો. પોઇન્ટો R X H લાંબાઈ દોરી ભેડી દેવો. ટુકા પાટલુનના કાપની આસપાસ લાંબાઈ દોરો. KENAYGRXHS ક્રન્ટ સ્લેકનો કાપ અને W વાલા ભાગ સાથનો બેક સ્લેકનો કાપ થશે. જુઓ પ્લેટ નં ૨૫, ચિત્ર B.

સિલાઈ કરવા વિષે.

ટુકા પાટલુન પ્રમાણે સિલાઈ કરવી. Slack નું કપડું વેતરતી વખતે મોરી વાળવાં માટે જે જાસ્તી કપડું લેતા હો તેના કરતાં ૪" જાસ્તી કપડું વધુ લેવું. કારણ, મોરી નીચેથી પાછી ધડી કરી ઉપર વાળવી પડે છે, તે માટે જાસ્તી કપડું લેવા ધ્યાન રાખશો. Slack ના ચિત્ર માટે જુઓ પ્લેટ નં ૨૫, ચિત્ર B.

લેડીઝ કોટ.

કપડું:—૩૦" પનાનું ૨૬ થી ૩ વાર. ડબલ એસ્ટ માટે ૩૬ થી ૪ વાર.

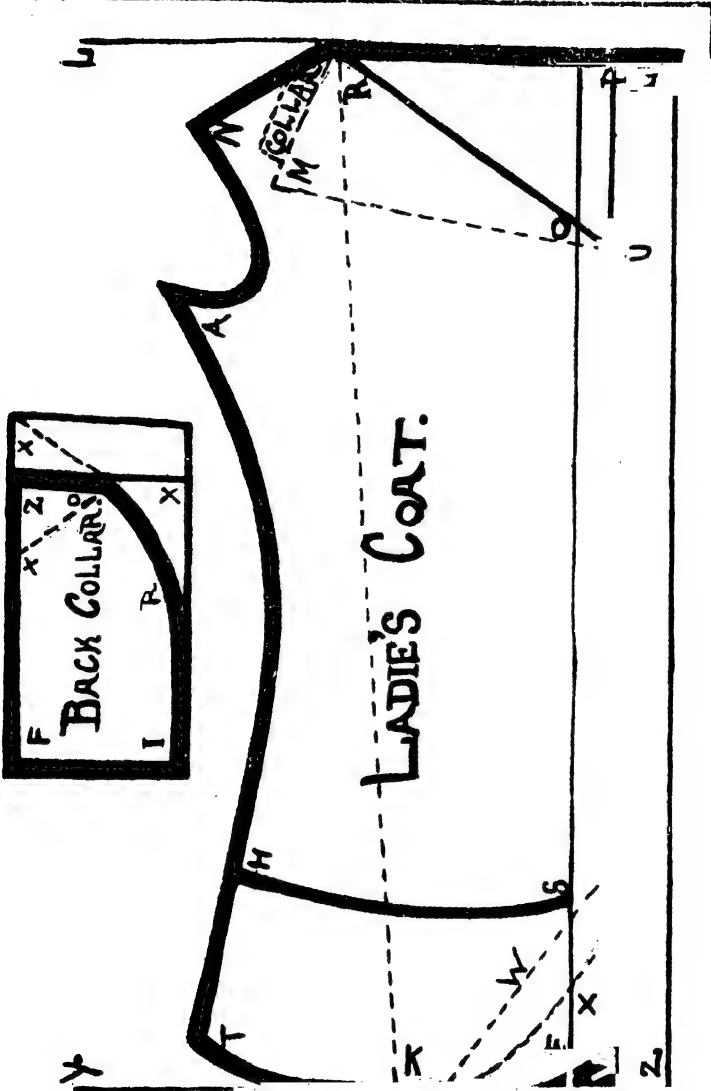
માપ:—પ્લાઊઝનો કાપ.

કોટની લંબાઈ ૨૦".

જે વખતે તમે પ્લાઊઝના કાપો કાપવાની શરૂઆત કરી, તે વેળાએ મેં તમને જણાવેલું કે ફક્ત પ્લાઊઝનો જ કાપ શીખ્યાં, તો આખું દરજીનું કામ શીખ્યા બરાબર છે. જેમ જેમ તમે આગલ વધતાં ગયાં અને જાત જાતના વસ્ત્રો વેતરતાં ગયાં તેમ તેમ તમને ખાતરી થઈ હશે કે ખરેખર, પ્લાઊઝનો કાપ જાણવાથી બાનુઓના બીજાં વસ્ત્રો વેતરવા બચ્ચાંની રમત થઈ પડે છે. તેજ પ્રમાણે આપણે પ્લાઊઝના કાપની ઉપર ચોડાવણો સુધારો વધારો કરી "લેડીઝ કોટ" પણ વેતરી શકશું.

તમારા પ્લાઊઝનો કાપ કાઢો. પ્લાઊઝ કરતાં કોટની લંબાઈ અધિક હોય છે. તમારા પ્લાઊઝની લંબાઈ ૧૭" હતી, જ્યારે અહીંયા કોટની લંબાઈ ૨૦" છે. આથી પ્લાઊઝ કરતાં કોટ ૩" લાંબો છે, તો પહેલાં ૩" પ્લાઊઝની લંબાઈમાં કેમ વધારવો તે જોઈએ. એક બ્રાઉન પેપરનો ટાવ લઈ તે પર પ્લાઊઝનો કાપ જે પ્રમાણે ડબલ એસ્ટ પ્લાઊઝ બનાવતાં બ્રાઉન પેપર પર ગોઠવ્યો હતો, તેમ બ્રાઉન પેપર પર ૪" ઉપર ગોઠવો. પ્લાઊઝ કરતાં કોટનો ક્રન્ટ કાપ હમેશાં ૨" ઘેરાવામાં જાસ્તી રાખવા યાદ રાખવું. કોટના આગલા બે પડમાં આ વધારાનું ૨" કપડું લેવું. બેક માપ પ્રમાણે વેતરવો. ક્રન્ટના

બે પડમાં ૨" જાસ્તી માટે અને ફરેક પડે ૧" બટન અને હોલની
કોરો એક પર એક પડે તે માટે બધું મલી ૩" કપડું અને પડે જાસ્તી
લેવું. જુઓ પેટ નં ૨૬, ચીન LADIE'S COAT.

પ્રથમ આઉન પેપરના જમણી બાજુએથી ૧" છોડી એક ઊભી લાઇન ML દોરો. કિનારીથી હવે ૪" ઉપર પ્લાઉઝનો કાપ ROSHAN (વી શેપ ગાળાવાળો કાપ) વી શેપ ગાળાની ખભાની R પોઇન્ટ લાઇન ML પર મૂકો અને પીન કરો. પ્લાઉઝના કાપની આજુબાજુથી કાપનો આકાર દોરો, પીન કાઢી નાંખી પોઇન્ટ M થી કોટની લંબાઇ માટે ૨૦" માપી ઊભી એક લાઇન YZ દોરો.

પ્લાઉઝના કાપની નીચેનો ગોળાકાર, લાઇન HS ની બરાબર નીચે YZ ની લાઇન પર મૂકો અને પાછો ગોળાકાર TF દોરો. આ આકાર નીચે પડતાં જરા વધુ પહોળો થશે તે યાદ રાખજો. પ્લાઉઝનો કાપ ઉંચકી લઇ H અને T જોડી દો. FSO લાઇનની નીચે ૩" પર એક લાઇન VP દોરો. આ ૩" ની લાઇન દોરવાથી ૨" વધારાના ઘેરાવા માટે અને ૧" દર પડ માટે જમ્સ્ટી થશે. પ્લાઉઝના વી શેપની RO લાઇન આ VP દોરેલી લાઇન સુધી લંબાવો, જે VP લાઇનને U આગલ મળશે. પોઇન્ટો M ને U જોડો. હવે RUM એક ત્રિકોણ ભાગ બનશે. UM લાઇન કાપો. UM લાઇન કાપ્યા પછી જો તમે કાગળને RU લાઇન આગળથી વાળશો તો RUM કોટનો ઓપન-કોલર બનશે. જુઓ ચીત્રમાં કોટ લાઇન RM અને MU. પોઇન્ટ V આગલા ભાગનો કોટનો નીચેનો ભાગ છે. આ પોઇન્ટથી તમે નતજનનના આકારો દોરશો તો કોટની નીચેની બોર્ડરોની ફેશનમાં વધારો થશે. પહેલો એક આકાર જેમ સામેની પોઇન્ટ T આગળ હોય તેમ કર્યાથી એક આકાર બનશે. બીજો વધારે ગોળાકાર કોટ X લાઇનથી ચીત્રમાં બતાવ્યો છે. લાઇન W પ્રમાણે કાપવાથી વધુ એક આકાર બનશે. આ પ્રમાણે તમે મનપસંદ આકાર કાઢી કોટની ફેશન દીપાવશો. કોટનો કોલર તમને વધુ પહોળો જણાય તો તે મનપસંદ UM લાઇન અંદરથી કાપવે પહોળાઇમાં ઓછો બનાવી શકશો. કોલરની M પોઇન્ટ બાંધના બગળનાં ગાળાની લાઇનને લાગે ત્યાં સુધી રાખશો તો કોલર શોભિતો લાગશે. બીજા રંગના કપડાંના આવા કોલરો બનાવ્યાથી વધુ દીપે છે. આ પ્રમાણે તમે ક્રન્ટ કાપ ઓપન વી શેપ કોલર સાથે કરી શક્યા છો. RUM વધુ પહોળો બનાવવા મનપસંદ વધુ પહોળાઇ જેટલા ભાગનો બીજો આઉન પેપરનો ટુકડો કાપી પીન કરજો અને પછી વેતરજો.

નીચેનો આકાર જેવો જોઇએ (V અથવા લાઇનો X અથવા W) ત્યાંથી શરૂ કરી VTHA NRMU કાપવાથી ક્રન્ટ કાપ કપડું વેતરવા તૈયાર થશે.

લેડીઝ કોલરનો એક કાપ.

લેડીઝ કોલરનો એક કાપ લંબાઈમાં ૨૦" જેટલો કરવાનો છે તો તે ફ્રન્ટ કાપ પ્રમાણે કરી લેજો.

એક કાપનો કોલર.

લેડીઝ કોલરનો ફ્રન્ટ કોલર તો ફ્રન્ટના કાપમાંજ કાઢેલો છે, પણ બેકના કાપનો કોલર છુટો વેતરવો. પડશે. બેકનો કોલર ૨ $\frac{1}{2}$ " થી ૩" પોહળો રાખવો. ગળાનું માપ ૩" છે. ચીત્રમાં MR ડોટેડ લાઈન જોશો અને તૈયાર કોટ તપાસશો, તો તમને માલમ પડશે કે એ લાઈનની ઉપર પણ એક કોલરનો થોડો ભાગ લંબાય છે. ત્યારે બેકના કોલરનો કાપ નીચે પ્રમાણે કાઢવો. ચીત્રમાં MR લાઈન પર ડોટેડ લાઈનથી ખતાવેલો કોલર તપાસો. એક કાપ સાથેનો કોલર પોઈન્ટ M થી ૧ $\frac{1}{2}$ " દૂર રાખવો. MR ના માપમાંથી ૧ $\frac{1}{2}$ " બાદ કરી એક કોલરના માપમાં ઉમેરવું. MR નું માપ ૪ $\frac{1}{2}$ " હોય તો ૧ $\frac{1}{2}$ " બાદ કરવાથી ૩" થાય. આ ૩" નું માપ બેકના કોલરમાં ઉમેરશો તો ૬" લાંબો કાપ થશે.

એક આઉન પેપરનો ટુકડો ૭" લાંબો અને ૩" પહોળો કાપો. જમણી બાજુથી ૧" છોડી એક બમ્બી લાઈન XZ દોરો. જુઓ પ્લેટ નં ૨૬, ચીત્ર BACK COLLAR. આ ચીત્રમાં ખતાવ્યા પ્રમાણે FIZX એક કોલરના કાપ માટેનું કાગળ થયું. પોઈન્ટ Z ને X અને I ને X ની વચ્ચે O ને R પોઈન્ટો કરો. પોઈન્ટો O અને R ગોળાકારે જોડવી. ROZ લાઈન કાપશો તો એક કોલર FIROZ તો કાપ તૈયાર થશે.

જો તમે એક કોલરની છેડે જુદો આકાર આપવાનો વિચાર કરતાં હોય, તો જે પ્રમાણે કોલરના વિષયમાં આકારો દોર્યા હતા, તેજ પ્રમાણે આ આકારની પોઈન્ટ Z ની $\frac{3}{4}$ " અંદર યા Z ની $\frac{3}{4}$ " બહાર પોઈન્ટ X માર્ક કરી, પોઈન્ટ O સાથે લાઈન દોરી OX કાપજો. જુઓ ચીત્રમાં ડોટેડ લાઈન OX. આ પ્રમાણે તમે એક કોલરના ત્રણ આકારો કરી શકશો.

કોટનું કપડું વેતરવા વિષે.

ફ્રન્ટના કાગળનો કાપ ઘડી કાઢેલા એક કપડાં પર પીન કરો. સિલાખ માટે જરૂરી કપડું રાખી વેતરો. જો કે ફ્રન્ટના બે કાપ છુટાજ કરવાના છે, તોપણ ઘડી કાઢેલાં કપડાં પર કાઢવાની આદત રાખજો. કદાચને જો કપડું કમી હોય, યાને ઘડી કરી ન કપાય એમ હોય, તો એક કાપ અત્રે પડે અને બીજો કાપ ઉદો પડે વેતરજો. જો બેઉ અત્રે કે બેઉ ઉદો

પડે વેતરશો તો એકજ સાઈડની બાંધતો કાપ બનશે અને તમારું કપડું અને મહેનત ફેંકાઈ જશે. હુમેશાં બ્લાઉઝનો કાપ પણ ઉપર સુજબજ વેતરજો. કોટનો એક કાપ પણ વેતરતાં ઉપલી રીત બ્લાનમાં રાખજો.

ફ્રન્ટ ઓપન કોલરનું કપડું વેતરવા વિષે.

ફ્રન્ટનો કાપ વેતરશો તો તે સાથે ફ્રન્ટનો ઓપન કોલર પણ વેતરશો, એ આપણે ઉપર જોઈ ગયા છીએ. તમે વિચારશો કે બીજો કયો કોલર વેતરવાનો છે? પાછી તમારી નજર પ્લેટ નં. ૨૬, ચીઝ LADIE'S COAT માં દોડાવો. જે RUM કોલર છે, તેને ઉપરથી વાળી ઢાંચું, તો વાળતાં કપડાંનું ઉલટું પડે ઉપર આવશે. ઉલ્ટા પડેના કોલર તો બને નહિ. માટે જે કોટનું કપડું હોય તે કપડાંનો, આ પછવાડેના ભાગ માટે એક કપડાંનો કાપ વેતરવો પડશે. તમારા કાગળના કાપ પર પોઇન્ટ R થી પોઇન્ટ K (આ પોઇન્ટ K નીચેના ગોળાકારથી ૨" યા ૩" દૂર રાખવી) સુધી એક લાઇન દોરો. જુઓ ચીઝમાં ડોટેડ લાઇન RK. આ પ્રમાણે RKVUM ના માપનો એક છુટા કાગળનો કાપ કાઢો અને તે પ્રમાણે કપડાંના બે કાપ વેતરો. ઘડી કરી કપડું વેતરજો. કપડું ન હોય તો એક ચત્તે અને એક ઉલ્ટે પડે વેતરવા બૂલશો નહિ. બ્લાઉઝનો ઓપન કોલર પણ ઉપર પ્રમાણે વેતરજો.

લેડીઝ કોટની સિલાઈ બ્લાઉઝ માફક કરવી.

એક કાપ અને કોલરનું કપડું વેતરવા વિષે.

એક કાપ પણ કપડાં પર ઘડી કરી વેતરવો. છુટા વેતરવો હોય તો એક કપડાંની ચત્તે પડે અને એક કપડાંની ઉલ્ટે પડે વેતરવું.

૬" પહોળું અને ૧૪" લાંબુ કપડું લઈ તેને ડબલ ઘડી કરો, (પહોળાઈ અને લંબાઈની ઘડી) તે પર બેકનો કોલરનો કાપ પીન કરો અને કાપ પ્રમાણે કપડું વેતરો. સિલાઈ માટે જસ્ટી બેવા વિસરશો નહિ.

કોટની સિલાઈ.

કોટના ઓપન કોલર માટે વેતરેલા બે છુટા કપડાંના ટુકડાને કોટના ફ્રન્ટના બે ઉઘાડા ભાગ સાથે જોડવાના છે. આ છુટા વેતરેલા કપડાંની ચત્તી સાઈડ સાથે રાખી ઓપન કોલરનો M છોડો ૧૩" જેટલો સિલાઈ કરવો. M થી UV અને નીચેની કોટના ઘેરાવાની VK પોઇન્ટ સુધી સિલાઈ કરવી. MR ની આખી લાઇન સિલાઈ કરવી નહિ. M નો ખુણો અને નીચેનો ગોળાકાર પર અસ્તરી મારી ફરી ચત્તે પડે મસિનની સિલાઈ કરવી. આ

પ્રમાણે બન્ને ભાગો તૈયાર કરવા. જે પ્રમાણે પ્લાઊઝમાં સિલાઈ કરી હતી તેજ પ્રમાણે કોટમાં પણ સિલાઈ કરવી અને તૈયાર કરવો. કોટની બેકની નીચેની બોર્ડર અને ક્રન્ટની K પોઈન્ટથી રહી ગયેલી બીજી બોર્ડર માટે બોર્ડર વાળવા જાસ્તી કપડું લેવા ધ્યાન રાખશો. કપડું ન હોય તો છુટી ઉથલાવેલી પટ્ટીએ તૈયાર કરજો. બેકનો કોલર જે ડબલ પડનો વેતરેલો છે તેનો નાકેનો ખુણો Z બરાબર બનાવવો. તેનો નાકેનો ખુણો (ઉલ્ટે પડે મસીન મારી ચત્તે પડે ઉથલાવી) Z બરાબર બનાવવો. કોલરના વીધમાં સમજાવ્યા પ્રમાણે બેક કોલર કોટ સાથે સિલાઈ કરી લેવો. આ બેકનો કોલર પોઈન્ટ M ખુણાથી ૧૩" સીવેલા ભાગ છોડી ટાંકવો.

જે પ્રમાણે પ્લાઊઝના ચમત્તા લીધા હતા, તેજ પ્રમાણે લેવા, જેથી કોટ બરાબર બંધ બેસે.

ડબલ એસ્ટ કોટ.

કપડું :—૩૦" પનાનું ૩ થી ૩૩ વાર.

જો ડબલ એસ્ટ કોટ કરવો હોય તો પહેલાંથી જે કાપ આપણે કાગળની કિનારીથી ૪" દૂર મૂક્યો હતો, તે ડબલ એસ્ટ વખતે ૨" થી ૩" જાસ્તી લઈ એટલે ૭" (૪" + ૩" = ૭") ઉપર મુકવો. જેમ નીચેની પોઈન્ટ V અને Z વચ્ચે ૧" નો ફરક છે તેમજ ૧" નો ફરક રાખવો.

કોટની કિનારીએ જાતજાતની રંગીન કોર્ડ ટાંકશો તો ફેશનમાં વધારો થશે ઉપરાંત એમ્બ્રોયડરી કરવાથી એર ફેશન વધશે. જ્યારે પણ તમારે એમ્બ્રોયડરી કરવી હોય, ત્યારે કોટના ભાગોની સિલાઈ કર્યા પહેલા એમ્બ્રોયડરી કરી લેવી. ખિસાંને એમ્બ્રોયડરી કરશો તોપણ કોટ વધુ દીપશે.

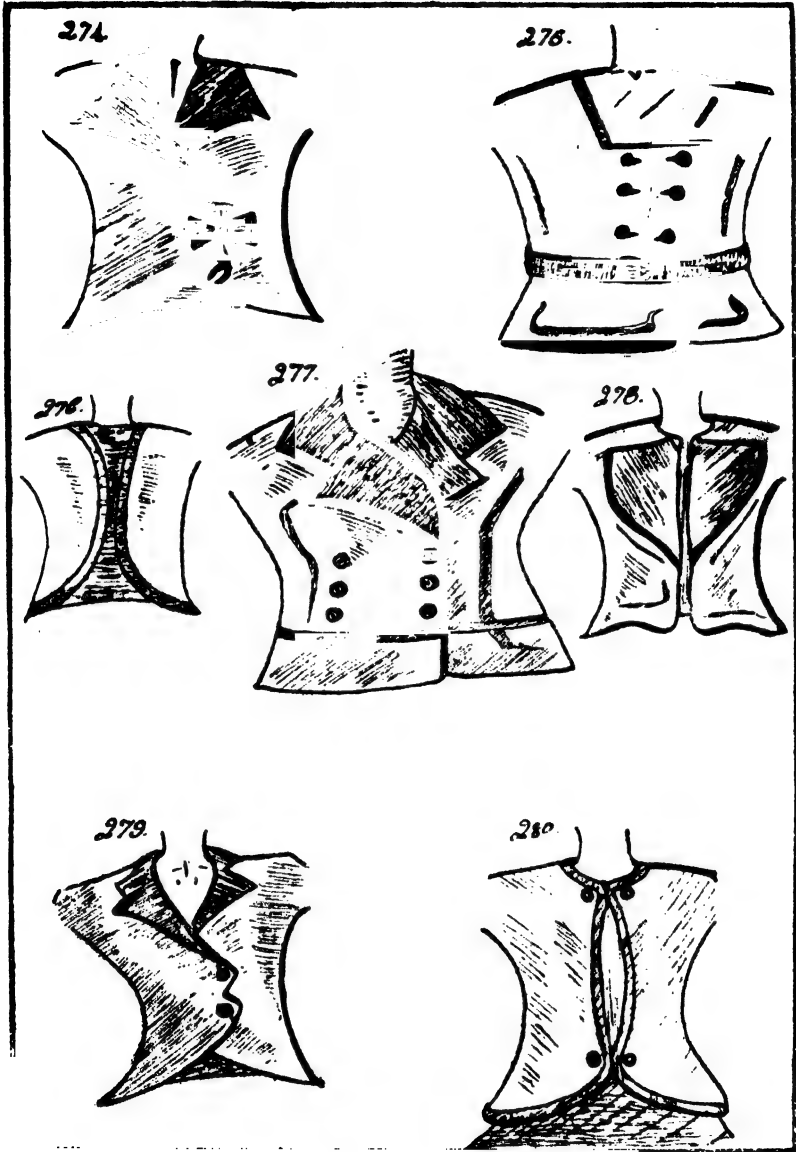
કોટની બાંધ.

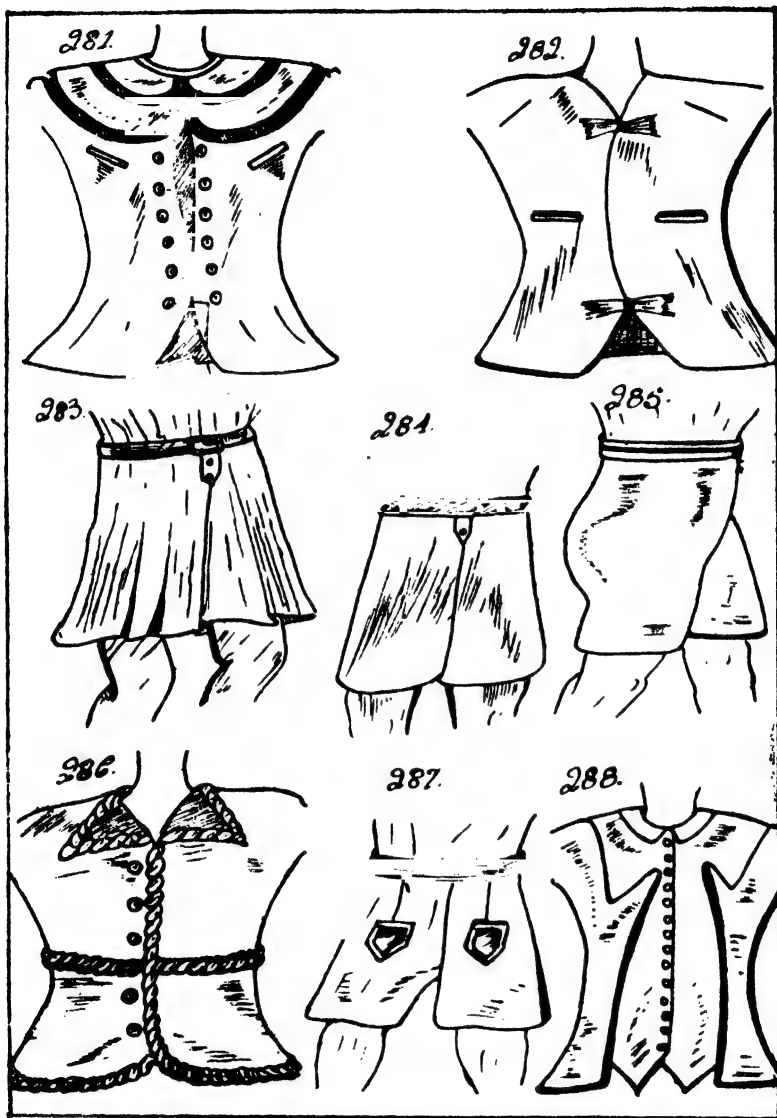
બાંધ માટે બાંધનું પ્રકરણ વાંચો.

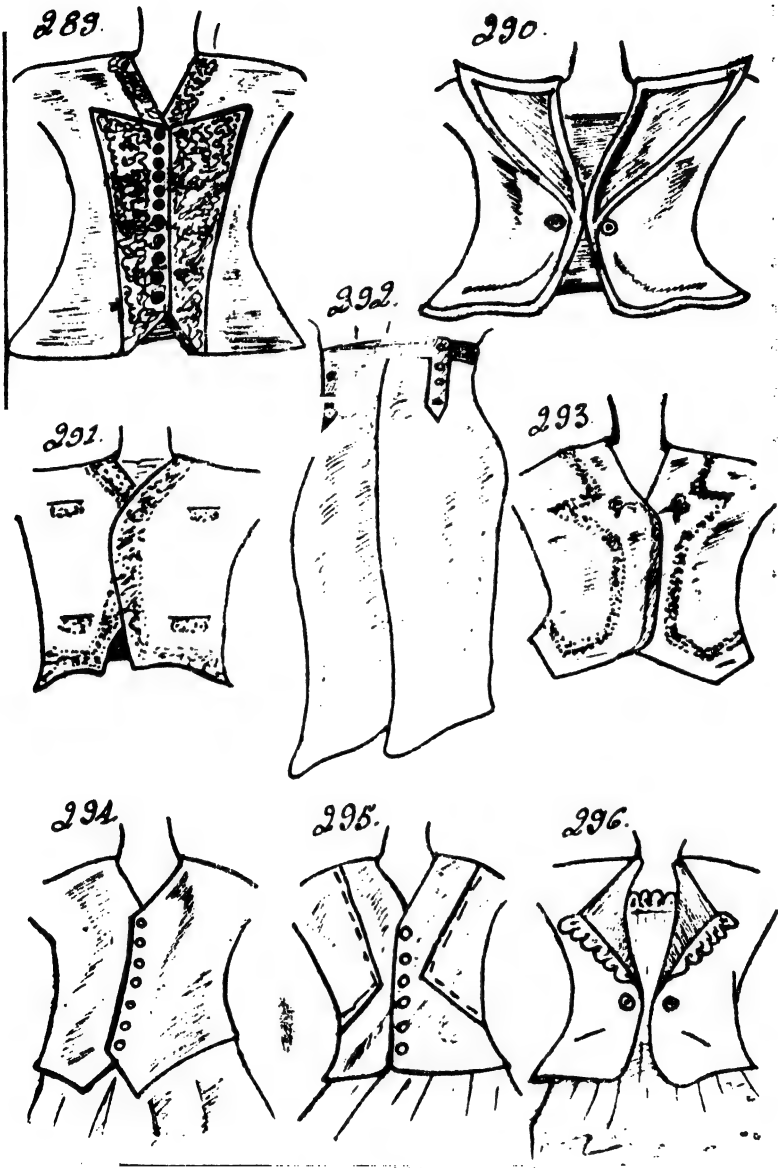
કોટી.

કપડું :—૩૦" પનાનું ૧૩ વાર.

કોટી એ કોટનું વાજરડું કહેવાય. ઐરાઓની ફેશન માટે જેટલું લખીએ એટલું આજુ છે. આ કોટનું નાનું ફેશનેબલ બચ્ચું જેને આપણે કોટી તરીકે ઓળખીએ છીએ, તેનો કાપ કાઢવો બહુ સહેલો છે. પ્લાઊઝમાં કાપ કરતાં કોટીનો કાપ ઘેરાવામાં ૨" જાસ્તી રાખવો અને જેટલી લાંબી કોટી જોઈએ, કારણ કોઈને કમર સુધીની જોઈશે અને કોઈને કમરથી પણ ઉપર

નેહશી, તો તે પ્રમાણેની લંબાઈ લેવી. ક્રન્ટમાં પણ કોઇ બટનવાળી હશે, તો કોઇ બે લટકટા હાથીના કાન માફક હવામાં ઉડતી હશે. હવે તમે આટલું બધું તો કોટી માટેના કાપ તો તમે જરૂરજ વેતરી શકશો.

ફેશનના ચીત્રો.

ફેશન પ્લેટ નં ૪૫, ૪૬, ૪૭ માં ચીત્ર નં ૦ ૨૭૪ થી ૨૮૬ સુધી તમે કોટ, કોટી, ટુંકું પાટલુન, સ્લેક વગેરેના ચીત્રો જોશો. આ ચીત્રો માટે વધુ લંબાણ કરવાની કશી જરૂર નથી, કારણ આગળા ચીત્રોમાં તથા ચોપડીના બીજા ભાગોમાં આપણે ફેશનનો દરેક વિષય બહુ લંબાણથી જોઈ ગયાં છીએ. તેજ પ્રમાણે ફેશન પ્લેટ નં ૧ ને ૨ માં ચીત્ર ૩૮૭ થી ૪૦૭ જેમાં બ્લાઉઝોના ચીત્રો આપેલાં છે, તે માટે પણ તમને સમજણ આપવાની હવે જરૂર રહી નથી. હવે તો તમે જરૂરજ ફેશનબુક પરથી ફેશન કાઢી તમારું કામ આગળ ચલાવવા તે પાક કિરતારની મહેરથી શક્તિવાન થયા છો. આપણો આ બાનુઓના વસ્ત્ર બનાવવાનો વિષય હાં ખતમ થાય છે. હવે આપણે બુલકાંઓના પોશાક વસ્ત્ર માટે તપાસીશું.

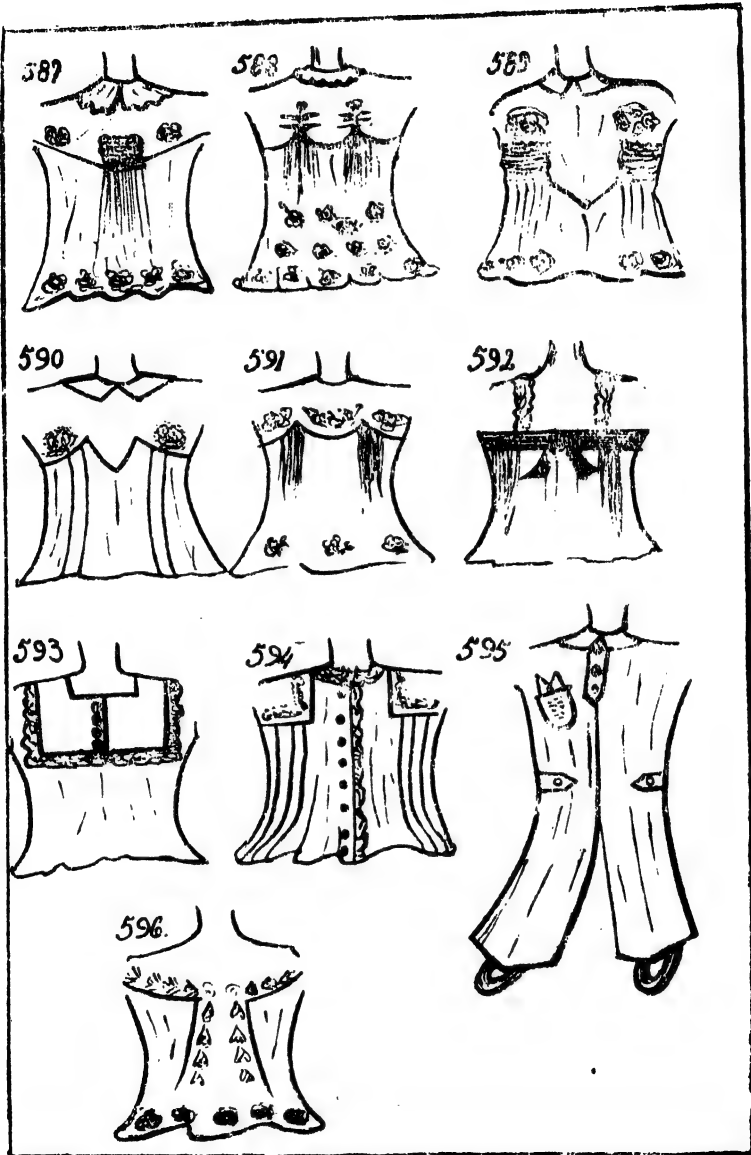
નાના ભુલકાંઓનો શણગાર.

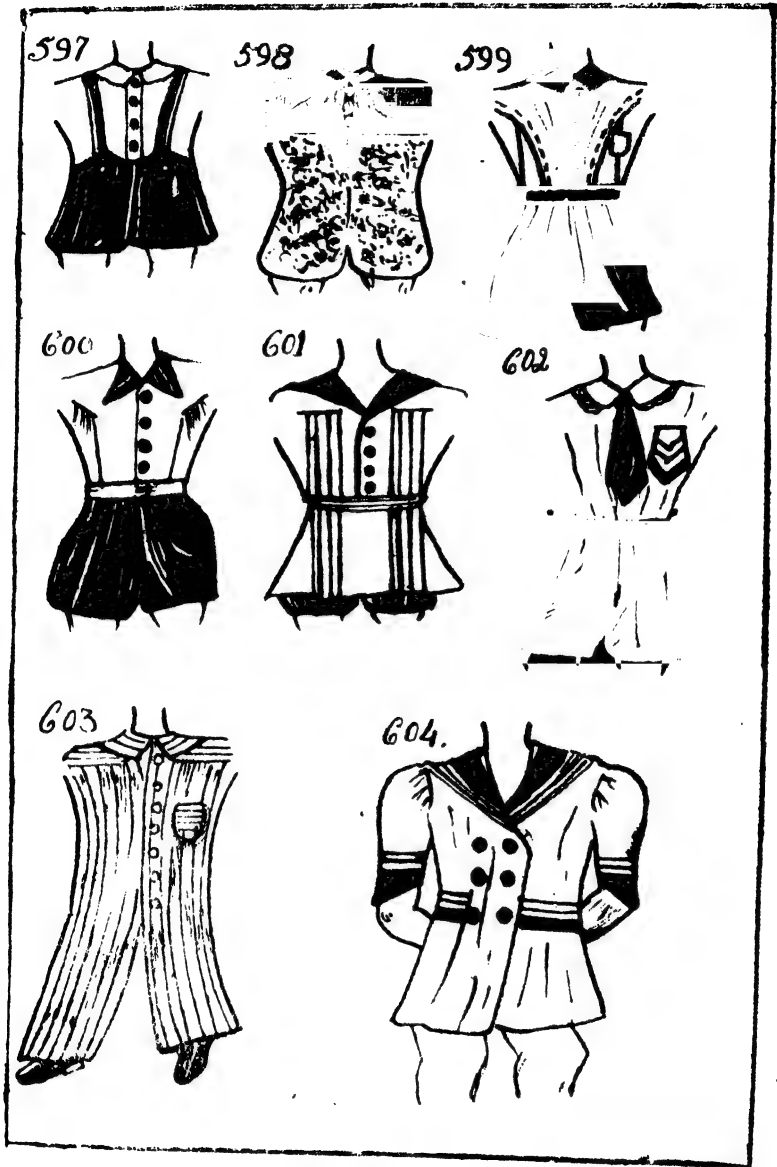
નવા વસ્ત્ર પહેરવા કોણને નહિ ગમતું હશે? સર્વેને ગમે એ વાત ખરી, પણ ગરીબ સંસારમાં જે દોકડ્યું કરશું, તો આપણને માલમ પડશે, કે પરણ્યા સંસારમાં નવું પહેરવાનો શોખ માયાપને હોતો નથી; પણ તેઓ પોતાના બચ્ચાંને નવું પહેડાવા રાજી હોય છે. એક ગાય ગુલાબને સારા સંપોરમે દહાડે અથવા તેની વર્ષ ગાંઠે નવું પહેરી ફરવાનો કેટલો હોંશ હોય છે, તે તો તમે જાણે છો. માયાપને ગાય ગુલાબો માટે નવા કપડાં કરાવતી વખતે પેટમાં ચમટો તુટે છે, કારણ આજકાલ સિલાઈનું દામ બહુજ હોય છે. આવા ગરીબો પોતાના મનની મુરદ બર લાવવા કોઈ ગળી ચુંચીનાં ચોંધનો આશરો લેતાં જણાય છે. તમે પણ તમારી શરૂઆત ગરીબ ઘરેથી શરૂ કરશો, તો તમે તેઓના દુવા આશિષથી વધુ મેળવી શકશો. ગરીબો જાહેર ખર્ચરનો મજૂતનો છાપો છે. દરેક ગરીબ કરકસરથી દહાડા ગુજરે છે. પોતાના અનુભવો આસપાસ કહેતા રહે છે. આ પ્રમાણે ગરીબો સસ્તી ચીજ ક્યાંથી ખરીદવી તે પોતાના હમદીન પાસેથી જાણી તેવા સસ્તા વેપારીના નામની જાહેર ખર્ચર આપસ આપસમાં ફેલાવતાં જાય છે. આ પ્રમાણે તમે પ્રથમથીજ થોડે પૈસે સિલાઈ કરશો, તો હલવે હલવે તમારી ધરાડી વધશે અને સંસાર સુખી બનાવી શકશો. ખુદરતે જનાવર, પક્ષી, ઈન્સાન વગેરેને જન્મ આપ્યો છે અને તે સાથે તેઓના ગુજરાન માટે તેઓને મહેનત કરવી પડે છે. ચત્ત્યાંઓને પણ પોતાનો દાણો એકઠો કરવા ઉડવું પડે છે. મઈ જેની કોડીને પણ ખોરાક મેળવવા મહેનત કરવી પડે છે. જે તમે મહેનત કરશો તોજ કમાશો.

તમે જાતજાતની ફેશનો કેમ કાઢવી, કપડાં કેમ વેતરવાં, સિલાઈ કેમ કરવી એ સર્વે માટે માહિતગાર થયા છો. આ ગાય ગુલાબના વસ્ત્રોનો શણગાર માટે આ કિતાબમાં ફેશન પ્લેટ નં ૪૮, ૪૯, ૫૦, ચીત્ર નં ૫૮૭ થી ૬૧૮ માં જાતજાતની ફેશનો તમે જોઈ શકશો. આ ચીત્રો પ્રમાણેના કાપ કાપી આ ગાયગુલાબોના વસ્ત્રો વેતરી આ ગાયગુલાબની મીઠી દુવા આશિષો લઈ તમે તમારો ઘરસંસાર આખાદ બનાવજો. તે પરવરના નામથી હરરોજ કામ શરૂ કરજો અને દરેક કામમાં તેનીજ મદદ માંગતાં રહેજો. ખુદા તમોને સુખી રાખે.

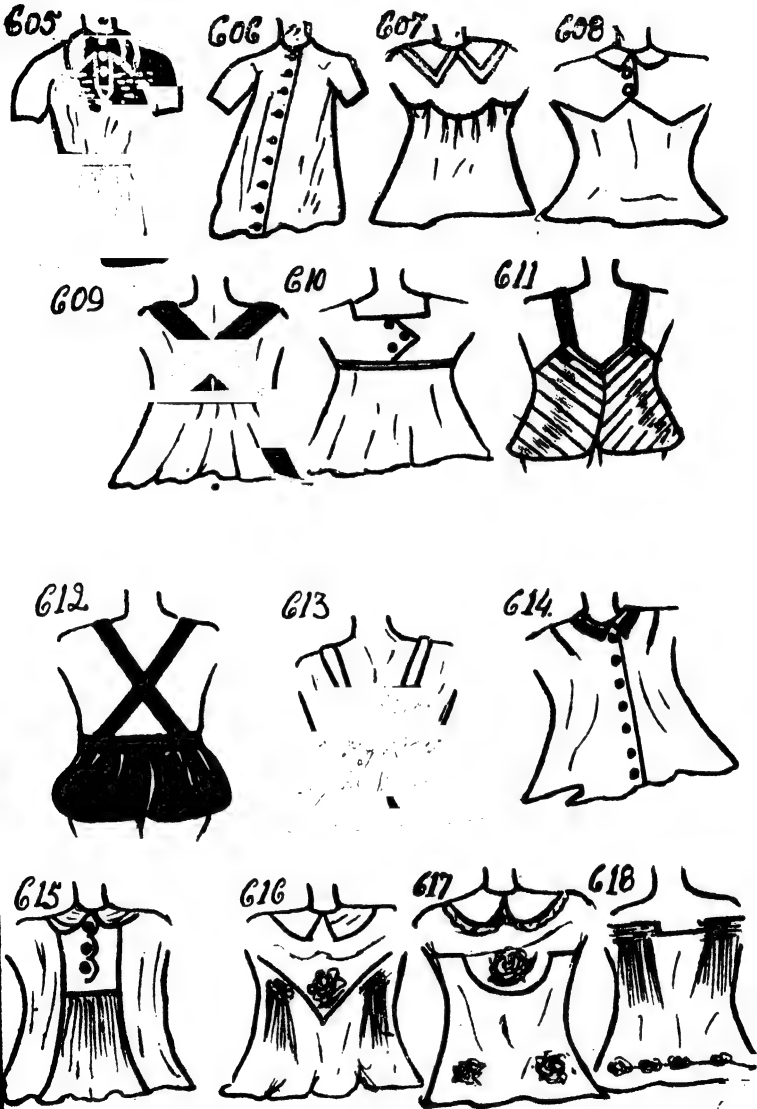
મરીન એઓયડરી હાથે ભરવા અથવા આરી કામ
માટેના ચીત્રો.

તે પાક ફિરતારની મહેર અને મદદથી આપણે વિષય પુરો થવા આવ્યો છે. બાનુઓના પોષાક, તથા નાના ગાયગુલાબોનો શણગાર

ફેશન પ્લેટ નં ૪૯.

તરેહ તરેહની ફેશન સાથ ક્રેમ કરવો તે જાણ્યું છે. સ્ત્રીના વસ્ત્રોની સોબા ભરત કામથી ઘણીખરી દીપે છે. દેશદેશની સ્ત્રીઓ જેવી કે ઇંગ્લેન્ડીયન, કાશ્મીરી, ચીનાઇ એ સર્વે ભરતકામ માટે મશ્હૂર છે. આ ભરત કામને હુન્નર એટલો વિશાળ છે, અને બીજું તો કે આ હુન્નરમાં હું પ્રવીણ નથી છતાં, તમો મરીબ બહેનો માટે થોડાંક સારા ચીત્રો આ કિતાબમાં મેં સામેલ કર્યા છે. તમોને જે હુસ્ત્યાર દરબન થવું હોય, તો મસીન એમશ્રોયડરી, હાથનું ભરતકામ તથા ચારીનું કામ શીખવું જરૂરી છે. આ કિતાબમાં આપેલાં ચીત્રોથી તમે તમારા વસ્ત્ર બહુ સારી રીતે દીપાવશો અને પૈસા પણ કમાઇ શકશો.

કપડાં પર ચીત્રો કાઢવા વિષે.

એક સાદું વસ્ત્ર જે તૈયાર કરીધું હોય અને તે પર જે થોડુંક ભરતકામ કરીધું હોય, તો તે સાદુ વસ્ત્ર પણ બહુ શોભીતું બને છે. જુદીજુદી જાતના ભરતકામો વિષે હું કાંઈ લખી શકતો નથી, પણ ભરતકામ માટે કપડાં પર ચીત્રો કેમ કાઢવાં તે જાણવું અવશ્યનું છે.

આ કિતાબમાં આપેલાં ચીત્રો જે તમોને કપડાં પર ઉતરવાં હોય તે તે કેમ ઉતારશો? એક પાટલું સફેદ કાગળ જેવું કે પતંગ બનાવવામાં વપરાતું કાગળ જેને ટ્રેસીંગ પેપર કહે છે તે લેવું. આ કાગળ કિતાબના ચીત્ર પર મૂકવું અને જેમનું ચીત્ર તે પર ઉતારી લેવું. આ ચીત્ર ઉતારેલા કાગળને એક કાર્બન પેપર પર મૂકી કારબન પેપર અને કાગળ કપડાં પર પીન કરી કાગળ પર દોરેલું ચીત્ર ફરી એક વાર પેન્સીલ વડે ગુટી જવું. પીનો કાઢી નાંખી કાર્બન પેપર અને કાગળ ઉચકી લેવું. આ પ્રમાણે તમો કપડાં પર ચીત્ર ઉતરેડું જોશો. ઘણીક વેળા કાર્બન પેપરથી કપડું ખરાબ થાય છે. યાને કપડાં પર કાર્બનના ડાઘા પડે છે. તો તે માટે કપડાં પર જે પ્રમાણે ચીત્ર કાઢ્યું તેજ પ્રમાણે પહેલાં કાગળ પર કાઢવું. પછી આ ચીત્ર કાઢેલું કાગળ જે કપડાં પર ચીત્રનું ભરતકામ કરવાનું હોય તે પર ફાંક મારી ચીટકાવવું. કાગળ પર દોરેલા ચીત્ર પર મસીન એમશ્રોયડરીના “રનીંગના” ટાંકાએ રનીંગ કરી જવું, પછી કાગળ કાઢી નાંખવું. આ પ્રમાણે તમારા કપડાં પર રનીંગના ટાંકાથી ચીત્ર પડેલું જોશો. આ ચીત્ર પર જે પ્રમાણે ભરતકામ કરવું હોય, તે પ્રમાણે મન પસંદ કરી લેવું.

જે વસ્ત્ર પર એમશ્રોયડરી કરવી હોય, તે વસ્ત્રની સિલાઈ કર્યા અગાઉ એમશ્રોયડરી કરી લેવું. એક વસ્ત્રની સિલાઈ કર્યા પછી એમશ્રોયડરી કરવાની આદત રાખશો નહિ.

537

A B C D E F
 G H I J K L
 M N O P Q R
 S T U V W X
 Y Z

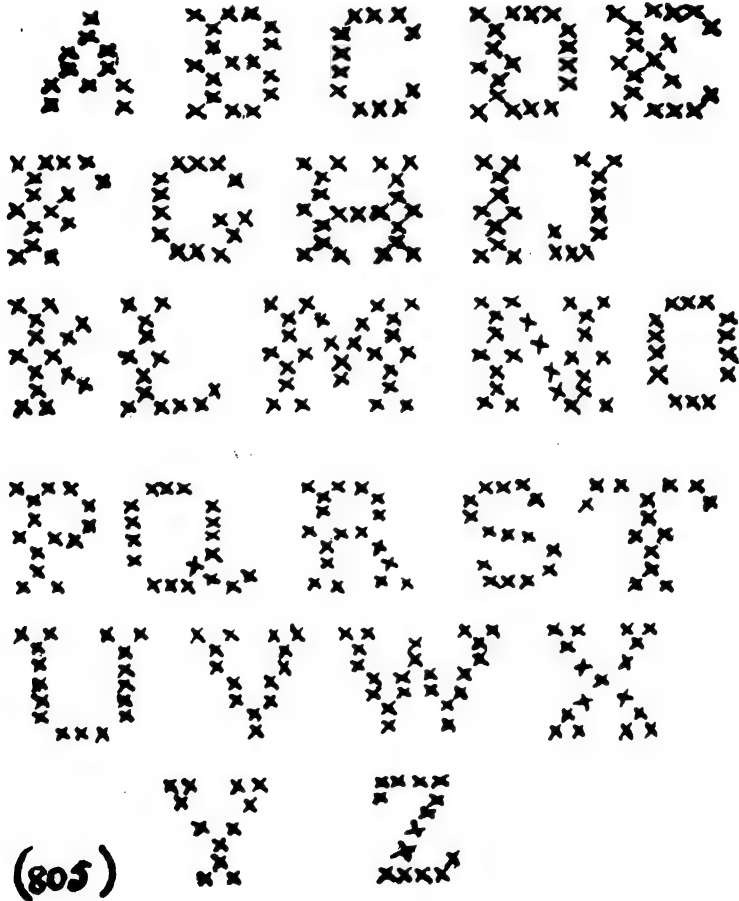
તે પાક કિરતારે જે મને થોડી અક્ષલ આપી તેનાથી તમારે માટે જાતજાતના વસ્ત્ર પર કામ લાગે એવી તરાર આ ક્રિતાબમાં દાખલ કરી છે. ખુણા બનાવવા અને કોલર માટે પશુ ડીઝાઇનો જોઈશો. બાંધ માટે પશુ અને સ્કર્ટ અને બેલ્ટ માટે પશુ ડીઝાઇનો, જોઈશો. તો આ ચીત્રોનો ઉપયોગ કરી તમે વસ્ત્ર શોભાવી શકશો. આ ડીઝાઇનોમાં ડ્રુલો, પાંતરાઓ પશુ છુટાં આપવામાં આવ્યાં છે, તો તેવાં ડ્રુલો અને પાંતરાંઓ જાડી થા ઝીણી લાઈનો કરી ડાંખળીઓ બનાવી તમે તમારી મન ગમતી ડીઝાઇનો ઉભી કરી શકશો. તે ઉપરાંત જેમ ફેશનોમાં હેરફેર કરી બીજી ફેશન ઉપજાવી હતી તેજ પ્રમાણે આ ચીત્રોની ડીઝાઇનો એકકની સાથે મેળવી તમે બીજી ઘણી ડીઝાઇનો કાઢી શકશો. આવી ડીઝાઇનો પહેલાં એક કાગળ પર કાઢી પછીજ તેની કાર્યન કોપી કાઢવી.

સ્કર્ટમાં નીચે જે ત્રિકોણ ભાગો જોડવામાં આવે છે, તો તેની ડીઝાઇનો આ ચીત્રો પરથી કેમ કાઢવી તે દુકમાં તપાસીએ. પહેલાં આ ત્રિકોણ ભાગ કેટલો પહોળો અને કેટલો લાંબો જોઈએ છે તેનું માપ કાઢવું જો પહોળાઈ ૬” હોય તો કાગળ પર એક એક A B લાઈન ૬” ની દોરવી. આ A B વચ્ચેની પોઈન્ટ કાઢી C માર્ક કરવી. આ C થી ૮”ની લંબાઈની લાઈન C D ઉભી દોરવી. D અને A અને D અને B જોડી દેવી. આ A B D તમારા સ્કર્ટનો ત્રિકોણ ભાગ થયો. આ ત્રિકોણ ભાગમાં તમે મનપસંદ ડ્રુલો અને પાંખડીઓ ગોઠવી, અથવા ડીઝાઇનો ગોઠવી તેની આજુબાજુ આરકાંવાલાં ચિત્રોની મદદ લઈ આરકાં કાઢી એક શુસોમિત મન પસંદ ડીઝાઇન ઉપજાવી શકશો અને તે પર મનગમતી ભરતકામ, એપ્લીકેશ અથવા જાળીકામ કરશો, તો તમારી મહેનતના બદલામાં સારી કિંમત મેળવી શકશો (જુઓ ચીત્ર નં. ૫૩૭).

કપડાં પર નામો પાડવા માટે બે જાતના નામોના ચીત્રો આપેલાં છે, તમારા ફાલતુ વખતમાં આ નામો કાઢવા વેતરણુ કરશો. જુઓ ચીત્ર નં. ૫૩૭ અને નં. ૮૦૫.

એમ્બ્રોઇડરીના જે ડીઝાઇનો આ ક્રિતાબમાં આપ્યાં છે તેની તપાસ હવે લઈશું. પહેર ના ચીત્રમાં તમે પોપતાઓ અને નાના પક્ષીઓનો સંગ જોશો. આ નાના ચીત્રો જે રંગબેરંગી કલરમાં નાના જુલકાંઓના વસ્ત્ર પર નીચે બોર્ડરમાં અથવા વસ્ત્ર પર છુટાં છુટાં ભરશો, તો વસ્ત્ર શોભીતું બનશે. નાના ગાય ગુલાબોને લાલ ને બિલુ રંગ બહુજ ગમતો હોય છે. આ ચીત્રોનું મોટા વસ્ત્રો પર પશુ તમે એમ્બ્રોઇડરી કરશો, તો શોભા

આપશે. જાત જાતના રંગના પોપતાઓ નીચે બોરડરમાં છુટા છુટા ભર્યા હોય, તો બહુ આકર્ષીત લાગશે. તેજ પ્રમાણે ૫૮૨ મચ્છીઓનું ચીત્ર તથા ચીત્રો નંબર ૫૪૫, ૫૪૬ ૫૪૭, ૫૪૮, ૫૪૯, ૫૫૦, ૫૫૧, ૫૫૮, ૫૫૯, ૫૬૦, ૫૬૧, ૫૮૧, ૬૪૨ નો પણ ઉપર પ્રમાણેજ

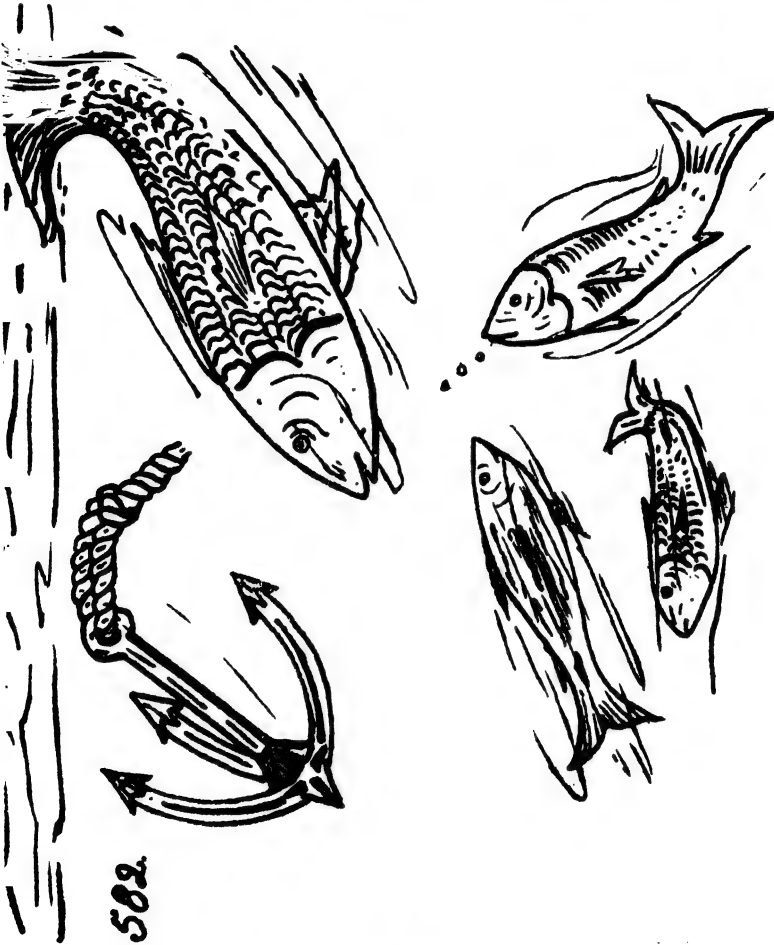
ઝાઝવણી કરશે, તે વસ્ત્રો શોભીતા બનાવી શકશે અને સારા કામ થઈ
મેળવી શકશે.

તમારી નજર ચીત્ર નં. ૫૮૪, ૫૮૫, ૫૮૬, ૫૮૭, પર દોડાવો.

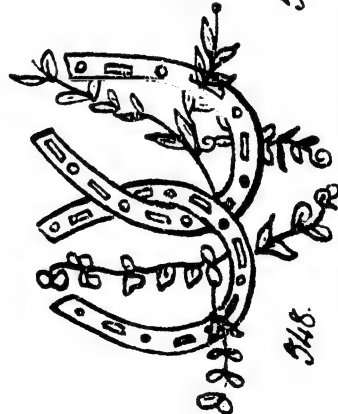
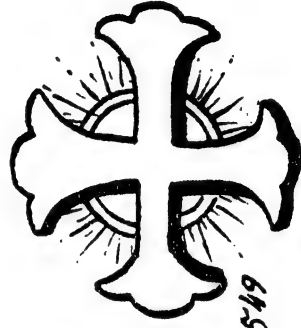

અમલોપકારી ડિઝાઇન નં ૩.

આ ચીત્રોમાં જાત જાતના પાડદાંઓ, કુસો અને કળીઓ છે. આ કુસો અને પાડદાંઓને જો જાડી ઝીણી પેનસીલની લાઈન દેરી દાંખાલીઓ બનાવશે અને તેના છેડાઓ પર કુસો અને પાડદાંઓના ચીત્રો પાડશે, તો વેળ બનશે. આવી વેસો છાતી અને બાંયમાં બહુ ખેંચાન કારક માલમ પડશે. આવી દાંખાલીઓ પાડી નીચે જોરડરમાં પણ કુસો

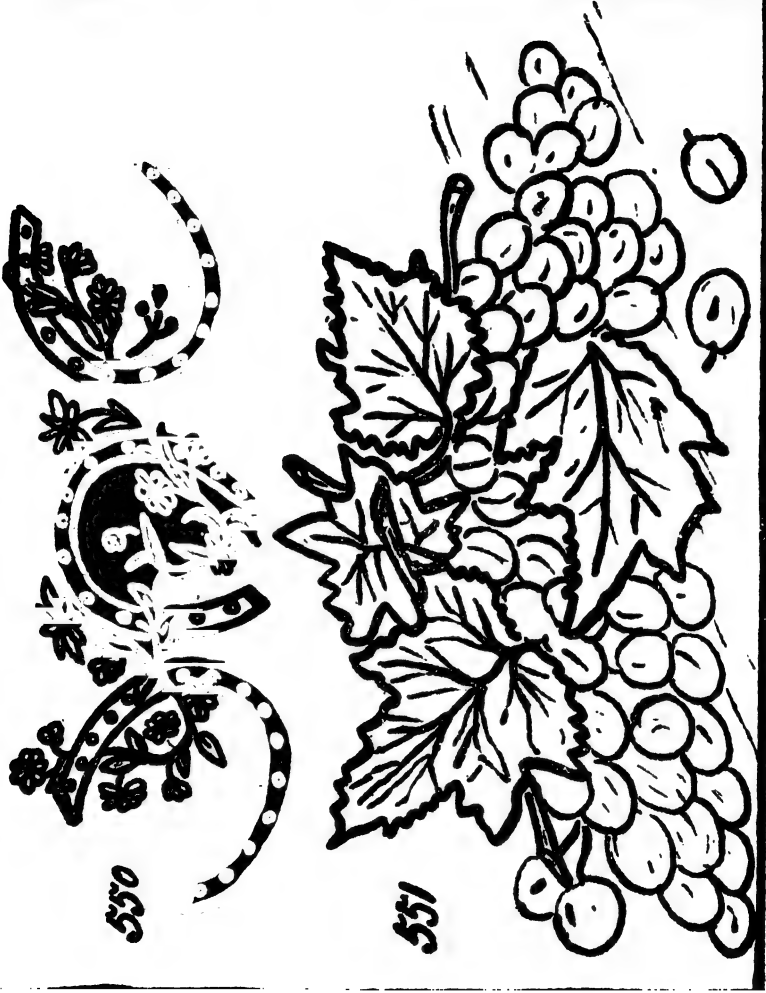
પાડાંની વેળ ભરી શકશો. આ ૪ ચીત્રોની પથેટ પર થી સેંકડો ડીઝાઇનો ઉપજાવી શકશો. પહેલાં એક પુલ અને પાડડું પસંદ કરો. ચીત્ર પરથી ત્રેસ કરી તૈયાર રાખો. ત્યાર પછી એક કાગળ પર જે મન પસંદ વેશનો આકાર કાઢવો હોય તે કાપો. જાડી ઝીણી લાઇનો ના છેડે ઉપલું પાડડું યા પુલ કારબન પેપર મુકી ઉતારી લેવો. આ પ્રમાણે તૈયાર

અમઓપડરી ડીઝાઇન નં ૦ ૫.

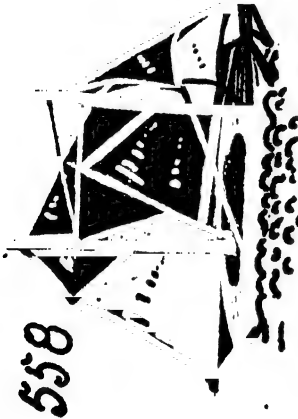
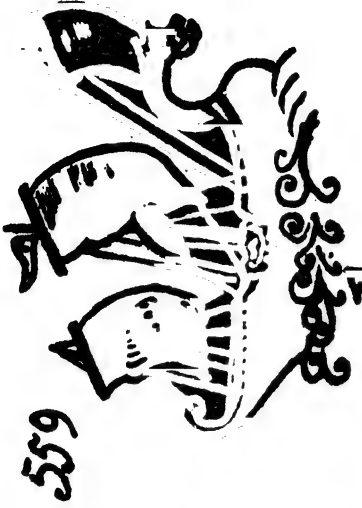
શયલાં ચીત્રતું ફરી એક વાર આખખું ચીત્ર કારખન પેપર મુકી કાગળ પર કાઢી, અને પછી કપડાં પર એમણાંકડરી કરો.

ચીત્ર નં. ૬૪૫ ને ૬૪૬ હવે તપાશો. પ્રથમ તમને આ ચીત્રો કાંઈ ચકરડા ભરડા જેવાં લાગશે. ચીત્ર નં. ૬૪૫ મા ચાર જુડી જુડી

એમણાંકડરી ડીઝાઈન નં. ૬.

જાતના આરકાં છે અને ૬૪૬ માં નાના બે જાતના આરકાં છે. આ આરકાંની લાઘવો જો તમે લાંબી બનાવશો, તો નીચે બોર્ડમાં આરકાંવાલી બોર્ડ બનાવવા બહુ ઉપયોગી થઈ પડશે. જે મનપસંદ આરકું કાઢવું

હોય તેનું ચીત્ર કારખનથી કાગળ પર કાપો. ત્યાર પછી કામળપર બાજુ બાજુમાં બરાબર કારખન ગોઠવી લાંબી આરકાંની લાઈન બનાવો. તેજ પ્રમાણે ૬૪૭ નું ચીત્ર ગોળ લાઈનનું છે, તે પણ લંબાવી શકશો. ૬૪૮ નું ચીત્ર એક પાડડું છે આ પાડડું સીધી લાઈન દોરી ન કાપતાં મીડાઓ પાસે પાસે ગોઠવી પાડડાંનો આકાર કાઢ્યો છે. આ પ્રમાણે તમે પણ નાના મોટા

એમઓઇડરી ડીઝાઇન નં ૯.

મીંડ્રઓ બાબુ બાબુમાં કાંધી જત જતના આકારો ઉપજાવી શકેલા.
આવા પાણ્ડ અને ખીજ આકારો ખીસા, છાતી યા બાંય પર વસ્ત્રોની શેઠા
વધારશે. ચીત્ર નં. ૫૩૮, ૫૩૯, ૫૫૨, ૫૫૩ માં “Corners” જાને

C.H.S.

પ્રુષ્પાઓ પર એમઓઇડરી કરવા માટે ની ડીઝાઇન છે. ૫૬૫ અને ૫૬૬ ના ચીત્રોમાં નાના નાના આરકાંઓની ઉપર સુંદર નાની ડીઝાઇનો કાઢી છે, જે પથ્થુ તમારા વસ્ત્રોની બોર્ડરની શોભા વધારશે.

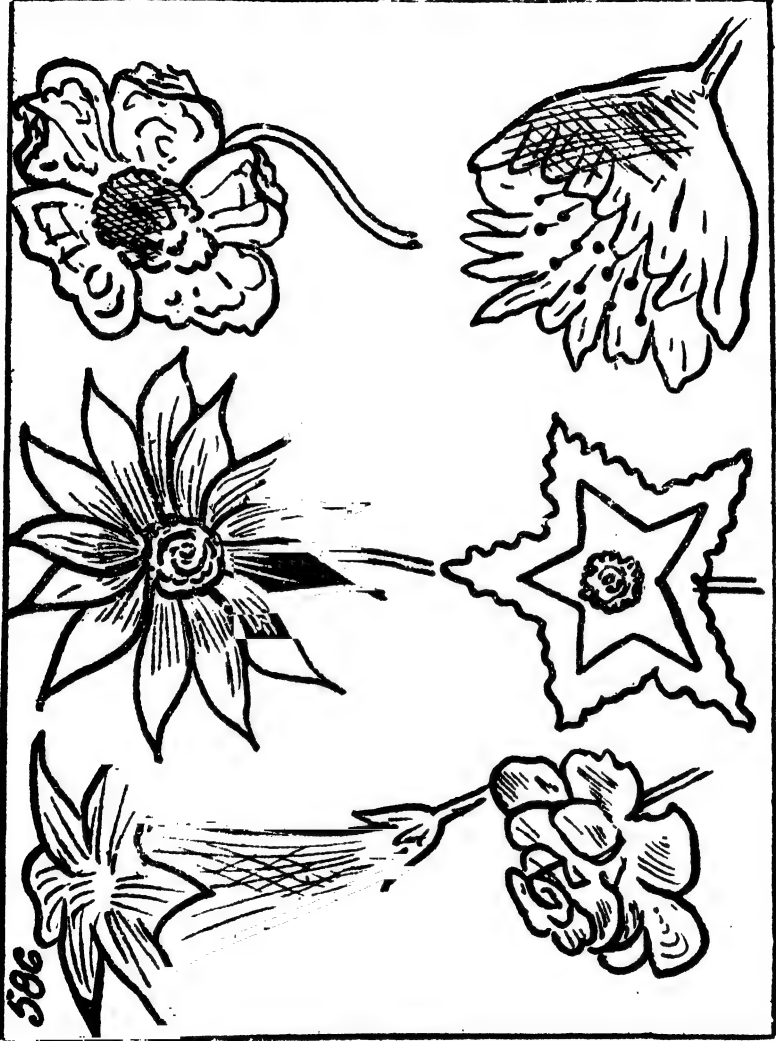
એમઓઇડરી ડીઝાઇન નં ૧૦.

મારા દુખી દીવસોમાં હું હંમેશ માફ ચીત કાંઈને કાંઈ કામ પર મોકલ
જાવવા પત્ન કરતો. મારા તે લાંબા કંગાલ વર્ષોના કેટલોક ભાગ ખોળ
ઝાળમાં ગરીબ બચ્ચાંઓને Boy Scouts અને Girl Guides (H. H.

એનએમસરી હીઝાધન નં ૧૧.

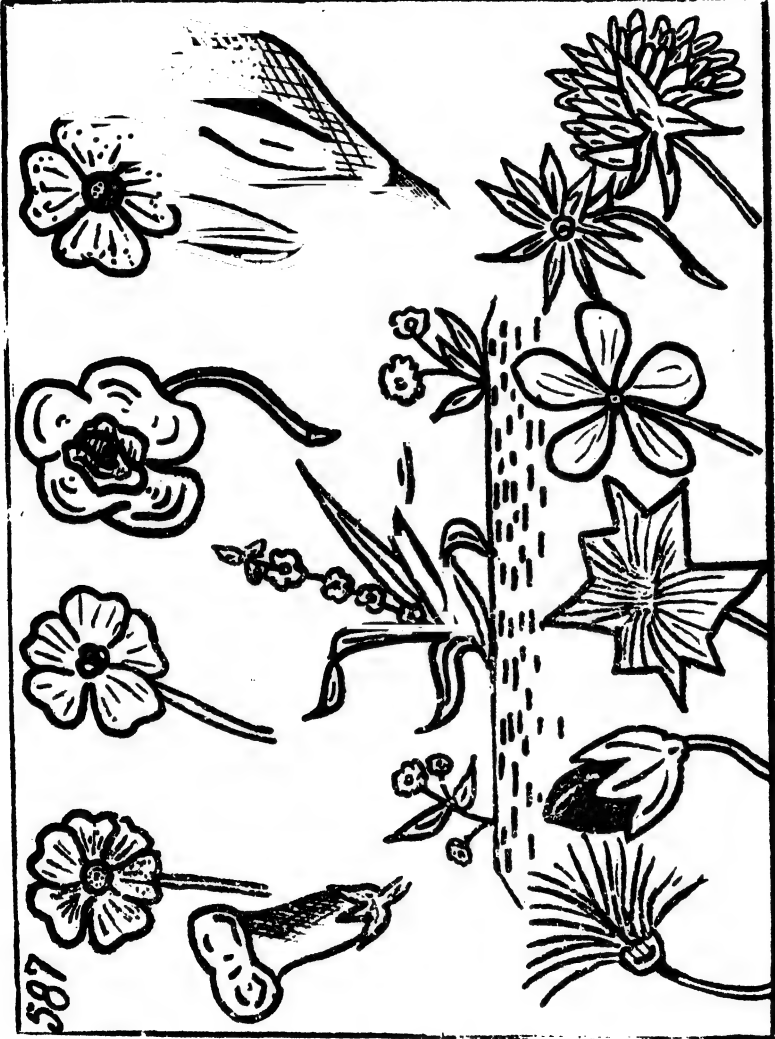
The Agakhan Central School Boys Scouts અને H. H. The Agakhan Shahzada Boy Scouts) શીખાડવા યુગ્મરયાં હતાં. આ બધા કામમાં રોકાયેલી દરેક ધડી અને મોજ આપતી, કારણ આ કોમના સર્વે નાના કે મોટા મારી સાથે બહુજ મારાથી વરતાં હતાં, જે બલાધઓ

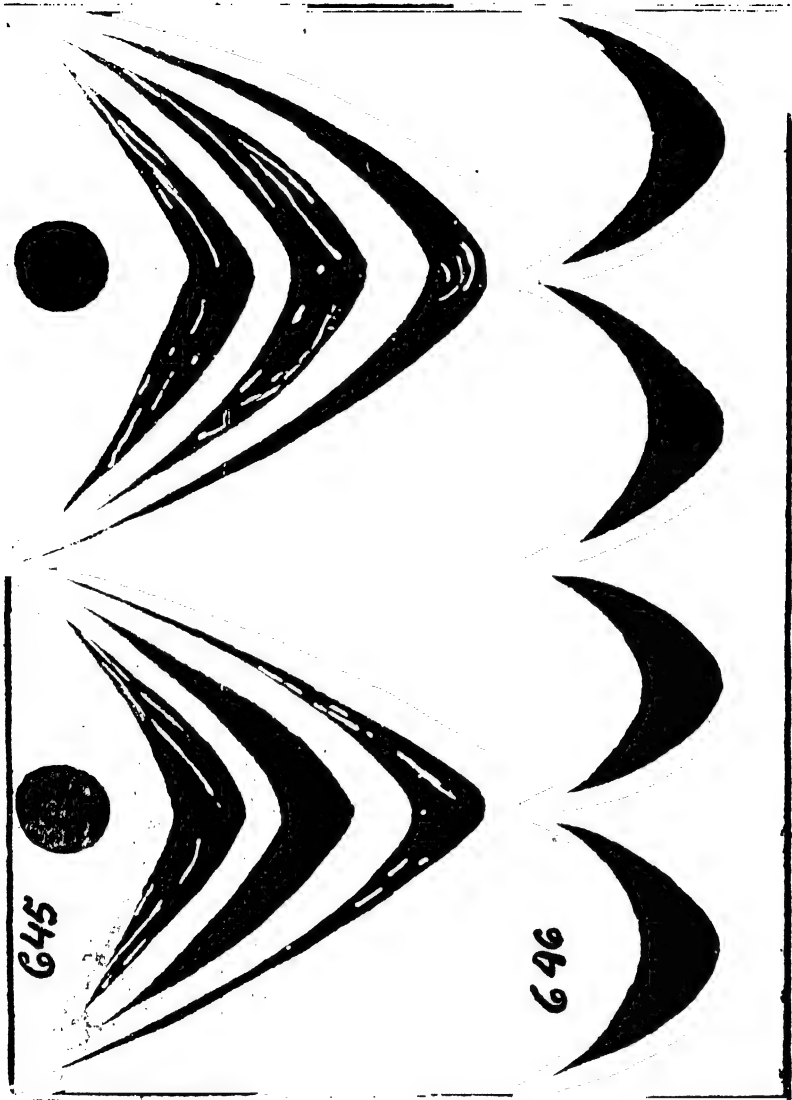
એમઓઇડરી ડીઝાઇન નં ૧૨.

અને ચાહ મેં એ લોકો તરફથી મારા દુઃખી વખતમાં મેલવ્યો હતો, તે કદી
હું વીસરું એમ નથી.

વર્ષો અગાઉ આ ખોળા કોમ એક ન જણાયલી કોમ હતી. જ્યારે
આજે આ કોમ એક આગેવાન વેપારી કોમ થઈ પડી છે. આ માટેનું

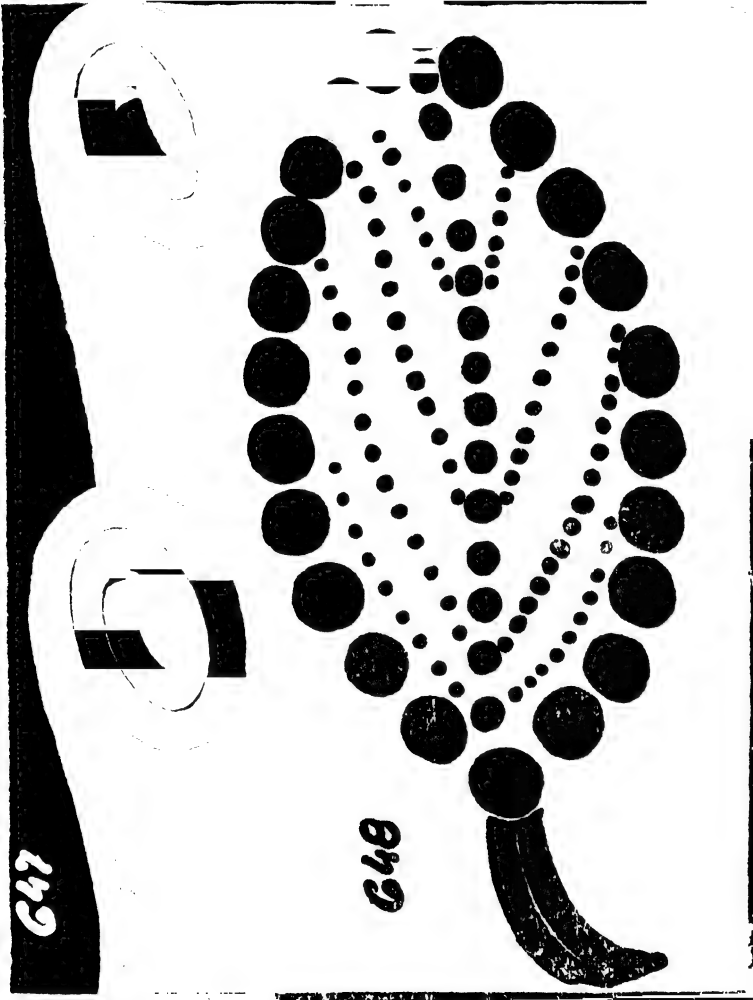

એમઆઇડરી ડીઝાઇન નં ૧૩.

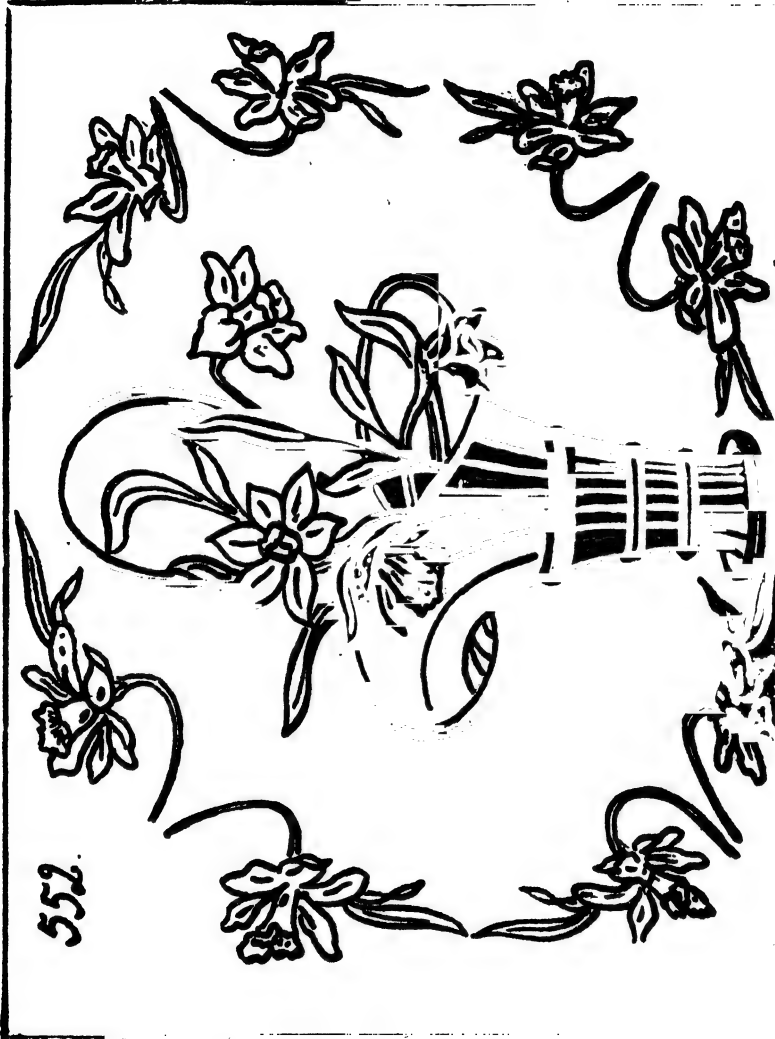
એમજોપાઇડરી ડીઝાઇન નં ૦ ૧૪.

કારણ સોધવા જવું પડે એમ નથી. આ કોમના નાના કે મોટા સહવાસના બધી બામદાદથી તે રાત્રે ૧૦ વાગા સુધી દુકાન પર બેસી મહેનત કરનારા છે. જ્યારે આપણા વડીલો આપણને ખુરસી ટેબલ અને ઇલેક્ટ્રીક પંખા નીચે બેસી નીચ કારકુનની તોફરી કરવા લલચાવનારા પાઠો શીખાડે છે.

કારણ નોકરીમાં પગાર તો મલ્લવોજી જોઈએ, પણ વેપારમાં કોઈ વખત મલ્લે
યા નહીં પણ મલ્લે. કેવો અકલ્લહીન ધખારો.

આપણને સારો માર્ગ દેખાડનાર કોઈ નથી (એમ તો ઢાંગીદોષ.

દોગલા, સવાથી, કામ સેવકોનો ટોટા નથી). ન્યારે આ ખોળ કામના ક્ષીરે
એક ધર્મગુરુ, એક સરદાર, એક નેક રહાબર તરીકે એઓના હાથર
ધમામ એટલે પયગમ્બર સર મુલ્તાન મહુમદશાહ આગાખાન છે.

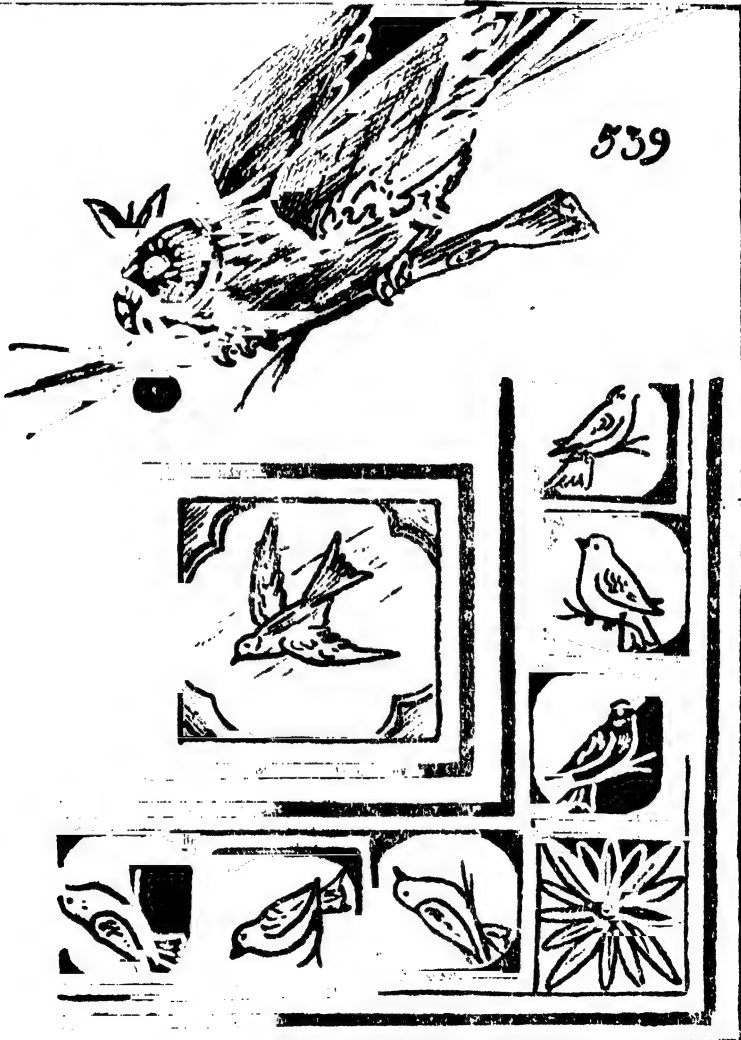
એઓ નાંભવસ્ત્રી નેક દોરવણીથી આજે કોમ એક ઝળકતી કારકીરદી
વાલી બની છે. ખુદા હમને પણ એક નેક રાહબર આપો.

આ નાના મેટાની બલાઇ અને માન માટે મેં આ કીતાબમાં એઓ
નામદારના માનીતા અને જોળ કોમનાં પવીત્ર ચીનહોના ચીત્રો માટે એક

પણ રોક્યું છે, જેથી આ નાનકડી કેતાબ જ્યારે એ કામની બાતુઓના હાથમાં જાય, ત્યારે તેઓ પોતાના પોષાકનો સંગાર પવીત્ર ચીનહોથી કરી શકે.

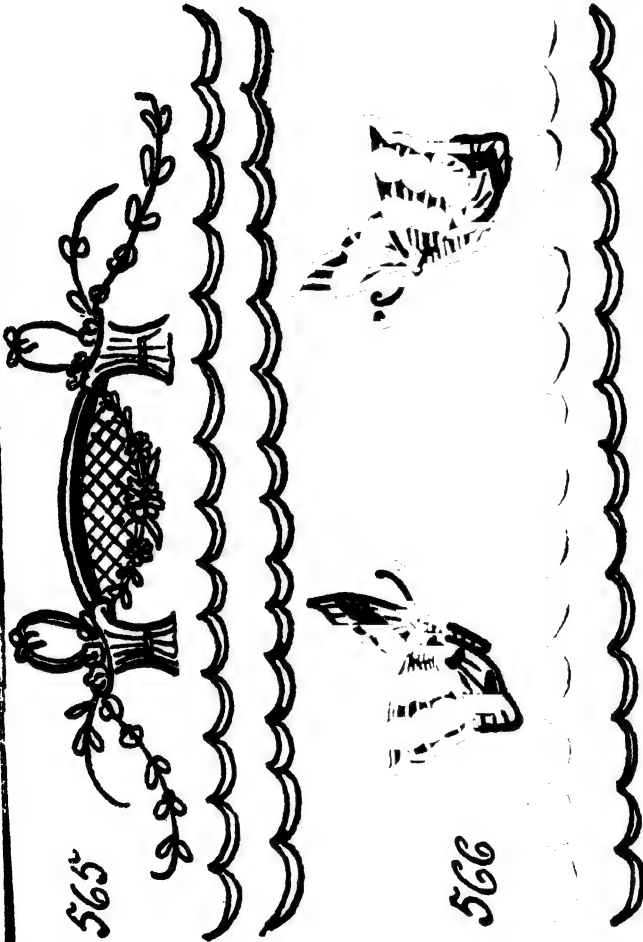
જુઠાના લાખો શુક કે આ મારું કામ ઘણીક મુશકેલીઓ પછી પાર પાડવાને શક્તીવાન થયો છું. આટલું કામ જે મહેનત લાઇ મેં ખતમ

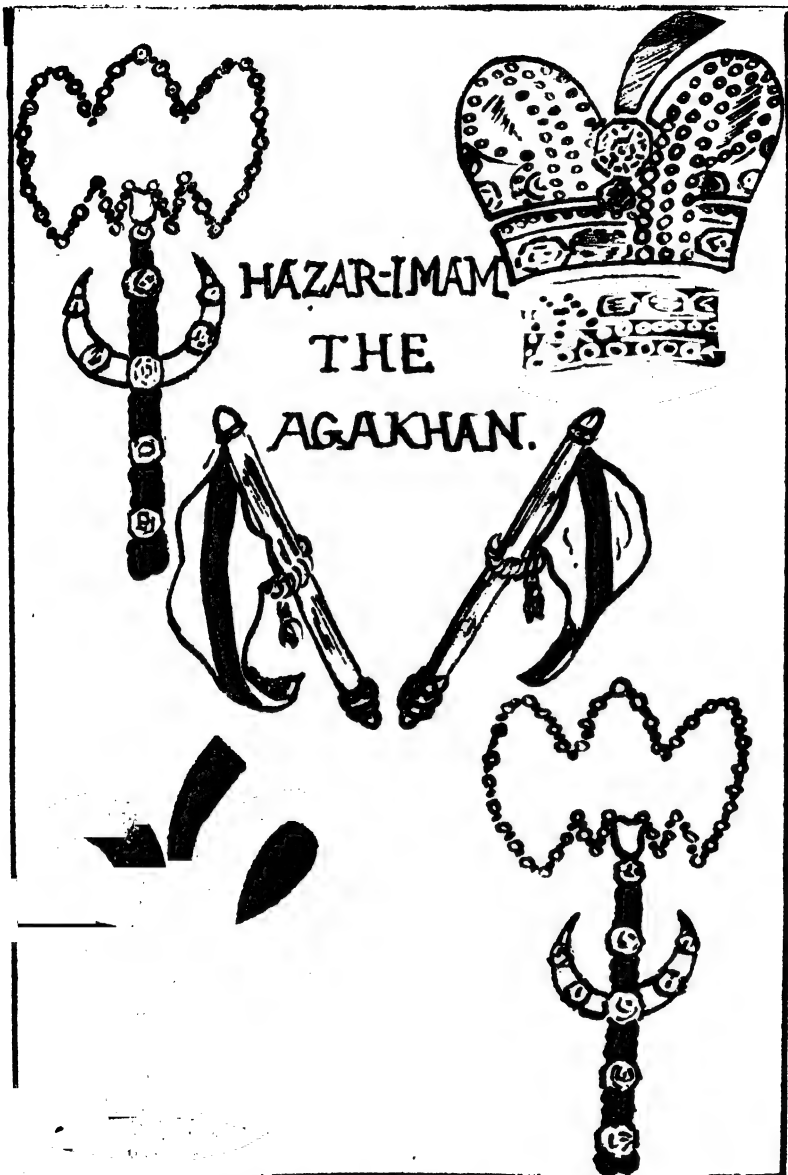

એમઓઈડરી ડીમાઇન નં ૧૯.

ક્રીધું છે, તે હવે વગર મુશકેલીએ હું મારી બીજી બહેનો માટે બહાર પાડું અને મારી મહેનતનો જથ્થો તે લોકો મેલવે એવી મારી મુરદ તે પાક કીરતાર બર લાવે. ખુદા સર્વેને રોજી રઝકથી ભરપુર અને હસ્તાં રમતાં રાખો. આમીન !

“રોશન મહેર”.

એમબ્રોઇડરી ડીઝાઇન નં ૨૧.

પુરૂષોના પોષાક.

યજ્ઞદાં પનાહ્યાદ.

શ્રી પાક અહુરમઝદની મદદથી આનુઓના પોષાકના કાપો કાઢવા, વેતરવા અને સિલાઈ કરી તૈયાર કરવા, જીલકાંઓના પોષાક બનાવવા તથા એમઓઈડરી કરવા વીધે વિગતવાર દર્શાવવાને હું બાબત વંત બન્યો છું, તે માટે પાક કીરતારના શુક ગુન્જરીશ. હાલનો કાલિલ વખત તથા હવે પછી આવી પડનારો મુશ્કેલ વખત માટે હરેક ઇનસાને, પ્રથમ તો જોટલા હુન્નરો શીખાવ તેટલા જવાન વયમાં શીખી લેવા જોઈએ. ઘણીક વખત આપણા સુગાત્રાં વડીલોના મોંમાંથી હુન્નર માટે અપશબ્દો સમજાઈ જાય. ઘણીક વખત આપણા નાનપણના રમતિયાળ વખતમાં ઘર અપના હુન્નરો યા આપણી નાની વયમાં આપની હોબીસો (Hobbies), આપણી બિવિધ્યની જીંદગીમાં બહુજ કિમતી મદદગાર થઈ પડે છે. માઆપોની ફરજ પોતાના, ફરજ દોને શીખવવાની છે એટલું જ નહિ, પણ તેઓને તેઓની બિવિધ્યની જીંદગી માટે ઉપયોગી થઈ પડે, તે માટે, ફરજ દોને જાત જાતના હુન્નરો શીખાડવાની જરૂરિયાત હાલમાં છે. નાનપણમાં નાના નાના ઉધ્યોગો તમે શીખેલા હો, તો તે તમને તમારી સંસારોક જીંદગીમાં બહુ કિમતી થઈ પડશે. જે તમારા હાથમાં હુન્નર હશે, તો ગમે તેવા આર્થિક વખતમાં તમને શીકર લાગશે નહિ, કારણ તમે હરેક કામ કરવાને શક્તિવાન થશો.

તમે આનુઓના પોષાક વેતરવા સાથે થોડા પુરૂષોના વસ્ત્રો વેતરી શીલી શકશો, તો તમારી રોજમાં વધારો થશે. એક હુન્નર કરતાં બે હુન્નર સાથમાં વધુ કમાઈ શકશો. લોકોના ઓશિયાળા બનશે નહિ અને તમારા કુટુંબ કબીલા સાથ સદા સુખી રહી શકશો. તે પાક યજ્ઞદાંનાં નામથી પુરૂષોનું પહેલું વસ્ત્ર શર્ટ (Shirt) નો કાપ કેમ કાપવો અને સિલાઈ કરી કેમ તૈયાર કરવું તે હવે તપાસીએ.

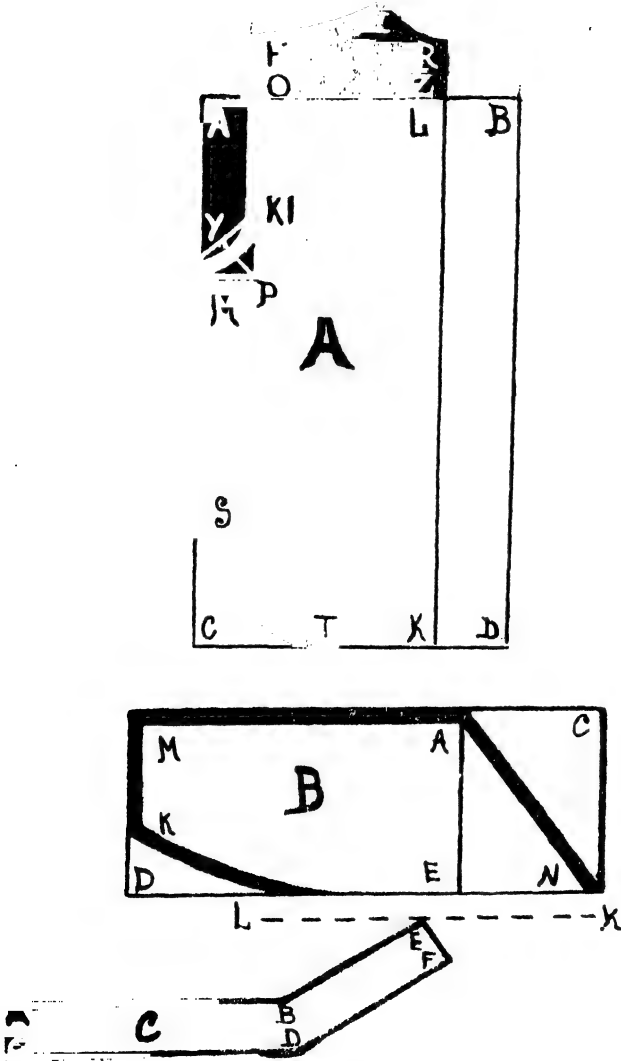
Gent's Shirt—પુરૂષોનું શર્ટ.

કપડું—૩૦" પનાનું ૩ વાર.

માપ—શર્ટની લંબાઈ ૨૬"

આંધની લંબાઈ ૨૨"

બેક ૩'', ઊંચાઈ ૩૨''
 નેક (ગળું) ૧૩'', બગલનો ગાળો ૭''
 બાંયના કંકની લંબાઈ ૧૧''.

પુરૂષોના વસ્ત્ર વેતરવા તમને જરા અધરું લાગશે. જે ખુશ્તુ નામ લઘ ધીરજ રાખી ચલ કરશે, તે આ વસ્ત્રો પશુ બાનુઓના પોષાક માફક તમને સહેલા લાગશે.

શર્ટ વેતરવા માટે તમારે સાફ આખા શર્ટના કાપોના સાત ભાગ કાપા છે. આ જુદા જુદા ૭ કાપ કેમ વેતરવા તે હવે આપણે તપાસીએ. પુરૂષોના વસ્ત્ર વેતરવા, અને સિલાઈ કરવા પહેલાં તમારી પાસે દરેક વસ્ત્રનું એક જુનું નંગ વસ્ત્ર વેતરતી વેળા બાજુમાં રાખજો, કે જેથી તેના દરેક સાંધા, તેના કાપોની તપાસ તથા સિલાઈ તમને ઝટ સમજ પડે.

(૧) શર્ટના કોલરની પટી.

કોલર ચા ગળાંની ગોળાઈનું ૧૩" માપ છે તેનું અર્ધું કરશે તે ૬.૫" થશે. હવે એ ૬.૫" ના માપની એક લાઈન AB કાગળ પર દોરો પોઈન્ટ A ની બરાબર નીચે ૧" ચા ૧.૫" ધંચ પર એક C પોઈન્ટ માર્ક કરો. (શર્ટના કોલરની પટી ૧" થી ૧.૫" પહોળી રાખવી) A ને C પોઈન્ટો જોડી દેવો. આ AC તમારા કોલરની પટીની પહોળાઈનું માપ દેખાડશે. પોઈન્ટ C થી ૬.૫" લાંબી લાઈન CD દોરો. પોઈન્ટ B ની ૫" ઉપર એક લાઈન LK દોરો. જુઓ પ્લેટ નં. ૨૭. ચીત્ર C માં ડોટેડ લાઈન LK, પોઈન્ટ B થી ૩" લાંબી લાઈન દોરો. આ BE લાઈનનો છેડો લાઈન LK ને લાગવો જોઈએ. પોઈન્ટ E થી કાટખુણે ૩" ની એક લાઈન EF દોરો. D અને F જોડો. પોઈન્ટ D આગળ લાઈન ગોળ આકારે લેવી. આ કોલરની પટી માટેનો કાપ થયો.

(૨) શર્ટની બેકની પટી:—

જુઓ પ્લેટ નં. ૨૮ ચીત્ર E.

બેકનું માપ ૭" લીધું છે, તે એક કાગળ પર ૭" લાંબી લાઈન KP દોરો. પોઈન્ટ K અને P થી ૩" નીચે પોઈન્ટો O ને Z માર્ક કરો. KO, OZ અને ZP લાઈન દોરી જોડો આ ઉપર ૩" નું માપ બેકની પટીની પહોળાઈ માટે છે. આ પટી નાનાથી મોટા માટે ૨.૫" થી ૩.૫" લઈ શકો છો. ગળાનું માપ ૧૩" લીધું છે તે તેના ચોથો ભાગ ૩.૨" થશે. આગળ જોયું તેમ ગળું બધું બેસતું વેતરાય તે માટે હંમેશા જે ગળાનું માપ હોય તેમાંથી ૫" કમી કરવું એટલે ગળાનું માપ ૩" (૩.૨" - ૫") થશે. ત્યારે પોઈન્ટ P થી ૩" ની પોઈન્ટ I લાઈન PK પર માર્ક કરો. ગળાનો અને ખભાનો કાપ દોરવા પોઈન્ટો K ને P થી ૧" નીચે F અને R પોઈન્ટો કરી ગળાનો ગોળાકાર અને ખભાનો આડો આકાર દોરો.

જુઓ FI અને IR. જે તમે FIR કાપશો તો FIROZ બેકની પટીનો કાપ થશે.

(૩) શટ્ટેનો કોલર :—

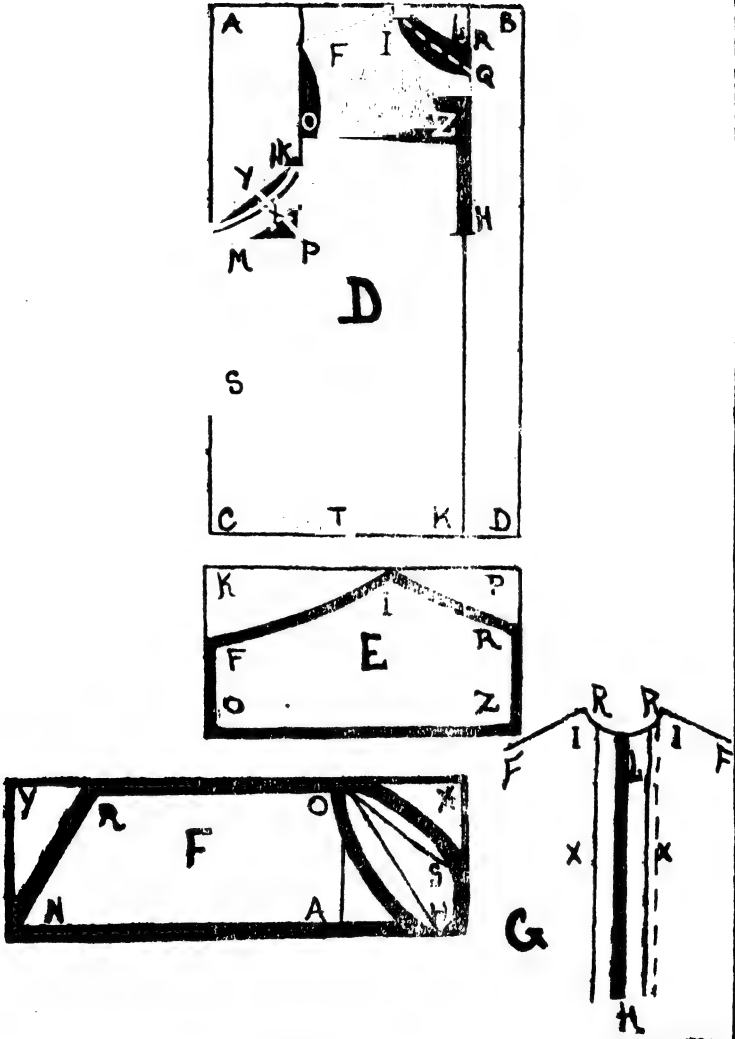
ગળાંની ગોળાઈનું અર્ધું માપ ૬૩" થશે. તે ૬૩" લાંબી લાઈન MA દોરો. કોલર હમેશાં ૧૩" થી ૨" પહોળો હોય છે. તે કોલરની પહોળાઈ માટે પોઈન્ટો D અને E માર્ક કરો. MD, AE અને DE જોડો. જુઓ પ્લેટ નં. ૨૭ ચિત્ર B. કોલરનો સ્લોપ બનાવવા તમને કોલરની લંબાઈમાં ૩" થી ૧૩" વધારો કરવો પડશે. જેટલો સ્લોપ કરવા હોય, ધારો કે ૧" જેમ્બએ છે, તે MA અને DE લાઈનને ૧" લાંબી કરવી. C અને N જોડી દેવો, A ને N પોઈન્ટ આડકત્રે જોડો. પોઈન્ટ D થી ૩" ઉપર પોઈન્ટ K માર્ક કરો અને KEN જરા સ્લોપ આપી જેમ ચિત્રમાં બતાવી છે તે પ્રમાણે દોરવું. હવે MANEK તમારો કોલર બનશે. પોઈન્ટ K બરાબર કાપવા ધ્યાન રાખજો.

(૪) બાંયની નીચેનો કફ :—

બાંયની નીચેના ગાળાનું જે માપ હોય તેટલાજ માપનું એક કાગળ લો. જે ડબલ કફ કરવો હોય તે ૫" થી ૬" કાગળ લેવું. જે સીંગલ કફ કરવો હોય તે ૨૩" થી ૩" પહોળો કાગળ લેવો. કફની નીચેની બોર્ડરના બે ખુણા ગોળા યા ચોરસ મનપસંદના કરવા.

(૫) બાંયનો કાપ :—

બાંયની લંબાઈ ૨૨" માપી છે, તેમાં કફની ૩" બાહ કચે, તે બાંયની લંબાઈ ૧૯" થશે. બગલના ગાળાનું જે માપ હોય તેનું ડબલ (યાને બગલનો આબો ઘેરાવો) માપ લેવું. બગલનું માપ ૭" છે અને તેનું ડબલ ૧૪" થશે. એક બ્રાઉન પેપરનો કાગળ ૧૯" લાંબો અને ૧૪" પહોળો લેવો. બાંયનો કાપ દોરવા માટે લંબાઈ કરતાં ૧" જાસ્તી કાગળ લેવું. હવે તમારે કાગળ ૨૦" x ૧૪" થશે. આ કાગળને પહોળાઈની વચ્ચેથી ધડી કરો. હવે તમારે કાગળ ૨૦" x ૭" બન્યું. જમણી બાજુથી ૧" છોડી એક ઉભી લાઈન HX દોરો. જુઓ પ્લેટ નં. ૨૮ ચિત્ર F. કાગળના બીજે છેડે YN ના અક્ષરો લખો. બેકના માપનું અર્ધું ૩૩" થશે તે પોઈન્ટો H ને X ની અંદર ૩૩" ની પોઈન્ટો O અને A માર્ક કરો. OA લાઈન દોરી જોડો. લાઈન HX ની વચ્ચે પોઈન્ટ S માર્ક કરો, હવે OS અને OH લાઈન દોરી જોડો. લાઈનો OS, SH અને OH ગોળાકાર લાઈન દોરી બાંયનો આકાર બનાવો. જુઓ પ્લેટ નં. ૨૮ ચિત્ર F.

ચોર નં ૨૮.

પોઇન્ટ Y ની ૩" અંદર એક પોઇન્ટ R માર્ક કરો. હવે RN લાઇન દોરી મેળવો, અને RN કાપી કાઢો. તેમજ ગોળાકાર OSH પણ કાપી કાઢો. તમારી બાંધના બે પડ છે, તે નીચેનું પડ એમજ રહેવા છ્ધ ઉપલા પડની OH લાઇન ગોળાકારે કાપો. આ રીતે કાપવાથી ROSHAN તમારી શર્ટની બાંધનો કાપ બનશે.

(૬) શર્ટનો એક કાપ:—

છાતિના ઘેરાવાનું માપ ૩૨" છે. ૩૨" નો ચોથો ભાગ ૮" થશે. હમેશાં શર્ટના ફ્રન્ટ અને બેકમાં ૩" કાપ પડેલો રાખવો. ત્યારે ૮"+૩"=૧૧" પડેલો કાપ થશે. શર્ટની જે લંબાઈ હોય તેજ એટલે ૨૯" લેવી. આ ૩" કાપ પડેલો રાખવાનું કારણ એ કે, બેકમાં થોડા ભાગ પર ચમતા લેવા પડે અને ફ્રન્ટમાં બટન હોલની પડી ડાલ બનાવવામાં આવે છે, તે ઉપરાંત બાકી જે ભાગ રહે તે બાંધના ગાળા માટે વપરાય છે. હમેશાં શર્ટનો એક કાપ આખો કાગળ લઈ વેતરવો. ૨૯"×૨૨" ના બે બ્રાઉન પેપરના કાગળ લેવા. આ બે કાગળમાંનો એક ફ્રન્ટને માટે અને બીજો બેકને માટે કામ આવશે. હવે આપણને બેકનો કાપ કાઢવો છે, તે માટે એક કાગળનો કટકો લઈને વચમાંથી ઘડી કરો. જુઓ પ્લેટ નં. ૨૭ ચિત્ર A. ABCD, તમારો ઘડી કરેલો કાગળનો કાપ જેની ઘડી કર્યા પછી ૨૯"×૧૧" ના માપનો થશે. B અને D ની અંદર ૧ $\frac{૧}{૨}$ " ચમતા માટે L અને K પોઇન્ટ કરો. LK થી કાગળની ઘડી કરી સળ પાડો. આ LB નો ભાગ ચમતા માટે રહેશે. એક કાપ કાઢવા માટે તમને ફક્ત ACLK ના ભાગનો ઉપયોગ કરવો પડશે. લાઇન AL ઉપર બેકનો ઉપરનો કાપ FIROZ ને L પોઇન્ટ સાથે મળે એમ પીન કરો. જુઓ પ્લેટ નં. ૨૭ ચિત્ર A માં બેકનો ઉપલો કાપ. તમારા શર્ટના બગલનો ગાળો ૭" નો છે. એક કાપ FIROZ ની F પોઇન્ટથી ૭" ની લાઇન દોરો. જુઓ ચિત્રમાં લાઇન FOP. પોઇન્ટ P થી આડી લાઇન દોરો જે AC લાઇનને M આગળ મળે. હવે જોડણું માપ MP નું હોય તેટલું P થી KI માર્ક કરો M ને KI જોડો, વચમાંની પોઇન્ટ કાઢી બગલનો ગાળો બ્રાઉઝના ગાળા માફક બનાવો. MKIOF શર્ટના બગલનો ગાળો થશે. આ ગાળો એક કાપનો થશે. શર્ટની નીચેના બેડ ફ્રન્ટ અને બેકના ભાગો ગોળાકારના હોય છે, માટે પોઇન્ટ C થી ૫" ઉપર S માર્ક કરો. C ની બાજુમાં ૫" પર T માર્ક કરો. S અને T ગોળાકારે મેલવો અને કાપો. MKIO પણ કાપો. તમારો શર્ટનો એક કાપ OKIMSTKDB, થયો.

(૯) શાર્ટનો ફ્રન્ટ કાપ :-

શાર્ટના ફ્રન્ટ કાપ માટે બેક પ્રમાણે કાગળ લેવો. ફ્રન્ટના બટન હોલની પટ્ટી ડાબલ કરી સિલાઈ કરવામાં આવે છે, માટે બેકમાં જેસ ૧૩" B તે D ની અંદર લીધું હતું તેમ લાઇ LK ને ઘડી કરી કાગળને સળ આપો. LKBD હોલની પટ્ટી માટે જસ્ટી લેવાનો ભાગ છે. બેક કાપમાં FIROZ બેકની ઉપરની પટ્ટી ઉપર મુકી હતી, ફ્રન્ટમાં ઉપર ૫ મુકતાં બેક કાપની I પોઇન્ટ લાઇન AL ને લાગે અને RZ લાઇન LK ને લાગે તે પ્રમાણે ગોઠવો અને પીન કરો. બ્રાઉન પેપર પર ખમ્મા અને ગળાનો આકાર FI અને IR દોરો. પોઇન્ટ F થી એક ૭" લાઇન દોરો. આ ૭" બગલનું માપ છે. પોઇન્ટ P થી એક આડી લાઇન PM દોરો, જે લાઇન AC ને M પોઇન્ટ પર મળશે. M અને IK જોડી સેન્ટર પોઇન્ટ કાઢો. આ સેન્ટર પોઇન્ટની ૩" નીચે પોઇન્ટ X માર્ક કરો. પોઇન્ટ O ની ૬" નીચે એક પોઇન્ટ કરી MXOF ગોળાકાર મેળવી દેવો. આ તમારો ફ્રન્ટનો આંખનો ગાળો થયો. જુઓ પ્લેટ નં. ૨૮, ચીટ D.

ફ્રન્ટના ગળાનો કાપ કાઢવા વિષે.

આ કાપ પ્રથમ શીખાઉને જરા તકલીફ આપશે. પણ થોડી મહેનત લેવાથી એ કાપ ઝડ આવડી જશે. LK સળવાળી લાઇનની ઘડી કરો. ગળાનો કાપ વેતરવા પહેલાં ધ્યાન રાખજો કે નાના બચ્ચા માટે ૧૩", છોકરા માટે ૨", સાધારણ માણસ માટે ૨૬" થી ૩" અને જડા માણસ માટે ૩૬" લેવું. જે માપ લેવું હોય તો, દાખલા તરીકે ૨૬", તો બેક કાપની I પોઇન્ટથી એક આડકત્રી લાઇન IQ દોરો. જુઓ પ્લેટ નં ૨૮, ચીટ-D માં ડોટેડ લાઇન IQ. તમે જે કોલરની પટ્ટી કાઢી છે તે પટ્ટી લઇ બેકના ગળાને આકાર અને IQ તો આકાર આપો. જો IQ લાઇન ટુકડા હોય તો ગળાના આકારને જરા ઊંડો કરો. હમેશાં કોલરની પટ્ટી અને ગળું માપી જોવાની આદત પાડજો. જે પ્રમાણે નાનીમોટી હોય તે પ્રમાણે લાઇન ગોઠવી કાપ કાઢવો. કોલરની પટ્ટી માપતી વખતે પટ્ટીની નીચેની સાઇડની CDF થી માપવી.

FRONT નો ઉઘાડો ભાગ.

ફ્રન્ટમાં બટન હોલનો ભાગ કટલો ઉઘાડો લેવો તે જોવો. શાર્ટનું જે લંબાઇનું માપ હોય તેનું અર્ધું કરી ૨" બાદ કરવા ૨૯ નું અર્ધું ૧૪.૬"—૨" = ૧૨.૬" થશે. ત્યારે ઉઘાડો ભાગ લગભગ ૧૨" નો થશે. તો કમજનના ઉપલા પડતી L થી ૧૨" નીચે એક પોઇન્ટ H માર્ક કરો. આ પ્રમાણે આપણે શાર્ટના સાત ભાગે કાપી કાઢ્યા છે.

શર્ટના કપડાંનો કાપ વેતરવા ત્રિવે.

જે પ્રમાણે શર્ટના કાગળના કાપો કાઢ્યા છે, તે પ્રમાણે એક પછી એક કપડાંનાં કાપો કેમ કાઢવા તે તપાસીએ.

(૧) કોલરની પટ્ટીનો કાપ.

પ્લેટ નં ૦ ૨૭, ચીટ C નો કાગળનો કાપ લેવો. કોલરની પટ્ટી ઠપલ કાઢવાનું ધ્યાન રાખજો. ૪" પહોળી કપડાંની પટ્ટી લો. પહેલાં પહોળાઈ એથી વચ્ચેમાંથી ઘડી કરો અને પછી લંબાઈ ની પાછી ઘડી કરો. આ પ્રમાણે ઘડી કરવાથી કપડાંના ચાર પડ થશે. આ પડ પર કાગળની પટ્ટી પીન કરો. અને તે માટે ૧" સિલાઈ માટે ફરતું રાખી કપડું વેતરો. તમારી પાસે કોલરની બે પટ્ટી થશે.

(૨) બેકની પટ્ટી.

બેકની પટ્ટી પણ બે જોડશે. ઉપર પ્રમાણે ચાર પડની ઘડી કરી કાગળની પટ્ટીના બેકનો કાપ પીન કરી કાપ વેતરો. બેકની પટ્ટી પણ બે થશે.

(૩) કોલર.

કોલરના પણ બે પડ થશે. તે પણ ઉપર પ્રમાણે જ વેતરવા. કોલરની બે કડક બનાવવો હોય, તો કોલરના કાપ પ્રમાણે એક કાપ બકમનો પણ કાઢવો. બધા મળી કડક કોલર માટે ત્રણ પડ થશે.

(૪) કફનો કાપ.

કફનો કાપ પણ ચાર પડે વેતરાશે, તો તે પણ ઉપર પ્રમાણે વેતરવો. કફ માટે બે વાર કપડું વેતરવું પડશે, કારણ બે બાંયના કફ બનાવવાના છે. ૧/૨" સિલાઈ માટે રાખવા વિસરશો નહીં. કફ પણ કડક જોઈએ તો વચ્ચે બકમનું એક પડ મૂકવું. બે કફમાટે, બે બકમનાં કાપ જોડશે.

(૫) બાંયનો કાપ.

બે બાંય છુટી વેતરવી. કપડાંની ઘડી કરી કાગળની સાઈઝ NAH બહીવાળી કિનારી પર મૂકી કપડું વેતરવું. પછી બહીવાળા ઉપલા પડને OH લાઈન જોટલી કાપી કાઢવી.

(૬) શર્ટનો બેક કાપ.

શર્ટનો બેક કાપ કાગળના કાપ પ્રમાણે વેતરવો. બાંયનો ગાળો અને નીચેનો ગાળાકાર બરાબર કાપવો. શર્ટનો બેક કાપ કાપતી વખતે બેકની પટ્ટી

FIROZ જે કાપ પર પીન કાઢી હતી, તે કાઢી નાખી કાપવો. કારણ, એકની છુટી પટી આપણે ઉપર વેતરી ગયા છીએ.

(૭) ફ્રન્ટનો કાપ.

શર્ટનો ફ્રન્ટનો કાપ પણ કાગળ પરના કાપ પ્રમાણે વેતરો. બાંધ અને ખભાંનો આકાર બરાબર કાપો. ગળાંની પટી તૈયાર થવે તે ગળાંના માપ સાથે માપી માપસર ગળું વેતરવું. તમે શીખાઉ હોવાથી પહેલાંથી ગળાંનો આકાર કાપશો નહીં, કારણ જે તમારેથી પટી કરતાં ગળાંનો ગાળો મોટો કપાશે, તો આખું કપડું બગડી જશે. ગળાંનો આકાર પ્રથમ તો કાગળના કાપ કરતાં કમી કાપજો. LH કાપવા બૂલતા નહિ. આ રીતે ટુકડે ટુકડે આખા શર્ટના કાપો પરથી કપડું વેતરવા પાક કિરતારની મહેરથી ભાગ્યવંત થયાં છીએ. આપણે હવે સિલાઈ કરી શર્ટ કેમ તૈયાર કરવું તે તપાસીએ.

શર્ટની સિલાઈ વિષે.

એક કાપની FIROZ ની એ પટીઓ અને એક કાપનું કપડું લો. એકનો કાપ ટેબલ પર ઉઘાડો કરો. એકની એ પટી એક કાપના ઉપલા ભાગ પર ચાને ALB લાઇન પર OZ ઉઘાડી કરી ગોઠવો. આ એ પટીની વચ્ચે એકનું કપડું મૂકો. એકના કપડાંને એ ત્રણ ચમતા આપો અને પછી એકની પટી-ઓની કોર અંદર વાલી ફાંક મારવી અને અસ્તરી કરી મસીનની સિાઈ કરવી.

ફ્રન્ટની હોલની પટીની સિલાઈ કરવા વિષે.

હોલની પટીની સિલાઈ કરવી પ્રથમ ગુંચવણભરી લાગશે, પણ બરાબર સમજ પડશે, તો આ કામ સહેલું થઈ પડશે. આ ફ્રન્ટના કાપને LH લાઇન ફક્ત ઘડી કાઢેલાં કપડાંની ઉપલા પડેજ કાપવો. LH કાપ્યા પછી કપડાંનાં કાપને ઉઘાડી ટેબલ પર મૂકો. LH કપાયેલા ભાગની પાસે ૧ ૧/૪" પર એક લાઇન X ટેલર ચોક્કથી દોરો. આ ૧ ૧/૪" દોરેલી લાઇન BD લાઇનના સળની બાજુમાં આવશે. આ X લાઇનને કપડું ઉપરથી ઉંચકી સળ પાડો. આ રીતે LH કાપેલા ભાગ પર લાવી ઘડી કરો. આ પ્રમાણે ગોઠવતાં LH કાપેલા ભાગ કપડાંની અંદર જશે. X લાઇનની ઘડીથી ડાબા કપડું હોલબટનની પટી માટે બનશે. આ X લાઇન LH કાપેલા ભાગની ડાબી બાજુના ભાગ પર પડશે. LH નો કપાયેલો ભાગ નીચે જવાથી ડાબા પડ થશે. આપણે ૧ ૧/૨" ની ઘડી કાઢી હતી, તેમાંથી X લાઇન ૧ ૧/૪" ની લેવાથી અને ડાબા ઘડી ચવાથી ૨ ૧/૨" કપડું વાપરવું છે, ફક્ત ૧/૨" કપડું વાપરવાનું રહ્યું છે. ઘડી નીચે આવી ગયેલા LH કપાયેલા ભાગની કોર સીલાઈમાં લઈ લેવો. LH ઘડીવાળા કપાયેલા ભાગને સિલાઈ

ધમાં લઈ લેવા, LH કપાયલા ભાગની ઉપરનું કપડું $1/8$ " અંદર વાળી દેવું. પછી ફાંક મારી દેવી, આ ફાંક મારેલી લાઇન પર મસિનની સિલાઈ કરવી. તેમજ X લાઇન આગળ ધડી થયેલી કિનારીને પણ $1/8$ " અંદર મસિનની સિલાઈ કરવી. આ બંને સિલાઈની નીચે મસીનની આડી સિલાઈ કરી બેઉ ભાગને જોડી દેવા. નીચે એક ચોકડીના આકારની સિલાઈ કરવી. આ સિલાઈ વાસ્તે જો તમે જુનું શર્ટ બાજુમાં રાખશો, તો તમને ઝટ સમજ પડશે. ડાબી બાજુનાં કપાયલા ભાગને ઉથલાવેલી પટી આપી બટન ટાંકવા અને જમણી બાજુની ડબલ ધડીવાળા ભાગને હોલ કરવા. એ માટે જુઓ પ્લેટ નં. ૨૮, ચિત્ર G.

શર્ટનાં ફ્રન્ટનાં ભાગની બન્ને ખભાંની સાઇડ બેકના બન્ને ખભાંના બે પડોની વચ્ચે મુકી બેકની પટીને ઝીણી કોર વાળી સિલાઈ કરવી. આ પ્રમાણે ફ્રન્ટ અને બેક જોડાઇ જશે. બાંયના ગાળાની નીચેનો છેડો MS ફ્રન્ટ અને બેક કાપ સાથે જોડી દેવો. ગોળાકાર ST સાથે શર્ટની નીચેની ઘોડરેને પણ ઝીણી કોરવાળી સિલાઈ કરવી. બે ગોળાકારો જ્યાં સાથે થાય છે, ત્યાં એક નાનો ત્રિકોણ કપડાંનો ડબલ ટુકડો સિલાઈ કરશો, તો સાંધો ચીરાવાનો ભય ટળશે.

બાંય સિવાય આખા શર્ટનું કપડું થયું. હવે કોલર અને કોલરની પટી તપાસીશું. ગળાંનો ગાળો કાપ્યો ન હોય તો ગળાંની પટી માપી ગાળો કાઢવો. ગળાંની પટીના બે પડ વચ્ચે શર્ટનો ગળાંનો ગાળો મુકી ઝીણી કોર વાળી ફાંક મારવી. પછી મસિન સિલાઈ કરવી. કોલરની પટીનો ઉપરો ભાગ સીલાઈ વગરનો છે. પહેલાં BEF ભાગને કોરેથી અંદર ઝીણી વાળી સિલાઈ કરવી. પટીનો ભાગ AB અને કોલરના ભાગ MA બેઉ એક સરખા માપના છે, તે સિલાઈ કરવાની બાકી છે.

કોલરની KEN સાઇડ અને કોલરના ખુણા AN પહેલાં કોલરના ઉલ્ટે પડે મસિનની સિલાઈ કરી, ઉથલાવી નાંખી, પછી ખુણા બરાબર કરી, પાછા ચતે પડે મસિન સિલાઈ કરવી. બાકીની MA કોલરની સાઇડ પટીની AB સાઇડની અંદર મુકી લઇ AB ની ઝીણી કોરવાળી ફાંક મારી મસિન સિલાઈ કરી દેવી.

શર્ટની બાંયની સિલાઈ વિષે.

પહેલાં કફને ઉલ્ટા પડે મસિન સિલાઈ કરી, ચતે પડે પાછી મસિન સિલાઈ કરવી. કફની એક પહેળી સાઇડ ઉઘાડી રાખવી. કારણ તેમાં આપણને બાંયનું કપડું અંદર મુકી સિલાઈ કરવી છે. જો કફ કડક બનાવવા હોય તો, બકમનું

પડ એ કફના ઉઘટા પડ પર મૂકી મસિન સિલાઈ કરવી. તમે જો બક્રમ એ પડની વચ્ચે મૂકશો તો, શર્ટનું કપડું બહાર આવવાને બદલે બક્રમ બહાર આવશે અને કફનું એક પડ અંદર જશે. કોલર અને કફમાં બક્રમ યા અસ્તર મૂકતી વખતે એ પડની ઉપર મૂકવા યાદ રાખજો. બાંયના બન્ને કોરની પોઈન્ટ R થી ૪" ઉપર ઝીણી કોર વાળવી. એ કોરને છુટીજ સિલાઈ કરવી. કફના ઉઘાઠા ભાગમાં ચમત્તા લઈ બાંયની RN સાઈડ અંદર ઝાઝવવી. કફના કપડાંની કોરો ઝીણી વાલી ફાંક મારી મસીન સિલાઈ કરવી. બાંયની નીચે પોઈન્ટ R થી ૪" છુટી સીવી છે, તેની ઉપરનો બાંયનો સાંધો કરી દેવો. આ પ્રમાણે તમારી બેંચનું બોખું તૈયાર થયું છે. બાંયની નીચેનો ખુલ્લો ભાગ હંમેશાં શરીરની બહાર પડતો આવે એમ રાખવો. એ માટે બાંયનો સાંધો શર્ટના વચ્ચમાંના સાંધા કરતાં ૩" પછવાડેથી ઉપર મૂકી, બાંયના ગાળા સાથે ફાંક મારી ટાંકવો. નીચેના જે ૪" ના છુટા ભાગની કોર કીધી છે, તે બંને ભાગ બંધા મળે છે, ત્યાં ત્રિકોણ નાના કાપડાંનો દબલ ટુકડો મૂકશો, તો સાંધો ચીરાશે નહિ. બાંયના કફને એક હોલ બેડ કોરે કરી અસ્તરી કરી તૈયાર કરો. જો ડબલ કફ હોય તો એ પડના હોલો સરખે તફાવટે અને બેડ સાઈડના હોલો એક પર એક પડે એમ કરજો.

હવે આપણે શોર્ટ યાને ટુકું પાટલુન તપાસીશું.

શોર્ટ યાને ટુકું પાટલુન.

કપડું:—નાના માટે ૩૦" પનાનું ૧ ૧/૪ વાર, મોટા માટે ૩૦" પનાનું ૨ વાર.

માપ:—લંબાઈ ૧૯", કમરનો ઘેરાવો ૨૪", થાપાનો ઘેરાવો ૩૨", જાંગનો ઘેરાવો ૨૦", મોરીનો ઘેરાવો ૧૯", ખસ્તકતી લંબાઈ ૧૩".

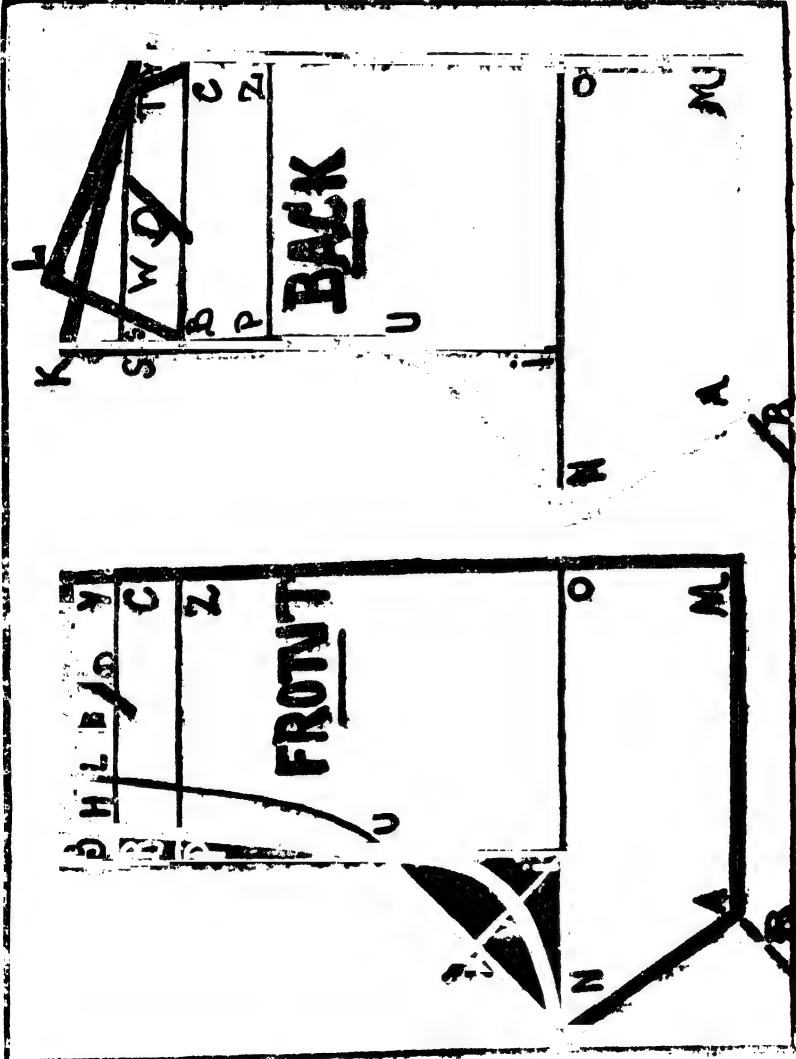
શોર્ટના કાગજનો કાપ.

તે ફીરતારના નામથી આપણે પુરૂષનું બીજું વસ્ત્ર બનાવવાનું શરૂ કરીશું.

કોટ, પાટલુન અને શર્ટની સિલાઈ કરવા વિષે તમે જાણતા હો, તો તમે બાનુઓના વસ્ત્રમાં જેમ થોડા વધારા ઘટાડા કાઢ્યા, તેમ પુરૂષના બીજા વસ્ત્રો પણ સુધારો વધારો કરી વેતરી શકશો. બાનુઓના વસ્ત્રોમાં પણ ટુકું પાટલુનના કાપ કાઢવા. સિલાઈ કરવા, અને વેતરવા જોઈ ગયા હો, તો પુરૂષના પાટલુન વેતરવા ભારી પડશે નહિ, કારણ પુરૂષ અને બાનુઓના કાપમાં ઝાઝો તફાવત નથી.

અમતાલાખા પાટલુનનો કાગજનો એક કાપ.

એક વાઉન પેપર લેવો. જમણી બાજુથી ૨" છોડી એક લાઇન YS દોરો. આ YS નું માપ તમારા થાપાનો ઘેરાવાના માપતો ૪ થો ભાગ આવે તે લેવો. એટલે ૮" ની લાઇન YS થશે. પોઇન્ટ Y થી પાટલુનની લંબાઈ

૨૦" છે, ત્યાં પોઇન્ટ M માર્ક કરો. હમેસાં કમર અને ચાપાનો તફાવટ નાનાથી મોટાંઓનો ૫" થી ૬" રહે છે. માટે પોઇન્ટ Y થી ૬" પર એક પોઇન્ટ Z માર્ક કરો. પોઇન્ટ Z થી ચાપાના માપની એક લાઇન ZP દોરો. ડ્રેસીંગ યાને ખસ્તકના ૧" લંબાઈનું ૧૩" માપ લાઇન YM પર પોઇન્ટ O થી માર્ક કરો. પોઇન્ટ O થી જાગની ગોળાઈનું અર્ધું કરી તે માપ એટલે ૧૦" ની એક લાઇન O થી ON દોરો. તેમજ M થી મોરીના ઘેરાવાનું અર્ધું કરી લાઇન MA ૯" ની દોરો. NA જોડો. પોઇન્ટ S અને P થી એક સીધી લાઇન SPI દોરો જે ON ને I પોઇન્ટ આગળ મળશે. જેટલું માપ NI નું હોય તેટલા માપની એક પોઇન્ટ લાઇન SI પર પોઇન્ટ U માર્ક કરો. UN જોડો. U પોઇન્ટ ગોળાકાર કરજો. બાનુઓના પાટલુનમાં જેમ ૧ ૧/૪" થી ૧ ૧/૨" એક કાપમાં પછવાડે ખુણા કાઢ્યા હતા, તેમજ પુરૂષોના પાટલુનમાં પણ કાઢવા. આ ખુણા માટે જુઓ પ્લેટ નં ૨૯, ચીત્ર Back પોઇન્ટો K અને L.

બાનુઓના પાટલુનમાં તમે ખુણા માટે, ચમતા વાળા પાટલુન માટે, ચમતા વગરના પાટલુન માટે, વિગતવાર જાણી ગયા છે, તો અહીંયા વધુ લંબાણથી લખવાની હું જરૂર જોતો નથી. બેલ્ટવાળા પાટલુન માટે પણ તમે જાણ્યું છે. પ્લેટ નં ૨૯ માં એક અને ક્રન્ટના પાટલુનના કાપને બેલ્ટ યાને પટાવાળું બનાવવા કાપને વાળવાની લાઇન ચીત્રોમાં BC લાઇનથી બતાવી છે, તે ધ્યાન રાખશો.

પુરૂષોના પાટલુનના ક્રન્ટ કાપમાં ફક્ત એકજ સુધારો કરવાનો છે અને તે એ કે NI અને IU ની વચ્ચેની પોઇન્ટ શોધી, તેની વચ્ચેની પોઇન્ટથી બાંધના ગાળા માટે જેમ ગોળાકાર દોરીએ છીએ, તેમ દોરવો. જુઓ ચીત્રમાં NYU નો ગોળાકાર. બીજો ફરક S પોઇન્ટથી ૧/૪" જેટલી પોઇન્ટ H માર્ક કરી, આ H પોઇન્ટ U ની સાથે લાઇન વતી જોડી દેવી.

કાગજના કાપો પરથી કપડું વેતરવા વિષે.

સિલાઈ માટે હમેસાં ૧/૨" રાખીએ છીએ, તો પણ પુરૂષના કોટ પાટલુનના કેટલાંક સાંધા ઉલ્ટે પડે વાળી ઓટન કરેલા હોય છે, સીલાઈ માટે કપડું ૧ ૧/૪" જોઈએ. તેજ પ્રમાણે નીચેની મોરી માટે કપડું ૨" લંબાઈમાં જાસ્તી લેવું, જેથી નીચે વાળી શકાય. મોરીનું જાસ્તી કપડું પોઇન્ટ A જેટલું ન લેતાં લાઇન MA કરતાં ૧" વધુ જાસ્તી લેવું, કારણ ચીત્રમાં જોવાથી AN લાઇન ઉપર જતાં પહોળા થાય છે, માટે વેતરતી વખતે જાસ્તી રાખી સિલાઈ કરતાં વધે તે કાપી નાખવું. પાટલુનની ઉપરની SY લાઇન પર પણ ૧ ૧/૨" થી ૨" ની અસ્તરની

પરી આપવી પડે છે, તે ધ્યાનમાં રાખજો. એકમાં અસ્તરતું કપડું ઉપરથી ૧ ૧/૨" પહોળું લેવા યાદ રાખજો.

પાટલુનના પહોળા સાંધાઓ.

અર્ધી ઇંચ જાસ્તી કપડું સાંધાઓ MY, (MT) માટે લેવું. KSPUNA યા (LPUNA) નાં સાંધા માટે ૧ ૧/૪" કપડું સિલાઈ માટે જાસ્તી રાખવું. HLU યાને Fly ની બે અસ્તરની અને એક પાટલુનના કપડાંની પટ્ટીઓ વેતરવી. પટ્ટાવાળા પાટલુન માટે પણ નીચે અસ્તર મૂકવા અસ્તરતું કપડું પણ વેતરવું.

હોલની પટ્ટી યાને FLY પોઈન્ટ H થી ૧ ૧/૪" યા ૧ ૧/૨" અંદર પોઈન્ટ L માર્ક કરો. LU જોડો. આ HLU નો ભાગ તમારા પાટલુનની Fly યાને અંદરના હોલની પટ્ટી થશે. Fly હંમેશાં પોઈન્ટ I થી ૩" ઉપર લેવી, જુઓ પ્લેટ નં ૨૯ FRONT.

પહોળા સાંધા કરવા માટે ઉલટા પડે ૧ ૧/૪" કોરથી દૂર મસીન સિલાઈ કરી, આ ૧ ૧/૪" કપડાંની કોરને ઝીણી ઉલ્ટે પડે વાળી ઓટનના ટાંકાએ સિલાઈ કરવી. ઓટનના ટાંકા બારીક લેવા. જે કપડું જાડું હોય, તો ૧ ૧/૪" ના કપડાંના અંદરના પડને ૧/૨" કાપવું જેથી ઓટન કરવાનું બારી ન પડે. U પોઈન્ટથી N સુધીના સાંધા માટે ૧ ૧/૪" કપડું નહીં લેતાં, જે પોણા ઇંચ ભેરો તો સાંધાની ગોળાઈ આગલની સીલાઈ બરાબર બેસશે.

પાટલુનની સિલાઈ વિષે.

પુરપોના પાટલુનની સિલાઈ અને બાનુઓના પાટલુનની સીલાઈમાં ફરક હોય છે. બાનુઓના પાટલુન ક્રેન્ચ સીમે કરવામાં આવે છે. પુરપોના પાટલુનના સાંધા પહોળા રાખી સિલાઈ કરવામાં આવે છે, તેથી પાટલુનના સાંધાઓ યાદ રાખવા. ક્રેન્ચનો અને બેકનો પહોળો સાંધો UNA છે, અને સાંધો YZOM ને ઉલ્ટે પડે સીધી મસીન સિલાઈ કરી પાછી ચતે પડે મસીન સિલાઈ કરવી.

ઉપર પ્રમાણે બધા સાંધાની સિલાઈ થયા પછી HPU જે સિલાઈ કર્યા વગરનો ભાગ રહ્યો છે, તે માટે તપાસીએ. LUPH નો Fly નો કાપ, જે માપન કપડાંનો એક કાપ અને અસ્તરના બે કાપ વેતર્યા છે, તેમાંનો એક કપડાંને અને એક અસ્તરનો કાપ લેવો. ઉલ્ટે પડે HPU ને મસીન મારી ચતે પડે પાછુ મસીન મારવું. બેલ્ટ યા પટ્ટાવાળું પાટલુન હોય, તો જેટલો પહોળો બેલ્ટ કરવો હોય, તેટલી પહોળાઈનું માપ Fly ની લંબાઈમાંથી કમી કરવું. ફેલાઈ ના બીજા અસ્તરના કાપને પાટલુનની ઢાળી બાજુએ ઉભા પડે

HU લાઇન સાથે મશીનની સીલાઈ કરવી. આ પ્રમાણે અસ્તર બેસાડ્યા પછી ફલાઈની ઉપલી તૈયાર કાઢેલી પટી LU લાઇનપર મુકી મશીન સીલાઈ કરવી. LU ના ગોળાકાર બરાબર ગોઠવજો. Fly ની LU સાઈડને ઝીણી વાળીને સિલાઈ કરજો આ પ્રમાણે અંદર સીવાયલી પટી પર હોલ કરવા. બટન માટે અસ્તરની ઉથલાવેલી પટીને જમણી બાજુની HU લાઇને પર મુકી ઉલ્ટે પડે મસીન સિલાઈ કરી ચન્તે પડે પાછી સિલાઈ કરવી. આ તૈયાર થયેલા ભાગ પર બટન ટાંકવા. આ ફલાઈ ટાંક્યા પછી ફલાઈના કપડાં અને પાટલુનના કપડાંને બે ઇંચે છેટે ટાંકાં મારી જોડવા. બટન તથા હોલ બનાવતી વખતે ધ્યાન રાખવું કે ફલાઈની પટીવાળા ભાગ પર ઉપરથી ઉલ્ટે પડે એક બટન કરવું. આ બટન ફલાઈની બાજુએ આવ્યાથી બટનવાળી પટીને ઉપરથી હોલ કરવો પડશે. માટે એકાદ જીનું પાટલુન તપાસવું. જો પટાવાળું પાટલુન કરવું હોય, તો પટો ૪" થી ૫" વધુ લાંબો રાખજો. જોટલો લાંબો પટો રાખ્યો હોય, તેટલા માપે પાટલુનના બેલ્ટ પર એક બટન ટાંકવું અને પટાના છેડે એક હોલ કરવું. આ પ્રમાણે કર્યાથી પાટલુન બંધબેસતું થશે.

પુરૂષનું લાંબુ પાટલુન.

કપડું :—૩૦" પનાનું ૩ ૧/૨ થી ૪ વાર.

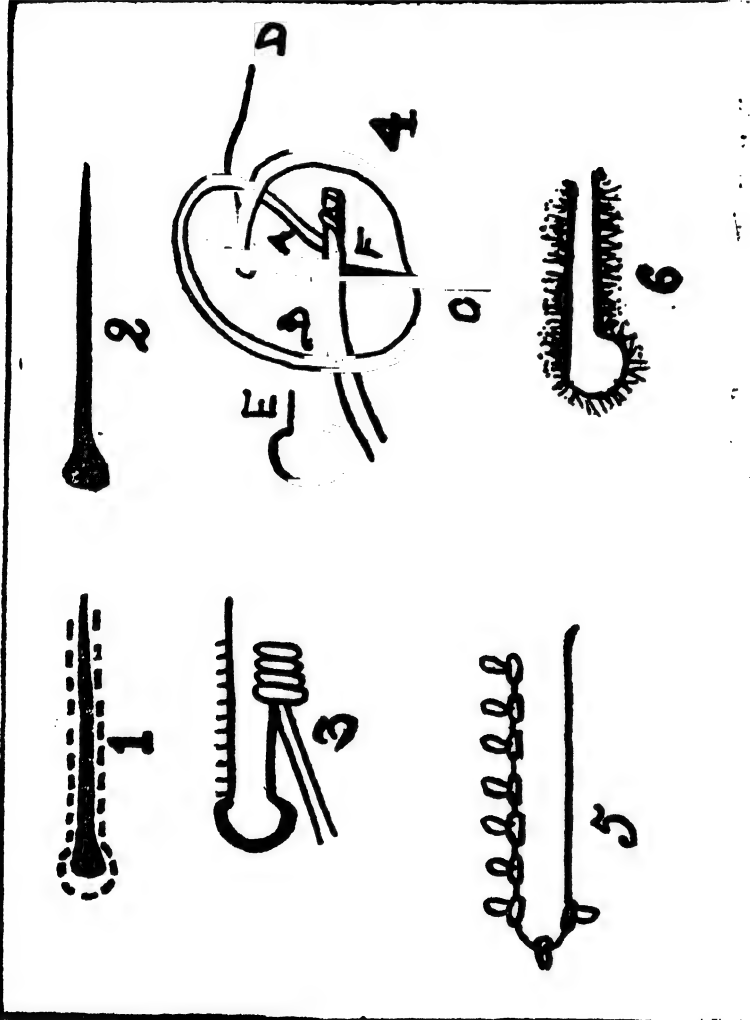
લાંબા પાટલુનના કાપ કાઢવા માટે જીઓ બાનુઓના લાંબા પાટલુન યાને સ્કેકનો વિષય. બાનુઓના સ્કેક પ્રમાણેજ માપ લેવું અને તેજ પ્રમાણે કાપ પણ વેતરવો. NA થી લાંબાતો સાંધો પહેળો કરવો અને OM થી લાંબાતો સાંધો YM પ્રમાણે કરવો. બ્યારે કાગજના કાપ પ્રમાણે કપડું વેતરો ત્યારે કપડું ૬" લાંબુ રાખજો, કારણ મોરી વાળવા જાસ્તી જોઈશે. આ પ્રમાણે પુરૂષોનું બીજું અગત્યનું વસ્ત્ર તમે કાપ કાપી, કપડું વેતરી, સિલાઈ કરવા જાણ્યું છે. પાક કિરતારનું હવે નામ લઈ પુરૂષનો કોટ જોઈશું.

બટનહોલ ગુંથવા વિષે.

દરજીની કિંમત તેના હોલ ગુંથવાની સફાઈમાં છે. વસ્ત્રને ઠીપાવનાર ધરેણું તે બટન હોય છે. માટે બહેનો તમારે હોલ ગુંથવા માટે ખંત રાખવી પડશે. વાંકા ટાંકાઓ અથવા હોલમાંથી આખું બકર પેસી જાય તેવા બાકોરા ગુંથશે નહિ. હોલ ગુંથવાની આજસાધ કરશે ના. એમ તો મુંબઈ શહેરમાં મસીનથી બે પૈસે ડ્રન હોલ ગુંથવાવાળા ધણુ છે, પણ જેમ મસીનમાં જીવ હોતો નથી. તેમ મસીનના હોલમાં પણ જીવ હોતો નથી. બે ત્રણ વાર હોલ પોશું તો જાણે તાનસા તલાવ બની ગયું! તમે માટે આ હોલ ગુંથવાનો

વીક્ષમ જેમ અને તેમ સહેલો અને તે સારૂ આ પ્લેટ નં ૩૦ માં છ જુદી જુદી આકૃતિએ આપું હોલ ગુંથી તૈયાર કરવા બતાવ્યું છે.

બટન હોલ બનાવ કરવા હોય, ત્યાં ચોકની એક લાઇન દોરજો. જુઓ ચીત્ર નં ૨. આ લાઇન કેટલી લાંબી દોરશો? જેટલી લંબાઈ તમારા બટનની

હોય તેટલીજ, અથવા એકાદ દોરો જસ્ટી રાખજો. હોલનો એક છેડો ગોળ હોય છે, જ્યારે બીજા છેડા પર ટાંકાં મારી બે કપાયલા ભાગ સાથે જોડેલા જણાય છે. હોલનો ગોળાકાર નાની કાંતરની અણી ખોલી જરા ગોળ ફેરવશો તો થઈ જશે. પંચ અથવા આંધરા પાડવાની પકરથી પણ કરશો તો ચાલશે. આ ચોકની દોરેલી લાઇન નજીક કોઇ પહેલા મસીન સિલાઇ કરે છે, જેથી કપડું ચુંથાતું નથી. (ચીત્ર ૧). કોઇ વળી હોલ બટનનો કાપ મૂકી કપાયલી બાજુના હોલને પહેલાં ઓટન કરે છે. કોઇ ઓટન ન કરતાં દોરાનાં એક બે તાર લઈ કોરની લાઇન સાથે લગાડી, જેમ કોડીંગ કરીએ છીએ તેમ દોરાના તાર પરથી હોલ ચુંથે છે. (ચીત્ર ૩). જો હોલ ચુંથવાનું કપડું બહુ ઝીણું હોય, તો તેની પછવાડે એક ફાલતા કપડાને ફાંક મારી હોલનો કાપ મૂકવો. હોલ ચુંથતી વખતે આ બેઉ કપડાં સાથે લઈ ચુંથવું.

હોલ ચુંથવાની રીત.

ઉલ્ટે પડે દોરાનો છેડો બખિયાના બે ટાંકાં મારી ટાઈ કરો. સોય ઉલ્ટે પડેથી કપડાંમાં ખોલી બહાર કાઢો. દોરાનો એક આંટો હોલના બહારના પડ ઉપર કરો. જુઓ ચીત્ર ૪ ABC. સોય સાથેનો દોરો જ્યાં A નો શરૂઆતનો દોરો છે, તેની ઉપર લાવો. સોયને હોલની ઉલ્ટે પડે ખોલી, ચત્તે પડે બહાર કાઢી હળવે હળવે દોરો ખેંચવો. (સોય બહારના દોરાની ઉપરજ રાખવી અંદર રાખવી નહિ.) આ પ્રમાણે આખેરમાં તમે દોરાના ટાંકાંમાં ગાંઠ બનતો જોશો. આ ગાંઠ હોલના કાપેલા ભાગની કિનારી પર અંગુઠાએ દાબી ગોઠવવા. ગાંઠો એક સરખી લાઇનમાં કોર પર રાખવાની આદત રાખજો. ટાંકાંઓ પણ લાઇનમાં એક સરખાં કોર પરજ બાજુ બાજુમાં લેજો. (ચીત્ર ૫). ચીત્ર નં ૪ માં E અંગળ હોલનો ઉપરનો ભાગ દેખાડ્યો નથી, કારણ એક ભાગથી

૨૦ વર્ષના અનુભવી બાનુઓના દરજી

પી. એસ. ટેલર.

ઇશ્વર ભુવન,

નળ બજાર, મુંબઈ.

તમારે ઘરે આવી સસ્તામાં બાનુઓના પોષાક

બનાવતાં શીખાડશે.

ચીત્ર ખુલાસા વાર સમજાયુ આપે છે. ગોળાકારમાં પણ એમજ ટાકાં ગુંથવા. આ પ્રમાણે (ચીત્ર નં ૬), તમારો હોલ તૈયાર બનશે. આ હોલ ગુંઠી રચ્યા પછી હોલને છેડે ચાર ઊભા ટાકાં મારવા, કે જેથી હોલ ચીરાઈ જવાના સંભવ રહે નહિ. કપડાંનાં ઉલટા પડે એ ત્રણ બખ્યાના ટાકાં મારી દોરો કાપી નાખશો. દોરો ખેંચી તોડશો નહિ, કારણ એમ કરવાથી ગુંઠેલું હોલ ખેંચાઈ જશે. હોલ પર અસ્તરી મારજો.

પુરૂષનો ઢુકો કોટ—SHORT COAT.

કપડું :—ઢુકો કોટ ૩ થી ૩ ૧/૨ વાર. દગલો (લાંબો કોટ) ૪ થી ૪ ૧/૨ વાર.

માપ :—કોટની લંબાઈ ૨૯" ઓપન કોલર (આખો ગોળ ફરતો માપવો) ૩૨".

કમરનો ધેરાવો ૨૮".

બાંયની લંબાઈ ૨૨".

બેક ૬". બાંયની નીચેનો ગાળો ૧૧".

છાતિનો ધેરાવો ૩૨".

ગળું ૧૩".

બગલનો ગાળો ૭".

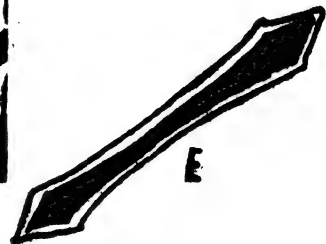
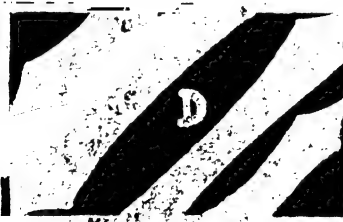
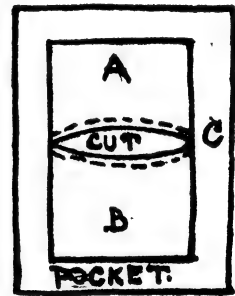
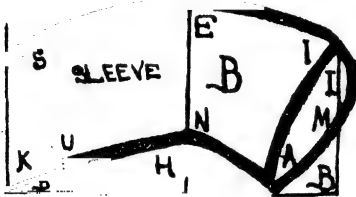
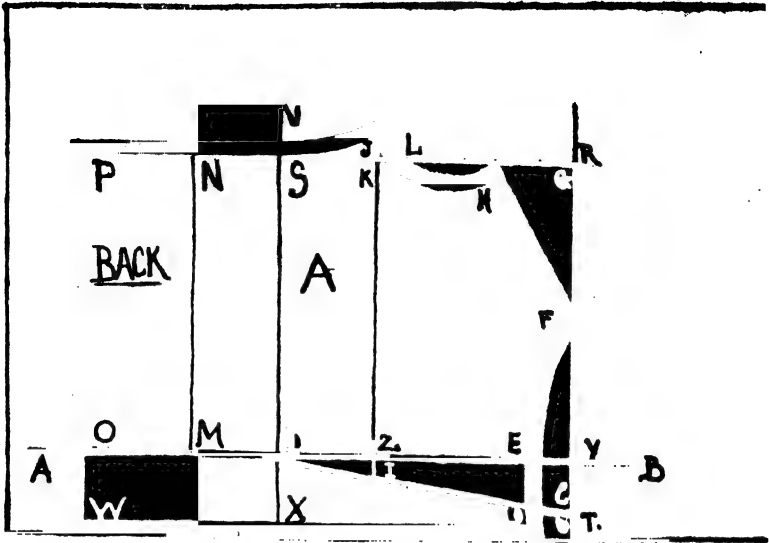
કોટના બેકનો કાગજનો કાપ.

પાક પરવરની મહેરથી આપણો વિષય સંપૂર્ણ થવા આવ્યો છે. આખેરનો પુરૂષનું વસ્ત્ર વેતરવાનું છે. આ વસ્ત્ર યાને પુરૂષનો કોટ વેતરવા ઝાઝી તકલીફ પડશે નહિ.

ઉપલા દર્શાવેલા માપથી તમે કોટ વેતરી શકશો. બીજા માપોની જરૂર નથી.

જો તમે જુનો કોટ યા દગલો તપાસશો, તો તમોને માલમ પડશે કે, Back યાને પછવાડેનો કાપ નાહતો હોય છે. યાને વચ્ચેના સાંધા બરાબર બગલની વચ્ચે નહિ આવતા બહારથી ખસ્તો રહે છે. તો તે માટે જ્યારે બેકમાં ધેરાવાના માપ લેવો, તો તે માપમાં ૧" કમી લેવું. દાખલાતરીકે ધેરાવાનું માપ ૭" હોય, તો બેકમાં ૬" લેવું અને બેકનું વધેલું ૧" ફ્રન્ટમાં જાસ્તી લેવું એટલે ૭" ને બદલે ફ્રન્ટમાં ૮" લેવું.

એક બ્રાઉન પેપરનો તાવ લેવો. કીનારીથી ૧ ૧/૨" પર એક સીધી લાઇન દોરો. જુઓ પ્લેટ નં ૩૧, ચીત્ર A માં લાઇન AB, બ્રાઉન પેપરવાલી

કીનારીની જમણી બાજુથી ૧" છોડી એક ઉભી લાઇન TR દોરો. TR બાં AB લાઇનને મળે ત્યાં Y માર્ક કરો. પોઇન્ટ T થી કોટની લંબાઇના માપની પોઇન્ટ W માર્ક કરો. (૨૯"). એક ઉભી લાઇન W થી દોરો. આ લાઇન AB ને બાં મળે તે પોઇન્ટને O માર્ક કરો. લાઇન TW ની વચ્ચેની પોઇન્ટ કાઢી તે પોઇન્ટને X માર્ક કરો. પોઇન્ટ X થી એક ઊભી લાઇન XV દોરો. પોઇન્ટ X થી આ દોરેલી લાઇન બાં AB ને મળે ત્યાં D મૂકો. પોઇન્ટ T થી ૩/૪" ઉપર TR લાઇન પર C પોઇન્ટ મૂકો. CD લાઇન દોરી જોડો. WT અને ODC લાઇનના વચ્ચેનો ભાગ જે એક કાપની સિલાઈ માટે વાળવાના સાંધાનું જાસ્તી કપડું લેવાનો ભાગ છે, હાં યાદ રાખજો કે આ કાપના ભાગમાં સિલાઈ માટે જાસ્તી કપડું ન લેવું. બીજું, ગળાં કે ખભાના આકારો દોરતી વેળાએ ગળા આગળથી ફક્ત ૩/૪" અને ખભા માટે ૧ ૧/૨" લેવું. નાનાઓ માટે અંડાજે ઓછું લેવું. આ પ્રમાણે લાઇન ODB તમારે માટે ખરેખરી કોટના કાપની લાઇન બની છે. આ લાઇનથી કાપ દોરવો, નહિ કે WT લાઇનથી. ઉપર તમે કોટનું માપ જોશો, તો કમરની લંબાઇનું માપ ન હશે, માટે પુરવણા કોટ માટે કમરની લંબાઈ સારું કોટની લંબાઈનું અર્ધું લેવું. આ અર્ધાની પોઇન્ટ આપણે પહેલાથીજ D માર્ક કરી છે. આ D પોઇન્ટથી કમરના ઘેરાવાની (૭-૧=૬) ૬" એક પોઇન્ટ S માર્ક કરો. આગલા બીજા કાપમાં કમરથી થાપા વચ્ચેની લંબાઈ ૫" થી ૬" રાખી હતી. તેમજ પોઇન્ટ D થી ૬" બાજુમાં AB લાઇન પર પોઇન્ટ M માર્ક કરો. કોટમાં થાપાના ઘેરાવા માટે કમરનું જે માપ હોય તેનાથી ૧/૨" જાસ્તી લેવું. કમરનું માપ ૬" છે, તો એક લાઇન MN ૬ ૧/૨" ની પોઇન્ટ M થી દોરો. બાકી રહી જાતિના ઘેરાવની લાઇન. બગલ ૭" છે, તો Y થી ૭" પર એક પોઇન્ટ Z લાઇન AB પર માર્ક કરો. Z થી એક ઉભી લાઇન દોરો. આ લાઇન નીચે લંબાવ્યાથી DC લાઇનને I આગલ મળશે. Z થી જાતિના ઘેરાવાની એક ૭" (૮-૧=૭) ZJ દોરો. પોઇન્ટો J, S અને N જોડો અને N થી સીધી લાઇન લંબાવી W થી દોરેલી લાઇનને પોઇન્ટ P પર મેળવો. કોટમાં ગાળા માટે ૧/૪" કમી લઇએ છીએ તેમ ન લેતાં ૧/૪" વધારે કમી લેવું. એટલે બધું મળી ૧/૨" કમી કરવું. એક ૭" નો છે, તો અર્ધું કરી ૧/૨" બાદ કરશો, તો મળાંનું માપ ૩" થશે. પોઇન્ટ Y થી ખભાનું માપ ૭" છે, તે માપની પોઇન્ટ Y થી G માર્ક કરો. I થી ૩" પર H માર્ક કરો. કોટમાં ખભાના ગાળા માટે ૧ ૧/૨" અને ગળાં માટે ૩/૪" યા ૧/૨" લેવું. (નાનાઓ માટે ૧" અને ૧/૪" લેવું). જુઓ પ્લેટ નં ૩૧, ચિત્ર A માં H અને E પોઇન્ટો. H અને

E પોઇન્ટથી આજો દોરો. પોઇન્ટ G થી એક અડી લાઇન દોરો જે IJ ને K અડખ મળશે. JK ના માપની KL પોઇન્ટ કરી સેન્ટરો સોંપીને બાંધનો આજો દોરો છે, તેમ JLH બાંધનો ગાળો દોરી લેવો. FE ગળાનો આજો નીચે સુધી લખાવો, જે WT લાઇનને U આગળ મળશે. આ પ્રમાણે તમારો ઢુંકા કોટનો એક કાપ થયો છે. FUWPNSJH કાપી કાઢીશો, તે કોટ નો એક કાપ થશે.

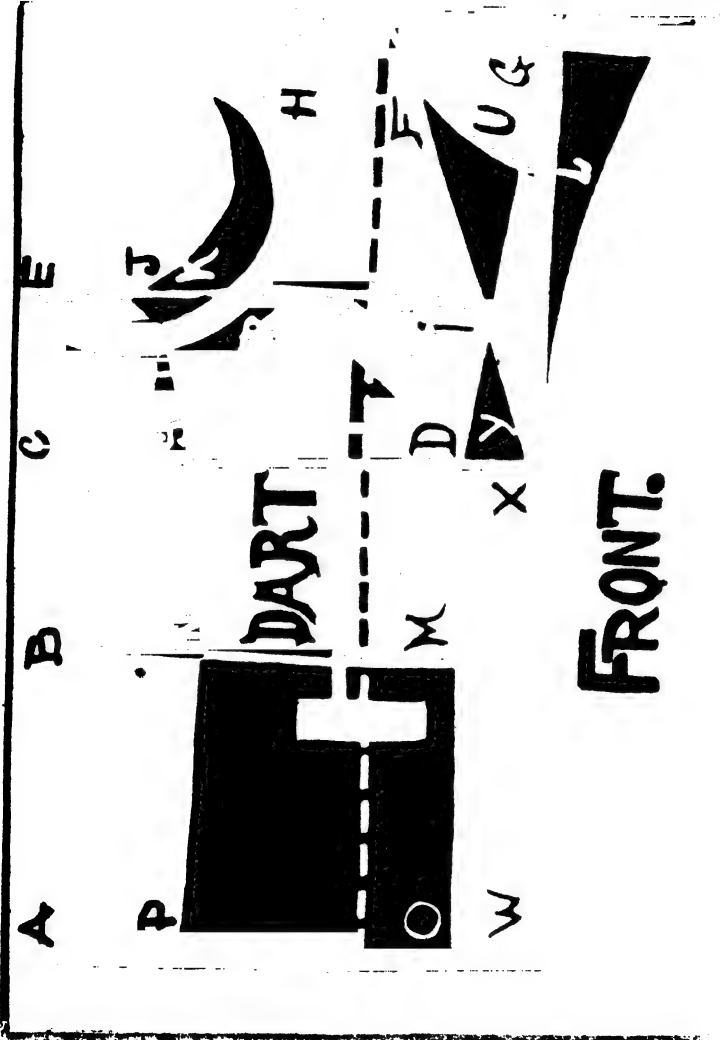
SHORT COAT નો ફ્રન્ટ કાપ.

ઉપલો એક કાપ જે કાપીને તૈયાર કાપો છે, તેને બીજા બ્રાઉન પેપર પર પીન કરો. કાપની WXU ની કોર પેપરની કોરેકોરે મૂકવા ધ્યાન રાખજો. પીન કર્યા પછી એક કાપને ફરતે પેન્સીલથી લાઇન દોરી બ્રાઉન પેપર પર એકના અંગ્રેજી અક્ષરો લખી દેવા. જુઓ પ્લેટ નં ૩૨, ચિત્ર Front. એક કાપમાં સુધારો કરી હવે ફ્રન્ટ કાપ કરીશું.

એક કાપમાં જે જસ્તી ભાગ લીધો હતો, તે એક કાપમાં સિલ્કાઈ માટે હતો. કોટના બે આગલા ભાગો ઉધાડા હોય છે, તે પર હોલ બટન થાય છે. આ પડો જે એક પર એક પડે છે, તે માટે જસ્તી કપડું ફ્રન્ટમાં જોડશે. આ એકનો નીચેનો જસ્તી ભાગ આ બે પડ માટે ઉપયોગી થઈ પડશે. આપણે પહેલાં આપન કોલર વેતરશું. FU લાઇન જે એકમાં ગોળાકાર હતો, તે ન લેતાં આ આકારને સીધોજ રાખવો ગોળાકાર આપવો નહી. આપન કોલરનું માપ ૩૨" લીધું છે. કોલર બે ઉધાડા ભાગ પર વેતરાસે, માટે ૩૨" નું અધુરું ૧૬" થશે. આ ૧૬" મા એકના કોલરનું પશુ માપ આવી જાય છે, તો તે માપ બાદ કરવું પડશે. એકના ગળાનું માપ ૩" લીધું, તો ૧૬"-૩"=૧૩". પોઇન્ટ F થી ૧૩" નું માપ વી શેપ ના માપ માફક લેવો. ચિત્ર પ્રમાણે FY લાઇન આપન કોલરની લાઇન થઈ, FYUG આપન કોલર થશે. તમને કોલર પહેળો જોડજો, તે Y થી એક ત્રિકોણ કાગળનો કાપ જોડવાથી વધુ પહેળો થશે. જુઓ ચિત્રમાં L નો ભાગ. એક કાપના ઘેરાવામાં ૧" કમી લેવાથી ફ્રન્ટમાં જસ્તી ૧" લેવાનું છે. તે ઉપરાંત હમેશ કોટ એક કાપ કરતાં ફ્રન્ટનો કાપ નાના માટે ૧ ૧/૨", મોટા માટે ૨ ૧/૨" અને જડા માટે ૩ ૧/૨" વધુ જસ્તી લેવું. એટલે બધું મલી એટાં માટે ૧" + ૨ ૧/૨" = ૩ ૧/૨" જસ્તી લેવું પડશે, તો J થી E, S થી C, N થી B અને P થી A ૩ ૧/૨" વધુ લાંબો કાપ કરો. ABCE જોડો. આ તમારો ફ્રન્ટનો પહેળો કાપ થશે. ફ્રન્ટની બાંધનો કાપ પહેળો કરવા એકનો ગળા આકાર JH ની ૩/૪" નીચે એક બીજો ગળા આકાર RH દોરો. હવે ETRH ગોળાકાર જે RH ને E સાથે જોડવાથી ફ્રન્ટ કાપનો બાંધના માળાના કાંપ બનશે. જુઓ પ્લેટ નં ૩૨.

શોર્ટ કોટની બાંય.

એક ડબલ લેડી કાપેલું બ્રાઉન પેપર લો. જમણી બાજુથી ૨" છોડી લાઇન BI દોરો. આ લાઇન BI નું માપ બગલના ગાળાનું ૭" છે, તેટલું લેવું. બેકનું માપ ૬" છે, તેનું અધુરું એટલે ૩" B થી અંદર પોઇન્ટ A માં

ચિત્ર નં ૨૨.

કરવી. પોઈન્ટ B થી બાંયની લંબાઈ ૨૨" છે, તેની D પોઈન્ટ માર્ક કરવી. BD નું અર્ધું એટલે ૧૧" પર H માર્ક કરો. પોઈન્ટ D થી ઉભી લાઈન દોરો. D થી ૧/૨" ઉપર K મૂકો. H થી ૧ ૧/૨" ઉપર પોઈન્ટ N મૂકો. KHA ગોળાકારે મેલાવો. બાંયની નીચેના ગાળાનાં માપનું અર્ધું કરી પોઈન્ટ K થી એક લાઈન KS દોરો. પોઈન્ટ K થી ૧" અંદર પોઈન્ટ U મૂકો. S અને U જોડો. N થી એક ઉભી લાઈન દોરો જેનું માપ સાધારણ માણસ માટે ૧ ૧/૨" અને જડા માટે ૨" બાંયના નીચેના ગાળા કરતાં વધારે હોવું. ૫ ૧/૨" + ૧ ૧/૨" = ૭" નું માપ થશે. પોઈન્ટ N થી ૭" ની લાઈન NE દોરો. પોઈન્ટો S, E ને I ગોળાઈએ જોડશો, તે બાંયની લંબાઈનો આકાર બનશે. BI લાઈન વચ્ચે M પોઈન્ટ મૂકો. પહેલાં AI ને છાલકી ગોળાઈએ મેળવો. SUNAIE કાગળના કાપનું ઉપલું પડ બાંય માટે બગલની અંદરનો કાપ થશે. ખભાંની આગળનો બાંયના કાપ માટે IMA નો ગોળાકાર જોડો. ત્યારે આ SUNAMIE કાપવાથી બાંયનો ઉપરનો કાપ તૈયાર થશે.

ત્યારે તે પાક કીરતારના થુક ગુજરતાં આ આખેરના કાપને મારી વાહલી માદરની યાદગારીમાં SUNAMIE નો ખારો શબ્દ આપી, દાયકાઓની મુરાદ પાર પાડી છે. લાખો થુક તે પાક કીરતારનાં (જુઓ પ્લેટ નં ૦ ૩૧, ચીત્ર B).

કોટના કાપો પરથી કપડું વેતરવા વિષે.

પુરૂષોના કોટના ધણુખરા સાંધા પહોળા બનાવવા પડે છે, તે માટે ખભાં ને બાંય માટે ૧" અને બીજા સાંધા માટે ૧ ૧/૨" જાસ્તી રાખવું. બેકના કાપમાં WXU કાપમાં જાસ્તી ન રાખવું, કારણ કાપમાં જાસ્તી રાખેલું છે. FG અથવા FH ૧/૨" રાખવું, કેમ કે એની સાથે કોલર જોડાશે. એજ પ્રમાણે ફ્રન્ટમાં પણ જાસ્તી કપડું સાંધાઓ માટે હોવું. એ માટે તમારી પાસે બાજુમાં એક જુનો કોટ રાખજો, કે જેથી તેના સાંધાની પહોળાઈ માટેની સમજણ પડે.

બેક કોલર અને ઓપન કોલર બાનુઓના કોટમાં દર્શાવ્યા પ્રમાણે તૈયાર કરવો. કોટના ઓપન કોલર માટે અંદરના પડ સાથે ચીત્રમાં બતાવેલી ડોટેડ લાઈન પ્રમાણે બાનુઓના કોટ મીસાલ વેતરવા યાદ રાખજો, જુઓ પ્લેટ નં ૦ ૩૨. બાંયના સાંધાઓ માટે ૧" જાસ્તી કપડું રાખવું. બાંયની નીચેના ગાળો વેતરવા કપડું ૨ ૧/૨" થી ૩" જાસ્તી રાખવું. કારણ બાંયને નીચેથી અંદર વાળવી પડશે.

કોટની સિલાઈ વિષે.

જે સાંધાઓ પહોળા કરવાના છે, તે પહોળા કરજો. ઓપન અને બેક કોલર માટે બાનુઓના કોટની સિલાઈના વિષયમાં જુઓ. સાંધા બરાબર ઉલ્ટે પડે મસીન સિલાઈ કરી એક સરખાં પહોળા વાળી ઓટન કરજો. અસ્તરીની મજબૂત વારંવાર લેજો.

ખીસાં અને કોટના ચમતા.

કોટની ડાબી બાજુએ હમેશાં બહારથી એક ખિસું આવે છે. આ ખિસું કેમ મૂકવું એ લખવું જરા મુશ્કેલ છે, કારણ નાના મોટા માટે ચોક્કસ માપ લખી શકાય એમ નથી. મોટા માટે ખભાંની પોઇન્ટ F થી બરાબર ૭ ૧/૨" નીચે મૂકવું, અથવા નાના મોટા માટે જે બગલના ગોળાકારની પોઇન્ટ J છે તેની લાઈનમાં અથવા ૧" નીચે મૂકવું. આ ખિસું સીધું નહિ મૂકતાં બગલના આકાર આગળ યા નીચે સીધી લાઈન દોરી આ લાઈનના કોલર આગળના છેડાની નીચે નાના માટે ૩/૪", મોટા માટે ૧ ૧/૪" પર પોઇન્ટ કરી બીજી આડી લાઈન દોરી જોડવી. આડી લાઈન પર ખિસું મૂકવું. આ ખિસું ૩" થી ૪ ૧/૨" પહોળું અને ૪" થી ૫" લાંબું બનાવવું. ખિસું કોલરમાં ઢંકાય ન જાય, તે માટે કોલરની બહારથી આવે એમ લાઈન દોરી કાપવું. કોટની નીચેનાં ખિસાં કમરની લાઈન અને કોટની બોર્ડર વચ્ચે કરવાં. મોટા માટે આસરે કોટની બોર્ડરથી ૧૦" પર મૂકવા. આ ખિસું ૬" થી ૭" પહોળું બનાવવું. અને કોટની બોર્ડરથી ૧" યા ૨" ઉપર રહે તેટલું લાંબુ બનાવવું. ખિસાને Flap યાને ઢાંકણ કરો, તો તે ૧ ૧/૨" થી ૧ ૩/૪" પહોળું રાખજો.

કોટને બંધ બેસતો કરવા ફ્રન્ટમાં લાંબા ચમતા લેવાય છે. ઉપરનું ખિસું બ્યાંથી શરૂ થાય છે ત્યાંથી ચમતો લઇ નીચેના ખિસાં સુધી ઉતારવો. આવી રીતે બેઉ ફ્રન્ટના કાપમાં ચમતા લેવો. (પ્લેટ નં ૦ ૩૨. ચીટ Front મા DART) જમની બાજુએ ઉપર ખિસું ન આવવાથી તેનો ચમતો ખભાથી ૭ ૧/૨" માપી શરૂ કરવો. આ પ્રમાણે ફ્રન્ટમાં બે ચમતા થશે.

ફ્રન્ટના બે પડોને નીચેથી ગોળાકાર યા જેવો આકાર કરવો હોય, તે શર્ટના પ્રકરણમાં જેમ નીચેથી ગોળાકાર કાપ્યો હતો, તે પ્રમાણે કરવો. આ ગોળાકાર ૩" x ૩" જેટલો કરવો.

ખિસાં કાપવા અને વેતરવા વિષે.

મારી બનતી શક્તિએ તમને ઠરેક ચીજ સહેલ કરવાની કોશિષ કરી છે, માટે ખિસાંનું પ્રકરણ પણ મુશ્કેલ ન લાગે, તે માટે વિગતવાર તપાસીએ.

કન્ટનું ઉપલું ખિસું.

બ્યાં તમારે ખિસું કરવું હોય, ત્યાં જેટલું પહોળું જોઈએ તેટલી પહોળાઈની લાઇન ટેલરસ ચોકે દોરી, દોરેલી લાઇન પ્રમાણે કાપવું. તમે જે દાખી બાજુનું કોટનું ઉપલું ખિસું તપાસશો, તો કોટના કપડાની એક પટી ખિસાના મહોં પર સીવેલી હશે, તો આપણે તે વેતરવાનો યત્ન કરશું. પહેલાં ખિસું જેટલું પહોળું જોઈએ તેના કરતાં સિલાઈ માટે બે છેડા મળી ૧" જાસ્તી લાંબી પટી લેવી. ખિસું ૩" પહોળું હોય, તો પટી ૪" લાંબી લેવી. પટીની પહોળાઈ ૧" છે, તો પટી સિલાઈ માટે રાખતાં ૧ ૩/૪" પહોળી થશે. કપડાં પર ખિસાનો કાપ કાપવાથી A અને B કપડાંનાં બે ભાગ થશે. ચીત્રમાં B કપાણેલા ભાગ પર આ બહારની પટી ચૂકવી છે. આ પટીનો ઉલ્લેખ ભાગ ઉપર રાખી કાપેલા ભાગ B સાથે કોર પર ફાંક મારી મસિન સિલાઈ કરવી. હવે આ પટીની એક સાઈડ સીવ્યા વગરની પટી છે. તો જેટલું ખિસું લાંબું જોઈતું હોય તેટલી લંબાઈ કરતાં ૧" જાસ્તી લાંબો ખિસાની અંદરના કપડાંનો કાપ વેતરવો. ખિસું લાંબું ૫" નું કરવાનું છે, તો કપડું ૬" થશે. ત્યારે ખિસાની અંદરનું કપડું ૪" x ૬" નું કાપવું. બીજો ટુકડો જે કોટના કપડાંના ઉપલા (A) કાપેલા કાપ સાથે જોડાશે, તે ૧" કમી કાપજો. (૪" x ૫"). આ ૪" x ૬" નું લાંબુ કપડું ચીત્રમાં બતાવેલા B ભાગ પર જે કપડાંની પટી સીવી છે, તે પટીની સીલાઈ વગરની કોર સાથે ફાંક મારી મસિન સિલાઈ કરવી પછી ઉથલાવી પાછી મસિન સિલાઈ કરવી. ખિસાનું કપડું કાપેલા ભાગની અંદર ઉતારવું. એજ પ્રમાણે કોટના કપડાંના ઉપલા કાપેલા ભાગને (A) પણ બીજો ૪" x ૫" નો ટુકડો કાપી સીલાઈ કરી અંદર ઉતારવો. ખિસાનું કપડું અંદરથી બંધી બાજુથી સીવી લેવું, અથવા

આ કીતાબના બેકોકસ

રેપીડ પ્રોસેસ વર્કસે

૨૮૮, કાલબાદેવી રોડ, મુંબઈ, ૨.

સસતામાં બનાવી આપ્યા છે.

તમે પણ તમારું લાઇન, હાફ્ટોન અને કલર બેકોકસનું કામ એઓને આપજો.

તો એ બેઉ પડ બહાર રાખી સિલાઈ કરવી અને પછી બન્ને પડ અંદર ઉતરવાં. ઉપલી પટીના બે છેડા બરાબર વાળી કોટના કપડાં સાથે સિલાઈ કરી દેવી. એ માટે જીનો કોટ તપાસવો. (ચીત્ર માટે જીઓ પ્લેટ નં ૦ ૩૧, ચીત્ર C).

ચીત્રમાં A ને B બે ખિસાંની અંદરના કપડાં છે. જે કોટેડ લાઈન છે, તે ફાંક મારી સિલાઈ માટેની છે. સિલાઈ કર્યા પછી કાથળી જેવું બનાવ્યાં પછી Cut લખ્યું છે, તેમાંથી ખોતી દેવું. આ પ્રમાણે તમે દરેક જાતના ખિસાં બનાવી શકશો.

FLAP યાને ખિસાંનું ઢાંકણું.

જો તમારે ખિસાંને ફલેપ કરવો હોય તો આ આખો તૈયાર કીધેલા ફલેપને A ના ખિસાના અંદરના પડની નીચે Cut ની ઉપલી બાજુ સાથે ખિસાનું કપડું અને ફલેપને સાથે ફાંક મારી સિલાઈ કરવી. ફલેપને બહાર રહેવા દેવો અને ખિસાનાં A અંદરના ભાગને Cut ના ખાંચામાંથી અંદર મૂકી ઉપર જથ્થાબ્યા પ્રમાણે સિલાઈ કરવી. આ પ્રમાણે હરેક જાતના ખિસા તૈયાર કરી શકાય છે.

લાંબો ડગલો વેતરના વિષે.

જેટલો લાંબો ડગલો વેતરવો હોય, તેટલી લંબાઈ W થી ફ્રન્ટ અને બેક કાપમાં વધારવી પહોળાઈમાં ફ્રન્ટ અને બેકમાં જેટલું માપ WP યા WA નું હોય તેનાથી બે ઇંચ જાસ્તી પહોળું નીચેથી લેવું. કાપોની બન્ને કોરો લંબાવી કાપ કાપી કપડું વેતરશો તો ડગલો બનશે.

ટાઈ યાને NECKTIE.

ઈન્સાન જન્મતાંજ નક્કલ કરવામાં એકકો હોય છે. એક બાળકને બોલતાં ન આવડે, તે અગાઉજ તે નક્કલ કરવામાં હોશિયાર જથ્થાય છે. તે પોતાના માદર પેદરની રીતભાત લેતું ઉપરે છે. એક બીજાની નક્કલ કરવામાં ઐરાંઓ વિશેષ હોશિયાર હોય છે. જો તમારે ટાઈ બનાવવો હોય, તો નક્કલ કરવા એક જીનો ટાઈ પાસે રાખવો.

જીના ટાઈના ટાકાં ઉમેડી અસ્તરી મારી ખુલ્લો કરી ટેબલ પર ખીલાવો. એજ માપનો એક કાગળનો કાપ વેતરો. આ બ્રાઉન પેપરના કાપની આખી લંબાઈ માપો. આ લંબાઈના માપ ને ચારે ભાગો ($૪૮" \div ૪" = ૧૨"$). સાંકડા છેડાથી ૧૨" માપી તમારો બ્રાઉન પેપરનો કાપ આડકત્રે કાપો. જો તમે કાડખોડનો કાપ કાઢશો, તો તે હમેશ માટે ઉપયોગમાં રહેશે. ટાઈના

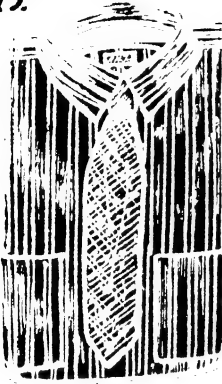
નીચેના બે છેડાના ટાકાં પણ ઉમેડી નાંખવા. ટાઇના બે ભાગ હોય છે. એક ભાગનો છેડો પહોળો અને બીજાનો સાંકડો હોય છે. જો ૩૨" પનાતું કપડું હોય, તો ૧ વારમાં ચાર ટાઈ ઉતરશે. પણ જો ૫૦" પનો હશે, તો ૬ ટાઈ ઉતરશે. ટાઈ હમેશાં આડકત્રે વેતરવો. ટાઈના નીચેના છેડાની બે કોર કાટખુણે કાપેલી હોય છે. એક કોરની સિલાઈ કરવામાં આવતી નથી, કારણ ટાઇનો કાપ કપડાંની વણતની કોરે ગોઠવી કાપવામાં આવે છે, કે જ્યાં એક કોર કપડાંની વણતની કોરની બને છે. જુઓ પ્લેટ નં ૩૧, ચિત્ર D.

૩૨" પનાતું એક વાર કપડાંને અધવચ્ચે વાળી ધડી કરો. આ પ્રમાણે બે સરખા ભાગ થશે. ચિત્ર પ્રમાણે કાર્બોર્ડના કાપો ગોઠવો. ટેલર્સ ચોકે આજુબાજુ લાઇન દોરી ૧/૪" સિલાઈ માટે બધી બાજુએ રાખી કપડું વેતરો. જો કોર કપડાંની વણતની હોય અને જ્યાં સિલાઈ કરવાની ન હોય ત્યાં સિલાઈ માટેનું જાસ્તી કપડું રાખશો નહિ. કેટલીક ટાઇમાં સુતરાઉ અસ્તર હોય છે. અને કેટલીકમાં રબરનું અસ્તર કરવામાં આવે છે. આ અસ્તર ટાઇના કાપ જેટલું જ લેવું. સિલાઈનું વધારાનું કપડું લેવું નહિ. આ અસ્તરનું કપડું ટાઇના કાપ કરતાં ૪" લંબાઈમાં ઓછું લેવું.

ટાઇની ગોઠવણ અને સિલાઈ વિષે.

સ્ટ્રેપ્સ ચાને પટાવાળા ટાઇ બહુ આકર્ષીત લાગે છે. ટાઇ સુતરાઉ અથવા રેશમી કપડાંના બને છે. ટાઇના પહોળા છેડાનો ખુણો ૫" થી ૬" ના માંપનો હોય છે. જ્યારે સાંકડો છેડો ૩" x ૩" અને લંબાઈમાં આખા ટાઇના માપના ચોથા ભાગ જેટલો લાંબો હોય છે. પ્લેટ નં ૩૧, ચિત્ર E, ટાઇના બંને ભાગોના કાપો. ચિત્ર D પ્રમાણે ગોઠવી વેતરો. અસ્તર માટે હલકી વણાતનું કપડું અથવા રબર વાપરજો. નાનો અને મોટો ભાગ સીલાઈ કરી જોડો. સીલાઈ કર્યા પછી કાપોને ટેબલ પર બીજાવી અસ્તરી કરો. તેજ પ્રમાણે અસ્તર વેતરી અસ્તરી કરો. ટાઇ અને અસ્તરના ઉલટાં પડો ઉપર રાખી એકએક પર મુકો આ બેઉ પડોને સાથે વચ્ચેથી ધડી કરી ફાંક મારી સીધી મસીનની સિલાઈ કરો. ફાંક અને મસીન સિલાઈ પહોળા અને સાંકડા છેડાને કરવી નહી, પણ સીધી લંબાઈ એજ કરવી. આ ઉલ્ટા તૈયાર થયલા ટાઇને ઉથલાવી ચતુર પડ બહાર કાઢો. ટાઇના જો ભાગ કોલરની અંદર રહે તે ભાગને એટલેલગ ભગ વચ્ચેથી બેઉ બાજુએ ૫" યા ૬" જેટલા ભાગને સીધી બે ત્રણ લાઇનની મસીન સિલાઈ કરવાથી અસ્તર અને ટાઇનું કપડું સિલાઈ થવાથી હુચો થશે નહિ.

619.

620

621

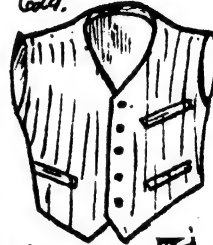
622

623

624.

625.

પાછી અસ્તરી મારી નીચેના છેડાની કોરોને ઝીણી ઓટન કરશો, તો ટાઈ તૈયાર થશે.

તમારી પાસે બાનુઓના વસ્ત્રો વેતરેલા કપડાંના ફાલતુ રેન્નઓ પહેલા રહેશે. આ રેન્નઓને ટાઈના કાંધેલા કાપો પર મુકી માપવા. જે માપસર ના હોય આ લંબાઈમાં ૨" થા ૩" ઓછા પથુ હોય, તો અંદાજ રાખી ટાઈ વેતરજો, ટાઈઓ તૈયાર કરી વેચશો. તો સારી કીમત ઉપજવી શકશો. વળી રેન્નમી ટાઈ તો બજારમાં બહુ મોઢા મલે છે. તમારા આ ધંધામાં કોઈથી કપડાનો ટુકડો નકામો છે એમ વીચારશો નહી. મહેનત કરો અને ટુકડે ટુકડાનો ઉપયોગ કરો અને સંસાર સુખી બનાવો.

પુરૂષોના પોષાક વેતરવા વીશે ટુંકમા ઘટતો ખુલાશો કીધો છે, તે સાથે જો તમે જુના વસ્ત્રોની મદદ લેશો, તો તમારું કામ સહેલ થશે. પ્રથમ તો થોડાક વસ્ત્રો તમારા કુટુંબીઓના વેતરી જોઈ તમારી ગુચવણો દુર કરશો. ત્યારબાદ ધરાકના કપડાં હલવે હલવે બરાબર કરી પુરવીન બનજો. પુરૂષોના વસ્ત્રોમાં ફેશનો નથી, તો પથુ ફેશન પ્લેટ નં ૦ ૫૧ માં તમારી નજર દોડાવશો.

ટુકડે ટુકડે આપણો વીશય પુરો કરવાને, હું તે પાક પરવરની મહેરથી ભાગ્યવંત થયો છું, એ માટે જેટલો ઉપકાર માતું એટલો ઓછો છે. ખુદાનું નામ લઈ તમે પથુ કામ કરશો, તો ધીરે ધીરે તમે પથુ ફાવશે અને તમારી મુશ્કેલી જરૂર જળશે. તમે મારી મહેનતનો જશ મેલવો અને કુટુંબ કપીલા અને બાલ ગોપાલ સાથે સદા સુખી અને આનંદી રહેજો.

“રેશન મહેર”.

મારી મમ્માના છેલ્લા સોનેરી સખુનો.

દાદાર હોરમઝદની મદદ ને મહેરથી મારી નજદીક ૧૦ વર્ષની મહેનતનો જશ આ કીતાબથી મેળવવા ખાહેશ રાખું છું. ત્રણ ડાયકાની મારી મુરાદ ફલેખી જેવા બાગ્યવંત બનું, તે માટે હું તે કીરતાર પાસ હરરોજ દુવા ગુઝારું છું. જે મારી આ ખાહેશ પાર પડે, તો જેટલી ખુશાલી પાણીના પ્યાસાને રેતીનાં રણમાં પાણી જેતાં ઉપજતી હશે, અથવા જેમ એક નાના બાળકને પોતાની માવતરને લાંબા વખતે મળવાથી જેટલો આનંદ થતો હશે, તેનાથી હું બમણો ખુશી થઈશ. થોડા વખતમાં દુનિયા મને ધરડો પુકારશે, પણ તે પ્યારા શબ્દ મમ્માનો પ્યાલ આવતાં, અગર આળુબાળુના નિર્દોષ બચ્ચાંના મ્હોંમાંથી સરી પડતો મમ્માનો સાદ મને એક બચ્ચું બનવા લલચાવે છે. આટલી ઉંમર હોવા છતાં હજી પણ કેવું ઈચ્છુ છું, કે હું પણ મારી મમ્માની ગોદમાં રહું. હા તે પ્યારી મમ્માની ગોદ જેવી કીમતી ધનવંતી મિરાસ આગળ દુન્યા બરનો ખજનો મારે મનથી એક ડમરી પણ નથી. મારા તે કંગાળ વખતમાં ફક્ત સ્વપનામા પણ તે નેક દીદાર નિહાળતો, તો સર્વે દુઃખો દિવસોના દિવસો સુધી બૂલી જતો અને મને એમજ લાગતું કે તે મારી પ્યારી મમ્મા મારી સામે હજી જીવતી છે.

ધણીક વખત અખબારોમાં અથવા દાલા પુરખોને બોલતાં સાંભળ્યે છીએ, કે નેક ઇન્સાન પોતાનું મોત ગુજરવાના થોડા દિવસ અગાઉથી પોતાના નેક કર્મ યા ખુદાની બસારતથી જાણતો થાય છે. એક ઇન્સાન લાંબા વખત સુધી જીવતો હોય તો તેમાં દુઃખ જેવું ઝાઝું કાંઈ નથી, પણ જવાન જીવ, સેંકડો મુરાદો ભર્યો જીવ, પોતે પોતાની ટુંક ઉમરમાં જે નેકીનાં ચર્ણું મોત બાખી શકતો હોય, તો તે ઇન્સાનને આ ફાની દુનિયા છોડતાં, અરે તેના વહાણમાં વહાણાં ફરજાંદોની ભલામી લેવા વગર જતાં, તે ઇન્સાનને કેટલું દુઃખ ઉપજતું હશે, તે લખવું તો શું પણ કલ્પી શકવું પણ મુશ્કેલ છે. આ નેક ઇન્સાનોના મોંમાંથી પોતાની ચતીમ ધડીએ સરી પડતા શબ્દો એક હોરા મોતીના હાર કરતાં પણ કિમતી હોય છે. મારી તે નેક માદરના મરણની થોડા દિવસ અગાઉ બોલાયલા બોલો મને આજે પણ યાદ આવે છે. આ શબ્દો રોજીંદા સંસારમાં મારા જેવી બીજી દુખી બહેનોને તેઓના દુઃખમાં મદદગાર થઈ પડશે, તે સાફ આ નાનકડી કીતાબમાં ઉમેરો કરવા હું મારી લાલસા થોભાવી શકતો નથી.

નેક નસીહત.

દીકરા મારી જીંદગીનો ભરોસો નથી. ધરડાં મરે અને જીવાન જીવે એવું પણ કાંઈ નથી. હું આટલી આસુડી, જીવાન છું, તેથી આમ ના સમજતો કે હું ધણું જીવીશ. વખતે ખુદા મને કાલે પણ મોલાવે, તે માટે આ મારા શખ્દો જીંદગી પર્યંત ભુલતો મા.

(૧) કોઇ દિવસ પણ ફાટાં કપડાં પહેરી કોઇને ઘરે જતો ના. ફાટું હોય તો સીવી લેજે. ફાટું પહેરતાં આપણે શરમાણું બોધએ. તારી ગરીબાઇમાં કોઇ મોટાં કપડાં આપે, તો તે ઠાંકી લઇ પહેરજે. મોટાં કપડાં ઢુંકા કરીને પહેરવામાં શરમ જેવું કશું નથી.

હા, આજ તે શખ્દો હતા, કે જે શખ્દે મને આ નાનકડી કિતાબ લખવા ઉત્કર્ષો હતો. આ કિતાબ માટે હું એટલો બધો ઉમંગી બન્યો કે રાત્રે મને ઊંઘ જેવું કાંઈ હતું નહિ. રાતદિન એ કિતાબનો વિષય મારા મગજમાં ગુમ્મા કરતો અને મારું સર્વ દુઃખ ભુલી જતો. મારી મમ્માના આ સોનેરી સપુનો મેં પાલ્યા એટલુંજ નહિ, પણ ફક્ત ફાટેલાં કપડાં સીવી કે મોટાના નાના, કરી પહેરવા કરતાં, પણ એક ડગલું આગળ વધી સઉથી સહેલી રૂઢીથી નવા વસ્ત્ર કેમ વેતરવા અને સિવાઈ કરી ગુજરાન કેમ કરવું, તે માટે આ કિતાબ મેં મારી ખીજ દુઃખી બહેનો માટે બહાર પાડી છે. આ મારી મમ્માની પ્યારી યાદ છે. મારા મમ્માના નેક સપુનો પ્રમાણે હવે વખતે મારી પણ જીંદગીનો ભરોસો હોય નહિ, માટે ગરીબ દુઃખી બહેનો, આ કિતાબ વાંચી તમે જે કમાતાં થાઓ, તો હરહમેશ ગરીબ હમદાનોના તેઓના બાળગોપાલના શરીર ઢાંકવા વસ્ત્રો સીવી આપજો. આવા નેક કામો માટે ખુદા તમારી રોજમાં વધરો કરશે અને તમારું જીવન હમેશાં અંદરથી ખુશી રહેશે. પૈસાના પાપી પુનરી બનતા ના. નેકીનો ખજનો એકઠો કરજો. આ નેકીનો ખજનો ગમે તે વખતે આ દુન્યામાં તો શું પણ આવતી જીંદગીમાં પણ વતાવી શકશે અને બંને જીંદગીમાં સુખી રહેશે. હું કેવું ઈચ્છુ છું કે થોડાને પણ કમાતા જેવા હું જીવું. પણ ખરેખર, મારી મમ્મા કહેવા મુજબ જીંદગીનો ભરોસો નથી.

(૨) દીકરા લીખ માંગવી એ પાપ છે. ખુદા એથી નારાજ થાય છે. ખુદાએ તને બે હાથ, બે પગ આપ્યા છે, તેનાથી કમાઈ બાજો.

આ કેવા તીર જેવા ખુંચતા શબ્દ છે. આ શબ્દો હું કદી વિસર્યો નહિ. મારી કંગાળિયતમાં પણ એનો અનાદર કરી શક્યો નહિ. બલકે ખુદાએ મારું મોં બંધ કરી દીધું. મહિનાના મહિના સુધી આજે કમાઇશ, કાલે કમાઇશ કરી એકાદ બે પૈસાના ચણા ખાઇ દહાડા કાઢતો. કોઇ મારો ભરમ જાણુતા હતા નહિ, જે મારા એકાદ બે મિત્રો આ વાત જાણુતા અને જો તેઓનો કદાચ અચાનક મેળાપ થતો, તો તેઓ મને જમાડતા. એઓના ઉપકાર માનવા જેટલા પણ શબ્દો હું ઉચ્ચારી શકતો નહિ. માત્ર મારી આંખમાં પાણી ભરાઇ આવતાં, તે સિવાય બીજું કશું કરી શકતો નહિ. અરે! કેટલીક વખત તો જેમ ગાંડા માણસની પછવાડે કુતરા ભસે છે, તેમ મારા હાલ પર રસ્તે શેરીના કુતરા પણ ભસતા. જો મને કોઇ ખવાડતું, તો તેની રજકણુ દાંતમાં ખુંચતી, તો તે પણ થુંકી નાંખવા પાપ માનતો, કારણુ મારું મન એમ કહેતું, કે એટલી રજકણુ પણ દહાડાના દહાડા સુધી મને મળી શકતી ન હતી. કોઇનું પણ કામ કરવા તત્પર રહેતો, પણ કદી બીજા માગી ખાતો નહિ. જો કામ હોય या ન હોય તો પણ મારી આંગળી પર યથા અપેક્ષા ભણુતો, અથવા મારો મુસ્કેલ વખત પસાર કરવા ગીતો લલકારી મન મેળવતો. આટલી મુશીબતો છતાં પણ દુઃખી બહેનો, હું ખાતરીથી કહીશ, કે તમે જો સાચાં હશો અને ખુદાપર ભરોસો રાખી નેક રાહે ચાલશો, તો તમે ફાવશો. જુજ વખતમાં અશીણુ ખાવું, અગર મુસ્કેલીમાં પંચાયત વગેરેમાં રખડી બીજા માગી લાવવા કરતાં આ હુન્નર લેવો. જો તમે ગરીબ હો તો ગભરાશો નહિ. જો સીંચવાનું મસીન ન હોય તો નાસીપાસ ના થતાં. પહેલાં કપડાં વેતરતાં શીખજો અને પછી હાથની સિલાઇ સરતે દામે કરી થોડા પૈસા કમાતા થાવો. ધીરજ, ખંત અને તે પાક કિરતાર પર શ્રદ્ધા રાખશો, તો આપ મેળે મસીન પણ ખરીદી શકશો. મારી પ્યારી મમ્માનાં એનેરી સખુનો તમારા અંતરમાં કોતરી રાખજો કે “ભીખ માગવી હુરામ છે”.

માટે દુઃખી બહેનો, તમે હુન્નર શીખો. આ કીતાબ વાંચી સમજ ન પડે, તો અમેને પૂછજો. ગરીબ બહેનો માટે અમારા દરવાજા ખુલ્લા છે. તમે ભીખ માગવા જેટલી પંકિત પર ઉતરશો નહિ. તે ખુદા પર ભરોસો રાખશો તો સર્વે સાફ થશે. રાત પછી દીન આવે છે તે જુલતા ના. તેમ તમારો પણ એક દિવસ સરજ જરૂર જાગશે. ખુદાને તરછોડી બાવા, પીર, સાંચ, સાધુ, કબર દરગાહ, એ સર્વે ફાકટ (Humbpoo) ફાંફાં છે. જે લોકો એ બધીમાં તમેને જવા લલચાવતા હોય, તો જરૂર માની લેજો કે એઓ કમીશન રાખી પોતાનું ગુજરાન કરે છે. માટે પાક કિરતાર પર ભરોસો રાખી સર્વે તે પરવરની મદદ પર છોડી દેજો.

મારા બચપણના વખતમાં હું હમેશ જોતો કે જે કોઈ સીક માંડુ પડતું, તો આખો મહોલ્લો એક થતો. અરે! કોઈને ત્યાં માથો બનાવ બનતો તો સર્વે તે દુઃખીની સેવામાં હાજર થતાં. પણ મારા ધારવા પ્રમાણે તે સુખી જમાનો મારા મમ્માના ગુજરવા સાથે બદલાઈ ગયો છે. આ નીચલા સખુનો જરૂર તમારી છાતીમાં તો કોતરી રાખજો.

(૩) દીકરા, ફલાના ભાડુતને જોતાંજ મારા દીલમાં લાગે છે કે એ ભાડુતો આપણા સુખી સંસારનું સત્યાનાશ કરશે.

ખરેજ, ઉપલા શખ્દો વરસો પછી પણ ખરા પડ્યા અને હું જીંદગીથી ઉખડાઈ જાયો. આવા નીચ, પાપી ભાડુતના કાવાદાવાથી હું કંગાળ બીખારી કરતાં પણ નપેતર બન્યો. મારા તે દુઃખી વખતને હું જીંદગી પર્યંત ભુલીશ નહિ. વર્ષો સુધી દીલ પર પૂરેપૂરાં વસ્ત્રો તો શું, પણ રૂનું ગાડલું પણ મારે માટે હતું નહિ. દરરોજ મારી કબર, ભર ઠંડી કે ગરમીમાં જમીન પર એક કપડાંનાં ટુકડાએ કરતો. ખુદાની કરમ બક્ષેસથી મારી જીંદગાનીને કાંઈપણ અલવલ ન આવી. વરસોની ખુદાની બંદગી એક દિવસે મારા પર આશિષરૂપે ઉતરી અને હું એક નેક અથોરતાનની નેક પુત્રી હીલ્લા ફરામરોઝ નાદલાદાફની ભારે જહેમતથી હું રૂ. ૨૫ ની નોકરી મેળવવા ભાગ્યવંત બન્યો. આ નોકરીએ મને ખરેજ બીજો જન્મ દીધો. આટલા પગારે શેહાદી કરી હું મારા બાલગોપાલના ચરણે હું થોડો થોડો સુખી બનતો ગયો. મારી તે માદર ચાલતાં હાલતાં બોલતી કે સાચને આંચ આવતી નથી અને જીંદગી ૨૫ વર્ષે પણ પુટશે. બસ ખુદા પર યકીન રાખજો. આંતે સાચ્યું વરસો પછી પુરવાર થયું, એટલુંજ નહિ પણ મારા પરણ્યા સંસારમાં પણ મેં અનુભવ્યું કે આપની કોમની મનોવૃત્તિ સદંતર બદલાઈ ગઈ છે. મારી ગેરહાજરીમાં કોઈ મારી મહોરદારને કોઈ જીંદુ કહી ઉચ્ચેરણી ફેલવતાં અને કોઈ વળી મને પણ જીંદુ કહી કુસંપના બીજ વાવવા ચલ કરતાં.

દુઃખી બહેનો, તમારા ગરીબ સંસારનો જે ભરમ હોય તો આવાં નીચ હલકટ ભાડુત આગળ બેઢ ખુલતા ના. પણ તે કીરતારના ચરણે પડી મુઝે મોઢે તેને કહેશે તો તે જરૂર તમારું સાંભળશે. આજે નહીં તો કાલે જરૂર સાંભળશે. હમેશાં નેકી અને સચ્ચાઈના રાહ પર ચાલજો. આવા પાપીઓને ખુદા કદી છોડશે નહિ. તમારા દહાડા નખળા હોવાથી કેટલીક વખત એવા પાપીઓ કે જેઓના સિતારા ખુલદં હોય છે, તે તમારા પર ફાવશે. દસા, વીસા અને ત્રીસા બધાના છે. ખુલદં તકદીરના જોરે,

જવાનીની જોમથી અને પૈસાની ખુમારીથી, જે નીચ પાપી હેવાનયત કામો કરવામાં આવે છે, તેનો બદલો બુધાપામાં માંદગી, ફરજદોની કમનસીબી અને કંગાળયતથી ખુદરત લેછે. ગરીબ નીરદોશની હાથ કદી ખાલી જાય નહી. ખરેજ આવા નીચ પાપી ધનસાનોને આ પાપનો બોળો બુધાપામાં કેટલો આઘાત પોહ્યાદતો હશે! બહેનો જે તમોને ઘડપણમાં સુખીજ થવું હોય, તો ગરીબની હાથ કદી લેતા ના. કોઈના સુખી ગરીબ સંસારમા આ દુનયની પાપી લોભને ખાતર, ખરા હકદારનો હક લુટાવતા ના. ધ્યાન રાખજો કે કર્મને જે હમ્યાંજ છે. એમ સમજતા ના કે જવાનીમા બે ખુન કરી બુધાપામાં તેના બાજ રોજગાર અથવા ગરીબને દાન કરવાથી અથવા દીવસના દીવસો સુધી બંદગી કર્યાથી ખુન માફ થશે. ખુદાની લાકડીનો અવાજ ન્યારો છે.

તમાર ગમેએવા મુશ્કેલ વખતમાં ગભરાશો નહિ, આશા છોડશો નહિ. આશા, એ ખુદાનું બીજું નામ છે. જ્યાં આશા છે, ત્યાં ખુદા છે. જે તમે સારી આશા બાંધી, તમારો બલો વિચાર કાર્યરૂપી બહાર પાડવાનો મક્કમ વિચાર કરશો અને તે ખુદા પર ભરોસો મૂકી તેનીજ યાદ કર્યા કરશો, તો તમો તમારી આશાની પ્રકે પકડતાં પકડતાં એક દિવસ નિરાશાને કબરવાશ થયેથી જોશો અને તમારો વિચાર કાર્યરૂપી તે પાક કિરતારની મહેરથી ફલેજો જોશો.

ફરજના શું મેદમરમ હશે, તે આપણા જેવા નાચીજ ધનસાનથી પારખી શકતા નથી. આ ક્રિતાબ હું માર્ચ ૧૯૪૬ માં બહાર પાડનાર હતો. પણ તે ગમખવાર દિવસ “૧૭-૧-૪૬” કે જે દિવસે મારા સંસારમાં દુઃખ અને આફત ઓછી હોય, તેમ મારા તકદીરના લખ્યા લેખ પ્રમાણે ન ધારેલા સંજોગે, મારો લાડકવાયો ફોરોજ એક આંખના પલકારામાં મોટર એક્સીડન્ટનો ભોગ થઈ ધ્રુલ યુગ્મર થયો. આટલી આફત ઓછી હશે કે શું? તે આ ગુલાબ સાથે મારી મહેરદાર પણ જમણા હાથે બે ફેકચર કરી આ ગળખનાક હોનારતથી દલાડા સુધી હોસ્પીટલમાં પથારીવશ પડી રહી. ખુદાનો ભરમ આપણે ઉઠેલી શકતા નથી. આ દુઃખો પણ મારે સહન કરવાં જોઈએ એટલે તે પાક કિરતારનું નામ લઈ તેનાજ આધાર ઉપર સર્વસ્વ છોડી મારે થોડી વાર થોભવું જોઈતું હતું. આ ક્રિતાબ પ્રગટ થયેલી જોવાને હું તે પાક કિરતારના નામથી ભાગ્યશાળી બનું એવી મારી દુવા તે પાક કિરતાર કબુલે, પછી તો જેવી ખુદાની મરજી.

મારો વિષય પૂરો થયો છે. પણ મુવા માટીડાઓ બૈરાની ફેશનમાં શું સમજી મરે? તેમ બૂલો ચૂકે જે આડું અવળું લખાયું હોય, તો તમારી મારી ચાહું છું. જે કંઈ વિસરી ગયો હોય, તો તે પર મારું ધ્યાન ખેંચજો. કયે જૂલ જણાય તો બતલાવજો. મારી બૂલો સુધારવા હંમેશ આપર છું.

તે પાક પરવરની મહેરથી તમે કમાતા થાવો તમારા સંસારમાં સુખી બનો. તમારી દરેક ઈચ્છા તે પાક કિરતાર બર લાવે અને આ મારી વર્ષોની મહેનતનો જશ તમે મેળવો એવી આખેરમાં દુઆ ચાહી, હું મારા મરહુમ મુરખી વડીલ શેઠ રતનશા કે. દાદાચાનજી કહેતા હતા તેમ તમેને

“ GOD BLESS YOU ”.

સુનામાયનાં મહેલ્લી.

એક દીવસમાં દરજનનું

સાં કે ડ્યું.

	પાનુ		પાનુ
સોયનુ નંબર ...	૩	બાંધ સાદી ...	૫૦
અસ્તરી વિષે ...	૩	,, પફની ...	૫૩
કોર અને સાંધા ...	૫	,, ,, કફ સાથની ...	૫૩
ચમતા (Darts) ..	૬	,, મતન સ્લીવ ...	૫૬
હાંથના ટાંકાઓ ...	૮	,, ,, ,, વચમાંથી	
Gauging સોસવન ...	૯	પ્લીટ યા ગેધરવાલી ...	૫૮
ફ્રીલ ...	૧૧	બાંધ લાંબી સાદી ...	૬૦
હની કોમ ...	૧૨	,, ,, દોઢ કાપની ...	૬૧
પાઇપીંગની કીનારીઓ ...	૧૨	,, ,, મતન સ્લીવ ...	૬૩
પાઇપીંગ બનાવવા વીધે ...	૧૪	,, ચોરસ હેન્ડકરચીફ ...	૬૩
માપ લેવાની રીત ...	૧૭	,, ત્રીકાણુ ...	૬૪
બ્લાઉઝનો એક કાપ ...	૨૧	,, ફોલ્ડસની ...	૬૪
,, ની બાંધ એકની ...	૨૩	,, ની સીલાઇ ...	૬૪
,, નો ફ્રન્ટ કાપ ...	૨૫	,, ની ફેશનો ...	૬૭
,, ના ગળાના આકારો ...	૨૭	કોલર માપનો ...	૭૪
,, તુ કપડુ વેતરવા વીધે .	૨૯	,, કાપ પરથી વેતરવા વીધે.	૭૬
,, હંગેરીયન ...	૩૩	,, ફલેરનો ...	૭૯
,, ફોલ્ડસનુ ...	૩૪	,, Fix (છુટો કોલર) ...	૮૦
,, ની ફેશનો... ..	૩૬	,, ચાઇનીઝ ...	૮૨
સ્કર્ટ સાદો ...	૩૯	ગળાંની ફેશનો ...	૮૫
,, અમરેલા ...	૪૧	ફ્રોક ...	૯૫
,, ૧૬ કાપનો ...	૪૨	ફ્રોકની ફેશન માટે જાસ્તી કપડુ	
ચીત્ર પરથી સ્કર્ટના કાપો કાઢવા		લેવા વીધે ...	૯૮
વીધે ...	૪૫	ચીત્ર પ્રમાણે ફ્રોક વેતરવા વીધે.	૧૦૧
સ્કર્ટની ફેશનો ...	૪૮	સાદી ગુંઢવાની રીત ...	૧૦૩
		પતાવાલા બાંધમાં કપડાંનો ફ્રોક.	૧૦૪

	પાનું		પાનું
ક્રોકની ફેશનો કાઢવા વીધે ...	૧૦૫	લેડીઝ કોટ ...	૧૫૯
ક્રોકના ખીસાની ફેશનો ...	૧૦૯	ડબલ બ્રેસ્ટ કોટ ...	૧૬૪
,, કમરના પટાની ફેશનો. ૧૧૩		કોટી ...	૧૬૪
,, ફેશનો ...	૧૧૬	કોટ પાટલુનની ફેશનો ...	૧૬૫
,, બેક ...	૧૩૪	નાના બુલકાંઓનો શબ્દગાર... ૧૬૯	
કાંચળી યાને Brassiere ...	૧૩૭	,, ,, ની ફેશનો ...	૧૭૦
કેમીસોલ સ્ટ્રેપવાલી ...	૧૪૧	મશીન એમપ્રોઇડરી હાથે બરવા	
,, દરેક ધાટના ગળાંવાલી. ૧૪૩		અથવા આરી કામના ચીત્રો. ૧૭૭	
કોમોના ...	૧૪૪	કપડાંપર નામ પારવાના ચીત્રો . ૧૭૪	
કેમીસોલની ફેશનો ...	૧૪૫	,, ,, ,, ,, . ૧૭૬	
કોસ્ટ્યુમ ...	૧૪૫	પાડાં અને પુલો... .. ૧૮૪	
કુશની કળી ...	૧૪૭	આરકાં ...	૧૮૮
,, પાંખડીઓ ...	૧૪૭	કોરનર્સ ...	૧૯૦
,, પાંદડા ...	૧૪૯	નામદાર આગાખાનના	
,, ક્યારા ...	૧૪૯	ચીનહો. ...	૧૯૫
ક્રીકસ ટાઇ ...	૧૪૯	પુરૂષતુ શર્ટ ...	૧૯૬
બો ...	૧૪૯	પુરૂષતુ શોર્ટ યાને ટુકું પાટલુન. ૨૦૬	
બૈરાની ચદી ...	૧૫૦	,, લાંબુ પાટલુન ...	૨૧૦
લે.લે Plain knicker ...	૧૫૨	બટન હોલ ગુંથવા વીધે ...	૨૧૦
ટુકું પાટલુન યાને Short ...	૧૫૬	પુરૂષનો ટુકું કોટ... .. ૨૧૩	
ફલેરતુ પાટલુન ...	૧૫૭	ખીસાં અને કોટના ચમત્તા ...	૨૧૯
ખીટતુ ,, ...	૧૫૮	પુરૂષનો લાંબો ડગલો ...	૨૨૧
લાંબુ ,, Slack ...	૧૫૮	ટાઇ યાને NECKTIE ...	૨૨૧
		મારી મમ્માના છેલ્લા સોનેરી	
		સપુનો ...	૨૨૫

આ ચોપડી મીં દીનશાહ શાપુરજી મસાની બી. એ. એ મુંબઈના કોટમાં નં ૧૯,
 બેંક સ્ટ્રીટ, કોસ લેન ખાતે ધી " પ્રિન્સ-ગર્લ " પ્રીન્ટીંગ પ્રેસમાં છાપી છે,
 અને મીં મહેસ્વાળજી ફ. મહેતાએ ૨૯, જીજીભાઈ દાદાભાઈ સ્ટ્રીટ,
 કોટ, મુંબઈ મધ્યથી પ્રગટ કરાવી છે.

સ્થાપના ૧૯૩૭.

રોશન મહેર કલાસીસ.

૨૯, જીજીભાઈ દાદાભાઈ સ્ટ્રીટ,

ધવાનસ ફેઝરની ગલી, કોટ, મુંબઈ.

મહીને રૂ ૧૦૦. કમાવા હોય તો

“રોશન મહેર” ની સહેલી રૂધીએ

ખાનુઓના સર્વે વસ્ત્રો વેતરવા, કાપ કાઢવા

વગેરે ફકટ ત્રણ માસમાં શીખો.

શ્રી આખા કોર્સના રૂ ૨૫.

લાકડા, ચામડા, રબર વગેરે પર મશીન

એમપ્રોઈડરી ના આખા કોર્સના રૂ ૨૦.

